

helység 1-i Törvényszék

6.B.35/2019/109. szám

A helység 1-i Törvényszék Helység 1-en 2019. december 09. napján, 2020. február 10., 12. napjain megtartott előkészítő ülés, 2020. február 12. napján, július 01., 06., 08. napjain, szeptember 28. és 30., valamint október 05. napjain, 2021. január 25., 27. napjain, május 10. napján, június 23., 30. napjain, szeptember 06., 08. napjain, október 06. napján, november 08. és 10. napjain, december 08. napján és 2022. február 18. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és kihirdette az alábbi

í t é l e t e t:

A törvényszék

I.r. - személyi adatok - I.r. és

II.r. - személyi adatok - II. r. vádlottat

- a költségvetési csalás büntette (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont (4) bekezdés a) pont) és
- a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276.§),

III.r. - személyi adatok - - III. r. vádlottat,

IV.r. - személyi adatok - IV. r. vádlottat,

VII.r. - személyi adatok - VII.r. vádlottat,

VIII.r. - személyi adatok - VIII.r. vádlottat

- a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont (4) bekezdés a) pont) és

- a bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276. §),

V.r. - személyi adatok - V. r. vádlottat

- a bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette (1978. évi IV. törvény 288. § (2) bekezdés II. fordulat (1) bekezdés) és

- a bűnsegédként elkövetett Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette (1978. évi IV. törvény 314. § (2) bekezdés a) pont (1) bekezdés), valamint

VI.r. - személyi adatok - VI. r. vádlottat

- a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont (3) bekezdés a) pont) és

- a bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276. §)

miatt emelt vád alól

f e l m e n t i .

A törvényszék a Nemzeti Adó- és Vámhivatal ...-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóság megye 1 Megyei Vizsgálati Osztály által a .... bü. számú eljárásban lefoglalt,

- Trkv.19/2015. tételszám alatt tárgnyilvántartásba vett, a bűnjeljegyzék 1. sorszám alatti 1 db mappa projekt 1 Fűtőmű Projekt, 2. és 3. sorszámok alatti egy-egy darab CD lemez, 4. sorszám alatti egy darab szakmai értekezlet projekt 1 Fűtőmű dosszié, 5. és 11. sorszám alatti egy-egy darab projekt 1 Fűtőmű támogatási szerződés és támogatások mappa, 6. sorszám alatti egy darab projekt 1 kivitelezés, közbeszerzések mappa, 7., 8. és 12. sorszámok alatti egy-egy darab projekt 1 Fűtőmű Projekt levelezések mappa, 9., 10., 17., 18. és 19. sorszámok alatti egy-egy darab projekt 1 Fűtőmű Projekt kifizetési kérelmek és azzal kapcsolatos iratok mappa és dosszié, 13. sorszám alatti egy darab szerződés-módosítás, pályázati anyag feliratú CD lemez, 14. sorszám alatti egy darab projekt 1 Fűtőmű Projekt megbeszélések, jegyzőkönyvek mappa, 15. sorszám alatti egy darab ... feliratú CD lemez, valamint 16. sorszám alatti Kft. 1 szerződések, számlák mappa lefoglalását megszünteti és azokat Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselőjének (... Helység 1, cím 1 szám alatti székhelyű) kiadni rendeli.

A törvényszék a Nemzeti Adó- és Vámhivatal ...-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóság megye 1 Megyei Vizsgálati Osztály által a .... bü. számú eljárásban lefoglalt,

- a ... tételszám alatt tárgnyilvántartásba vett, a bűnjeljegyzék 1., 2. és 3. sorszámok alatti egy-egy darab Kft. 1 „f. a.” számlák, iratok, tárolási, raktározási nyilatkozatok, építési napló és vegyes iratok mappa, valamint

- ... tételszám alatt tárgnyilvántartásba vett, a bűnjeljegyzék 1. és 2. sorszámok alatti, 19 – 19 darab Kft. 1 „fa.” pénztár, számlák, vevők, bank, szállítók, vegyes iratok feliratú dosszié, 3. és 4. sorszámok alatti egy-egy darab Kft. 1 „fa.” költségvetés, teljesítési igazolás, alvállalkozói szerződés feliratú dosszié, 5. sorszám alatti, egy darab Kft. 1 „fa.” 25 x 5 lapos tömb felmérési napló, 6., 7., 8., 9., 10. és 11. sorszámok alatti egy-egy darab építési napló tömb lefoglalását megszünteti és azokat a Kft. 1 „fa.” felszámolójának, a Zrt. 1 (... Helység 2, cím 3 szám alatti székhelyű) képviselőjének kiadni rendeli.

A törvényszék a Nemzeti Adó- és Vámhivatal ...-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóság megye 1 Megyei Vizsgálati Osztály által a .... bü. számú eljárásban lefoglalt,

- a ... tételszám alatt tárgnyilvántartásba vett, a bűnjeljegyzék 1. sorszám alatti egy darab Kft. 2 és Kft. 1 „fa.” közötti szerződések, vegyes iratok (64 lap) lefoglalását megszünteti és azokat az Kft. 2 képviselőjének (... Helység 1, cím 4 szám alatti székhelyű) kiadni rendeli.

A törvényszék megállapítja, hogy az eljárás során felmerült 848.202.- (nyolcszáznegyvennyolcezerkettőszázkettő) forint bűnügyi költséget a Magyar Állam viseli.

INDOKOLÁS

[1] A megye 1 Megyei Főügyészség a 2019. június 27. napján kelt B.1664/2015/29. számú vádiratával emelt vádat I.r. vádlottal és 7 társával szemben a helység 1-i Törvényszék előtt. Vádolta:

[2] **I.r. vádlottat** – figyelemmel a Btk.2.§ (1) bekezdésére,

- az elkövetéskor hatályban volt Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény) 310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetével, melyet az 1978. évi IV. törvény 20.§ (2) bekezdése alapján közvetett tettesként követett el, valamint

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 276.§-ba ütköző és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségével, amelyet az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a 20.§ (2) bekezdése alapján közvetett tettesként követett el.

[3] **II.r. vádlottat** – figyelemmel a Btk.2.§ (1) bekezdésére,

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 20.§ (2) bekezdése alapján közvetett tettesként követett el, valamint

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 276.§-ba ütköző és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségével, amelyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a 20.§ (2) bekezdése alapján közvetett tettesként követett el.

[4] **III.r. és VIII.r. vádlottakat** – figyelemmel a Btk.2.§ (1) bekezdésére,

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követtek el, valamint

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 276.§-ba ütköző és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követtek el.

[5] **IV.r. vádlottat** – figyelemmel a Btk.2.§ (1) bekezdésére,

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el, valamint

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 276.§-ba ütköző és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el.

[6] **V.r. vádlottat** – figyelemmel a Btk.2.§ (1) bekezdésére,

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 288.§ (2) bekezdés II. fordulata szerint minősülő és az (1) bekezdés szerint büntetendő jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének bűntettével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. év IV. törvény 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el, valamint

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 314.§ (2) bekezdés a) pontjába ütköző és az (1) bekezdés szerint büntetendő Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése

büntetéssel, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el.

[7] **VI.r. vádlottat – figyelemmel a Btk.2.§ (1) bekezdésére,**

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el, valamint

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 276.§-ába ütköző és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el.

[8] **VII.r. vádlottat – figyelemmel a Btk.2.§ (1) bekezdésére,**

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el, valamint

- az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 276.§-ába ütköző és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségével, melyet az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el.

A vádirat az alábbiakat rögzíti:

[9] I.r. vádlott a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött 2009. június 30. napján kelt megbízási szerződés alapján, majd az azt felváltó 2009. július 1. napján kelt munkaszerződés szerint 2009. július 1. és 2011. június 30. napja között projektmenedzseri feladatokat látott el a „projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ létrehozása” című projekt (projekt 1 száma) kapcsán.

[10] II.r. vádlott a Helység 1 Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatallal állt közszolgálati jogviszonyban 1991. augusztus 01. napjától 2014. augusztus 15. napjáig. 2011. július 01. napjától beruházási referens lett a Polgármesteri Hivatal Beruházási és Városüzemeltetési Osztályán. Ennek során munkaköri feladatai közé tartozott a „projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ létrehozása” című projekt (projekt 1 száma) projektmenedzseri feladatainak ellátása.

[11] III.r. vádlott a Kft. 1. (rövidített neve: Kft. 1; székhelye ... Helység 1, cím 2; cégjegyzékszám: ...; adószáma: ...) tagja 2011. március 01. napjától, de a társaság nevében a

projekt kivitelezése során ténylegesen eljár, a szakmai, műszaki kérdésekben a Kft. részéről III.r. vádlott döntött. A Kft. 1 cégjegyzésre jogosult képviselője 2006. augusztus 29. napjától 2013. december 18. napjáig, illetve tagja 2006. augusztus 03. napjától VIII.r. vádlott volt.

[12] IV.r. vádlott az Kft. 2 (rövidített neve: Kft. 2; székhelye: 2005. 08. 24.-től 2013. 01. 08.-ig ... Helység 1, cím 4 szám; cégjegyzékszám: ...; adószáma: ...) képviselőre jogosult tagja 2005. június 30. napjától.

[13] V.r. vádlott az Kft. 3. (rövidített neve: Kft. 3; székhelye: 2010. 07. 29.-től 2014. 04. 30.-ig ... Helység 3, cím 5; cégjegyzékszám: 2009. 05. 12.-től 2014. 05. 28.-ig ...; adószáma: 2009. 04. 27.-től ...) képviselőre jogosult tagja 2009. június 30. napjától 2013. október 14. napjáig.

[14] VI.r. vádlott a Kft. 4 (rövidített neve: Kft. 4; székhelye: ... Helység 4, cím 6 szám; cégjegyzékszám: ...; adószáma: ...) képviselőre jogosult tagja 2007. február 16. napjától.

[15] VII.r. vádlott a Kft. 5 (rövidített neve: Kft. 5; székhely: 3530 Helység 1, cím 7. szám; cégjegyzék száma: ...; adószáma: ...); képviselőre jogosult tagja VII.r. 2008. december 18. napjától.

[16] **Fent nevezett vádlottak az alábbi cselekményeket követték el:**

A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata (mint Kedvezményezett, székhely: ... Helység 1, cím 1 szám) 2010. április 1. napján támogatási szerződést írt alá a támogató (mint Támogató, ... Helység 5, cím 8 szám) képviselőjében eljáró közreműködő szervezettel (mint Közreműködő Szervezet, székhely: ... Helység 5, cím 9 szám) a Fűtőmű – projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ megvalósítására, a projekt elszámolható költségeinek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozására.

[17] A pályázat azonosító száma: projekt 1 száma. A pályázat a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretén belül az „projekt 2 PóLUS – Pólus-, illetve társpólus városok innovatív kulturális infrastruktúra fejlesztéseinek támogatása” projektfelhívás alapján került benyújtásra. A pályázat finanszírozása az Európai Unió költségvetéséből (aránya: 96,24 százalék) és Magyarország költségvetéséből (aránya: 3,76 százalék) történt.

[18] A Támogatási szerződés 4.1 pontja szerint a projekt összköltsége 1.902.052.699.- forint, a 4.2. pontja értelmében a projekt elszámolható összköltsége 1.902.052.699.- forint, míg a 4.4. pontja szerint a támogatás mértéke a számított elszámolható összköltség 88,37 %-a, de legfeljebb 1.680.875.537.- forint.

[19] A Támogatási Szerződéshez kapcsolódó Általános Szerződési Feltételek 5.2. pontja értelmében a Kedvezményezett a kifizetési-igénylést a Közreműködő Szervezethez nyújtja be, míg az 5.3. pontja szerint a kifizetési igényléshez csatolni kell az olyan számlák, vagy egyéb, a gazdasági eseményt hitelesen dokumentáló bizonylatok hiteles másolatát, amely alapján az igényelhető támogatás 100.000.- forintnál nagyobb, a számlaösszesítőket, a számlák kifizetését igazoló dokumentumok Kedvezményezett által hitelesített másolatát, nyilatkozatot, amely igazolja, hogy az építés a terveknek megfelelően halad, és tartalmazza a munka készültségi fokát, valamint egyéb dokumentumokat.

[20] A Támogatási Szerződés 7. számú melléklete a projekt pénzügyi elszámolásának részletes szabályait tartalmazza.

[21] A kivitelezés pénzügyi ellenőrzését végző ellenőrző szervezet a Támogató részéről az Kft. 6 volt (székhely: ... Helység 5, cím 10), amelyhez a kifizetési kérelmeket kellett küldeni.

[22] Az Önkormányzat részéről – Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatának polgármestere, tanú 1 szóbeli megbízása alapján – a Kft. 9 felügyelte a projektet, tartotta a kapcsolatot a projektmenedzserekkel, és az Önkormányzat megbízásából készítette a projekt előrehaladási jelentéseket, összeállította a kifizetési kérelmeket.

[23] A projekt projektmenedzser feladatait az önkormányzat részéről a 2009. június 30. napján kelt megbízási szerződés és az ezt felváltó 2009. július 1. napján kelt munkaszerződés szerint 2009. július 1. és 2011. június 30. napja között I.r. vádlott látta el, majd 2011. július 1. napjától a projektmenedzser a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Beruházási és Városüzemeltetési Osztályának munkatársa, II.r. vádlott lett.

[24] Ennek ellenére 2011. június 30. napja után – írásbeli és szóbeli megbízás nélkül – I.r. vádlott 2011. szeptember 26. napjáig továbbra is eljárta a projekt ügyeiben, azt a háttérből irányította.

[25] A projekt pénzügyi vezetője a 2009. június 30. napján kelt megbízási szerződés szerint 2009. július 1. napjától 2011. június 30. napjáig tanú 2 volt.

[26] A megrendelő részéről a műszaki ellenőri feladatokat a 2011. március 9. napján kelt megbízási szerződés alapján a Kft. 5 képviselőjében eljáró VII.r. vádlott végezte 2011. március 9. napjától.

[27] A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint megrendelő a 3515 Helység 1, ... helyrajzi szám alatti Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ építési-, épületgépészeti komplett kivitelezési munkának az elvégzésére 2010. november 26. napján vállalkozási szerződést kötött a Kft. 1.-vel (székhelye: ... Helység 1, cím 2 szám), amelynek képviselőjében VIII.r. vádlott járt el a szerződés aláírásakor. A projekt kivitelezése során a társaság nevében azonban a társaság tagja, III.r. vádlott járt el ténylegesen, a projekt kivitelezéséhez szükséges műszaki ismerettel ő rendelkezett.

[28] A 2010. november 26.-i vállalkozási szerződés 4. pontja értelmében a rész-számla kiállításának alapja a Megrendelő, vagy képviselője által aláírt teljesítési igazolás. A rész-számlákat megalapozó teljesítések felméréseit a tárgyó 25.-i készültségi állapotnak megfelelően a hónap 28. napjáig kell igazolásra átadni. A felméréseket a műszaki ellenőr igazolja, amely igazolás alapján a rész-számla kiállítható. A havi teljesítésektől eltérő számlázások esetében a szerződő felek az ajánlati pénzügyi tervben foglaltak szerint, a kivitelezési ütemezéshez kapcsolódóan, előre egyeztetett módon járnak el. A vállalkozási szerződés 7. pontja szerint pótmunka elrendelésére csak abban az esetben és csak a Megrendelő kifejezett hozzájárulásával kerülhet sor, ha annak tartalma a kiviteli tervekben nem szerepel és a megvalósításának elmaradásával az építési funkcionális célkitűzése csorbát szenved, vagy műszakilag ellehetetlenül. Pótmunkát elrendelő megrendelői írásbeli utasítás nélkül a pótmunka nem kezdhető el. A pótmunka elszámolása a Megrendelő helyszíni képviselőjének igazolása alapján, tételes elszámolással történik.

[29] A Kft. 1 a munkaterületet 2011. március 9. napján vette át, és a kivitelezést – konkrét kiviteli terv nélkül – tender tervek alapján kezdte meg, amelyek csak nagyvonalakban tartalmazták a szükséges feladatokat.

[30] A tervezést végző Kft. 7 (székhely: 2004. szeptember 15. napjától 2012. február 20. napjáig ... Helység 5, cím 11 szám, cégjegyzék száma: ..., adószáma: ..., képviselője: 2004. július 26. napjától tanú 3 és tanú 4) a nem végleges kiviteli terveket 2011. október 4. napján adta át. Ezért a kivitelezés ezen időpontig tényleges kiviteli terv nélkül folyt.

[31] A Kft. 1 a munkát részben saját alkalmazottakkal végezte, részben alvállalkozókkal – köztük az Kft. 2-vel – végeztette el.

[32] A kivitelezési munkák elvégzésére a 2010. november 26.-i vállalkozási szerződés 6. pontja értelmében 295 nap állt rendelkezésre, azonban ez alatt az időszak alatt a munkák nem kerültek teljeskörűen elvégzésre.

[33] A végleges, teljes kiviteli terv hiányában nagymértékű eltérés mutatkozott a teljesített, de le nem igazolható munkavégzés és a pénzügyi ütemterv között. A támogatás lehívásának feltételei nem álltak fenn. A projekt kivitelezésének pénzügyi finanszírozása, a projekt pénzügyi ütemtervének betartása és annak érdekében, hogy az ütemterv szerint az egyes kifizetési kérelmek alapján a támogatás lehívható legyen, I.r. vádlott utasítására az a gyakorlat alakult ki, hogy a megrendelő részéről projektmenedzserként eljáró I.r. vádlott, majd 2011. október 7. napjától II.r. vádlott, illetve a Kft. 1 részéről eljáró VIII.r. vádlott, valamint III.r. vádlott előzetes anyagbeszerzésről megállapodást kötött az alábbiak szerint:

Előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás kelte:	A MMJV Önkormányzata (Megrendelő) részéről aláíró projektmenedzser:	Kft. 1 részéről aláíró személy:
2011. április 5.	I.r. vádlott	VIII.r. vádlott
2011. augusztus 15.	I.r. vádlott	III.r. vádlott
2011. szeptember 1.	I.r. vádlott	III.r. vádlott
2011. szeptember 12.	I.r. vádlott	III.r. vádlott
2011. szeptember 19.	I.r. vádlott	III.r. vádlott
2011. október 7.	II.r. vádlott	VIII.r. vádlott
2011. október 24.	II.r. vádlott	VIII.r. vádlott
2011. november 7.	II.r. vádlott	VIII.r. vádlott
2011. november 24.	II.r. vádlott	VIII.r. vádlott

[34] Az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások értelmében a 2010. november 26.-i vállalkozási szerződés 4. pontja utolsó bekezdése szerint a kivitelezés ütemezéséhez kapcsolódóan a melléklet szerinti anyagbeszerzésről állapodnak meg. A vállalkozó a szükséges anyagokat beszerzi, és azokat a vállalkozói szerződés mellékletében foglaltak szerint a Megrendelő felé a havi kivitelezési ütemezésekhez kapcsolódóan, mint szükséges anyagbeszerzést leszámlázza.

[35] A megállapodás aláírása előtt sem I.r. vádlott, sem II.r. vádlott nem egyeztetett a megrendelő részéről senkivel, nem tájékoztatta a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatát, mint Megrendelőt az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások aláírásáról, sem arról, hogy a kivitelezési munkák a tendertervtől és a beruházás költségvetésétől nagyfokú eltérést mutatnak.

[36] A fent megjelölt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások alapján a Kft. 1 képviselőjében eljáró VIII.r. vádlott az anyagbeszerzésekről az alábbi számlákat állította ki a Kft. 1 nevében a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata felé, az alábbiak szerint:

Számla száma:	Számla kelte:	Értéke: (forint)
...	2011. 06. 24.	150.000.000.-
...	2011. 09. 01.	50.000.000.-
...	2011. 09. 18.	50.000.000.-
...	2011. 10. 03.	50.000.000.-
...	2011. 10. 18.	50.000.000.-
...	2011. 11. 02.	50.000.000.-
...	2011. 11. 14.	50.000.000.-
...	2011. 11. 25.	50.000.000.-
...	2011. 12. 18.	50.000.000.-

[37] A számlák mögött azonban valós gazdasági tevékenység nem volt, az anyagok beszerzésére, beépítésére egyáltalán nem, illetve csak részben került sor, és az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások aláírására is csak azért került sor, hogy az Önkormányzat, illetve a Támogató felé igazolják az anyagbeszerzést, azt valósnak tüntessék fel. Ezért az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, illetve számlák valótlan tartalmúak.

[38] VIII.r. vádlott – aki III.r. vádlott utasítására írta alá az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat, illetve állította ki a fent megjelölt számlákat a Kft. 1 nevében – tudott arról, hogy ezek mögött nincs valós anyagbeszerzés, azok valótlan tartalmúak.

[39] Az anyagbeszerzések és a Kft. 1 nevében kiállított fiktív számlák valódiságának alátámasztására a fentiekben túlmenően az Kft. 2, az Kft. 3, a Kft. 4 és a Kft. 8 képviselői által valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok és az annak mellékletét képező anyaglista kiállítására került sor, amelyek értelmében a Kft. 1 (kivitelező) a vele szerződő partnereinél tárolta le az építkezéshez szükséges anyagokat, továbbá az Önkormányzat által megbízott műszaki ellenőr, VII.r. vádlott rész-teljesítési igazolásokat állított ki arról, hogy az Kft. 2, az Kft. 3, a Kft. 4 és a Kft. 8 által kiállított tárolási, raktározási nyilatkozat mellékletében szereplő tételek minőségileg és mennyiségileg megegyeznek a Kft. 1 költségvetésében szereplő anyagokkal, az alábbiak szerint:

[40] A tárolási, raktározási nyilatkozatokat és az ahhoz csatolt anyaglista mellékletet I.r. vádlott állította össze, úgy, hogy a költségvetésből I.r. vádlott egyeztetette, hogy milyen anyagokat lehet leigazolni, illetve I.r. vádlott egyeztetett az Kft. 2 képviselőjével, IV.r. vádlottal, hogy mely cégek képviselővel írassák alá a tárolási nyilatkozatokat.

[41] Az Kft. 3 nevében kiállított Helység 1, 2011. április 11.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozatot” az Kft. 3 képviseletében eljáró V.r. vádlott – annak tudatában, hogy az Kft. 3 semmilyen anyagot nem szerzett be és tárolt a Kft. 1 részére, – aláírta. A nyilatkozat mellékletét képező Helység 3, 2011. április 11.-i keltezésű „anyaglistán” a V.r. névalírást ismeretlen személy írta alá, ismeretlen módon.

[42] Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. augusztus 31.-i, 2011. szeptember 3.-i, 2011. szeptember 18.-i, 2011. október 18.-i, 2011. november 3.-i keltezésű tárolási, raktározási nyilatkozatokat és az annak mellékletét képező anyaglistát – melyek e-mailben érkeztek meg IV.r. vádlotthoz, – IV.r. vádlott ifj. I.r. vádlott kérésére több alkalommal, de nem az azokon szereplő időpontokban annak ellenére írta alá, hogy IV.r. vádlott tudott arról, hogy azok valótlan tartalmúak.

[43] IV.r. vádlott a tárolási, raktározási nyilatkozatokat azért írta alá, hogy az Kft. 2 által a Kft. 1 részére alvállalkozóként végzett munka kifizetésre kerülhessen.

[44] A Kft. 8 (rövidített neve: Kft. 8, székhelye: ... Helység 6, cím 2 szám, cégjegyzékszám: ..., adószáma: ...) az Kft. 2-vel állt kereskedelmi kapcsolatban. IV.r. vádlott kérésére a Kft. 8 képviselője, tanú 5 aláírta a Társaság nevében kiállított 2011. október 3.-i keltezésű tárolási, raktározási nyilatkozatot. A Kft. 8 azonban semmilyen anyagot nem szerzett be és tárolt a Kft. 1 részére.

[45] tanú 5 azért írta alá a valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatot, mert IV.r. vádlott azt ígérte, hogy majd ez lesz az alapja a Kft. 8 és a Kft. 1 közötti szerződésnek.

[46] A Kft. 4 nevében kiállított 2011. november 18.-i, 2011. december 3.-i keltezésű tárolási, raktározási nyilatkozatokat és azok mellékletét képező anyaglistát IV.r. vádlott kérésére VI.r. vádlott – annak tudatában, hogy a Kft. 4 semmilyen anyagot nem szerzett be és tárolt a Kft. 1 részére, – aláírta.

[47] A projekt munkaterületén a Kft. 4 2011. november és 2012. júniusa között, összesen 1-2 havi időtartamban szóbeli megállapodás alapján az Kft. 2 alvállalkozójaként épületgépészeti munkákat végzett. VI.r. vádlott a Kft. 4 nevében azért írta alá a tárolási,

[50] A fenti dokumentumok adatait 2009. július 1. napjától 2011. június 30. napjáig a projekt pénzügyi vezetője, tanú 2 – aki nem tudott azok valótlan tartalmáról -, valamint a projektmenedzserként eljáró I.r. vádlott rögzítette az EMIR rendszerben.

[51] Ezt követően a támogatás lehívásához az anyagtárolásról szóló számlákat a Kft. 1 képviselőjében III.r. és VIII.r. vádlottak, illetve utasításukra a társaság alkalmazottja, az anyagok beszerzését igazoló részteljesítés igazolásokat a műszaki ellenőri feladatokat ellátó VII.r. vádlott, míg a többi dokumentumot a projektmenedzserként eljáró I.r. I.r., majd II.r. vádlottak benyújtották a Kft. 9-hez, amely az összeállított fizetési kérelmeket és mellékleteiket áttekintette, és aláírásra összekészítette, majd megküldte aláírásra a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatának.

[52] Az összeállított kifizetési kérelmeket és mellékleteit az aláírást követően – nem tudva arról, hogy a kifizetési kérelem mellékletét képező dokumentumok valótlan tartalmúak, – a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselőjében eljárva a Kft. 9 nyújtotta be az Kft. 6-nak, és az Önkormányzat a ténylegesen elvégzett munkák helyett a valótlan tartalmú előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, a Kft. 1 által kibocsátott számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok és anyaglista, valamint részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozatok alapján, az azokban leigazolt összegekre kérte le a támogatás folyósítását az alábbiak szerint:

[53] **a)**

A **2. számú kifizetési kérelem** 2011. augusztus 22. napja előtt került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a valótlan tartalmú

- 2011. április 5. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla

- Kft. 3 nevében kiállított 2011. április 11.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista

- 2011. április 28.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (II. rész-számla, 1. ütem).

[54] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 129.907.653.- forint összegű támogatás lehívását igényelte meg.

b)

[55] A **3. számú kifizetési kérelem** 2011. szeptember 28. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez ismét csatolva lett a valótlan tartalmú

- 2011. április 5. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla

[56] - Kft. 3 nevében kiállított 2011. április 11.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista

- 2011. április 28.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (II. rész-számla, 1. ütem).

[57] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 129.907.653.- forint összegű támogatás lehívását igényelte meg.

[58] Az a) és b) pontokban szereplő 2. számú és 3. számú kifizetési kérelmek alapján 2011. évben a támogatás lehívásának eredményeként – anyagbeszerzésre – kifizetésre került 43.302.551.- forint.

[59] c)

A **4. számú kifizetési kérelem** 2011. szeptember 28. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a valótlan tartalmú

- 2011. augusztus 15. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla

- Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. augusztus 31.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista

- 2011. augusztus 31.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (IV. rész-számla, 2. ütem).

[60] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 50.317.564.- forint összegű támogatás (ebből anyagbeszerzésre 43.302.551.- forint) lehívását igényelte meg, melyből – anyagbeszerzésre - 2011. évben kifizetésre került 43.302.551.- forint.

[61] d)

Az **5. számú kifizetési kérelem** 2011. november 18. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a valótlan tartalmú

- 2011. szeptember 1. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla

- Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. szeptember 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista

- 2011. szeptember 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (V. rész-számla, 3. ütem).

[62] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 59.670.915.- forint összegű támogatás (ebből anyagbeszerzésre 43.302.551.- forint) lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2011. évben kifizetésre került 43.302.551.- forint.

e)

[63] A **6. számú kifizetési kérelem** 2011. december 5. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a valótlan tartalmú

- 2011. szeptember 12. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla

[64] - Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. szeptember 18.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista

- 2011. szeptember 18.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (VI. rész-számla, 4. ütem), továbbá

[65] - 2011. szeptember 19. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla

- a Kft. 8 nevében kiállított 2011. október 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista

- 2011. október 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (VII. rész-számla, 5. ütem).

[66] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 86.605.102.- forint támogatás lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2012. évben kifizetésre került 18.720.000.- forint (Kft. 2), illetve 43.302.551.- forint (Kft. 8).

f)

[67] A **7. számú kifizetési kérelem** 2012. január 16. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a valótlan tartalmú

- 2011. október 7. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla

- Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. október 18.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista

- 2011. október 18.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (VIII. rész-számla, 6. ütem), továbbá

[68] - 2011. október 24. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- az Kft. 2 nevében kiállított 2011. november 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. november 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (IX. rész-számla, 7. ütem), továbbá

[69] - 2011. november 7. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- a Kft. 4 nevében kiállított 2011. november 18.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. november 18.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (X. rész-számla, 8. ütem).

[70] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 129.907.653.- forint támogatás lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2012. évben kifizetésre került 86.605.102.- forint (Kft. 2: 43.302.551.- forint + 43.302.551.- forint), valamint 24.660.000.- forint (Kft. 4).

[71] g)

A **8. számú kifizetési kérelem** 2012. február 15. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a valótlan tartalmú

- 2011. november 24. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- a Kft. 4 nevében kiállított 2011. december 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. december 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (XI. rész-számla, 9. ütem).

[72] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 55.154.567.- forint támogatás lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2012. évben kifizetésre került 15.850.000.- forint.

[73] A 2-8. számú kifizetési kérelmek csatolt, fent megjelölt valótlan tartalmú dokumentumok alapján 2011. áprilisa és 2012. februárja között összesen 319.045.306.- forint értékű munka került leigazolásra, majd kifizetésre.

[74] Azonban a lehívott és kifizetett támogatás – a fentiekben részletezettek miatt – nem a beszerzett anyagokra, hanem a tervtől eltérő – és le nem jelentett – pótmunkákra lett fordítva. Ezáltal a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó kifizetett támogatás összege összesen 319.045.306.- forint értékben a céltól eltérően került felhasználásra.

[75] I.r. vádlott – a 2-6. kifizetési kérelmek kapcsán – azon cselekményével, hogy nem jelezte az Önkormányzat felé, hogy a kivitelezett munka a tendertervtől és a beruházás költségvetésétől nagyfokú eltérést mutat, valamint fiktív előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat kötött, közreműködött a valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások, valamint a Kft. 1 által kibocsátott valótlan tartalmú számlák beszerzésében, amelyek a kifizetési kérelmek alapját képezték, megtévesztette az Önkormányzatot a kifizetési kérelmek alapját képező fent megjelölt dokumentumok valódisága tekintetében. Ezzel I.r. vádlott közreműködött abban, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező megállapodások, számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel I.r. vádlott összesen 191.930.204.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult hozzá 2011. és 2012. évben.

[76] II.r. vádlott – a 7-8. kifizetési kérelmek kapcsán - azon cselekményével, hogy fiktív előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat kötött, közreműködött a valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások, valamint a Kft. 1 által kibocsátott valótlan tartalmú számlák beszerzésében, amelyek a kifizetési kérelmek alapját képezték, megtévesztette az Önkormányzatot a kifizetési kérelmek alapját képező fent megjelölt dokumentumok valódisága tekintetében. Ezzel II.r. vádlott közreműködött abban, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező megállapodások, számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel II.r. vádlott összesen 127.115.102.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult hozzá 2011. és 2012. évben.

[77] III.r. és VIII.r. vádlottak azzal, hogy a Kft. 1 nevében eljárva fiktív előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat kötöttek, közreműködtek a valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok beszerzésében, illetve abban, hogy ezek alapján a Kft. 1 a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat részére valótlan tartalmú számlák kerültek kiállításra, cselekményükkel hozzájárultak ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 319.045.306.- forint összegű –

a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult hozzá 2011. és 2012. évben.

[78] IV.r. vádlott azzal, hogy az Kft. 2 képviselőjében eljárva valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított ki, illetve közreműködött a Kft. 8 és a Kft. 4 nevében kiállított valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok beszerzésében, cselekményével hozzájárult ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 275.742.755.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult hozzá 2011. és 2012. évben.

[79] V.r. vádlott azzal, hogy az Kft. 3 képviselőjében valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított ki, cselekményével hozzájárult ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelem alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 43. 302.551.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult hozzá 2011. évben.

Ezen összegből 41.674.375.- forint (43.302.551.- forint 96,24 százaléka) az Európai Unió költségvetését érinti, míg 1.628.176.- forint (43.302.551.- forint 3,76 százaléka) a magyar költségvetést érinti.

[80] VI.r. vádlott a Kft. 4 képviselőjében valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított ki, cselekményével hozzájárult ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 40.510.000.- forint összegű - a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult hozzá 2011. és 2012. évben.

[81] VII.r. vádlott azzal, hogy valótlan tartalmú részteljesítési igazolásokat állított ki, cselekményével hozzájárult ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 319.045.306.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult hozzá 2011. és 2012. évben.

[82] A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. augusztus 19.-én kelt nyilatkozatában elállt a támogatási szerződéstől, melyet a Támogató 2015. szeptember 4. napján elfogadott.

[83] Az Önkormányzat a projekt megvalósítása során az összesen 18 darab Kifizetési Igényles (amelynek részét képezte a valótlan tartalmú dokumentumok felhasználásával benyújtott 2-8. számú kifizetési kérelmek) keretében kiutalt 1.032.535.745.- forint összeget (kamattal együtt összesen: 1.151.109.036.- forint) több részletben 2012. január 24. napja és 2016. január 8. napja között visszafizette.

o - o - o

[84] A lefolytatott bizonyítási eljárást követően a **megye 1 Megyei Főügyészség** a törvényszék 2021. szeptember 8. napján kelt felhívására írásbeli **perbeszédét/végindítványát** (2021. szeptember 28.-i keltezéssel, megye 1 Megyei Főügyészség B.1664/2015/53. szám, törvényszéki iratok 87. sorszám alatt) - amelynek szóbeli kiegészítését a 2021. október 6.-i tárgyaláson terjesztette elő, - megküldte a törvényszéknek, melyben az alábbiakat rögzítette:

[85] A lefolytatott bizonyítási eljárás és a beszerzett okirati bizonyítékok alapján a vádirati tényállást az alábbiak szerint pontosította:

[86] A vádirat 3. oldal 2. bekezdését kiegészítette azzal, hogy tanú 1 polgármester Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselőjében 2011. szeptember 26. napján kelt „Meghatalmazás” megnevezésű okiratban jelölte ki II.r. vádlottat a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzserének.

A meghatalmazás projekt kifizetési kérelmei és változás-bejelentései során a mellékelten benyújtandó dokumentumok hitelesítésére irányult.

A meghatalmazást II.r., mint projektmenedzser a meghatalmazott két tanú előtt 2011. szeptember 26. napján aláírta.

[87] A vádirat 5. oldal 3. bekezdésében foglaltakat akként pontosította, hogy 2011. július 1. és 2011. szeptember 26. napja között nem volt sem írásbeli meghatalmazással, sem megbízási szerződéssel kijelölt projektmenedzser.

[88] Az okirati bizonyítékok szerint tanú 1 Helység 1 Megyei Jogú Város polgármestere tanú 7 nevű személyt kívánta megbízni a továbbiakban a projektmenedzseri feladatok ellátásával, azonban őt az Kft. 6 nem fogadta el.

[89] II.r. vádlott nem 2011. július 1. napjától, hanem 2011. szeptember 26. napjától kezdődően lett a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzsere.

[90] Az 5. oldal 4. bekezdését annyiban pontosította, hogy I.r. vádlott a projektmenedzserei munkaviszonyának 2011. június 30.-i megszűnését követően még továbbra is eljárta a projekttel kapcsolatos feladatok ellátásában, de erre vonatkozóan sem munkaszerződés, sem megbízási szerződés nem készült.

A Kft. 9 ügyvezetőjétől, tanú 6-tól kapott szóban és írásban is különböző feladatokat, amelyet a 2011. július 4. napján a Kft. 9 hivatalos helyiségében felvett jegyzőkönyv is tartalmaz. E jegyzőkönyv szerint I.r. vádlott további feladatát képezte a cégekkel történő egyeztetések, együttműködési megállapodások összefoglalása, amelynek határideje 2011. július 8. napja volt, továbbá az RTL Klub televíziótól reklámfilm beszerzése, amelynek határidejét 2011. július 18. napjában határozták meg, végezetül „A szabadidő értékes eltöltése Helység 1-en” című előadás anyagának megküldése e-mailben. Ezen túlmenően egyéb feladatok ellátására megbízást nem kapott.

[91] tanú 6, a Kft. 9 ügyvezető igazgatója a 2011. augusztus 17. napján kelt, tanú 1 polgármester részére címzett levelében arról tájékoztatta a címzettet, hogy a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzsere 2011. július 1. napjától tanú 7, ezen levelében kérte a polgármestert a mellékelt változás-bejelentő dokumentum aláírására.

[92] tanú 1 Helység 1 Megyei Jogú Város akkori polgármestere több levelet is írt I.r. vádlottnak a projekt 1 programmal kapcsolatos tevékenységével kapcsolatban.

[93] A 2011. január 31. napján kelt levelében értesítette I.r. vádlottat arról, hogy az önkormányzat a projekt felügyeletével, a projektmenedzserrel való kapcsolattartással a Kft. 9-et bízta meg. A polgármester 2011. április 20. napján ismételt felhívta I.r. vádlott figyelmét, hogy a projektre kijelölt szervezeti egység a Kft. 9 Kérte, hogy minden tevékenység esetén folyamatos egyeztetési kötelezettség szerint járjon el.

[94] tanú 6, a Kft. 9 ügyvezető igazgatója csak 2011. október 4. napján tájékoztatta arról VIII.r. vádlottat, a Kft. 1 ügyvezetőjét, hogy a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzserei feladatait 2011. július 1. napjától II.r. látja el, illetőleg I.r. projektmenedzserei feladata 2011. június 30. napján megszűnt. Ebben a levélben felhívta a VIII.r. vádlottat arra, hogy a jövőben a projekttel kapcsolatos ügyekben a Kft. 9-hez szíveskedjen fordulni. Ugyanezt a tájékoztatást 2011. október 4. napján kelt levelében VII.r. vádlott részére is megküldte a Kft. 9 ügyvezető igazgatója.

[95] A vádirat 5. oldal 7. bekezdése tartalmazza a MMJV Önkormányzata, mint megrendelő és Kft. 1. között 2010. november 26. napján megkötött vállalkozási szerződést.

A vádirati tényállást kiegészítette azzal, hogy a vállalkozási szerződés négy alkalommal került módosításra.

[96] A vállalkozási szerződés 1. számú módosítása 2014. május 12. napján kelt, amely létrejött egyrészt Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint megrendelő, másrészt a Kft. 1 „fa.” között. A vállalkozási szerződésmódosítás II/1. pontja értelmében a szerződés módosításának indoka többek között a vállalkozási szerződés aláírásának napja óta bekövetkezett jogszabályi változások vállalkozási feladatokra történő kihatása.

A II/3. pont szerint a bekövetkezett körülmény- és jogszabályi változások miatt lényeges engedélyezési eljárást is érintő változtatások kellenek a projekt fizikai megvalósításának terül szolgáló épületen, melynek következtében az építési engedélyt is módosítani kell. Az építési engedély módosítása iránti eljárás a jelen szerződés aláírásának napján még folyamatban van.

[97] Az 1. számú vállalkozási szerződésmódosítás II/4. pontja azt rögzíti, hogy a szerződésmódosítást indokolja még az eddigi kivitelezés során az építményben feltárt és felmért előre nem látható, de a megvalósításhoz feltétlenül szükséges jelentős mértékű műszaki tartalom módosításának felmerülése.

A szerződésmódosítás II/6. pontja rögzíti, hogy a Kft. 1 vállalkozóval szemben 2013. december 18. napján felszámolási eljárást rendeltek el.

[98] A szerződésmódosítás III/1. pontja tartalmazza, hogy a szerződő felek rögzítik, hogy a vállalkozási díj helyes összege az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 142.§ (1) bekezdés b) pontjában szabályozott fordított áfa szabályai alapján 965.000.000.- forint + FAD (fordított adózású), tekintettel arra, hogy a vállalkozó teljesítése olyan szolgáltatásnyújtásnak minősül, mely épület átalakítására, bővítésére egyéb megváltoztatására irányuló építési-hatósági engedély köteles építési-szerelési munkának felel meg.

[99] A megrendelő képviselőjeként eljáró tanú 1 polgármester a 2014. május 12. napján kelt vállalkozási szerződés 1. számú módosításának III/1. pontjában elismeri, hogy a vállalkozó jelen szerződés módosítás napjáig nyújtott teljesítését – az időközben kirendelt ÉMI Kft. 15 Igazságügyi Szakértői Intézmény véleményének függvényében – elfogadja, a vállalkozó teljesítését a jövőben a módosított műszaki tartalommal rendeli meg, illetve tartja fenn.

[100] A vállalkozási szerződés 2. számú módosítására és kiegészítésére 2014. május 30. napján került sor.

A vállalkozási szerződés 3. számú módosításának aláírására 2014. október 9. napján kelt sor.

A szerződésmódosítás I/2. pontja szerint a vállalkozási szerződés 6. pontja alapján a szerződés szerinti teljesítési határidő a szerződés megkötésétől számított 295 nap.

[101] A szerződéskötés időpontjában előre nem látható okok miatt a megrendelő és a vállalkozó a jelen szerződésmódosítás aláírásának a napjáig több esetben írtak alá jogosulti késedelmi jegyzőkönyvet, melynek következtében a szerződésben meghatározott teljesítési határidő még nem járt le. A szerződő felek a vállalkozási szerződést 2011. augusztus 16. napján fedezetkezelői szerződés megkötése miatt kiegészítették, illetve 2014. május 12. napján és 2014. május 30. napján két esetben módosították. A megrendelő tájékoztatta a vállalkozót, hogy kifejezetten az építési, vállalkozási szerződés pénzügyi teljesítéséhez kapcsolódóan 2011. augusztus 31. napján fedezetkezelői szerződést kötött a Magyar Államkincstárral, mint építetói fedezetkezelővel.

[102] A vállalkozási szerződés 3. számú módosításának II. pontja szerint a Projekt fizikai megvalósításának tervezett napja záró határideje 2015. március 31. napjára módosult, mely határidő módosításra vonatkozó támogatási szerződés aláírása a megrendelő és az Emberi Erőforrások Minisztériuma között 2014. augusztus 28. napján megtörtént.

[103] A 3. számú szerződésmódosítás III. pontja pedig azt rögzíti, hogy a szerződés módosítás előtt az eredeti fedezetkezelői szerződés ütemezése szerinti 1.-13. ütemeknek megfelelő kifizetések összességében 720.000.000.- forint teljesítésnek megfelelő kifizetések történtek meg úgy, hogy a 13. ütem eredetileg 50.000.000.- forintos teljesítéséből 20.000.000.- forint teljesült és kifizetésre is került. Ennek megfelelően a szerződés szerinti 965.000.000.- forintból eddig (2014. október 9. napjáig) teljesítésre került 720.000.000.- forint. A megrendelő és a vállalkozó megállapodtak abban, hogy a szerződésmódosítások az eredeti végösszeget nem érintik, így a hátralévő teljesítés 245.000.000.- forint, amelynek ütemezésében is megállapodtak azzal, hogy a vállalkozó ilyen összegű számla kibocsátására jogosult a szerződésmódosításban rögzített ütemezés szerint.

[104] A vádirat 6. oldal 2. bekezdését annyiban pontosította, hogy a tervezést végző Kft. 7 képviselője a végleges kiviteli terveket 2011. október 4. napján adta át.

Az ezt megelőző időpontban a kivitelezés a korábban a tervező által rendelkezésre bocsátott úgynevezett pallértervek, illetőleg tenderterv alapján folyt. A kivitelezés folyamán a tervek a későbbiekben is többször módosításra kerültek.

Nem került sor ugyanakkor a tervellenőri dokumentum beszerzésére és benyújtására.

[105] A vádirat 6. oldal 5. bekezdésében foglaltakat akként pontosította, hogy a kivitelezés során nagymértékű eltérés mutatkozott az elvégzett munka és a pénzügyi ütemterv között.

[106] A kifizetési kérelmekkel kapcsolatban a vádirat 10., 11. és 12. oldalán foglaltakat az alábbiakkal egészítette ki:

[107] A 2. számú kifizetési kérelem benyújtásának dátuma helyesen 2011. szeptember 2. napja volt, amely elektronikus és papír alapon is benyújtásra került a Kft. 6-hoz. Ezen kifizetési kérelem alapján a MMJV részére kifizetés nem történt.

[108] A 3. számú kifizetési kérelem 2011. szeptember 28. napján került benyújtásra. Ezen kifizetési kérelem alapján a támogatás lehívásának eredményeként anyagbeszerzésre, kifizetésre került az önkormányzat részére 2011. október 14. napján 43.302.551.- forint.

[109] A 4. számú kifizetési kérelem ugyancsak 2011. szeptember 28. napján került benyújtásra. A folyósító szervezet az önkormányzat részére ezen kifizetési kérelem alapján 2011. október 14. napján 43.302.551.- forintot utalt ki.

[110] Az 5. számú kifizetési kérelem 2011. november 18. napján került benyújtásra. Ennek alapján a folyósító szervezet az önkormányzat részére 2012. január 26. napján folyósított 43.302.551.- forintot anyagbeszerzésre.

[111] A 6. számú kifizetési kérelem benyújtására 2011. december 5. napján került sor elektronikus és papír alapon. A kifizetési kérelemben igényelt 86.605.112.- forinthez képest a ténylegesen kifizetett támogatási összeg mindösszesen 62.022.551.- forint volt, amelyet a folyósító szervezet 2012. február 3. napján utalt ki a Helység 1 Megyei Jogú Város részére.

[112] A 7. számú kifizetési kérelem benyújtására 2012. január 6. napján került sor, amelynek alapján a folyósító szervezet mindösszesen 111.265.102.- forintot utalt ki 2012. február 16. napján az önkormányzat részére.

[113] A 8. számú kifizetési kérelem 2012. február 21. napján került benyújtásra elektronikus és papír alapon. Ennek alapján 2012. március 27. napján 15.850.000.- forint támogatás került folyósításra anyagbeszerzésre a MMJV részére.

[114] A vádirati tényállást kiegészítette az alábbiakkal:

[115] A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat és a Kft. 1 között több alkalommal került sor jogosulti késedelem megállapításáról szóló jegyzőkönyv aláírására.

[116] A 2011. június 14. napján jegyzőkönyv felvételére és aláírására került sor a jogosulti késedelem megállapításáról egyrészlől a MMJV Önkormányzata, mint megrendelő, képviselője tanú 1 polgármester, másfelől a Kft. 1 képviselője VIII.r., mint vállalkozó között. A jegyzőkönyv 2. pontja szerint a jelenlévő felek rögzítik, hogy a vállalkozási szerződés alapján a teljesítés szerződés szerinti ütemezése a mai napon 193 naptári naps késedelemben szenved. A késedelem okaként a felek a munkaterület késedelmes átadását jelölik meg. A felek rögzítik, hogy ezen körülmény kimeríti a Ptk.302.§ b) pontjában nevesített jogosulti késedelem intézményét.

[117] 2011. december 27. napján a MMJV Önkormányzata és a Kft. 1 ügyvezetője, VIII.r. vádlott között jegyzőkönyv került aláírásra jogosulti késedelem megállapításáról.

[118] A jegyzőkönyv 3. pontja azt tartalmazza, hogy rögzítik: a műszaki kivitelezés késedelme kizárólag a pénzügyi teljesítés késedelme miatt állt be, a vállalkozó az 1. pontban említett szerződésben vállalt, saját erőből történő átmeneti finanszírozásra vonatkozó kötelezettségének eleget tett, de a kedvezményezett mulasztása miatt a kivitelezés további költségeit megelőlegezni nem köteles és nem is tudja.

[119] A 2012. június 25. napján jogosulti késedelem megállapításáról jegyzőkönyv aláírására került sor a MMJV Önkormányzata, mint megrendelő részéről (képviselője: tanú 1 polgármester), másrészlől a Kft. 1 (képviselője: VIII.r.), mint vállalkozó között. A jegyzőkönyv 2. pontjában a jelenlévő felek rögzítik, hogy a vállalkozási szerződés alapján a teljesítés szerződés szerinti ütemezése a mai napon, azaz 2012. június 25. napján 193 naptári naps késedelemben szenved. A késedelem okaként a felek az építéshez szükséges elektromos energia ellátás szünetelését, a bontást akadályozó feszültségmentesítés elhúzódását, a módosított építési engedélyezési eljárás elhúzódását jelölik meg. Felek rögzítik, hogy ezen körülmény kimeríti a Ptk.302.§ b) pontjában nevesített jogosulti késedelem intézményét.

[120] A 2013. március 25. napján kelt jegyzőkönyv 2. pontjában foglaltak szerint a késedelem okaként a felek az építéshez szükséges elektromos energia ellátás szünetelését jelölték meg. A felek rögzítik, hogy ezen körülmény kimeríti az akkor hatályos Ptk.302.§ b) pontjában nevesített jogosulti késedelem intézményét.

[121] II.r. vádlott a 2012. január 12. napján kelt és az Kft. 6 Uniós Programigazgatóságához címzett levelében tájékoztatta a folyósító szervezetet a projekt 1 száma projekt jogosulti késedelméről, melyhez csatolta a 2011. június 14.-i jogosulti késedelem megállapításáról szölő jegyzőkönyvet is.

[122] A vádirat 12. oldal 4. bekezdését „a 2-8. számú kifizetési kérelmek csatolt, fent megjelölt valótlan tartalmú dokumentumok alapján 2011. áprilisa és 2012. februárja között összesen 319.045.306.- forint értékű munka került leigazolásra, majd kifizetésre”- a vádirati tényállás köréből mellőzte.

[123] A vádirat 12. oldal 5. bekezdését, amely úgy szól, hogy „azonban a lehívott és kifizetett támogatás – a fentiekben részletezettek miatt – nem a beszerzett anyagokra, hanem a tervtől eltérő és le nem jelentett pótmunkákra lett fordítva. Ezáltal a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó kifizetett támogatás összege összesen 319.045.306.- forint értékben a céltól eltérően került felhasználásra” a vádirati tényállás köréből mellőzte.

[124] A 3.-8. számú kifizetési kérelmekhez mellékelte az Kft. 3, az Kft. 2., a Kft. 8 és a Kft. 4 által kibocsátott valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok, és az annak meglétét képező anyaglisták felhasználásával a Kft. 1 mindösszesen 319.045.306.- forint támogatáshoz jutott hozzá jogosulatlan, melynek következtében az Európai Unió és a magyar állam költségvetését ilyen összegű vagyoni hátrány érte.

[125] A vádirat 14. oldalának 3. bekezdését azzal pontosította, hogy a MMJV Önkormányzata az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és Magyarország központi költségvetési előirányzatából kiutalt 1.032.535.745.- forint összegű támogatást, annak kamataival együtt összesen 1.151.109.036.- forintot 2015. novemberétől 2016. október 10. napjáig bezárólag 12 havi részletben teljes egészében visszafizette.

[126] Ezáltal az Európai Unió költségvetését és Magyarország központi költségvetését érintő vagyoni hátrány teljes egészében megtérült.

[127] Egyebekben a vádirati tényállást és az ahhoz fűződő jogi minősítést valamennyi vádlott vonatkozásában változatlanul fenntartotta.

A fenti tényállás alapján a vádat az ügyész perbeszédében/végindítványában a Be.538.§ a) pontja alapján az alábbiak szerint módosította:

[128] I.r. I.r., II.r. II.r., III.r., IV.r.r., VII.r. VII.r. és VIII.r. vádlottak tekintetében az elkövetéskor hatályban volt Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés **a) pontjába** ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetetté, amelyet I.r. I.r. és II.r. vádlottak az 1978. évi IV. törvény 20.§ (2) bekezdése szerinti közvetett tettesként, III.r., IV.r.r., VII.r. VII.r. és VIII.r. vádlottak az 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdés szerinti

bűnsegédként követtek el, továbbá – változatlanul - vádolta az I.r., II.r., III.r., IV.r., VII.r. és VIII.r. vádlottakat az 1978. évi IV. törvény 276.§-ába ütköző és aszerint büntetendő folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségével, amelyet az I.r. és II.r. vádlottak közvetett tettesként, a III.r., IV.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak bűnsegédként követtek el.

[129] VI.r. vádlott tekintetében a vádat módosította az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés **a) pontjába** ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettére, amelyet az 1978. évi IV. törvény 21.§ (2) bekezdése alapján bűnsegédként követett el, továbbá vádolta – változatlanul - az 1978. évi IV. törvény 276.§-ába ütköző és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségével, amelyet bűnsegédként követett el.

[130] V.r. vádlott vonatkozásában a vádiratban írt minősítést változatlanul fenntartotta.

[131] A vádhatóság képviselője perbeszéde végső indítványában fent megjelölt bűncselekményekben indítványozta az ügybeni vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását.

o – o – o

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a törvényszék az alábbi tényállást állapította meg:

[132] **I.r. vádlott** nős családi állapotú, házastársa tanú 8, kettő kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Felsőfokú végzettségű, egyetemet végzett, szakképzettségei: kohómérnök, közgazdász. A Kft. 10-nél áll alkalmazásban, havi nettó jövedelme körülbelül 400.000.- forint. Vagyontalan, tartozás nem terheli, büntetlen. További/pontosabb személyi, vagyoni, egzisztenciális körülményei nem váltak ismertté az eljárás során.

[133] **II.r. vádlott nős családi állapotú, kiskorú gyermeke már nincsen**, nagykorú gyermekei felsőfokú tanulmányokat folytatnak, szülői támogatásra szorulnak. Iskolai végzettsége egyetem, végzettsége építészmérnök. Helység 1 Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatallal állt közszolgálati jogviszonyban 1991. augusztus 1. napjától 2014. augusztus 15. napjáig. Ez időpont óta egyéni vállalkozó (mérnöki tevékenység, szakértés stb.), melyből származó havi jövedelme átlagosan nettó 800.000.- forint körüli. Vagyona egy lakás, egy gépjármű, és egynegyed rész balatoni nyaraló ingatlan tulajdon. Tartozás nem terheli, sorkatonai szolgálatot teljesített, büntetlen. További/pontosabb személyi, vagyoni, egzisztenciális viszonyai nem váltak ismertté az eljárás során.

[134] **III.r. vádlott** nős családi állapotú, házastársa VIII.r. vádlott. Az általános iskola 8 osztályát és szakipari iskolát végzett. Gyanúsítottkénti kihallgatásának időpontjában (2017. január 19.) a Kft. 11 ügyvezetője volt, havi nettó jövedelme 200.000.- forintot tett ki. További/jelenlegi személyi, egzisztenciális, jövedelmi körülményei nem váltak ismertté az eljárás során.

[135] Az alábbi cselekmények időpontjában büntetlen, azóta jogerős elítélésére került sor, az alábbiak szerint:

- A Salgótarjáni Járásbíróság a 2015. április 10. napján meghozott és 2015. április 10. napján jogerős 5.B.492/2014/39-I. számú határozatával bűnsegédként elkövetett jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt – halmazati büntetésül – 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 120.000.- forint pénzbüntetésre ítélte, a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 1 év próbaidőre felfüggesztette.

[136] **IV.r. vádlott** az Kft. 2 képviselőre jogosult tagja, ügyvezetője 2005. június 30. napjától, foglalkozása építészmérnök. Egyetemet végzett. További/jelenlegi személyi-, egzisztenciális-, jövedelmi viszonyai nem váltak ismertté az eljárás során.

[137] Az alábbi események időpontjában büntetlen, de azóta büntetőeljárás folyt ellene, a következők szerint:

A helység 1-i Járási Ügyészség a 2019. május 23. napján kelt B.Fk.316/2019. számú határozatával közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt ügyészi megrovásban részesítette.

[138] V.r. vádlott nős családi állapotú, házastársa tanú 9, kettő kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Iskolai végzettsége egyetem, anyagmérnök szakképzettséggel rendelkezik. Jelenleg a Kft. 12 ügyvezetője és tulajdonosa, havi átlagos jövedelme 250.000-300.000.- forint. Vagyona a cégben van, más vagyonnal nem rendelkezik, lakásingatlan nincsen, tartozás nem terheli. Büntetlen. További/pontosabb személyi-, vagyoni-, egzisztenciális körülményei nem váltak ismertté az eljárás során.

[139] **VI.r. vádlott** a Kft. 4 képviselőre jogosult tagja, ügyvezetője 2007. február 16. napjától. Büntetlen. További személyi-, családi-, jövedelmi-, egzisztenciális viszonyai nem váltak ismertté az eljárás során.

[140] **VII.r. vádlott** nős családi állapotú, kettő kiskorú gyermeke van. A Kft. 5 képviselőre jogosult tagja 2008. december 18. napjától. Főiskolát végzett, majd jelen eljárás

folyamatban léte alatt építészmérnöki egyetemi diplomát szerzett. Büntetlen. További/pontosabb személyi-, jövedelmi-, egzisztenciális viszonyai nem váltak ismertté az eljárás során.

[141] **VIII.r. vádlott** férjezett családi állapotú, házastársa III.r. vádlott. A Kft. 1. cégjegyzésre jogosult képviselője, ügyvezetője volt 2006. augusztus 29. napjától 2013. december 18. napjáig. További/jelenlegi személyi-, jövedelmi-, egzisztenciális viszonyai nem váltak ismertté az eljárás során. Büntetlen.

o – o – o

A történeti tényállás:

[142] I.r. vádlott a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatával – röviden MMJV - kötött 2009. június 30. napján kelt megbízási szerződés alapján, majd az azt felváltó 2009. július 1. napján kelt munkaszerződés szerint 2009. július 1. és 2011. június 30. napja között projektmenedzseri feladatokat látott el a „projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ létrehozása” című projekt (projekt 1 száma) kapcsán.

[143] II.r. vádlott a Helység 1 Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatallal állt közszolgálati jogviszonyban 1991. augusztus 01. napjától 2014. augusztus 15. napjáig. 2011. július 01. napjától beruházási referens lett a Polgármesteri Hivatal Beruházási és Városüzemeltetési Osztályán. Ennek során – az alábbi rögzített időponttól, meghatalmazás alapján - munkaköri feladatai közé tartozott a „projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ létrehozása” című projekt (projekt 1 száma) projektmenedzseri feladatainak ellátása.

[144] tanú 1 polgármester Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselőjében 2011. szeptember 26. napján kelt „Meghatalmazás” megnevezésű okiratban jelölte ki II.r. vádlottat a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzserének.

A meghatalmazás projekt kifizetési kérelmei és változás-bejelentései során a mellékelten benyújtandó dokumentumok hitelesítésére irányult.

A meghatalmazást II.r., mint projektmenedzser a meghatalmazott két tanú előtt 2011. szeptember 26. napján aláírta.

[145] III.r. vádlott a Kft. 1. (rövidített neve: Kft. 1; székhelye ... Helység 1, cím 2; cégjegyzékszám: ...; adószáma: ...) tagja 2011. március 01. napjától, de a társaság nevében a projekt kivitelezése során ténylegesen eljár, a szakmai, műszaki kérdésekben a Kft. részéről

III.r. vádlott döntött. A Kft. 1 cégjegyzésre jogosult képviselője 2006. augusztus 29. napjától 2013. december 18. napjáig, illetve tagja 2006. augusztus 03. napjától VIII.r. vádlott volt.

[146] IV.r. vádlott az Kft. 2 (rövidített neve: Kft. 2; székhelye: 2005. 08. 24.-től 2013. 01. 08.-ig ... Helység 1, cím 4 szám; cégjegyzékszám: ...; adószáma: ...) képviselőre jogosult tagja 2005. június 30. napjától.

[147] V.r. vádlott az Kft. 3. (rövidített neve: Kft. 3; székhelye: 2010. 07. 29.-től 2014. 04. 30.-ig ... Helység 3, cím 5; cégjegyzékszám: 2009. 05. 12.-től 2014. 05. 28.-ig ...; adószáma: 2009. 04. 27.-től ...) képviselőre jogosult tagja 2009. június 30. napjától 2013. október 14. napjáig.

[148] VI.r. vádlott a Kft. 4 (rövidített neve: Kft. 4; székhelye: ... Helység 4, cím 6 szám; cégjegyzékszám: ...; adószáma: ...) képviselőre jogosult tagja 2007. február 16. napjától.

[149] VII.r. vádlott a Kft. 5 (rövidített neve: Kft. 5; székhely: 3530 Helység 1, cím 7. szám; cégjegyzék száma: ...; adószáma: ...); képviselőre jogosult tagja 2008. december 18. napjától.

o - o - o

[150] A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata (mint Kedvezményezett, székhely: ... Helység 1, cím 1 szám) 2010. április 1. napján támogatási szerződést írt alá a támogató (mint Támogató, ... Helység 5, cím 8 szám) képviselőjében eljáró közreműködő szervezettel (mint Közreműködő Szervezet, székhely: ... Helység 5, cím 9 szám) a Fűtőmű – projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ megvalósítására, a projekt elszámolható költségeinek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozására.

[151] A pályázat azonosító száma: projekt 1 száma. A pályázat a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretén belül az „projekt 2 PóLUS – Pólus-, illetve társpólus városok innovatív kulturális infrastruktúra fejlesztéseinek támogatása” projektfelhívás alapján került benyújtásra. A pályázat finanszírozása az Európai Unió költségvetéséből (aránya: 96,24 százalék) és Magyarország költségvetéséből (aránya: 3,76 százalék) történt.

[152] A Támogatási szerződés 4.1 pontja szerint a projekt összköltsége 1.902.052.699.- forint, a 4.2. pontja értelmében a projekt elszámolható összköltsége 1.902.052.699.- forint,

míg a 4.4. pontja szerint a támogatás mértéke a számított elszámolható összköltség 88,37 %-a, de legfeljebb 1.680.875.537.- forint.

[153] A Támogatási Szerződéshez kapcsolódó Általános Szerződési Feltételek 5.2. pontja értelmében a Kedvezményezett a kifizetési-igénylést a Közreműködő Szervezethez nyújtja be, míg az 5.3. pontja szerint a kifizetési igényléshez csatolni kell az olyan számlák, vagy egyéb, a gazdasági eseményt hitelesen dokumentáló bizonylatok hiteles másolatát, amely alapján az igényelhető támogatás 100.000.- forintnál nagyobb, a számlaösszesítőket, a számlák kifizetését igazoló dokumentumok Kedvezményezett által hitelesített másolatát, nyilatkozatot, amely igazolja, hogy az építés a terveknek megfelelően halad, és tartalmazza a munka készültségi fokát, valamint egyéb dokumentumokat.

[154] A Támogatási Szerződés 7. számú melléklete a projekt pénzügyi elszámolásának részletes szabályait tartalmazza.

[155] A kivitelezés pénzügyi ellenőrzését végző ellenőrző szervezet a Támogató részéről az Kft. 6 volt (székhely: ... Helység 5, cím 10), amelyhez a kifizetési kérelmeket kellett küldeni.

[156] Az Önkormányzat részéről – Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatának polgármestere, tanú 1 szóbeli megbízása alapján – a Kft. 9 – röviden Kft. 9 - felügyelte a projektet, tartotta a kapcsolatot a projektmenedzserekkel, és az Önkormányzat megbízásából készítette a projekt előrehaladási jelentéseket, összeállította a kifizetési kérelmeket.

[157] A projekt projektmenedzser feladatait az önkormányzat részéről a 2009. június 30. napján kelt megbízási szerződés és az ezt felváltó 2009. július 1. napján kelt munkaszerződés szerint 2009. július 1. és 2011. június 30. napja között I.r. vádlott látta el, majd – a korábban hivatkozottak szerint - 2011. szeptember 26. napjától a projektmenedzser a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Beruházási és Városüzemeltetési Osztályának munkatársa, II.r. vádlott lett.

[158] 2011. július 1. és 2011. szeptember 26. napja között nem volt sem írásbeli meghatalmazással, sem megbízási szerződéssel kijelölt projektmenedzser.

[159] tanú 1 Helység 1 Megyei Jogú Város polgármestere tanú 7 nevű személyt kívánta megbízni a továbbiakban a projektmenedzseri feladatok ellátásával, azonban őt az Kft. 6 nem fogadta el.

[160] II.r. vádlott – így, fentiekre figyelemmel - nem 2011. július 1. napjától, hanem 2011. szeptember 26. napjától kezdődően lett a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzsere.

[161] I.r. vádlott a projektmenedzseri munkaviszonyának 2011. június 30.-i megszűnését követően még továbbra is eljárta a projekttel kapcsolatos feladatok ellátásában, de erre vonatkozóan sem munkaszerződés, sem megbízási szerződés nem készült.

[162] A Kft. 9 ügyvezetőjétől, tanú 6-tól kapott szóban és írásban is különböző feladatokat, amelyet a 2011. július 4. napján a Kft. 9 hivatalos helyiségében felvett jegyzőkönyv is tartalmaz. E jegyzőkönyv szerint I.r. vádlott további feladatát képezte a cégekkel történő egyeztetések, együttműködési megállapodások összefoglalása, amelynek határideje 2011. július 8. napja volt, továbbá az RTL Klub televíziótól reklámfilm beszerzése, amelynek határidejét 2011. július 18. napjában határozták meg, végezetül „A szabadidő értékes eltöltése Helység 1-en” című előadás anyagának megküldése e-mailben. Ezen túlmenően egyéb feladatok ellátására megbízást nem kapott.

[163] tanú 6, a Kft. 9 ügyvezető igazgatója a 2011. augusztus 17. napján kelt, tanú 1 polgármester részére címzett levelében arról tájékoztatta a címzettet, hogy a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzsere 2011. július 1. napjától tanú 7, ezen levelében kérte a polgármestert a mellékelt változás-bejelentő dokumentum aláírására.

[164] tanú 1 Helység 1 Megyei Jogú Város akkori polgármestere több levelet is írt I.r. vádlottnak a projekt 1 programmal kapcsolatos tevékenységével összefüggésben.

[165] A 2011. január 31. napján kelt levelében értesítette I.r. vádlottat arról, hogy az önkormányzat a projekt felügyeletével, a projektmenedzserrel való kapcsolattartással a Kft. 9-et bízta meg. A polgármester 2011.április 20. napján ismételt felhívta I.r. vádlott figyelmét, hogy a projektre kijelölt szervezeti egység a Kft. 9 Kérte, hogy minden tevékenység esetén folyamatos egyeztetési kötelezettség szerint járjon el.

[166] tanú 6, a Kft. 9 ügyvezető igazgatója csak 2011. október 4. napján tájékoztatta arról VIII.r. vádlottat, a Kft. 1 ügyvezetőjét, hogy a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzseri feladatait 2011. július 1. napjától II.r. látja el, illetőleg I.r. projektmenedzseri feladata 2011. június 30. napján megszűnt. Ebben a levélben felhívta a VIII.r. vádlottat arra, hogy a jövőben a projekttel kapcsolatos ügyekben a Kft. 9-hez szíveskedjen fordulni. Ugyanezt a tájékoztatást 2011. október 4. napján kelt levelében VII.r. vádlott részére is megküldte a Kft. 9 ügyvezető igazgatója.

[167] I.r. vádlott projektvezetői tevékenységének folytatására való felhívását több, projekt ügyében összehívott megbeszélés jegyzőkönyve is rögzíti (egyebek mellett a 2011. július 4.-i projektgyeztetés jegyzőkönyve is), ezen túlmenően az Kft. 6 több írásbeli felszólítása, kérése, valamint a havi jelentési feladatok elvégzése is I.r. vádlott, mint projektmenedzser feladatát képezte egészen II.r. vádlott 2011. szeptember 26.-i projektmenedzserkénti kinevezéséig.

[168] Mindezekre figyelemmel I.r. vádlott 2011. június 30.-át követően jogszerűen látta el a projekttel kapcsolatos projektmenedzseri feladatokat, annak ellenére, hogy arra vonatkozóan nem készült szerződés, vagy megbízás. Fenti feladatellátása során 2011. szeptember 23. napján 17 óra 05 perckor került megváltoztatásra az EMIR jelszó, vagyis ezen időponttól kezdve I.r. vádlottnak nem volt lehetősége rögzíteni bármilyen dokumentumot a projekttel összefüggésben az EMIR rendszerben.

[169] A projekt pénzügyi vezetője a 2009. június 30. napján kelt megbízási szerződés szerint 2009. július 1. napjától 2011. június 30. napjáig tanú 2 volt.

[170] A megrendelő részéről a műszaki ellenőri feladatokat a 2011. március 9. napján kelt megbízási szerződés alapján a Kft. 5 képviselőjében eljáró VII.r. vádlott végezte 2011. március 9. napjától.

[171] A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint megrendelő a 3515 Helység 1, ... helyrajzi szám alatti Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ építési-, épületgépészeti komplett kivitelezési munkának az elvégzésére 2010. november 26. napján vállalkozási szerződést kötött a Kft. 1.-vel (székhelye: ... Helység 1, cím 2 szám), amelynek képviselőjében VIII.r. vádlott járt el a szerződés aláírásakor. A projekt kivitelezése során a társaság nevében azonban a társaság tagja, III.r. vádlott járt el ténylegesen, a projekt kivitelezéséhez szükséges műszaki ismerettel ő rendelkezett.

[172] A 2010. november 26.-i vállalkozási szerződés 4. pontja értelmében a rész-számla kiállításának alapja a Megrendelő, vagy képviselője által aláírt teljesítési igazolás. A rész-számlákat megalapozó teljesítések felméréseit a tárgyhoz 25.-i készültségi állapotnak megfelelően a hónap 28. napjáig kell igazolásra átadni. A felméréseket a műszaki ellenőr igazolja, amely igazolás alapján a rész-számla kiállítható. A havi teljesítésektől eltérő számlázások esetében a szerződő felek az ajánlati pénzügyi tervben foglaltak szerint, a kivitelezési ütemezéshez kapcsolódóan, előre egyeztetett módon járnak el. A vállalkozási szerződés 7. pontja szerint pótmunka elrendelésére csak abban az esetben és csak a Megrendelő kifejezett hozzájárulásával kerülhet sor, ha annak tartalma a kiviteli tervekben nem szerepel és a megvalósításának elmaradásával az építési funkcionális célkitűzése csorbát szenved, vagy műszakilag ellehetetlenül. Pótmunkát elrendelő megrendelői írásbeli utasítás nélkül a pótmunka nem kezdhető el. A pótmunka elszámolása a Megrendelő helyszíni képviselőjének igazolása alapján, tételes elszámolással történik.

A vállalkozási szerződés négy alkalommal került módosításra:

[173] A vállalkozási szerződés 1. számú módosítása 2014. május 12. napján kelt, amely létrejött egyrészt Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint megrendelő, másrészt a Kft. 1 „fa.” között. A vállalkozási szerződésmódosítás II/1. pontja értelmében a szerződés módosításának indoka többek között a vállalkozási szerződés aláírásának napja óta bekövetkezett jogszabályi változások vállalkozási feladatokra történő kihatása.

A II/3. pont szerint a bekövetkezett körülmény- és jogszabályi változások miatt lényeges engedélyezési eljárást is érintő változtatások kellenek a projekt fizikai megvalósításának teréül szolgáló épületen, melynek következtében az építési engedélyt is módosítani kell. Az építési engedély módosítása iránti eljárás a jelen szerződés aláírásának napján még folyamatban van.

[174] Az 1. számú vállalkozási szerződésmódosítás II/4. pontja azt rögzíti, hogy a szerződésmódosítást indokolja még az eddigi kivitelezés során az építményben feltárt és felmért előre nem látható, de a megvalósításhoz feltétlenül szükséges jelentős mértékű műszaki tartalom módosításának felmerülése.

A szerződésmódosítás II/6. pontja rögzíti, hogy a Kft. 1 vállalkozóval szemben 2013. december 18. napján felszámolási eljárást rendeltek el.

[175] A szerződésmódosítás III/1. pontja tartalmazza, hogy a szerződő felek rögzítik, hogy a vállalkozási díj helyes összege az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 142.§ (1) bekezdés b) pontjában szabályozott fordított áfa szabályai alapján 965.000.000.- forint + FAD (fordított adózású), tekintettel arra, hogy a vállalkozó teljesítése olyan szolgáltatásnyújtásnak minősül, mely épület átalakítására, bővítésére egyéb megváltoztatására irányuló építési-hatósági engedély köteles építési-szerelési munkának felel meg.

[176] A megrendelő képviselőjeként eljáró tanú 1 polgármester a 2014. május 12. napján kelt vállalkozási szerződés 1. számú módosításának III/1. pontjában elismeri, hogy a vállalkozó jelen szerződés módosítás napjáig nyújtott teljesítését – az időközben kirendelt ÉMI Kft. 15 Igazságügyi Szakértői Intézmény véleményének függvényében – elfogadja, a vállalkozó teljesítését a jövőben a módosított műszaki tartalommal rendeli meg, illetve tartja fenn.

[177] A vállalkozási szerződés 2. számú módosítására és kiegészítésére 2014. május 30. napján került sor.

A vállalkozási szerződés 3. számú módosításának aláírására 2014. október 9. napján kelt sor.

A szerződésmódosítás I/2. pontja szerint a vállalkozási szerződés 6. pontja alapján a szerződés szerinti teljesítési határidő a szerződés megkötésétől számított 295 nap.

[178] A szerződéskötés időpontjában előre nem látható okok miatt a megrendelő és a vállalkozó a jelen szerződésmódosítás aláírásának a napjáig több esetben írtak alá jogosulti késedelmi jegyzőkönyvet, melynek következtében a szerződésben meghatározott teljesítési határidő még nem járt le. A szerződő felek a vállalkozási szerződést 2011. augusztus 16. napján fedezetkezelői szerződés megkötése miatt kiegészítették, illetve 2014. május 12. napján és 2014. május 30. napján két esetben módosították. A megrendelő tájékoztatta a vállalkozót, hogy kifejezetten az építési, vállalkozási szerződés pénzügyi teljesítéséhez kapcsolódóan 2011. augusztus 31. napján fedezetkezelői szerződést kötött a Magyar Államkincstárral, mint építetói fedezetkezelővel.

[179] A vállalkozási szerződés 3. számú módosításának II. pontja szerint a Projekt fizikai megvalósításának tervezett napja záró határideje 2015. március 31. napjára módosult, mely határidő módosításra vonatkozó támogatási szerződés aláírása a megrendelő és az Emberi Erőforrások Minisztériuma között 2014. augusztus 28. napján megtörtént.

[180] A 3. számú szerződésmódosítás III. pontja pedig azt rögzíti, hogy a szerződés módosítás előtt az eredeti fedezetkezelői szerződés ütemezése szerinti 1.-13. ütemeknek megfelelő kifizetések összességében 720.000.000.- forint teljesítésnek megfelelő kifizetések történtek meg úgy, hogy a 13. ütem eredetileg 50.000.000.- forintos teljesítéséből 20.000.000.- forint teljesült és kifizetésre is került. Ennek megfelelően a szerződés szerinti 965.000.000.- forintból eddig (2014. október 9. napjáig) teljesítésre került 720.000.000.- forint. A megrendelő és a vállalkozó megállapodtak abban, hogy a szerződésmódosítások az eredeti végösszeget nem érintik, így a hátralévő teljesítés 245.000.000.- forint, amelynek ütemezésében is megállapodtak azzal, hogy a vállalkozó ilyen összegű számla kibocsátására jogosult a szerződésmódosításban rögzített ütemezés szerint.

[181] A fenti szerződésmódosítások mellett egy úgynevezett megállapodás is született a felek között a projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ beruházással kapcsolatosan 2014. július 23. napján, mely szerint a szerződéses vállalkozási díjon felül – a korábbi időszakra vonatkozó 20.700.000.- forint elfogadott többletköltséget és 8.449.420.- forint késedelmi kamatot is fizet Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata a Kft. 1-nek.

[182] A Kft. 1 a munkaterületet 2011. március 9. napján vette át, és a kivitelezést – konkrét kiviteli terv nélkül – tender tervek alapján kezdte meg, amelyek csak nagyvonalakban tartalmazták a szükséges feladatokat.

[183] A tervezést végző Kft. 7 (székhely: 2004. szeptember 15. napjától 2012. február 20. napjáig ... Helység 5, cím 11 szám, cégjegyzék száma: ..., adószáma: ..., képviselője:

2004. július 26. napjától tanú 3 és tanú 4) képviselője a végleges kiviteli terveket – az önkormányzat fizetési késedelme miatt - 2011. október 4. napján adta át.

Az ezt megelőző időpontban a kivitelezés a korábban a tervező által rendelkezésre bocsátott úgynevezett pallértervek, illetőleg tenderterv alapján folyt. A kivitelezés folyamán a tervek a későbbiekben is többször módosításra kerültek.

[184] A Kft. 1 a munkát részben saját alkalmazottakkal végezte, részben alvállalkozókkal – köztük az Kft. 2-vel – végeztette el.

[185] A kivitelezési munkák elvégzésére a 2010. november 26.-i vállalkozási szerződés 6. pontja értelmében 295 nap állt rendelkezésre, azonban ez alatt az időszak alatt a munkák nem kerültek teljeskörűen elvégzésre.

[186] A kivitelezés során nagymértékű eltérés mutatkozott a teljesített, elvégzett munkavégzés és a pénzügyi ütemterv között. A támogatás lehívásának feltételei nem álltak fenn.

[187] A projekt kivitelezésének pénzügyi finanszírozása, a projekt pénzügyi ütemtervének betartása és annak érdekében, hogy az ütemterv szerint az egyes kifizetési kérelmek alapján a támogatás lehívható legyen, ismeretlen személy utasítására, közelebbről meg nem állapítható előzmények után és körülmények között, az a gyakorlat alakult ki, hogy a megrendelő részéről projektmenedzserként eljáró I.r. vádlott, majd 2011. október 7. napjától II.r. vádlott, illetve a Kft. 1 részéről eljáró VIII.r. vádlott, valamint III.r. vádlott előzetes anyagbeszerzésről megállapodást kötött az alábbiak szerint:

Előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás kelte:	A MMJV Önkormányzata (Megrendelő) részéről aláíró projektmenedzser: :		Kft. 1 részéről aláíró személy
2011. április 5. vádlott	I.r. vádlott	VIII.r.	VIII.r.
2011. augusztus 15.	I.r. vádlott	III.r. vádlott	
2011. szeptember 1.	I.r. vádlott	III.r. vádlott	
2011. szeptember 12.	I.r. vádlott	III.r. vádlott	
2011. szeptember 19.	I.r. vádlott	III.r. vádlott	
2011. október 7.	II.r.	VIII.r.	
	II.r. vádlott		VIII.r. vádlott
2011. október 24.	II.r.	VIII.r.	
	II.r. vádlott		VIII.r. vádlott
2011. november 7.	II.r.	VIII.r.	

	II.r. vádlott	VIII.r. vádlott
2011. november 24.	II.r.	VIII.r.
	II.r. vádlott	VIII.r. vádlott

[188] Az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások értelmében a 2010. november 26.-i vállalkozási szerződés 4. pontja utolsó bekezdése szerint a kivitelezés ütemezéséhez kapcsolódóan a melléklet szerinti anyagbeszerzésről állapodnak meg. A vállalkozó a szükséges anyagokat beszerzi, és azokat a vállalkozói szerződés mellékletében foglaltak szerint a Megrendelő felé a havi kivitelezési ütemezésekhez kapcsolódóan, mint szükséges anyagbeszerzést leszámlázza.

[189] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy a megállapodás aláírása előtt sem I.r. vádlott, sem II.r. vádlott nem egyeztetett volna a megrendelő részéről senkivel, nem tájékoztatta volna a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatát, mint Megrendelőt az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások aláírásáról, sem arról, hogy a kivitelezési munkák a tendertervtől és a beruházás költségvetésétől nagyfokú eltérést mutatnak.

[190] A fent megjelölt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások alapján a Kft. 1 képviseletében eljáró VIII.r. vádlott az anyagbeszerzésekről az alábbi számlákat állította ki a Kft. 1 nevében a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata felé, az alábbiak szerint:

Számla száma:	Számla kelte:	Értéke: (forint)
...	2011. 06. 24.	150.000.000.-
...	2011. 09. 01.	50.000.000.-
...	2011. 09. 18.	50.000.000.-
...	2011. 10. 03.	50.000.000.-
...	2011. 10. 18.	50.000.000.-
...	2011. 11. 02.	50.000.000.-
...	2011. 11. 14.	50.000.000.-
...	2011. 11. 25.	50.000.000.-
...	2011. 12. 18.	50.000.000.-

[191] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy a számlák mögött valós gazdasági tevékenység nem volt/avagy volt, (ha igen, milyen mértékben), az anyagok beszerzésére, beépítésére egyáltalán nem, vagy csak részben került sor, és annak megállapítására sem nyílt mód, hogy az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások aláírására is csak azért került volna sor, hogy az Önkormányzat, illetve a Támogató felé igazolják az anyagbeszerzést, azt valósnak tüntessék fel.

[192] Mindezekre figyelemmel a fenti, az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, illetve számlák tartalmának valótlansága/valósága kapcsán sem tehető megállapítás.

[193] VIII.r. vádlott – aki III.r. vádlott utasítására írta alá az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat, illetve állította ki a fent megjelölt számlákat a Kft. 1 nevében – esetében nem volt megállapítható, hogy nevezett tudott volna olyasmiről, hogy ezek mögött nincs valós anyagbeszerzés, azok valótlán tartalmúak.

[194] A fentiekén túlmenően, az Kft. 2, az Kft. 3, a Kft. 4 és a Kft. 8 képviselői által tárolási, raktározási nyilatkozatok és az annak mellékletét képező anyaglista kiállítására került sor, amelyek értelmében a Kft. 1 (kivitelező) a vele szerződő partnereinél tárolta le az építkezéshez szükséges anyagokat.

[195] Az Önkormányzat által megbízott műszaki ellenőr, VII.r. vádlott rész-teljesítési igazolásokat állított ki arról, hogy az Kft. 2, az Kft. 3, a Kft. 4 és a Kft. 8 által kiállított tárolási, raktározási nyilatkozat mellékletében szereplő tételek minőségileg és mennyiségileg megegyeznek a Kft. 1 költségvetésében szereplő anyagokkal, az alábbiak szerint:

[196] A tárolási, raktározási nyilatkozatok és az ahhoz csatolt anyaglista mellékletek alkalmazásának, keletkezésének, összeállításának előzményei, körülményei az eljárás során nem voltak pontosan tisztázhatók, megállapíthatók.

[197] Az Kft. 3 nevében kiállított Helység 1, 2011. április 11.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozatot” az Kft. 3 képviselőjében eljáró V.r. vádlott aláírta. A nyilatkozat mellékletét képező Helység 3, 2011. április 11.-i keltezésű „anyaglistán” a V.r. névaláírást ismeretlen személy írta alá, ismeretlen módon.

[198] A V.r. vádlott által vezetett Kft. 3 és a Kft. 1 között egy ízben volt gazdasági kapcsolat: 2011. május 25. napján az Kft. 3 részéről egy kamionnyi betonacél leszállítására került sor a Kft. 1 részére, melyről 2011. május 25. napján kiállításra került az ... számú számla, 4.336.475.- forint bruttó összegről. Az anyag leszállításra került az helység 7-i Kft. 13-hoz. Kiállításra került még az Kft. 3 részéről az ... számú előleg számla is, 62.500.000.- forint összegben lett kiállítva a Kft. 1 felé. Ennek pénzügyi teljesítése nem történt meg, a csatolt építőanyag listából a Kft. 1 semmit nem vásárolt meg, a leszállított betonacél ellenértékét a Kft. 1 nem fizette meg, az több hónap múlva visszaszállításra került az Kft. 3 részére.

[199] Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. augusztus 31.-i, 2011. szeptember 3.-i, 2011. szeptember 18.-i, 2011. október 18.-i, 2011. november 3.-i keltezésű tárolási, raktározási nyilatkozatokat és az annak mellékletét képező anyaglistát – melyek az eljárás során pontosan meg nem állapítható körülmények között érkeztek meg IV.r. vádlotthoz, – IV.r. vádlott ifj. I.r. vádlott kérésére több alkalommal, de nem az azokon szereplő időpontokban írta alá.

[200] IV.r. vádlott a tárolási, raktározási nyilatkozatokat azért írta alá, hogy az Kft. 2 által a Kft. 1 részére alvállalkozóként végzett munka kifizetésre kerülhessen.

[201] A Kft. 8 (rövidített neve: Kft. 8, székhelye: ... Helység 6, cím 2 szám, cégjegyzékszám: ..., adószáma: ...) az Kft. 2-vel állt kereskedelmi kapcsolatban. IV.r. vádlott kérésére – pontosabban meg nem állapítható körülmények között - a Kft. 8 képviselője, tanú 5 aláírta a Társaság nevében kiállított 2011. október 3.-i keltezésű tárolási, raktározási nyilatkozatot. A Kft. 8 semmilyen anyagot nem szerzett be és tárolt a Kft. 1 részére.

[202] tanú 5 azért írta alá a fenti tárolási, raktározási nyilatkozatot, mert IV.r. vádlott azt ígérte, hogy majd ez lesz az alapja a Kft. 8 és a Kft. 1 közötti szerződésnek.

[203] A Kft. 4 nevében kiállított 2011. november 18.-i, 2011. december 3.-i keltezésű tárolási, raktározási nyilatkozatokat és azok mellékletét képező anyaglistát IV.r. vádlott kérésére – pontosabban meg nem állapítható körülmények között - VI.r. vádlott aláírta. A Kft. 4 nem szerzett be és nem tárolt anyagot a Kft. 1 részére.

[204] A projekt munkaterületén a Kft. 4 2011. november és 2012. júniusa között, összesen 1-2 havi időtartamban szóbeli megállapodás alapján az Kft. 2 alvállalkozójaként épületgépészeti munkákat végzett. VI.r. vádlott a Kft. 4 nevében azért írta alá a tárolási, raktározási nyilatkozatokat, mivel IV.r. vádlott azt ígérte, hogy ezáltal a cége által elvégzett munka kifizetésre kerül.

[205] A fentebb rögzített, meghiúsult üzleti kapcsolaton túlmenően, az Kft. 3, a Kft. 8, a Kft. 4 nem állt üzleti kapcsolatban a Kft. 1-gyel.

[206] A társaságok nevében kiállított tárolási-raktározási nyilatkozatok és az azok mellékletét képező anyaglisták így valótlan adatokat tartalmaztak, míg az Kft. 2 nevében kiállított tárolási nyilatkozatok és az annak mellékletét képező anyaglista részben tartalmaztak valótlan adatot, mivel a tárolási nyilatkozatokon szereplő anyagok, illetve – az Kft. 2 esetében – azok egy része sem beépítésre, sem beszerzésre nem került, illetve a beszerzett anyagok

mellékleteiket áttekintette, ellenőrizte, és aláírásra összekészítette, majd megküldte aláírásra a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatának.

[210] Az összeállított kifizetési kérelmeket és mellékleteit az aláírást követően a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselőjében eljárva a Kft. 9 nyújtotta be az Kft. 6-nak.

[211] Az Önkormányzat az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, a Kft. 1 által kibocsátott számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok és anyaglista, valamint részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozatok alapján, az azokban leigazolt összegekre kérte le a támogatás folyósítását, az alábbiak szerint:

[212] a)

A **2. számú kifizetési kérelem** 2011. szeptember 2. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a

- 2011. április 5. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- Kft. 3 nevében kiállított 2011. április 11.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. április 28.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (II. rész-számla, 1. ütem).

[213] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 129.907.653.- forint összegű támogatás lehívását igényelte meg, mely alapján kifizetés nem történt.

[214] b)

A **3. számú kifizetési kérelem** 2011. szeptember 28. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez ismét csatolva lett a

- 2011. április 5. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- Kft. 3 nevében kiállított 2011. április 11.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. április 28.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (II. rész-számla, 1. ütem).

[215] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 129.907.653.- forint összegű támogatás lehívását igényelte meg.

[216] A b) pontban szereplő 3. számú kifizetési kérelem alapján 2011. évben a támogatás lehívásának eredményeként – anyagbeszerzésre – kifizetésre került 43.302.551.- forint az önkormányzat részére 2011. október 14. napján.

[217] c)

A **4. számú kifizetési kérelem** 2011. szeptember 28. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a

- 2011. augusztus 15. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt,
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. augusztus 31.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. augusztus 31.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (IV. rész-számla, 2. ütem).

[218] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 50.317.564.- forint összegű támogatás (ebből anyagbeszerzésre 43.302.551.- forint) lehívását igényelte meg, melyből – anyagbeszerzésre - 2011. október 14. napján kifizetésre került 43.302.551.- forint.

[219] d)

Az **5. számú kifizetési kérelem** 2011. november 18. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a

- 2011. szeptember 1. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. szeptember 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. szeptember 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (V. rész-számla, 3. ütem).

[220] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 59.670.915.- forint összegű támogatás (ebből anyagbeszerzésre 43.302.551.- forint) lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2012. év január 26. napján kifizetésre került 43.302.551.- forint.

[221] e)

A **6. számú kifizetési kérelem** 2011. december 5. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a

- 2011. szeptember 12. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. szeptember 18.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. szeptember 18.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (VI. rész-számla, 4. ütem), továbbá

[222] - 2011. szeptember 19. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt

- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- a Kft. 8 nevében kiállított 2011. október 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. október 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (VII. rész-számla, 5. ütem).

[223] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 86.605.102.- forint támogatás lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2012. február 3. napján kifizetésre került 18.720.000.- forint (Kft. 2), illetve 43.302.551.- forint (Kft. 8), mindösszesen 62.022.551.- forint támogatási összeg MMJV részére.

[224] f)

A **7. számú kifizetési kérelem** 2012. január 6. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a

- 2011. október 7. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- Az Kft. 2 nevében kiállított 2011. október 18.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és az annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. október 18.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (VIII. rész-számla, 6. ütem), továbbá

- 2011. október 24. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- az Kft. 2 nevében kiállított 2011. november 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. november 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (IX. rész-számla, 7. ütem), továbbá

- 2011. november 7. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- a Kft. 4 nevében kiállított 2011. november 18.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. november 18.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (X. rész-számla, 8. ütem).

[225] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 129.907.653.- forint támogatás lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2012. február 16. napján kifizetésre került 86.605.102.- forint (Kft. 2: 43.302.551.- forint + 43.302.551.- forint), valamint 24.660.000.- forint (Kft. 4), mindösszesen 111.265.102.- forint támogatási összeg MMJV részére.

[226] g)

A **8. számú kifizetési kérelem** 2012. február 21. napján került – elektronikus és papír alapon – benyújtásra a Kft. 6-hoz.

A kifizetési kérelemhez csatolva lett a

- 2011. november 24. napján kelt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglista melléklettel együtt
- a Kft. 1 által kiállított ... sorszámú számla
- a Kft. 4 nevében kiállított 2011. december 3.-i keltezésű „Tárolási, raktározási nyilatkozat” és annak mellékletét képező anyaglista
- 2011. december 3.-i keltezésű Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozat (XI. rész-számla, 9. ütem).

[227] A kifizetési kérelem alapján az Önkormányzat 55.154.567.- forint támogatás lehívását igényelte meg, amelyből – anyagbeszerzésre – 2012. március 27. napján kifizetésre került 15.850.000.- forint támogatási összeg MMJV részére.

[228] A 3.-8. számú kifizetési kérelmekhez mellékelte, az Kft. 3, az Kft. 2, a Kft. 8 és a Kft. 4 által kibocsátott tárolási, raktározási nyilatkozatok, valamint annak mellékletét képező anyaglisták felhasználásával MMJV mindösszesen 319.045.306.- forint támogatáshoz jutott hozzá, nagyobb részt az Európai Unió, kisebb részt a Magyar Állam költségvetéséből.

[229] A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat és a Kft. 1 között több alkalommal került sor jogosulti késedelem megállapításáról szóló jegyzőkönyv aláírására.

[230] A 2011. június 14. napján jegyzőkönyv felvételére és aláírására került sor a jogosulti késedelem megállapításáról egyrészt a MMJV Önkormányzata, mint megrendelő, képviselője tanú 1 polgármester, másfelől a Kft. 1 képviselője VIII.r., mint vállalkozó között. A jegyzőkönyv 2. pontja szerint a jelenlévő felek rögzítik, hogy a vállalkozási szerződés alapján a teljesítés szerződés szerinti ütemezése a mai napon 193 naptári napos késedelemben szenved. A késedelem okaként a felek a munkaterület késedelmes átadását jelölik meg. A felek rögzítik, hogy ezen körülmény kimeríti a Ptk.302.§ b) pontjában nevesített jogosulti késedelem intézményét.

[231] 2011. december 27. napján a MMJV Önkormányzata és a Kft. 1 ügyvezetője, VIII.r. vádlott között jegyzőkönyv került aláírásra jogosulti késedelem megállapításáról.

A jegyzőkönyv 3. pontja azt tartalmazza, hogy rögzítik: a műszaki kivitelezés késedelme kizárólag a pénzügyi teljesítés késedelme miatt állt be, a vállalkozó az 1. pontban említett szerződésben vállalt, saját erőből történő átmeneti finanszírozásra vonatkozó kötelezettségének eleget tett, de a kedvezményezett mulasztása miatt a kivitelezés további költségeit megelőlegezni nem köteles és nem is tudja.

[232] A 2012. június 25. napján jogosulti késedelem megállapításáról jegyzőkönyv aláírására került sor a MMJV Önkormányzata, mint megrendelő részéről (képviselője: tanú 1 polgármester), másrészt a Kft. 1 (képviselője: VIII.r.), mint vállalkozó között. A jegyzőkönyv 2. pontjában a jelenlévő felek rögzítik, hogy a vállalkozási szerződés alapján a teljesítés szerződés szerinti ütemezése a mai napon, azaz 2012. június 25. napján 193 naptári napos késedelemben szenved. A késedelem okaként a felek az építéshez szükséges elektromos energia ellátás szünetelését, a bontást akadályozó feszültségmentesítés elhúzóadását, a módosított építési engedélyezési eljárás elhúzóadását jelölik meg. Felek rögzítik, hogy ezen körülmény kimeríti a Ptk.302.§ b) pontjában nevesített jogosulti késedelem intézményét.

[233] A 2013. március 25. napján kelt jegyzőkönyv 2. pontjában foglaltak szerint a késedelem okaként a felek az építéshez szükséges elektromos energia ellátás szünetelését jelölték meg. A felek rögzítik, hogy ezen körülmény kimeríti az akkor hatályos Ptk.302.§ b) pontjában nevesített jogosulti késedelem intézményét.

[234] II.r. vádlott a 2012. január 12. napján kelt és az Kft. 6 Uniós Programigazgatóságához címzett levelében tájékoztatta a folyósító szervezetet a projekt 1 száma projekt jogosulti késeleméről, melyhez csatolta a 2011. június 14.-i jogosulti késelem megállapításáról szóló jegyzőkönyvet is.

o – o – o

[235] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy I.r. vádlott – a 2-6. kifizetési kérelmek kapcsán nem jelezte volna az Önkormányzat felé, hogy a kivitelezett munka a tendertervtől és a beruházás költségvetésétől nagyfokú eltérést mutat, valamint fiktív előzetes anyabeszerzésről szóló megállapodásokat kötött volna, közreműködött volna valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások, valamint a Kft. 1 által kibocsátott valótlan tartalmú számlák beszerzésében, amelyek a kifizetési kérelmek alapját képezték volna; - megtevesztette volna az Önkormányzatot, annak vezetését, a polgármestert, a Kft. 9-et, a Támogató szervezetet, annak ellenőrző szervét (Kft. 6) a kifizetési kérelmek alapját képező, fent megjelölt dokumentumok valódisága tekintetében. Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy I.r. vádlott közreműködött volna abban, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező megállapodások, számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel I.r. vádlott összesen 191.930.204.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 212. évben.

[236] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy II.r. vádlott – a 7-8. kifizetési kérelmek kapcsán - fiktív előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat kötött volna, közreműködött volna valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások, valamint a Kft. 1 által kibocsátott valótlan tartalmú számlák beszerzésében, amelyek a kifizetési kérelmek alapját képezték volna; - megtevesztette volna az Önkormányzatot, annak vezetését, a polgármestert, a Kft. 9-et, a Támogató szervezetet, annak ellenőrző szervét (Kft. 6) a kifizetési kérelmek alapját képező fent megjelölt dokumentumok valódisága tekintetében. Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy II.r. vádlott közreműködött volna abban, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező megállapodások, számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel II.r. vádlott összesen 127.115.102.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[237] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy III.r. és VIII.r. vádlottak a Kft. 1 nevében eljárva fiktív előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat kötöttek volna,

közreműködtek volna valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok beszerzésében, illetve abban, hogy ezek alapján a Kft. 1 által a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat részére valótlan tartalmú számlák kerültek volna kiállításra; -cselekményükkel hozzájárultak volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 319.045.306.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járultak volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[238] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy IV.r. vádlott az Kft. 2 képviselőjében eljárva valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított volna ki, illetve közreműködött volna a Kft. 8 és a Kft. 4 nevében kiállított valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok beszerzésében; - cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 275.742.755.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[239] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy V.r. vádlott az Kft. 3 képviselőjében valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított volna ki; - cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelem alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozat valós tartalmú, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 43. 302.551.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. évben.

Ezen összegből 41.674.375.- forint (43.302.551.- forint 96,24 százaléka) az Európai Unió költségvetését érinti, míg 1.628.176.- forint (43.302.551.- forint 3,76 százaléka) a magyar költségvetést érinti.

[240] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy VI.r. vádlott a Kft. 4 képviselőjében valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított volna ki; cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 40.510.000.- forint összegű - a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[241] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy VII.r. vádlott valótlan tartalmú részteljesítési igazolásokat állított volna ki, cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a

Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 319.045.306.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[242] A Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. augusztus 19.-én kelt nyilatkozatában elállt a támogatási szerződéstől, melyet a Támogató 2015. szeptember 4. napján elfogadott.

[243] Az Önkormányzat a projekt megvalósítása során az összesen 18 darab Kifizetési Igénylés (amelynek részét képezte a fenti dokumentumok felhasználásával benyújtott 2-8. számú kifizetési kérelmek) keretében kiutalt 1.032.535.745.- forint összeget (kamattal együtt összesen: 1.151.109.036.- forint) 12 havi részletben 2015. novemberétől 2016. október 10. napjával bezárólag teljes egészében visszafizette.

o - o - o

A bizonyítékok értékeléséről:

[244] A bizonyítási eljárás eredményének megállapítása előtt mindenképpen megérdemel egy pertörténeti áttekintést jelen eljárás igen hosszan tartó folyamata, mely több szempontból specialitásokat hordozott a később hivatkozottak szerint:

[245] E körben először arra utal a törvényszék, hogy az elkövetési idők a vád szerint a 2011-2012-es évekhez kötődnek, ehhez képest több mint egy évtized elteltével – az ítélelhirdetésre eredendően kitűzött 2022. január 6., majd január 28. után – mai napon hirdetett ügydöntő határozatot a törvényszék speciális gazdasági tanácsa az ügyben.

[246] Következő, kiemelést érdemlő megállapítás a törvényszék részéről az is, hogy kicsit sem „unalmas” folyamatok, eljárási szakaszok, események, változások stb. történtek-zajlottak – az üggyhöz kapcsolódóan – több vonatkozásban is:

[247] Egyrészt a váddal érintett projekttel (projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ), annak kivitelezésével kapcsolatosan az évtized alatt történtek jelentős változások, személycserék, munkatevékenységek előrehaladása, gazdasági-, üzleti vonatkozásokban is különböző történések, felszámolásba került az eredeti generálkivitelező, az építkezés tovább

folymatása a vádbeli időszakot követően, koncepcionális, - szemléletbeli változások az épület felhasználása terén, közelmúltbeli sajtóhír a projekt 1 Fűtőmű és Múzeum további sorsát illetően.

[248] Másrészt jogi, főként büntetőjogi vonatkozásokban is számos esemény, aktus, eljárás stb. követte egymást a 2011-2012. éveket követő hosszú időszakban, megjegyezve, hogy főként 2014. évtől vették kezdetét a jogi szempontból releváns történések:

[249] Így 2014. január 21.-én rendelte el az ügynevezett belső vizsgálatot a projekttel összefüggésben Helység 1 Megyei Jogú Város akkori polgármestere, tanú 1, majd a belső vizsgálat lefolytatását követően, 2014. június 2. napján készült el a vizsgálati jelentés.

[250] Ezt értékelve, áttekintve, 2014. augusztus 15.-én tette meg a büntető feljelentést Helység 1 Város Polgármestere a hatóság felé, majd a feljelentés kiegészítése, feljelentő képviselőjének meghallgatása, iratok beszerzése stb. eljárási cselekményeket követően, 2014. szeptember 22.-én döntött a nyomozóhatóság a nyomozás elrendeléséről, adócsalás vétsége és más bűncselekmények miatt ismeretlen tettes ellen.

[251] A nyomozás fentiek szerinti elrendelését követően már a 2015-ös esztendő is számos, eljárásjogi szempontból fontos mozzanatot, eljárási cselekményt, nyomozati aktust hozott: Így megkezdődtek a házkutatások, a lefoglalások, a nagyszámú tanúkihallgatások már 2015. évtől kezdődően, mindeközben igen nagy mennyiségű – szinte irreálisan sok – iratanyag beszerzésére is sor került a nyomozóhatóság megkeresései nyomán (különböző hatóságokkal való levelezések, válaszadások, ismételt levelezések, iratbekérések), továbbá egyes vallomások közötti ellentmondások feloldása érdekében szembesítések fogantatására is sor került. Mindezeket túlmenően, egyetlen szakértés, igazságügyi írásszakértés bevezetése is történt a nyomozati szakban V.r. személyéhez, ügybeni cselekvőségéhez kapcsolódóan, a később hivatkozottak szerint.

[252] A 2015. évben elkezdődő tanúkihallgatásokat aztán jó pár évvel később követték a jelen ügyben érintett vádlottak gyanúsítottkénti kihallgatásai: Már 2017. évben gyanúsítottként hallgatta ki a hatóság az ügybeni vádlottak közül I.r.t (2017. augusztus 29. napján), III.r.t (2017. január 19. napján), IV.r. vádlottat (2017. március 6. napján), V.r.t (2017. március 9. napján), VI.r.t (2017. március 23. napján), továbbá VIII.r. vádlottat is (2017. június 15. napján), míg jóval később, 2019-ben került sor II.r. (2019. február 11. napján) és VII.r. (2019. február 21. napján) gyanúsítottkénti kihallgatására első ízben.

[253] 2019. július 19. napján, majdnem ötéves nyomozati folyamat után emelt vádat a megye 1 Megyei Főügyészség a helység 1-i Törvényszék előtt az ügybeni vádlottakkal szemben, a vádemeléstől az ügydöntő határozat kihirdetéséig eltelt több mint két és fél éves perbíróági eljárás mérföldkövei kapcsán pedig a következők említendők:

[254] 2019. december 9. napján indult előkészítő üléssel a bírósági eljárás, melyet folytatni volt szükséges 2020. február 10. napján, majd ezt követően hozzávetőlegesen húsz tárgyalási napot tartott a törvényszék tanácsa jelen eljárásban a bizonyítás felvétele céljából olyan módon, körülmények között, hogy jellemzően a koronavírus járvánnyal összefüggő okok, helyzetek, kényszerhelyzetek miatt több mint tíz tárgyalási nap beállítására, elhalasztására is szükségszerűen sor került (2020. április 27., 29., május 4., 2020. november 25., 30., 2021. március 17., november 29., 2022. január 6., 13., 28.).

[255] Fenti számokból, időpontokból, időszakból is nyilvánvalóan megállapítható, hogy igen nehezített körülmények között zajló, nagy volumenű tárgyalási folyamat/bizonyítási eljárás előzte meg a mai napi ügydöntő határozat kihirdetését, - utalva ismét ehelyütt arra is, hogy maga az ítélethirdetés napja is többszöri halasztást szenvedett el a koronavírus járvánnyal összefüggő okok, megbetegedések, szükségszerű hiányzások miatt.

[256] A büntetőeljárás teljes folyamatának (nyomozás, bírósági eljárás) szinte történelmi távlatokat nyújtó, fenti áttekintése után, a törvényszék arra utal a következőkben, hogy szó sincs arról, hogy a perbíróság a nyomozati folyamat, vagyis a korábbi, nyomozás során foganatosított bizonyítási eljárás mechanikus ismétlését hajtotta volna végre a tárgyalások során:

[257] Ennél jóval szélesebb körű, valószínűsíthetően a váddal érintett események mélyebb rétegeibe is behatoló, sok esetben új információkat, szempontokat is felszínre hozó bizonyítási eljárás folyt a törvényszéki tanács előtt a hozzávetőlegesen húsz, jellemzően egésznapos tárgyalási napokon át, ahol a nyolc vádlott kihallgatásán túlmenően kiterjedt tanúbizonyítás foganatosítására is sor került: Ennek körében 18 tanú személyes kihallgatására került sor a perbíróság előtt, továbbá vádirati indítványra további hét tanú nyomozás során tett vallomása felolvasással vált a bizonyítás részévé.

[258] A tárgyalási folyamatban személyesen kihallgatott tanúk kapcsán hangsúlyozza a törvényszék:

[259] Több olyan tanú jelent meg törvényszéki idézésre a tárgyaláson, akik a nyomozati folyamatban nem kerültek a nyomozóhatóság látóterébe, tanúkihallgatásukra akkor nem került sor. Említendő e körben tanú 10 tanú – Helység 1 Megyei Jogú Város – röviden MMJV – akkori vezető tisztségviselője, tanú 11 – akkori főépítész, a projekttel összefüggő tervezési folyamatok, változások, történések stb. kapcsán tanú 3 és tanú 4 tanúk, valamint tanú 12 – akkori alpolgármester. De nevezettek túlmenően, tervezte a törvényszék az ügyben tanú 1 néhai polgármester tanúkihallgatását is, melyre sajnálatos módon néhai halála miatt már sor nem kerülhetett.

[260] Nevezettek túlmenően, kizárólag a tárgyaláson került sor tanúkihallgatására az ügynevezett belső vizsgálati folyamatban résztvevő személyeknek, így: tanú 13-nak, tanú 14-nek, tanú 15-nek, valamint tanú 17-nek is.

[261] Ez utóbbi, a tárgyalási szakban elsőként megjelenő tanúbizonyítással kapcsolatosan a rövid értékelő összegzése a tanácsnak az volt a teljes bizonyíték-anyag áttekintése után, hogy számos nóvum hangzott el e tárgyalási tanúkihallgatások során, melyek a tényállás felderítését, megállapítását, a vádlotti vallomások értékelését, a vádlotti cselekvések rekonstruálását kifejezetten elősegítették a későbbi értékelő folyamatban, következésképp nagyban segítették a vádról való döntést is az eljáró tanács számára.

[262] Említve így fenti tematizálással (vádlotti/gyanúsított kihallgatások anyaga, tanúbizonyítás) az ügyben beszerzett bizonyíték-csoportokat, nem mellőzhető annak megállapítása sem, hogy rendkívüli mennyiségű okirati bizonyíték állt rendelkezésre az ügyben, ami értékelésre várt a tanács részéről. (Megjegyzendő mindenképp, hogy – kevéssé érthetően – a piros, kék, fekete, szürke stb. színű kötetekbe rendezett nagymennyiségű nyomozati iratok és mellékletek kezelése, megismerése, főként nyomon követése – a számos vádlotti és védői ezirányú észrevételből kitűnően, – igen nagy nehézséget okozott vádlottak és védőik számára, mivel részükre a nyomozati iratismertetés során – lemezen – rendelkezésre bocsátott iratanyag hiányosan tartalmazta a ténylegesen keletkezett nyomozati iratokat. Így azok utólagos pótlása, kiadása az előkészítő ülésen előterjesztett vádlotti és védői indítványoknak helyt adva, végül a törvényszék feladatává vált, illetve a későbbiek során is számos nehézséget okozott az ügybeni iratok ismertetése alkalmával, azok beazonosítása, nyomon követése, összhangba hozása a vádlottak és a védők rendelkezésére bocsátott iratanyaggal.)

[263] Mindezek után a törvényszék arra utal, hogy hiába terjedelmes nyomozati anyaggal, nagyon sok irattal érkezett a vádirat a törvényszékre, a tárgyalás folyamatában, végül az értékelés fázisában arra a megállapításra jutott a tanács, hogy az okiratok jórésze teljesen irreleváns az ügybeni vád megítélése szempontjából:

[264] E körben – a teljesség igénye nélkül – utal a törvényszék a projekt 1 Múzeumot érintő, korábbi telekvásárlással kapcsolatos, régi szabálytalansági eljárással és ezt követő intézkedéssel kapcsolatos iratokra, minthogy szintén nem képezte vizsgálat tárgyát az ügyben benyújtott vád alapján I.r. megbízási díjának elszámolásával kapcsolatos korábbi folyamat, helyzet, levelezések, megállapítások vizsgálata, értékelése stb. sem.

[265] Mindezek alapján a nagyszámú, a vád szempontjából irrelevánsnak bizonyuló iratok egyáltalában nem segítették elő az ügy elbírálását, s dacára annak, hogy – a korábban írtak szerint – a nyomozóhatóság számos okiratot szerzett be közel öt esztendeig tartó eljárása

során, ennek ellenére több, a vádbeli projekttel összefüggő, a vádbeli időszakhoz kötődő okiratot mégis a perbíróságnak a tárgyalási folyamatban kellett beszerezni, ez irányú intézkedéseket tenni, megkereséseket kibocsátani: részint hivatalból eljárva, részint irat beszerzését célzó ügyészi, vádlotti, védői bizonyítási indítványoknak helyt adva, mely törvényszéki megkeresések – irat beszerzése iránt – csak részben voltak eredményesek, más részükben érdemi tájékoztatáshoz, irat rendelkezésre bocsátásához stb. nem vezettek.

[266] Fentiekén túl, maguk a perbeli résztvevők is számos okiratot csatoltak be az eljárás során, különösképpen I.r., II.r., III.r., IV.r., továbbá VII.r. vádlottak és védők, melyek szintén az értékelési folyamatban szerephez jutottak.

[267] Fentiek szerint felsorolva – az egyes bizonyítékok későbbi részletes értékelése előtt – az ügyben felmerült bizonyítékok jelentősebb körét, a különböző nemű, jellegű bizonyíték-csoportokat (vádlotti-gyanúsítottai vallomások, írásbeli beadványok, észrevételek stb., tanúbizonyítás, szakértői vélemény, nagyszámú okirati bizonyíték), mindez tehát majdcsak két és fél évig tartó perbírósági eljárás során beszerezve, melyet megelőzőtt öt éves nyomozati eljárás, a bizonyítékok egyenkénti és összességében való értékelése alapján, az egyes bizonyítékokat értékelve, ütköztetve, - a következőképpen összegezhető az eljáró tanács álláspontja a bizonyítás eredményéről:

[268] A törvényszék álláspontja szerint nem volt megállapítható, nem volt kétséget kizáróan bizonyított, hogy jelen ügy vádlottjai elkövették volna a terhükre rótt, – megjegyezvén, hogy az eljárás során igen képlékeny, többször változó, a megalapozott gyanúban, majdan a vádban is -, a vádiratban részletezett, végül az ügyészi végindítványban, perbeszédben megjelölt bűncselekményeket.

[269] Miután ez volt az eljáró tanács összegző értékelése, álláspontja a felvett bizonyítás alapján, így szóba sem jöhetett egyik vádlott esetében sem büntetőjogi marasztalás az ügydöntő határozatban, hanem valamennyi vádlott esetében bizonyítékok hiányában való felmentésre került sor, utalván a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény - továbbiakban Be. – 566.§ (1) bekezdés c) pont I. fordulatára: eszerint nem bizonyított a bűncselekmény elkövetése.

[270] Az ügyben bekövetkezett rendkívüli időmúlásra, az eljárás hosszantartó voltára már utalt a törvényszék a korábbiakban, - most ezt a tényt abban a vonatkozásban hangsúlyozza, hogy kétségtelen, aligha vitatható, hogy mindez a büntetőeljárás hatálya alatt álló vádlottak esetében jelentette a legnagyobb lelki és fizikai terhelést: Elég utalni a sokszor egésznapos tárgyalásokon való részvétel embert próbáló voltára, az ügyet mindvégig kísérő koncentráció-szint fokozott voltára, mely utóbbi jellemző különben természetesen - a legsúlyosabban érintett vádlottakon kívül - érintette az igazságszolgáltatás résztvevőit, érte ez alatt akár az eljáró tanács tagjait, ügyészt, védőket, és egyéb, törvényszékhez tartozó asszisztenciát is.

[271] Az ügy elbírálásához szükséges, a bizonyítás felvételéhez megkívánt, átlagot meghaladó, magas szintű koncentráció, a bizonyítási eljárás vád-szabta keretek között tartása, célirányos voltának szem előtt tartása nem kis feladat elé állította az eljáró tanácsot a meglehetősen bonyolult, szerteágazó ügyben, - és ez a megállapítás még akkor is helyénvaló, ha a törvényszék számára a vonatkozó perrendi szabályok végső soron szigorúan kijelölték a végrehajtandó folyamatot, az elvégzendő feladatot, a később pontosan hivatkozottak szerint.

[272] A konkrét bizonyítási eljárás, az egyes bizonyítékok értékelése előtt, a következő főbb alapvetéseket hangsúlyozza az eljáró törvényszéki tanács:

[273] Jelen ügyben az eljáró tanácsnak nem volt feladata, nem az volt a feladata, hogy a projekt 1-projekt „igaz” történetét feltárja, netán a nevezett projekttel kapcsolatos összes történést kronológiai sorrendbe szedve, ítéleti történeti tényállásában megállapítsa. Nem az volt tehát az ügyben a vizsgálat tárgya, hogy a 2008-ban, 2009-ben, vagy talán még korábbi években bárkik által „megálmodott” grandiózus építmény miért nem tudott végül az eredeti ütemterv szerint haladni, ki, hol, miért, mennyit hibázott a projekt indulása óta a kivitelezés lelassulásáért, a projekt 1-projekt úgymond nem kellő haladásáért; aztán hogy az igénybe vett kényszermegoldások jónak bizonyultak-e, indokoltak voltak-e, vagy volt-e akár más lehetőség még a projekt elővitele érdekében.

[274] Az sem volt vizsgálat tárgyává téve jelen eljárás során, hogy egyáltalában hogyan jutott napjainkra a projekt 1-projekt oda, hogy ez az impozánsnak tűnő építmény még nem szolgálja a benne rejlő lehetőségeket, még nem tudta megvalósítani az eredeti, vagy az időközben megváltozott célokat, napjainkra nem tud Helység 1 városának és környékének hasznára, épülésére szolgálni, vagy akár más intézmény égisze alatt. – Ez utóbbival kapcsolatosan megjegyzendő, hogy az ítélethirdetést megelőző sajtóhíradásokból az derül ki, hogy kedvező változások történnek/történtek a projekt 1 Múzeum jövőbeni működésével, a vele kapcsolatos elképzelésekkel összefüggésben.

[275] A törvényszék feladata tehát adott volt az ügyben, vizsgálódásának irányát, határát, mélységét egyértelműen meghatározták a vonatkozó perrendi szabályok az ítélezés aljáról és vádhoz kötöttségéről: Be.6.§ (1) (2) (3) bekezdések. E szerint: a bíróság vád alapján ítélezik. A bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet, a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.

[276] Nem voltak kevésbé fontosak a bizonyítás alapvetései a törvényszéki feladatkör kapcsán, a Be.7.§ (1) (2) (4) bekezdései: E szerint a vád bizonyítására a vádló köteles. A terhelt nem kötelezhető az ártatlanságának bizonyítására. A kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

[277] A bizonyítás általános szabályaival, különösképp a bizonyítékok értékelésével kapcsolatosan is már most utal a törvényszék bizonyos perrendi szabályokra, melyek aztán kiemelt jelentőséggel bírtak, a később hivatkozottak szerint:

[278] Így utal a Be.167.§ (1) és (3) bekezdésére: E szerint a szabad bizonyítás rendszere azt jelenti, hogy a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz és szabadon alkalmazható minden bizonyítási cselekmény. A bizonyítékoknak nincsen törvényben előre meghatározott bizonyító erejük, és hangsúlyosan utal a törvényszék a megjelölt törvényhely (4) bekezdésére is: E szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összeségükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[279] A később hivatkozottak szerint alkalmazta a törvényszék a megjelölt törvényhely (5) bekezdésében rögzített rendelkezést: E szerint nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyészség, a nyomozóhatóság ... a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg.

[280] Nem lehet megfelekedni a Be.164.§ (1) (2) (3) bekezdésében írt rendelkezésekről, bizonyítás általános szabályairól sem: E szerint a vád bizonyításához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló bizonyítási eszközök rendelkezésre bocsátása, illetve beszerzésének indítványozása a vádlót terheli. A bíróság a tényállás tisztázása során bizonyítékot indítvány alapján szerez be. Indítvány hiányában a bíróság bizonyíték beszerzésére és megvizsgálására nem köteles.

[281] Fentiekkel kapcsolatosan utal a törvényszék arra, hogy mivel – majdcsak változatlanul – megvan a tényállás felderítésének és megállapításának kötelme az eljáró tanácson (Be.163.§ (1) (2) (3) bekezdések), relatíve sok volt az ügyben a hivatalból elrendelt bizonyítás, amellett, hogy – jellemzően iratbeszerzések iránti, tanúbizonyítás céljából előterjesztett stb. - ügyészi, védői és vádlotti bizonyítási indítványnak is helyt adott a tényállás valóságú megállapítása, a vádlotti magatartások pontos rekonstruálása, a kapcsolódó vádlotti tudattartamok tisztázása, végső soron a vádról való megalapozott döntés érdekében.

[282] Fentiekkel kapcsolatosan utal a törvényszék még arra is, hogy egyes védőbeszédekben (IV.r. védői stb.) még felmerült akár további bizonyítás elrendelésének lehetősége, illetve szükségessége is: például célszerűen mutatkozott volna szakértői véleményt beszerezni arra nézve, hogy a tárolási, raktározási nyilatkozaton szereplő anyagokból mi, mennyi épült be végülis a projekt 1 Múzeum épületébe stb. Hangsúlyozza a tanács, hogy előterjesztése esetén, a jelzett védői/vádlotti bizonyítási indítvány – mint

szükségtelen – került volna elutasításra a tanács részéről, hiszen nem volt, nem az volt a vád tárgya, hogy ilyen tekintetben állást foglaljon a törvényszék.

[283] Fenti eljárásjogi alapvetések, a kapcsolódó perrendi szabályok hivatkozása után, a törvényszék az alábbi, az eljárás sorsával (elévülés címén az eljárás megszüntetése), illetve egyes bizonyítékok értékelésével kapcsolatosan felvetett, főként védői indítványokról kialakított álláspontját rögzíti, a következők szerint:

[284] Nem osztotta a törvényszék a büntethetőség elévülésének megállapítása, ezzel összefüggésben a büntetőeljárás megszüntetése iránti védői álláspontokat (főként I.-II.r. vádlottak védőjének perbeszédében előterjesztve, csatlakozván ehhez később szinte valamennyi védő perbeszédében), hanem egyetértve e vonatkozásban az ügyészi érveléssel:

[285] Nincs elévülés, nem következett be/nem következhetett be ez, mert bár megtörtént többször az elévülés félbeszakadása, aztán – a bevezetőben hivatkozott adatokból, eljárási cselekményekből kitűnően - rendre újra indult, így nem tudott eltelni, nem telt el annyi esztendő egyik vádlott egyik cselekménye esetében sem, hogy a büntethetőség elévülésének megállapítása alappal fel tudott volna merülni és ez maga után vonhatta volna akár az eljárás megszüntetését, bármelyik vádlott bármelyik, vád tárgyává tett cselekménye esetében sem.

[286] Utalni szükséges az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyv 25.§ b) pontjára: E szerint a büntethetőséget megszünteti az elévülés.

[287] A Btk.26.§ (1) bekezdése szerint: a büntethetőség ... elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább öt év elteltével, - ennek időpontja a korábbi Btk. (1978. évi IV. törvény) 33.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább 3 év elteltével következett be.

[288] A vádban megjelöltek szerinti költségvetési csalás büntette – az elkövetéskor hatályban volt Btk. rendelkezései szerint – 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett, míg a vádlottak terhére rótt magánokirat-hamisítás vétségét 1 évig tartó szabadságvesztéssel fenyegeti a törvény.

[289] Az elévülés félbeszakításával kapcsolatos rendelkezések lényegileg egyezők az elkövetéskori és a jelenleg hatályos Btk.-ban is (Btk. 28.§ (1) bekezdés, elkövetéskori Btk.35.§ (1) bekezdés). E szerint: az elévülést félbeszakítja a bíróságnak, az ügyésznek, a nyomozóhatóságnak ... az elkövető ellen a bűncselekmény miatt fogatosított büntetőeljárás cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

[290] Visszautal a törvényszék az indokolása bevezető részében részletesen megjelölt pertörténeti adatokra, az eljárás szempontjából releváns tényekre: A vádbeli események elkövetési ideje: 2011.-2012. évek, büntető feljelentés: 2014. augusztus 15. napja, nyomozás elrendelése ismeretlen tettes ellen adócsalás vétsége és más bűncselekmények miatt: 2014. szeptember 22. napján, 2015.-től folyamatosan tanúkihallgatások, okiratok beszerzése, számtalan nyomozóhatósági intézkedés stb., 2017. évtől az ügybeni vádlottak gyanúsítottkénti kihallgatásai, szembesítések, további számos nyomozati cselekmény, vádemelés: 2019. július 19. napja a helység 1-i Törvényszék előtt.

[291] Mindezek alapján, az idevágó felsőbbírási döntéseket is figyelembe véve, határozott volt a tanács álláspontja atekintetben, hogy olyan tartamú időszak nem telt el, - a félbeszakadások révén gyakran a vizsgálandó időszak újra indult, - ami eredményessé tehetne volna az ezzel kapcsolatos védői hivatkozásokat, így a törvényszék álláspontja szerint a büntethetőség elévülésének megállapítására, ilyen címen a büntető eljárás megszüntetésére egyik vádlott, egyik, ügyben vizsgált cselekménye esetében sem kerülhetett sor.

[292] Utal még a törvényszék fenti témakörben a Kúria 31.BK.véleményére is: E szerint a folytatólagosan elkövetett bűncselekmény egyes részcselekményei büntethetőségének önálló elévülése kizárt, és a legutolsó részcselekmény befejezése az irányadó. Ez tekintendő az elévülés kezdő időpontjának.

[293] Fenti témakör kapcsán tehát a törvényszék összegzően azt hangsúlyozza, hogy a vád szerint 2011.-2012. években elkövetett bűncselekményekhez képest számos jogi aktus félbeszakította az elévülési időt valamennyi vádlott valamennyi, ügyben vizsgált cselekménye kapcsán (kiemelendő ezek közül a nyomozás elrendelése, gyanúsítottkénti kihallgatások, vádemelés stb.), mely elévülési időszak így nem tudott háborítatlanul – félbeszakítás nélkül – olyan időtartamot kitölteni, mely alappal felvethetné elévülés címén az eljárás megszüntetésének lehetőségét.

[294] A továbbiakban részletezendő törvényszéki álláspontok bizonyíték kirekesztésére irányuló, főként védői indítványokat érintenek, melyek a következők:

[295] Számos aggály, kritika érintette az ügyben eljáró védők részéről ügyvéd 1 korábbi védő ügybeni működését, eljárását, a személyes részvételével érintett nyomozati cselekményeket, azok eredményét (III.r., VIII.r. vádlottak kapcsán), illetve a személyes közreműködésével „fémjelzett”, a büntető feljelentést végső soron megalapozó, a polgármester által elrendelt úgynevezett belső vizsgálatban való részvételét, aktivitását, az annak alapján készült vizsgálati jelentés megalkotásában tanúsított munkásságát is.

[296] Az ügyészség képviselője ugyan nem terjesztett elő kifejezett indítványt ügyvéd 1 védővel kapcsolatos bizonyíték/ok kirekesztésére nézve, azonban perbeszédében aggályát fogalmazta meg nevezett védő által védett III.r. vádlott és VIII.r. vádlott gyanúsítottai vallomásainak felhasználása kapcsán.

[297] Elsőként rögzítendő, hogy ügyvéd 1 meghatalmazott védő már nem járt el/nem járhatott el III.r. és VIII.r. vádlottak védelmében a törvényszék előtt:

[298] Az eljáró tanács ugyanis a helység 1-i Törvényszék 6.B.35/2019/11. számú, 2019. október 2. napján meghozott és 2019. október 22. napján véglegessé vált végzésével ügyvéd 1 ügyvédet III.r. és VIII.r. vádlottak meghatalmazott védőjét az eljárásból kizárta.

[299] Ezt követően rendelkezett a törvényszék mindkét nevezett vádlott esetében védő kirendelése iránt (III.r. vádlott – ügyvéd 2 kirendelt védő, VIII.r. vádlott – ügyvéd 3 kirendelt védő), majd a tárgyalás későbbi szakaszában VIII.r. vádlott új védőt hatalmazott meg (ügyvéd 4 ügyvéd), így a kirendelés esetében hatályát veszítette.

[300] A megjelölt végzés indokolásában a törvényszék kifejtette, de ehelyütt is – a bizonyíték kirekesztése tárgyában való döntés kapcsán – szükséges rögzíteni a védő kizárásával kapcsolatos releváns perrendi rendelkezéseket, így a Be.43.§ (1) bekezdésének a) és c) pontját.

[301] E szerint nem lehet védő

- a) a sértett, a sértett segítője, valamint ezek hozzátartozója,
- c) aki a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsított, vagy akinek az érdeke a terheltével ellentétes.

[302] A megjelölt törvényhely (3) bekezdése szerint a védő kizárásáról - a vádemelés előtt az ügyészség indítványára – a bíróság határoz.

[303] Megjegyzendő, hogy különböző álláspontok fogalmazódtak meg a körben a perbeli résztvevők oldaláról, hogy jelen ügyben sértettnek tekintendő-e az önkormányzat, vagy sem, - a törvényszék hivatkozott végzésében utalt a Be.43.§ (1) bekezdés a) pontjára is a védő kizárás kapcsán, a c) pont mellett, - de az mindenestre tényszerűen rögzíthető: Jelen ügyben Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, annak képviselője a polgármester feljelentő, tehát minimálisan beleértendő a Be.58.§ (2) bekezdése szerinti „egyéb érdekelti” körbe, mely inkább a sértetti érdekkörhöz való kapcsolódásra utal.

[304] Ugyanakkor hangsúlyosan szóba jött a védő kizárása tárgyában hozott döntésnél a fentebb hivatkozottak szerint a Be.43.§ (1) bekezdésének c) pontja: E szerint nem lehet védő, aki a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsított, vagy akinek az érdeke a terheltével ellentétes.

[305] ügyvéd 1 ügyvéd/védő neve számtalanszor elhangzott a törvényszék előtt lefolytatott bizonyítási eljárás során vádlotti vallomásokban, vádlotti/védői észrevételekben, indítványokban, a tanúbizonyítás alkalmával, számos ügyben beszerzett okiraton is rögzítve, akivel kapcsolatosan a következők voltak megállapíthatók:

[306] tanú 1 polgármester által elrendelt belső vizsgálatban, a meghallgatások szervezésénél, a jegyzőkönyvek készítésénél, a végül erre alapított vizsgálati jelentés elkészítésénél, annak szövegezésénél stb. igen jelentősnek tűnő szerepet játszott megnevezett ügyvéd.

[307] Emellett az is ténszerűen megállapítható, - bár Helység 1 városa nem túl nagy, de azért mégsem köztudomású tény, hogy ki, kinek a házastársa, közeli hozzátartozója, pláne eltérő nevet viselve -, hogy ügyvéd 1 és tanú 16 házastársak voltak. Ez utóbbi személy kapcsán rögzítendő, hogy a vádbeli időben, a belső vizsgálat, majd a feljelentés megtételének időszakában MMJV Adó Osztályának vezetője volt, és ilyen minőségében elsőként került kihallgatásra a nyomozóhatóság részéről a feljelentő képviselőjeként.

[308] További információként volt megállapítható ügyvéd 1 személyével kapcsolatosan, hogy nevezett a vádbeli időben és azt követő sok éven át a VIII.r. vádlott által névleg irányított, ténylegesen III.r. vádlott irányítása alatt álló Kft. 1 jogi képviselője, jogi ügyeinek intézője volt (III.r. vádlott tárgyalási nyilatkozatai, törvényszéki iratok 52. sorszám alatti beadványa).

[309] ügyvéd 1 ügyvéd meghatalmazott védői eljárásával kapcsolatosan még az alábbi adatok is rögzítendőek:

[310] III.r. vádlott/korábbi gyanúsított esetében ügyvéd 1 védő 2017. június 6. napján csatolta meghatalmazását, így nevezett III.r. vádlott első gyanúsítottkénti kihallgatását követően meghatalmazott védőként járt el a nyomozás során (nyomozati irat II. kötet 369. oldalon).

[311] VIII.r. vádlott esetében ügyvéd 1 védő 2017. június 15. napján csatolta védői meghatalmazását, így nevezett esetében már az első gyanúsítottkénti kihallgatásától kezdve meghatalmazott védőként járt el az ügyben.

[312] ügyvéd 1 meghatalmazott védőkénti ügybe lépése után került sor mind III.r., mind VIII.r. vádlott esetében a formailag és tartalmilag igényesnek tűnő, jogi műszavakat is tartalmazó, emellett jogi okfejtéssel is ellátott, érdemi védekezésüket részletező írásbeli vallomások benyújtására (nyomozati irat II. kötet 377. oldaltól – III.r., nyomozati irat II. kötet 455. oldaltól – VIII.r.), melyek ugyan felolvasásra kerültek nevezettek tárgyalási kihallgatása körében, azonban az értékelés részét nem képezik.

[313] A fent rögzítettekben következően a törvényszék álláspontja szerint ügyvéd 1 ügyvéd személyével kapcsolatosan megállapítható, – aki tehát a feljelentő képviselőjének (tanú 16-nak) házastársa/házastársa volt az érintett időszakban, emellett egyértelműen a feljelentő (MMJV) érdekkörébe eső tevékenységeket látott el a büntető feljelentés megtételét megelőző időben (polgármester által elrendelt belső vizsgálatban való szerepe, meghallgatások, jegyzőkönyvezés, vizsgálati jelentés elkészítése, feljelentés előkészítése stb.), ezen túlmenően még nevezett a III.r. és VIII.r. vádlotthoz kötődő gazdasági társaság, a Kft. 1 jogi képviselője is volt a vádbeli, azt megelőző, majd azt több évig követő időszakban, - mindezek alapján minimálisan az a megállapítás tehető, hogy nevezett ügyvéd a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsított, illetve érdeke a terheltével ellentétes/volt.

[314] Utalva a bizonyítás törvényességével összefüggő eljárásjogi rendelkezésre (Be.166.§ (1) bekezdés: a bizonyítási eszközök felderítése, összegyűjtése, biztosítása és felhasználása során e törvény rendelkezései szerint kell eljárni), valamint figyelembe véve a már korábban konkrétan hivatkozott, Be.167.§ (5) bekezdésében foglaltakat, - fenti adatokat figyelembe véve született az a döntés bizonyíték-kirekesztés témakörében a tanács részéről, hogy a ügyvéd 1 meghatalmazott védői minőségével érintett gyanúsítottai vallomások III.r. és VIII.r. vádlottak esetében kirekesztésre kerülnek a bizonyítékok közül, egyáltalában nem képezik az értékelés részét.

[315] Kirekesztésre került így a rendelkezésre álló gyanúsítottai vallomások köréből:

- III.r. vádlott esetében a 2017. június 6. napi gyanúsítottai vallomása, a 2017. június hó 20. napi írásbeli vallomása, a 2018. november 6. napi gyanúsítottai vallomása, a 2019. február 11. napi gyanúsítottai vallomása csakúgy, mint a 2018. március 13.-i I.r. akkori gyanúsítottal foglaltatott szembesítésen tett nyilatkozata is (nyomozati irat II. kötet 370., 377., 383., 385. és 525. oldalaktól).

- VIII.r. vádlott kapcsán a 2017. június 15. napi gyanúsítottai vallomása, a 2017. június 29. napi írásbeli vallomása, továbbá a 2019. február 11. napi gyanúsítottai vallomása is (nyomozati irat II. kötet 447., 455. és 459. oldalaktól).

[316] E bizonyítékok (III.r. és VIII.r. vádlottaktól származó gyanúsítottai vallomások) kirekesztésének végső folyamata pedig az volt, - ezzel majd a vádlotti vallomások értékelése körében még foglalkozik a későbbiekben a törvényszék -, hogy meglehetősen szűk a III.r. és VIII.r. vádlottaktól származó vallomás-bizonyítékok köre:

[317] Így VIII.r. vádlott esetében nincsen rendelkezésre álló, értékelés alá vonható vallomás (gyanúsítottai, vádlotti), az előkészítő ülésen és a tárgyalási kihallgatásakor tett, a terhére rótt bűncselekmények elkövetését tagadó nyilatkozatán túlmenően, további, értékelés alá vonható vallomása/nyilatkozata nem áll rendelkezésre.

[318] III.r. vádlott kapcsán – a később részletezettek szerint – bizonyítékként rendelkezésre áll a nyomozati szakban tett kettő tanúvallomása, továbbá ügyvéd 1 védő ügybe lépését megelőzően fogantatosított, 2017. január 19. napi gyanúsítottai vallomása, – mikor azonban érdemi nyilatkozatot nem tett -, ezen túlmenően nála is kizárólag az előkészítő ülésen és a tárgyalási kihallgatásakor tett, bűncselekmény elkövetését tagadó nyilatkozata áll rendelkezésre.

[319] A bizonyítékok kirekesztésére vonatkozó védői indítványokat tovább véve:

[320] Határozni kellett a tanácsnak az MMJV akkori adóosztály vezetőjének, tanú 16-nak vallomásairól, – konkrétan a feljelentő képviselőjeként való meghallgatási jegyzőkönyve, továbbá nyomozati tanúvallomása, – értékelhetőségéről, mely a védői álláspontok szerint nem minősíthető törvényesen beszerzett bizonyítéknak, ily módon felhasználása törvényi akadályba ütközik, míg a vádhatóság álláspontja szerint nincsen akadály a tanú 16-tól származó bizonyítékok értékelés alá vonásának (a bizonyíték kirekesztésére/kirekesztés mellőzésére vonatkozó védői, ügyészi indítványok az előkészítő ülésről készült 22. sorszám alatti jegyzőkönyvben, a későbbiekben az ügyészi/védői perbeszédekben még részletesen érintve).

[321] tanú 16 nyomozás során tett nyilatkozata/tanúvallomása (feljelentő képviselőjeként fogantatosított meghallgatás jegyzőkönyve – nyomozati irat I. kötet 274. oldaltól, nyomozás során fogantatosított tanúkihallgatás – nyomozati irat II. kötet 350. oldaltól), az általa csatolt nagy mennyiségű iratanyaggal együtt (nyomozati iratok I. számú melléklete – piros színű kötetben -, közte a polgármester által elrendelt belső vizsgálattal kapcsolatos dokumentumok, meghallgatási jegyzőkönyvek, vizsgálati jelentés stb.) a törvényszék álláspontja szerint törvényesen beszerzett bizonyítékoknak minősülnek.

Kirekesztésükre okot adó indok, körülmény nem merült fel, így szükségszerűen az értékelés részét képezték, a később hivatkozottak szerint.

[322] tanú 16 tanú nyomozati kihallgatása/meghallgatása eseteiben (a feljelentő képviselőjeként, tanúként) a vallomástételnek akadálya, vallomástétel tilalma nem állt fenn (Be.169.§, 170.§), minthogy nem merült fel a tanúvallomás megtagadásának egyik lehetősége sem (Be.171.-172.§-ok).

[323] tanú 16 – mint meghallgatott, a feljelentő képviselőjének, továbbá későbbiekben mint tanúnak a figyelmeztetése, jogairól és kötelezettségeiről való tájékoztatása, annak jegyzőkönyvezése, nyilatkozatának/vallomásának rögzítése stb. a törvény előírásainak mindenben megfelelt a törvényszék értékelése szerint, az erről keletkezett jegyzőkönyvek (meghallgatási jegyzőkönyv, tanúkihallgatási jegyzőkönyv) úgy formai, mint tartalmi szempontokból eleget tesznek a vonatkozó kívánalmaknak, jogszabályi rendelkezéseknek.

[324] Egyes bizonyítékok kirekesztését célzó indítványok kapcsán utal a törvényszék a Be.507.§ (1) bekezdésére: E szerint a bíróság a bizonyítékot hivatalból, vagy indítványra kirekeszti, ha az ügyiratokból egyértelműen megállapítható, hogy a bizonyíték felhasználása e törvénybe ütközik.

[325] Fenti bizonyítékok kapcsán (tanú 16 meghallgatási jegyzőkönyve, nyomozati tanúvallomása) a törvényszék tehát nem észlelt törvénysértő, eljárási szabályoknak meg nem felelő eljárást, bizonyíték-beszerzést, illetve felhasználást, így azokat értékelés alá vonta, hangsúlyozva azonban, hogy a teljes bizonyítási anyag áttekintése, a bizonyítékok egyenkénti és összességében való értékelése során csak azt tudta elfogadni, felhasználni e bizonyítékkörből, melyet a bizonyítás további része megerősített/alátámasztott; - amely tanúi nyilatkozat/közlés/vallomásrész pedig nem állt szinkronban a bizonyítás egyéb adataival, az nyilvánvalóan nem foghatott helyt az értékelés során, a később hivatkozottak szerint.

[326] Hasonló álláspontra helyezkedett a törvényszék a tanú 16, mint feljelentő képviselője által csatolt, elsősorban a polgármester által elrendelt belső vizsgálattal, majd a későbbi büntető feljelentést lényegében megalapozó vizsgálati jelentés értékelhetőségével kapcsolatosan, melyet szintén kirekeszteni indítványozott a védők többsége, míg a vádhatóság képviselője „kellő óvatossággal” értékelendő okirati bizonyítékként kért figyelembe venni az értékelés során.

[327] Elsőként ezzel kapcsolatosan utal a törvényszék a bizonyítás eszközeire, amelyek a Be.150.§-a szerint: a tanúvallomás, a terhelt vallomása, a szakvélemény, a pártfogó felügyelői vélemény, a tárgyi bizonyítási eszköz, ide értve az iratot és az okiratot is, az elektronikus adat.

[328] Említendő még a bizonyítékok értékelése kapcsán a Be.167.§ (2) bekezdése is: e szerint a büntetőeljárásban fel lehet használni azokat a tárgyi bizonyítási eszközöket, amelyeket valamely hatóság – jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása során – a büntetőeljárás megindítása előtt, vagy azzal egyidejűleg készített, illetve beszerzett.

[329] Az MMJV keretein belül történő belső vizsgálattal kapcsolatos dokumentumok – köztük vizsgálati jelentés – mint okirati bizonyítékok keletkezése, beszerzése, becsatolása, felhasználása stb. terén a törvényszék aggályt nem észlelt, ezek kirekesztésére alapot/okot nem talált. - Így álláspontja szerint ezek törvényesen beszerzett, a szabad bizonyítás rendszerében felhasználható, értékelés alá eső okirati bizonyítékoknak tekintendők, azt hangsúlyozva – egyetértve az ügyészi perbeszéd idevágó hivatkozásával -, hogy a jelzett okirati bizonyítékok „kellő óvatossággal” való kezelése, fokozott kontrollja feltétlen indokolt – a később részletezendő törvényszéki felvetések folytán -, így csak az fogadható el tényként belőle, a bizonyítás egyéb adataival ütköztetve, összemérve, amit a bizonyítási eljárás további anyaga, a többi bizonyíték igazol, megerősít.

[330] A védői, vádlotti tárgyalási észrevételek, leginkább kritikák „célkeresztjében” lévő, az MMJV keretein belül folyó, úgynevezett belső vizsgálattal kapcsolatosan a törvényszék hangsúlyozza, hogy annak elrendelésére az akkori polgármester, tanú 1 rendelkezése alapján került sor, oly módon, hogy a polgármester kompetenciájába tartozott a belső vizsgálatban résztvevő személyek, bizottsági tagok, annak vezetőjének kijelölése is.

[331] Az is tényként megállapítást nyert, hogy a belső vizsgálat alapján készült vizsgálati jelentést követően szintén a polgármester döntési körébe tartozott a büntető feljelentés megtétele is, melyre 2014. augusztus 15. napján került sor, a korábban hivatkoztak szerint.

[332] A fenti meghallgatási procedúrával, azokban résztvevőkkel, a meghallgatásokon elhangzott nyilatkozatok jegyzőkönyvezésével, kérdések-válaszok rögzítésével, a jegyzőkönyvek tartalmi-formai elemeivel, aláírásával/aláíratásával stb. kapcsolatosan a törvényszék arra utal, hogy azokon nem kérhetők számon a büntetőeljárás törvény, a polgári perrendtartás, netán a közigazgatási eljárási törvény idevágó szabályainak betartása, mert e szigorú perrendi rendelkezéseknek a meghallgatás folyamata a keletkezett dokumentumokkal együtt nyilvánvalóan nem felel meg. Mindez azonban egyáltalán nem akadályozza annak, hogy a belső vizsgálat iratanyagát a keletkezett vizsgálati jelentéssel együtt a törvényszék jelen büntető eljárásban értékelje az okirati bizonyítás körében.

[333] E körben még egyszer hangsúlyozza a tanács a számos védői indítvánnyal összefüggésben: Nem merült fel tehát olyan törvényi indok, mely a belső vizsgálati anyag, vizsgálati jelentés kirekesztése mellett szólt volna, így azt/azokat törvényesen beszerzett

bizonyítéknak minősítette értékelése során, értékelése alá vonta, azt hangsúlyozva, hogy csak azokat az okiratokat, az okiratokban foglalt azon adatokat tudta végül a történeti tényállás részévé tenni, az abban foglaltakat meggyőző erővel felruházni, melyeket a bizonyítás egyéb adatai is megfelelően alátámasztottak.

[334] Már utalt a törvényszék arra is a belső vizsgálattal, vizsgálati jelentéssel kapcsolatosan, hogy ezek értékelése, figyelembe vétele - az ügyészi perbeszéd szóhasználata szerint - „kellő óvatosságot” igényel, kvázi szigorú kontrollt jelentett a törvényszék számára a rendkívül ellentmondó bizonyítékokat felszínre hozó eljárás során, figyelemmel arra is, hogy számos megválaszolatlan kérdés maradt fenn, felvetés, aggály nem talált megnyugtató magyarázatot az ide kapcsolódó okirati bizonyítékok áttekintése során:

[335] Első kérdésként adódott rögtön, hogy a projekt 1 Múzeum-projekt ügyét miért nem az MMJV erre szakosodott belső ellenőrző szerve vizsgálta, egyáltalán miért volt szükség a polgármester döntése alapján egy ad-hoc, egyedi bizottság felállítására a vizsgálat lefolytatása, a vizsgálati jelentés elkészítése érdekében.

[336] E körben említést érdemel az MMJV vezető tisztségviselőjének, a vizsgálóbizottságban résztvevő tanú 15 tanúnak azon közlése, hogy álláspontja szerint a belső vizsgálat részéről a nagy horderejű vizsgálati folyamat véghezvitelére nem volt kapacitás, másik fontos szempont volt pedig, hogy maga a vizsgálat, annak eredménye ne kerüljön a széles nyilvánosság elé, nagyobb publicitást ne kapjon.

[337] Az sem volt teljesen világos az eljáró tanács, de a további perbeli résztvevők számára sem, hogy miért éppen – a tárgyaláson különben tanúként kihallgatott – MMJV tisztségviselők lettek a vizsgálóbizottság tagjai, így tanú 13, tanú 16, tanú 14, tanú 15, tanú 17 -, ezen túlmenően kérdésessé vált az is, hogy vajon pontos, minden igényt kielégítő volt-e a megbízásuk, a tájékoztatásuk, egyáltalában honnan, kitől, miből tájékoztak nevezettek a vizsgálat tárgyát képező eseményekről, projektről, milyen előinformációk birtokában voltak a vizsgálati folyamat megindulásakor, továbbá annak folyamatban léte alatt.

[338] A legnagyobb „talány” mégis leginkább ügyvéd 1 személyével, ügybeni cselekvőségével kapcsolatos: Nem volt egyértelműen tisztázható a kapcsolódó bizonyítási anyagból, hogy egyáltalában mire szolt nevezett megbízása a belső vizsgálati folyamattal összefüggésben, nem merült-e fel problémaként, hogy nevezett az MMJV Adó osztály vezetőjének, tanú 16-nak házasátarsa; felmerült-e egyáltalában, ha igen, problémát jelentett-e, hogy ügyvéd 1 akkor már évek óta a projekt 1 Múzeum-projekt fővállalkozó cégének, a Kft. 1-nek jogi képviseletét látta el (III.r. vádlott ezirányú nyilatkozata törvényszéki iratok 52. sorszám alatt); egyáltalában ezt az információt tudták/nem tudták róla a bizottsági folyamatban résztvevők, illetve a belső vizsgálati folyamatot elrendelő polgármester, tanú 1.

[339] Mindezekre figyelemmel tulajdonképpen a törvényszék tematizálni, beminősíteni sem tudta pontosan ügyvéd 1 ügyvéd belső folyamatbéli szerepét: nem volt egyértelműen megállapítható, hogy nevezett jegyzőkönyvvezető, a meghallgatási folyamatokban kihallgató, jelentést tevő/szerkesztő, vagy pontosan milyen pozícióban, kompetenciákkal járt el a polgármestertől származó megbízása során.

[340] Az különösen sajnálatosnak minősíthető, hogy a belső vizsgálati folyamatban résztvevő, fent nevezett, jogvégzett bizottsági résztvevők miért nem jelezték hangsúlyosan a fentiekre figyelemmel „nem kívánatosnak” minősíthető személyi összetételt a bizottsági részvételek kapcsán, miért nem tárták ezt az aggálykört a döntésre jogosult polgármester felé.

[341] További kérdéskörként merült még fel a belső vizsgálattal kapcsolatosan, különösen annak elrendelése, megindulásának előzménye ügyében: a bizonyítás adatai alapján ugyanis az sem derült ki egyértelműen – a törvényszék értékelése szerint -, hogy egyáltalában mi volt a vizsgálat célja, indító oka, tulajdonképpen a lényegi vizsgálati szempontrendszere a belső vizsgálati folyamatnak:

[342] Netán az a helyzet, hogy a kivitelező, a Kft. 1 felszámolására került sor, hogyan legyen tovább, változtatást eszközöljenek-e a kivitelező cég kapcsán, vagy maradjon vállalkozóként a Kft. 1, hogyan legyen a továbbiakban?

[343] Esetleg az motíválta a vizsgálat elrendelését, hogy lassabban haladt a projekt 1 Múzeum-projekt a vártnál, a kívánt ütemtervénél, ráadásul számos probléma jelentkezett, esetlegesen a vizsgálat feladata, célja volt ezek okainak, előzményeinek vizsgálata, netán a személyi felelősség kérdésében való állásfoglalás, ez vezette a vizsgálatban résztvevőket?

[344] Amit előjáróban fontosnak tart rögzíteni a törvényszék az MMJV keretein belül zajló, polgármester által elrendelt belső vizsgálat, és annak okirati anyagával kapcsolatosan, az a következő:

[345] E vizsgálat látszólag a projekt 1 Múzeum-projektrel kapcsolatosan számos körülményt, történést, eljárást, sokmindent érintett, köztük jelen ügybeni vád szempontjából akár irrelevánsnak minősíthető körülményeket, előzményeket, stb. is, - ennek ellenére mégsem volt mélyreható és minden vonatkozásban részletes:

[346] Így a kivitelező, Kft. 1 ügybeni „munkásságát”, az MMJV, a Kft. 9 projekttel kapcsolatos intézkedéseit, esetleges mulasztásait, hibás döntéseit, egyáltalában véve a megrendelői oldalon – MMJV -, a megrendelői érdekkörben felmerült problematikákat igen

kevésbé vizsgálta, vagy azokat nem elég kritikusan kezelte, a törvényszék összegző értékelése szerint.

[347] Ami egyértelműen megállapítható volt a belső vizsgálattal, az az alapján készült vizsgálati jelentéssel kapcsolatosan, az az: A fókusz főként, ha nem elsősorban, de túlzások nélkül akár kizárólagosan a 2011.-2012. évi történésekre, az akkori projektvezetők, elsősorban I.r. vádlott tevékenységére, az akkor keletkezett egyes okiratokra, kiemelten a vádbeli előzetes anyagbeszerzésekről szóló megállapodásokra, a tárolási-raktározási nyilatkozatokra, ezzel összefüggésben a Kft. 1 által kiállított számlákra, stb. irányult.

[348] Fenti jellemzők végső soron oda vezettek, hogy ez a vizsgálati folyamat végül egyoldalúvá vált, nélkülözve az események transzparens, valamennyi szereplő/személy magatartását érintő vizsgálatát és ez szükségszerűen vezetett oda, hogy végül erre alapított mélységű, részletességű, fókuszú jelentés készült, szinte „megágyazva” a polgármester által tett, korábban hivatkozottak szerint született büntető feljelentésnek is.

[349] Fenti értékelését a belső vizsgálattal, annak alapján született vizsgálati jelentéssel kapcsolatosan a törvényszék fontosnak tartja még az egyes bizonyítékok értékelése előtt egyértelműen megfogalmazni, arra is kiemelt figyelemmel, hogy a tárgyalási folyamatot, sőt korábbról már, az előkészítő üléstől kezdve az egész eljárást mindvégig jellemezte a védők és a jelenlévő vádlottak többszöri indítványa e bizonyíték-kör kirekesztése iránt.

[350] Az indítványokról a törvényszék a bizonyítási eljárás folyamatban léte alatt – főként a Be.507.§ (2) bekezdésére hivatkozással – nem határozott, hanem a bizonyítási eljárás lefolytatása után, a teljes bizonyítási anyag áttekintése alkalmával, – ide értve a belső vizsgálattal összefüggő tanúbizonyítás anyagát is, – vizsgálta érdemben a kapcsolódó indítványokat, s döntött a bizonyíték kirekesztése iránti vádlotti/védői indítványok elutasításáról, a jelzett bizonyítékkör érdemi értékeléséről, felhasználásra való alkalmasságának megállapításáról, a fent hivatkozott szempontrendszerre figyelemmel.

[351] Fentiek előre bocsátása után (az eljárás történeti áttekintése, mérőföldkövei, elévülés folytán az eljárás megszüntetése iránti védői indítványok, valamint egyes bizonyítékok kirekesztését célzó védői/vádlotti indítványok kapcsán hozott döntések) a következőkben a törvényszék által megállapított történeti tényállás vonatkozásában az első fontos megállapítás az eljáró tanács részéről, hogy az számos tekintetben jelentősen eltérő megállapításokat, következtetéseket tartalmaz, – főként az ügybeni vádlottak eseményekhez kapcsolódó tudattartama, szándéka, motivációja stb. kapcsán, – ahhoz képest, mint ami a vádiratban rögzítésre került, de jelentősen más az ügyészi vádmódosításban/ végindítványban/ perbeszédben hivatkozott megállapításokhoz, végkövetkeztetésekhez képest is.

[352] A törvényszék értékelése szerint a vádirati tényállás igen komoly korrekciókra/kiegészítésekre szorult a két és fél éven keresztül foganatosított bizonyítási eljárás végén, illetve annak alapján, - ennek egy részét, jórészt maga a vádhatóság is így értékelte a bizonyítási eljárás végére. Ennek felismerését, eredményeit tükrözi az ügyészi vádmódosítás/végindítvány, valamint az ügyészi perbeszéd, annak hivatkozásai is (ügyészi vádmódosítás/végindítvány törvényszéki iratok 86. sorszám alatt, ügyészi perbeszéd 89. számú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítve).

[353] A tanács álláspontja szerint az ügyészi vádmódosításban/perbeszédben részletezett korrekciók, pontosítások, kiegészítések/összegszerűségek stb. a történeti tényálláshoz kapcsolódóan megállják a helyüket az ítélet történeti tényállásában is, minthogy I.r. vádlott védőjének a 2021. október 4.-i keltezésű, egyébként a vádmódosítással összefüggő, arra reagáló írásbeli észrevételében rögzítettek többsége is – a történeti tényálláshoz kapcsolódóan – a bizonyítás adatai alapján alátámasztást nyert (I.r. vádlott védőjének írásbeli észrevétele/beadványa törvényszéki iratok 88/I.-II. sorszámok alatt).

[354] Fontos felsorolni azokat a főbb témaköröket, vádhoz kapcsolódó eseményeket, vádlotti részvételeket, szerződéses folyamatokat stb., amelyeket igen komoly változások, korrekciók, kiegészítések érintettek a bizonyítási eljárás alapján, s melyek ilyen formában kerülnek rögzítésre az ítélet történeti tényállása körében.

[355] Így pontosan rekonstruálható volt az ügyben az 1991. óta köztisztviselői jogviszonyban álló, a megbízása idején számos nagy városi projekt felügyeletét ellátó, az időtájt betegségei miatt több ízben táppénzes állományban lévő II.r. vádlott projektmenedzserségének „igaz” története, annak valós kezdő időpontjával együtt:

[356] E körben pontosan rögzíthető volt: nevezett nem 2011. július 1. napjától, hanem 2011. szeptember 26. napjától kezdődően lett a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzsere, oly módon, hogy tanú 1 polgármester az MMJV képviseletében eljárva 2011. szeptember 26. napján kelt, „Meghatalmazás” megnevezésű okiratban jelölte ki II.r. vádlottat a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzserének. A meghatalmazás – szövegezése szerint – projekt kifizetési kérelmei és változásbejelentései során a mellékelten benyújtandó dokumentumok hitelesítésére irányult, a meghatalmazást II.r. vádlott, mint projektmenedzser két tanú előtt a megjelölt napon aláírta.

[357] Ugyan e napon munkaköri leírásának módosítása folytán a továbbiakban II.r. vádlottnak munkaköri feladatai közé tartozott a projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ Létrehozása című projekt projektmenedzseri feladatainak ellátása is.

[358] Ahogyan az is egyértelműen megállapíthatóvá vált a bizonyítási eljárás alapján, hogy noha e projekttel korábban kapcsolatban nem álló, azt tulajdonképpen egyáltalában nem

ismerő II.r. vádlott főként projektmenedzsersége kezdetén igénybe vette a korábbi projektmenedzser, I.r. vádlott hathatós, érdemi segítségét is, de ez korántsem volt megfeleltethető és összhangban álló az eredeti vádiratban részletezett, igen pejoratívnak tűnő, I.r. vádlott általi „háttérből irányítással”.

[359] Ahogy II.r. vádlott projektmenedzsersége is igen komoly korrekciókra, kiegészítésekre szorult az eredeti vádhoz (vádirat) képest, ugyanígy kellett eljárni a korábbi projektmenedzser, I.r. vádlott projektmenedzserkénti eljárásának rekonstruálása során is:

[360] Így nevezettel kapcsolatosan is több releváns időpont rögzítése volt szükségszerű a történeti tényállásban, amellett, hogy a személyével összefüggésben hivatkozott, a vádiratban „háttérből irányításként” jellemzett működésének tényszerű feltárása, valóságghű jellemzése is teret kellett kapjon a megbízási szerződés megszűnését követő időkben.

[361] E körben fontos összefoglaló megállapítás I.r. vádlott projektmenedzsersége kapcsán, hogy nevezett 2011. június 30. napját követően is jogszerűen látta el a projekttel kapcsolatos projektmenedzseri feladatokat, annak ellenére, hogy arra vonatkozóan nem készült sem szerződés, sem megbízás.

[362] Pontosan rekonstruálható volt e körben, hogy a Kft. 9 ügyvezetőjétől, tanú 6-tól kapott szóban és írásban is I.r. vádlott projektmenedzserkénti működéséhez kötődő különböző feladatokat, - ezzel kapcsolatos megbeszéléseket, felhívásokat, feladatellátásokat több, projekt ügyében összehívott megbeszélés jegyzőkönyve is rögzíti a később hivatkozottak szerint -, ezen túlmenően az Kft. 6 több írásbeli felszólítása, kérése, valamint a havi jelentési feladatok elvégzése is I.r. vádlott, mint projektmenedzser feladatát képezte egészen II.r. vádlott 2011. szeptember 26.-i projektmenedzserkénti kinevezéséig.

[363] Rögzíteni volt még szükséges fentiekén túlmenően azt is, hogy 2011. szeptember 23. napján 17 óra 05 perckor került megváltoztatásra az EMIR jelszó, vagyis ezen időponttól kezdve I.r. vádlottnak nem volt lehetősége rögzíteni bármilyen dokumentumot a projekttel összefüggésben az EMIR rendszerben.

[364] A projektmenedzser személyének változásával összefüggő eseménysorban rögzítendő volt a tanú 7 – eredménytelen – megbízásával kapcsolatos mozzanat is, akinek személyét az Kft. 6 nem fogadta el, s került aztán ezt követően a vádbeli projekttel összefüggésbe az évtizedek óta közszolgálati jogviszonyban álló II.r. vádlott, aki – a vádiratban rögzített 2011. július 1. napja helyett, majdsak három hónappal később, 2011. szeptember 26. napjától kezdődően lett a projekt 1 Múzeum Projekt projektmenedzsere oly módon, hogy – nem vitásan – főként a kezdeti időkben kifejezetten igényelte a korábbi projektmenedzsernek (I.r. vádlottnak) támogató segítségét a projekt ügyeinek intézése terén,

mely azonban – fent hivatkozottak szerint – nem minősíthető egyenértékűnek a vádiratban hivatkozott „háttérből irányítással”.

[365] A történeti tényállásban volt rögzítendő még – az ügyészi vádmódosítás/végindítvány ezek jórészt tartalmazta is – a Kft. 9 vezetőjének, tanú 6nak 2011. július 4.-i projektmenedzseri feladat kiosztása I.r. vádlott felé; tanú 1 polgármester és I.r. vádlott, mint projektmenedzser közötti levelezés releváns anyaga, tanú 6nak, a Kft. 9 ügyvezető igazgatójának tájékoztatása a Kft. 1 ügyvezetője, VIII.r. vádlott felé, valamint a projekt műszaki ellenőre, VII.r. vádlott felé a projektmenedzseri feladatok változásáról, a projektmenedzser személyében való változásról (2011. október 4. napi keltezéssel).

[366] Szintén jelentős mértékben kiegészítésre szorul a vádiratban rögzített történeti tényállás – az ügyészi végindítványban/vádmódosításban foglaltak szerint – a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint megrendelő és a Kft. 1 vállalkozó közötti szerződéses kapcsolat és annak változásai terén (a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ építési, épületgépészeti komplex kivitelezési munkáinak az elvégzésére) -, ennek kapcsán szükséges rögzíteni a vállalkozási szerződés négy alkalommal bekövetkezett módosítását a felek között.

[367] Ezek oka-előzménye jellemzően tervezési-szervezési problémák, anyagi, finanszírozási nehézségek, a megrendelői igények változása, késedelmes teljesítések, a projektet érintő koncepcionális változások, a építkezés során feltáruló, előre nem látható, de feltétlen megoldást igénylő helyzetek, a projekt előrehaladása terén kompetens személyekben bekövetkezett változások, a jogszabályi környezet (építésügyi szabályok stb.) időközbeni változásai stb.

[368] Mindez jól jelzi, hogy a 2010. évi szerződéskötéstől eltelt évek alatt számos kihívás érte a projekt megvalósítását, akadályozta előrehaladását, melyek végül szükségszerűen vezettek az eredeti szerződéses megállapodás változásához, más projekteknél is akár megszokott, vagy teljesen újszerű konstrukciók alkalmazásához is, - ez jellemezte az ügyben vád tárgyává tett időszakot is.

[369] A vállalkozási szerződés módosításain túlmenően, szükséges rögzíteni még a történeti tényállás körében a Fűtőmű-projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ beruházással kapcsolatosan azon megállapodást is a szerződő felek között 2014. július 23. napján, mely szerint a szerződéses vállalkozási díjon felül a korábbi időszakra vonatkozó 20.700.000.- forint elfogadott többletköltséget és 8.449.420.- forint késedelmi kamatot is fizet Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata a kivitelező cégnek, a Kft. 1-nek.

[370] Már az ügyészi vádmódosításban is megjelent a tervekkel, tervszállítással, ide kapcsolódó problematikákkal stb. összefüggő, mintegy „rehabilitáció” az eredeti vádirati szövegezéshez képest, - ezt egyértelműen igazolta a törvényszék értékelése szerint a bizonyítás anyaga: tervezési folyamat, tervek elkészülte, tervszállítás felfüggesztése, az

önkormányzat fizetési késedelme miatt a végleges kiviteli terveknek csak 2011. október 4. napján való rendelkezésre bocsátása, engedélyes terv, pallérterv, tenderterv, végleges kiviteli terv stb. összefüggései és különbözőségei, 2011. október 4. napját megelőzően – végleges kiviteli tervek rendelkezésre bocsátása – a kivitelezés a tervező által rendelkezésre bocsátott ügynevezett pallértervek, illetve tenderterv alapján folyt, a kivitelezés folyamán a tervek a későbbiekben is többször módosításra kerültek.

[371] A tervezési folyamattal, tervekkel stb. kapcsolatosan rendelkezésre álló számos okirat, tervdokumentáció, csatolmányokkal együtt, e tárgykörben folyt levélváltások, tájékoztatások, de főként a tervezést végző Kft. 7 alkalmazottainak/vezetőinek, tanú 3-nak és tanú 4-nek tanúvallomása nagyban segítette a tényállás megállapítását, a tervekhez kapcsolódó, főként a jelen ügybeni vád szempontjából releváns tények feltárását, és megismerését a törvényszék számára.

[372] Ez végül több ponton jelentős korrekciót/kiegészítést jelentett az e témakörben vádiratban rögzítettekhez képest, különösképpen olyan vádirati kitételek mellőzéséhez vezetett, melyek szinte az ügybeni vádlottak terhére róhatóan/rovóan fogalmazták meg az e témakörben történt eseményeket, folyamatokat, változásokat (vádirat: a Kft. 1 a munkaterületet 2011. március 9. napján vette át és a kivitelezést – konkrét kiviteli tervek nélkül – tendertervek alapján kezdte meg, amelyek csak nagyvonalakban tartalmazták a szükséges feladatokat. A tervezést végző Kft. 7 a nem végleges kiviteli terveket 2011. október 4. napján adta át. Ezért a kivitelezés ezen időpontig tényleges kiviteli terv nélkül folyt. A végleges, teljes kiviteli terv hiányában nagymértékű eltérés mutatkozott a teljesített, de le nem igazolható munkavégzés és a pénzügyi ütemterv között ...).

[373] Az ügyészi vádmódosítás/végindítvány nagy figyelmet szentelt a kifizetési kérelmekkel összefüggő (2.-8. sorszámok alatti) adatok (kifizetési kérelem benyújtásának időpontja, módja, – elektronikus és papír alapon, – kifizetési kérelem csatolmányainak köre, keltezése stb., kifizetések időpontja, lehívott támogatási összegek, akár bontásban is, anyagbeszerzésre) pontos rögzítésének, egyes, vádiratban tévesen rögzített időpontok, adatok,összepszerűségek korrekciójának is, melyet egyértelműen igazolt a rendelkezésre álló, a bizonyítási eljárás során szinte tételesen ismertett és értékelt okiratok hosszú sora is.

[374] Ezek az adatok, időpontok,összepszerűségek, okirat-felsorolások csatolmányokkal együtt stb. a vádmódosításban (végindítványban) részletezett korrekciókkal, kiegészítő adatokkal együtt váltak az ítélet történeti tényállásának részévé az egyes kifizetési kérelmekkel összefüggő, azok pontos adatait rögzítő tényállásrész keretei között.

[375] Nagyon fontos megállapítása a törvényszéknek a kifizetési kérelmekkel és az ehhez kapcsolódóan benyújtott okiratokkal összefüggésben, – végső soron a váddal érintett számos okirattal kapcsolatosan -, hogy szükséges elkülöníteni, megkülönböztetni és a megfelelő jelentéstartalommal felruházni az egyes kifizetési kérelmek csatolmányaként

benyújtott, úgynevezett előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat anyaglista melléklettel együtt.

[376] – Ettől eltér, más felek, más jellegű szerződéses kapcsolatához kötődnek a szintén a kifizetési kérelmek csatolmányaként benyújtott, egyes cégek nevében kiállított, úgynevezett tárolási, raktározási nyilatkozatok, az annak mellékletét képező anyaglistával együtt.

[377] E két okirat-kör a vádirati szövegekörnyezetben némileg összemosódik, valódi szerepe, lényege a vádirat szövegezése szerint – a törvényszék értékelése szerint – pontosan nem volt elkülöníthető, nem volt meghatározható.

[378] A vádbeli, az egyes kifizetési kérelem mellékleteként felsorolt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokkal kapcsolatosan a törvényszék hangsúlyozza, hogy ez a megrendelő MMJV és a kivitelező (Kft. 1) közötti kapcsolat, illetve szerződéses megállapodás, melynek során a megrendelő MMJV-t a projektmenedzser képviseli és ehhez szükségszerűen kapcsolódik egy anyaglista, mely az eredeti vádirati felsorolásban kifejezetten nem is szerepelt, de az ítélet történeti tényállásában helyet kell hogy kapjon, merthogy az előzetes anyagbeszerzésről megállapodás anyaglista melléklete tulajdonképpen a költségvetésből kigyűjtött anyagok listája.

[379] A hivatkozott dokumentumok (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás) a megrendelő (MMJV) engedélyét jelentik ahhoz, hogy a generálkivitelező részéről (Kft. 1) nagyobb mennyiségű, a felhasználásig/beépítésig tárolt anyag beszerzését teszik lehetővé, mely a hitelesített költségvetés alapján műszaki és gazdasági értelemben indokolt. Emellett – a bizonyítás adatai szerint egyébként – évtizedek óta bevett iparági gyakorlat a hasonló projektek megvalósítása során.

[380] A hivatkozott megállapodás mellékletével együtt semmilyen jogszabályba/egyéb szabályba nem ütközik, ezt a beszerzési megállapodást/engedélyezést az Kft. 6, mint közreműködő szervezet a kifizetési kérelmek kontrollálása, a támogatás folyósítása során egyetlen alkalommal sem kifogásolta, - e dokumentum (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás) mellékletét pedig egy olyan anyaglista képezi, mely a hitelesített költségvetésből tételesen kiemelt, beszerzendő anyagok felsorolását tartalmazza, mennyiségi adatokkal együtt.

[381] A hitelesített költségvetés tételei pedig egy engedéllyel (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás) együtt – melyen szerepel az a határnap is, ameddig a generálkivitelezőnek be kell szereznie a jelzett anyagokat, – fiktitvása a vádirat hivatkozása szerint azért is kétségbe vonható, hiszen a gazdasági eseményt megelőzően felvett engedélyező dokumentumról van szó.

[382] Hangsúlyozza a törvényszék, hogy a fenti dokumentum-csomag (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás anyaglistával együtt) nem azonos az úgynevezett „tárolási, raktározási nyilatkozat” nevezetű dokumentummal és annak anyaglistájával, - mivel ez utóbbi a kivitelező (Kft. 1) és szállítója közötti kapcsolat során keletkezik, azok kiadása és tartalmának valósága a dokumentumot kiállító cég kizárólagos felelősége (vád tárgyává tett esetekben: Kft. 2 nevében – IV.r. vádlott, Kft. 3 nevében – V.r. vádlott, Kft. 4 nevében – VI.r. vádlott, Kft. 8 nevében – tanú 5 ügyvezető).

[383] A fenti, a vádban pontosan megjelölt, előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokkal és a további kapcsolódó okiratokkal (tárolási és raktározási nyilatkozatok) összefüggésben a törvényszék elsőként azt hangsúlyozza, hogy a bizonyítási eljárás során az nem volt pontosan megállapítható, hogy a jelzett konstrukciót (tudniillik előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások megkötése, ezen alapulva tárolási és raktározási nyilatkozatok stb. keletkezése) ki, hogyan, mikor, miért „találta ki”, még inkább találta alkalmasnak/alkalmazandónak a vádbeli projekt kivitelezése során.

[384] További kérdésként merült fel az is – mely lényegében egyértelműen megválaszolatlan maradt a bizonyítási eljárás eredményeként -, hogy az önkormányzat égisze alatt zajló korábbi beruházások esetében alkalmazták-e már ezt a lehetőséget, vagy sem, a jelzett megoldás „ötletgazdája” a vádbeli projekttel összefüggésben I.r. vádlott volt-e, vagy a többek által emlegetett édesapja, idősebb I.r., vagy esetlegesen más személy; egyáltalában miért volt mindezek alkalmazására, létrejöttére, aláírására, kifizetési kérelmek csatolmányaként felhasználásra stb. szükség a vádbeli projekttel összefüggésben.

[385] Fenti témaköröket érintően számos nyilatkozat lelhető fel – a később hivatkozottak szerint – a vádlotti/gyanúsítottai vallomásokban, melyekben egymásra terhelő nyilatkozatok is jócskán akadnak, a számos ellentmondás mellett, esetenként akár egy vádlotthoz tartozó vallomások is – áttekintve – akár önellentmondónak bizonyulnak a vallomás-változtatások folytán.

[386] Már itt utal arra a törvényszék, hogy I.r. vádlott gyanúsítottai kihallgatása során és a VII.r. vádlottal való nyomozati szembesítése alkalmával VII.r. vádlottra utalt, mint aki felvetette a vádbeli projekt kapcsán az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások alkalmazásának lehetőségét, szükségességét, melybe végül ő (mármint I.r. vádlott) VII.r. javaslatára egyezett bele, - míg I.r. vádlottnak ezt a közlését VII.r. vádlott vallomásaiban/szembesítésen tett nyilatkozatában határozottan visszautasította.

[387] Jócskán akadnak egymást terhelő vallomásrészek a tárolási és raktározási nyilatkozatok témakörében is a gyanúsítottai/vádlotti vallomások körében: Így kiemeli a törvényszék IV.r. vádlottnak terhelő nyilatkozatait I.r. vádlottra, III.r. vádlottra, de említésre

érdemes ebből a szempontból VII.r. vádlott számos vallomása is, melyek több terhelő közlést tartalmaztak I.r. vádlott kapcsán, még a szembesítési eljárás során is.

[388] Ebből a szempontból kiemelés érdemel még II.r. vádlottnak – jellemzően nyomozati szakban – tett nyilatkozata I.r. vádlott projektben betöltött szerepéről: Ugyanis a vádirat eredeti szövegezése szerinti „háttérből irányítás” I.r. vádlott cselekvősége kapcsán – a projektmenedzseri megbízás lejártát követő időben - nem csak III.r.nak az önkormányzat belső vizsgálata során tett mondatait, álláspontját idézi, - hanem maga II.r. vádlott is ilyen „háttér-hatalommal” ruházta fel projektmenedzser elődjét, I.r. vádlottat, valamikor régen, a nyomozati kihallgatása során, mely nyilatkozatát később – tárgyalási szakban – II.r. vádlott jelentősen cizellálta.

[389] Az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokon, I.r. vádlott projektben betöltött tényleges szerepén stb. túlmenően, az ezzel összefüggő számos ellentmondáson kívül, a törvényszék még azt is hangsúlyozza, hogy a vádbeli tárolási és raktározási nyilatkozatok terén is több bizonytalanság/ellentmondás mutatkozott meg a bizonyítási eljárás során, illetve annak eredménye megállapításakor:

[390] Így nevezetesen, hogy ki találta ki a jelzett konstrukciót, a hivatkozott nyilatkozatok ki szerkesztette-készítette, ki, kinek küldte meg, milyen formában, e-mailben, vagy más módon, ki, kinek, hol adta át, ki, kivel, hol íratta alá, továbbá ki, hol írta alá ezeket a nyilatkozatokat, milyen megfontolásból, milyen fizetési reménységben, vagy további gazdasági kapcsolatok fenntartása, avagy létesítése érdekében.

[391] Ezek azok a témakörök, ahol rendkívül ellentmondásos gyanúsított/vádlotti nyilatkozatok születtek az ügyben, esetenként a súlyos ellentmondásokkal terhelt tanúbizonyítás anyaga mellett, - ez utóbbi kapcsán például utal a törvényszék – a később értékelendők szerint – a Kft. 9 vezetőjének, tanú 6nak ügybeni vallomásaira is.

[392] A jeleztt témakörökhöz kapcsolódó tanúbizonyítás különben az MMJV-hez, Kft. 9-hez, Kft. 6-hoz, Kft. 14-hez kötődő vezetők/alkalmazottak/egyéb személyek tanúvallomását jelenti, - emellett még evonatkozásban az értékelés részét képezte a fentiekhez kapcsolódó, igen nagyszámú okirati bizonyíték is, a később részletezettek szerint.

[393] A jelzett bizonyítékokat egyenként és összességében értékelve, áttekintve, a számos ellentmondást/bizonytalanságot érzékelve, végülis ez oly módon csapódott le a bizonyítás eredményének megállapításakor, hogy a törvényszék számos, a vád szempontjából fontos esemény, eljárás, irat-keletkezés (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási és raktározási nyilatkozatok, teljesítési igazolás, számlák stb.), irat-aláírás, aláíratás, iratbenyújtás és főként a kapcsolódó vádlotti tudattartamok vonatkozásában nem tudott

kétséget kizáró ténymegállapításokat tenni, és ebből adódó határozott, pontos következtetéseket levonni.

[394] Ennél fogva ítélete történeti tényállásában szükségszerűen többször használt bevezetés, felvezetés, kitétel, hogy: „az eljárás során nem volt megállapítható”, „ismeretlen személy utasítására, ismeretlen előzmények után és körülmények között”, „pontos megállapítás nem tehető”, stb.

[395] Mindebből már következik, hogy az ítéleti történeti tényállás, a törvényszék által megállapított tényállás több helyütt merőben eltérő a vádirat/vádmódosítás, illetve ügyészi végindítvány pontos szövegezéséhez, megállapításaihoz képest.

[396] Következménye mindez annak, hogy a bizonyítási anyagban felmerülő sok-sok bizonytalanság, megállapítási kétség/képtelenség stb. szükségszerűen vezetett a vádról való döntés mikéntjéhez, így a bizonyítékok hiányában való felmentéshez, valamennyi, ügybeni vádlottat érintően.

A törvényszék által tett – vádtól eltérő – főbb megállapítások a következőképpen foglalhatók össze:

[397] A projekt kivitelezésének pénzügyi finanszírozása, a projekt pénzügyi ütemtervének betartása és annak érdekében, hogy az ütemterv szerint az egyes kifizetési kérelmek alapján a támogatás lehívható legyen, ismeretlen személy utasítására, közelebbről meg nem állapítható előzmények után és körülmények között, az a gyakorlat alakult ki, hogy a megrendelő részéről projektmenedzserként eljáró I.r. vádlott, majd 2011. október 7. napjától II.r. vádlott, illetve a Kft. 1 részéről eljáró VIII.r. vádlott, valamint III.r. vádlott előzetes anyagbeszerzésről megállapodást kötött.

[398] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy a megállapodás aláírása előtt sem I.r. vádlott, sem II.r. vádlott nem egyeztetett volna a megrendelő részéről senkivel, nem tájékoztatta volna a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzatát, mint Megrendelőt az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások aláírásáról, sem arról, hogy a kivitelezési munkák a tendertervtől és a beruházás költségvetésétől nagyfokú eltérést mutatnak.

[399] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy a számlák mögött valós gazdasági tevékenység nem volt/avagy volt, (ha igen, milyen mértékben), az anyagok beszerzésére, beépítésére egyáltalán nem, vagy csak részben került sor, és annak megállapítására sem nyílt mód, hogy az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások aláírására is csak azért került

volna sor, hogy az Önkormányzat, illetve a Támogató felé igazolják az anyagbeszerzést, azt valósnak tüntessék fel.

[400] Mindezekre figyelemmel a vádban megjelölt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, illetve számlák tartalmának valótlansága/valósága kapcsán sem tehető megállapítás.

[401] VIII.r. vádlott – aki III.r. vádlott utasítására írta alá az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat, illetve állította ki a vádban megjelölt számlákat a Kft. 1 nevében, – esetében nem volt megállapítható, hogy nevezett tudott volna olyasmiről, hogy ezek mögött nincs valós anyagbeszerzés, azok valótlán tartalmúak.

[402] A vádban megjelölt tárolási, raktározási nyilatkozatok és az ahhoz csatolt anyaglista mellékletek alkalmazásának, keletkezésének, összeállításának előzményei, körülményei az eljárás során nem voltak pontosan tisztázhatók, megállapíthatók.

[403] V.r. cége esetében, az Kft. 3 esetében természetesen belekíváncozik a tényállásba egyetlen meghiúsult gazdasági kapcsolatként annak a bizonyos egy kamionnyi betonacélnak a szállítási „igaz” története, ami hiányzott a vádirat szövegezéséből.

[404] Amikor a kifizetési kérelmeket citálja a vádirat és ezt kiegészíti összegszerűségben a vádmódosítás is, ott természetesen a „valótlán” címke kikerül az iratok felvezetéséből és az anyagbeszerzésről szóló megállapodáshoz mindenképpen csatlakozik az anyaglista-melléklet.

[405] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy I.r. vádlott – a 2-6. kifizetési kérelmek kapcsán nem jelezte volna az Önkormányzat felé, hogy a kivitelezett munka a tendertervtől és a beruházás költségvetésétől nagyfokú eltérést mutat, valamint fiktív előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat kötött volna, közreműködött volna valótlán tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások, valamint a Kft. 1 által kibocsátott valótlán tartalmú számlák beszerzésében, amelyek a kifizetési kérelmek alapját képezték volna; - megtévesztette volna az Önkormányzatot, annak vezetését, a polgármestert, a Kft. 9-et, a Támogató szervezetet, annak ellenőrző szervét (Kft. 6) a kifizetési kérelmek alapját képező, fent megjelölt dokumentumok valóságára tekintetében. Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy I.r. vádlott közreműködött volna abban, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező megállapodások, számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok, részteljesítési igazolások valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel I.r. vádlott összesen 191.930.204.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[406] II.r. vádlottat érintő megállapítás: a 7., 8. kifizetési kérelmek kapcsán - más az összecszerűség -, ugyanilyen megállapítással zárul a történeti tényállás a tanács által megállapítottak szerint.

[407] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy III.r. és VIII.r. vádlottak a Kft. 1 nevében eljárva fiktív előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat kötöttek volna, közreműködtek volna valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok beszerzésében, illetve abban, hogy ezek alapján a Kft. 1 által a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat részére valótlan tartalmú számlák kerültek volna kiállításra; -cselekményükkel hozzájárultak volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 319.045.306.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járultak volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[408] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy IV.r. vádlott az Kft. 2 képviselőjében eljárva valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított volna ki, illetve közreműködött volna a Kft. 8 és a Kft. 4 nevében kiállított valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatok beszerzésében; - cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 275.742.755.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[409] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy V.r. vádlott az Kft. 3 képviselőjében valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított volna ki; - cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelem alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozat valós tartalmú, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 43. 302.551.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. évben. Nála bontva van az Európai Unió és a magyar költségvetési rész összecszerűen, mert nála az volt a vád, két különböző típusú bűncselekmény.

[410] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy VI.r. vádlott a Kft. 4 képviselőjében valótlan tartalmú tárolási, raktározási nyilatkozatokat állított volna ki; cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési

kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 40.510.000.- forint összegű - a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[411] Az eljárás során nem volt megállapítható, hogy VII.r. vádlott valótlan tartalmú részteljesítési igazolásokat állított volna ki, cselekményével hozzájárult volna ahhoz, hogy a Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a támogatás kedvezményezettje – abban a hiszemben, hogy a kifizetési kérelmek alapját képező számlák, tárolási, raktározási nyilatkozatok valós tartalmúak, – kifizetési kérelmet nyújtott be a Kft. 6-hoz, amellyel összesen 319.045.306.- forint összegű – a központi költségvetésből, valamint az Európai Unió forrásból származó – támogatás jogosulatlan lehívásához és kifizetéséhez járult volna hozzá 2011. és 2012. évben.

[412] A fenti következtetésekre alapul szolgáló bizonyítási anyag – ahogyan már utalt rá a törvényszék – igen jelentős mennyiségű, sokrétű, ekörben elsőként említendő az **ügybeni nyolc vádlott sokévi kihallgatásának eredménye**, így nevesítve, a vádbeli projekthez való kapcsolatát is megjelölve:

[413] - I.r. vádlott – a Fűtőmű projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzsere 2009. július 1. napjától 2011. június 30. napjáig, majd ezt követően ténylegesen projektmenedzserként eljárva az új projektmenedzser kinevezéséig, 2011. szeptember 26. napjáig, ezt követő időben pedig az őt követő projektmenedzser (II.r. vádlott) segítője a kezdeti időszakban;

[414] - II.r. vádlott – I.r. vádlottat követő projektmenedzser 2011. szeptember 26. napjától kezdődően;

- III.r. vádlott – a vádbeli projektet kivitelező Kft. 1 tényleges vezetője;

- A kivitelező Kft. 1 alvállalkozói cégeinek vezetői/ügyvezetői (a vádbeli tárolási, illetve raktározási nyilatkozatok és csatolmányai keletkezése, aláírása, aláíratása, felhasználása stb. kapcsán), így: IV.r. vádlott – az Kft. 2. ügyvezetője, V.r. vádlott – az Kft. 3 ügyvezetője, VI.r. vádlott – a Kft. 4 ügyvezetője;

- VII.r. vádlott – a vádbeli projekt műszaki ellenőre, a Kft. 5 ügyvezetője;

- III.r. vádlott házastársa, VIII.r. vádlott – a kivitelező Kft. 1 névleges vezetője/ügyvezetője.

[415] A vádlottak közül volt olyan személy, aki tanúi minőségében került a kezdetekkor kihallgatásra, később változott perbeli helyzete – kedvezőtlenül – gyanúsítottira, ez történt II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., továbbá VII.r. vádlottak esetében.

[416] A vádlottak relatíve nagy számából, illetve a többszöri gyanúsított ki hallgatásból adódóan gyanúsított vallomások sokasága képezte így az értékelés tárgyát, – a kihallgatások alkalmával többek részéről gyakran csatolt okirati bizonyítékokkal együtt, – azzal a kivétellel, amit III.r. vádlott és VIII.r. vádlott gyanúsított vallomásainak a bizonyítékok köréből való kirekesztése kapcsán a törvényszék a korábbiakban már kifejtett (ügyvéd 1 meghatalmazott védői minőségével érintett gyanúsított ki hallgatások/vallomások).

[417] Ezen túlmenően rendelkezésre állt még szintén a nyomozati szakból egyes vádlottak/akkori tanúk között fogatosított szembesítések anyaga is (I.r. gyanúsított és VII.r. tanú között, I.r. gyanúsított és II.r. tanú között, I.r. gyanúsított és IV.r. gyanúsított között stb.).

[418] A vádemelést követően a bírósági szakban is számos, értékelés alá eső vádlotti vallomás/nyilatkozat keletkezett: Így volt olyan vádlott (IV.r.), aki az előkészítő ülésen érdemi vallomást tett, a többi vádlott a váddal kapcsolatos rövid nyilatkozaton túlmenően ezzel a lehetőséggel akkor nem élt. A tárgyalási szakban azonban már több vádlott szóban/írásban terjesztette elő részletes védekezését, csakúgy, mint a bizonyítás állásával, az egyes bizonyítékokkal összefüggő észrevételeit is; ezen túlmenően a perbíróság előtt is számos okirat csatolása történt az ügybeni vádlottak/védőik részéről.

[419] A vádlotti kör, a e körbe eső vallomások áttekintése után, elsődlegesen megállapítható, hogy a vádbeli projekthez akár más időben, más minőségben, eltérő módon kapcsolódó személyek csoportjáról van szó, akiknek vallomásaiban – a korábban már röviden hivatkozottak szerint, – számos terhelő nyilatkozat található, esetenként saját magára, de még többször akkori gyanúsított társára, későbbi vádlott társára vonatkozóan. Hangsúlyozandó, hogy főként a nyomozás során tett vallomások/nyilatkozatok bővelkednek fel nem oldott/fel nem oldható, szembesítési eljárással sem tisztázható ellentmondásokban.

A főbb témakörök tehát, amelyek ezekkel – a vád szempontjából igen jelentős – ellentmondásokkal érintettek:

[420] - a vádiratban részletesen hivatkozott előzetes anyagbeszerzési megállapodások, a tárolási és raktározási nyilatkozatok, mindezekkel kapcsolatosan azok a körülmények, hogy alkalmazásuk kinek az ötlete volt, kinek az utasítása alapján pontosan ki készítette, ezt

követően ki, kinek továbbította – küldte, ki, kinek adta át, mi céllal, végső soron mi volt az előzménye és az indoka ezen iratok keletkezésének;

- különösképpen a tárolási és raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatban, hogy ezeket ki szerkesztette-készítette, ki, hol, miért, hogyan írta alá, milyen tudattal, minek a reményében, milyen jövőbeni gazdasági kapcsolatokban, kifizetésekben stb. bízva;

- további nagy „talány” maradt a bizonyítási eljárás végén is, hogy mindez hogyan kapcsolható össze a vádban részletezett kifizetési kérelmekkel, az MMJV, a Kft. 9, az Kft. 14, az Kft. 6 ismereteivel, tájékozottságával, vagy éppen tájékoztatlanságával;

- egyáltalában a vádbeli projekt kapcsán milyen monitoring működött az MMJV, az Kft. 9, az Kft. 14 és egyéb számos, akár tanácsadók részéről, hogy végső soron a vád koncepciója/az ügyészség álláspontja szerint Helység 1 Megyei Jogú Város, annak vezetése, polgármestere stb. megítélésétként járt volna el az igénylési folyamat során.

[421] A törvényszék értékelő megállapítása szerint, valamennyi ügybeni vádlott lényegében tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését, és ha voltak is „nyomokban” egyes vádlottak részéről – jellemzően nyomozati szakban – ténybeli beismerésnek tűnő nyilatkozatok (főként IV.r., V.r., VI.r. vádlottak részéről), az nem párosult a bűnösség beismerésével.

[422] Van olyan a vádlottak közül, aki majdcsak minden kihallgatási helyzetet, fórumot, formát igénybe vett részletes védekezése előterjesztésére, szóban, akár írásban, továbbá észrevételi jogát gyakorolta a tárgyalási folyamatban is (I.r., II.r. VII.r. vádlottak). De van olyan is a vádlottak közül, akiknek lényegében nincs, vagy alig van értékelhető vallomása (gyanúsított, vádlott) az ügyben, - ekként említendő a gyanúsított vallomások kirekesztésével érintett III.r. és VIII.r. vádlottak, továbbá vallomásai szűkössége okán VI.r. vádlott is.

[423] Van a vádlottak közül, aki a perbíróóság előtt kizárólag az előkészítő ülésen nyilatkozott érdemben: Így tett IV.r. vádlott, vagy a tárgyaláson terjesztette elő vallomását: Így I.r., II.r., és V.r. vádlottak, míg III.r. vádlott önálló vallomástétel nélkül, kizárólag kérdésekre válaszolt.

[424] Azt is fontos rögzíteni, hogy I.r. I.r., II.r. II.r. és VII.r. vádlottakon kívül, a többi vádlott perrendszerűen lemondott a tárgyalási jelenlét jogáról, védőjét megbízta a kézbesítési megbízotti feladatok ellátásával, így tárgyalási kihallgatását követően a tárgyalási folyamatban a továbbiakban személyesen nem vett részt (ezzel kapcsolatos okiratok

elfekszenek: III.r. vádlott – törvényszéki iratok 50. sorszám alatt, IV.r. vádlott – törvényszéki iratok 32/IV. sorszám alatt, V.r. vádlott – törvényszéki iratok 32/V. sorszám alatt, VI.r. vádlott – törvényszéki iratok 37. sorszám alatt, VIII.r. vádlott – törvényszéki iratok 46. sorszáma alatt).

[425] Fontos utalni az előkészítő ülésen tett vádlotti nyilatkozatokra és az azzal kapcsolatos törvényszéki álláspontra: Ennek során ugyanis IV.r. vádlott és VI.r. vádlott – nyilatkozataik szerint – beismerték a vád szerint a terhükre rótt bűncselekmény/ek elkövetését és lemondtak a tárgyaláshoz való jogukról (19. számú jegyzőkönyv 9. oldal, és 11. oldal).

[426] A törvényszék azonban a 6.B.35/2019/22-VII. számú végzésével (22. számú jegyzőkönyv 19. oldal) IV.r. vádlott és VI.r. vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatának elfogadását megtagadta, és megállapította, hogy e vádlottak esetében sem intézhető el az ügy előkészítő ülésen, esetükben is tárgyalás tartása szükséges.

[427] Döntésének alapjaként arra hivatkozott, hogy a büntetőeljárás törvény 504.§-ának (1)és (2) bekezdésében rögzített törvényi feltételek nem állnak fenn teljeskörűen e vádlottak esetében.

[428] Nem vitás, hogy mindkét nevezett vádlott nyilatkozatának természetét és a nyilatkozat jóváhagyásának következményeit megértette, és a vádlottak beszámítási képessége, beismerésének önkéntessége iránt ésszerű kétely sem mutatkozott.

[429] A tanács álláspontja szerint azonban a Be.504.§ (2) bekezdés c) pontjában meghatározott feltétel sem IV.r.r., sem VI.r. vádlott esetében nem megállapítható, vagyis hogy a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai alátámasztják.

[430] Végzésének indokolásában utalt arra a törvényszék, hogy IV.r. vádlott esetében a nyomozás során tett gyanúsítottai vallomás, de még inkább az előkészítő ülésen tett nyilatkozata esetleg megfelelhet – részeiben – ténybeli beismerésnek, azonban a bűnösség teljes beismerésének semmiképp, így nála a jelzett törvényi feltétel megállapíthatósága kizárt.

[431] VI.r. vádlott pedig – aki a nyomozás során gyanúsítottként egyértelműen tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését és semmiféle érdemi nyilatkozatot, védekezést nem terjesztett elő, - az előkészítő ülésen ugyan megtagadta a bűnösséget sommásan beismerő nyilatkozatát, de emellett semmiféle érdemi vallomást, nyilatkozatot nem terjesztett elő.

[432] Mindezek alapján, a tanács álláspontja szerint nevezett vádlottak esetében az előkészítő ülésen tett bűnösséget beismerő nyilatkozatok – fent hivatkozott törvényhelyben rögzített feltétel hiánya folytán, – nem voltak alkalmasok arra, hogy azokat a törvényszék jóváhagyja, esetükben ügydöntő határozatot hozzon.

[433] Hivatkozott a tanács még arra is, hogy egységében lehet csak megítélni a vád tárgyává tett, összefüggő vádlotti cselekvéseket, így valamennyi vádlottat érintően, egy tárgyalás keretei között felvett bizonyítási eljárást követően lesz a törvényszék abban a helyzetben, hogy mindegyiküket érintően egységesen döntsön egy ítélettel a vádról.

[434] A törvényszék álláspontja szerint IV.r. és VI.r. vádlottak esetében sokkal inkább a több évig tartó büntetőeljárás hatálya alól való „szabadulást” célzó motiváció munkálhatott az előkészítő ülésen tett nyilatkozatok megtételében, mintsem az ügygel összefüggő, valós meggyőződésük saját szerepükről. E törekvésük tehát a fentiek szerint eredményre nem vezetett, s mely tanácsi álláspontot egyértelműen igazolta aztán a mai napon kihirdetett ügydöntő határozat is, ami valamennyi vádlottat érintően bizonyítékok hiányában való felmentéshez vezetett.

[435] Az ügy IV.r. és VI.r. vádlottakra való, ügydöntő befejezése az előkészítő ülésen feloldást igénylő anomáliát jelentett volna a későbbiekben, akár perújítási eljárás keretében is, mindenesetre még jócskán megnyújtotta volna jelen büntetőeljárás végső, megnyugtató, jogszabályoknak megfelelő befejezését valamennyi vádlott cselekvőségét érintően.

[436] A fenti összegző megállapításokat, végkövetkeztetéseket megalapozó bizonyítékanyagból – a korábban már jelzett szempontrendszer szerint – **a vádlotti vallomásokkal kapcsolatosan** a törvényszék a következőket emeli ki:

[437] I.r. vádlott az eljárás során mindvégig tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését. Nevezett majdcsak minden kihallgatási helyzetben élt a vallomástétel jogával, részletes védekezést terjesztett elő, tárgyalási szakban az észrevételei körében fogalmazta meg a felvett bizonyítással kapcsolatos álláspontját, szóbeli megnyilvánulásai/vallomása/észrevételei mellett védőjével együtt számos írásbeli beadványt, okiratot csatolt (törvényszéki iratok 23/I., 31., 49-I., 49-IV/1., 2., 64., 65., 66-I., 88/I.-II. sorszámok alatt).

[438] Vallomásait áttekintve, védekezését összegezve, megállapítható, hogy I.r. vádlott mindvégig tagadta, hogy a megalapozott gyanúban/gyanúkbán, vádiratban, végindítványban rögzítettek szerint, bármiféle költségvetést károsító, vagy más vagyon elleni, esetleg okirat-hamisításos bűncselekményt követett volna el a vádbeli projekttel kapcsolatos munkássága során: Sőt, hivatkozásai szerint a tőle független, sokszor kedvezőtlen körülmények, változások, megrendelői igény-módosítások és késedelmes teljesítések, kommunikációs

problémák, személye iránti ellenérzések – politikailag motiválnak tűnő attitűdök stb. ellenére tevékenységét a jogszabályoknak, a vonatkozó rendelkezéseknek, a korábbi gyakorlatnak, a beruházások terén kialakult „szokásjognak” megfelelően látta el, mindvégig abban a töretlen meggyőződésben eljárva, hogy a vádbeli projekt végül az eredeti elképzeléseknek megfelelően a város, a régió éke lehet, természetsszerűleg a vonatkozó szerződéses köteleket, előírásokat mindvégig szigorúan betartva a beruházás során.

[439] Álláspontja szerint, senkit meg nem tévesztett a vádbeli projekthez kötődő tevékenysége során, a beruházás minden fontos része, mozzanata, irata, megállapodása, megoldási módja, eljárása stb. az MMJV, Kft. 9 és más, megrendelői oldalhoz kapcsolódó tanácsadók, monitoring cégek tájékoztatása mellett, szoros ellenőrzése alatt zajlott/történt/keletkezett, - ide értve a vád tárgyává tett előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokkal, számlákkal, tárolási és raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatos eseményeket, iratokat is -. Így értetlenül állt a gyanúsítás, majdan a vádemelés előtt, melyet kifejezetten koncepciózusnak, egyoldalúnak és a valós tényektől számos ponton elrugaskodottnak, azzal összhangban nem állónak minősített.

[440] **I.r. vádlott vallomásait** kronológiai sorrendbe szedve a törvényszék a következőket emeli ki:

[441] Első gyanúsítottkénti kihallgatására 2017. augusztus 29. napján került sor (nyomozati irat II. kötet 467. oldaltól).

A közölt, megalapozott gyanú szerint I.r. az önkormányzat megbízásából projektvezetőként eljárva, majd a háttérből irányító személyként a 2., 3., 4., 5., és 6. kifizetési kérelmek benyújtása kapcsán és az ahhoz csatolt valótlan tartalmú, előzetes anyagbeszerzésről és tárolási-raktározási nyilatkozatok kiállításáról szóló okiratok beszerzésében és a kifizetési kérelmekhez történő benyújtásában tevékenyen vett részt, miközben tudomása volt arról, hogy azok valótlan adatokat tartalmaznak.

[442] Mindezek alapján – a gyanúsítás szerint – nevezett az MMJV Önkormányzatát, mint a támogatás kedvezményezettjét megtévesztve, hozzájárult ahhoz, hogy valótlan tartalmú nyilatkozatok benyújtásával az európai uniós, illetőleg a magyar állam központi költségvetéséből összesen 319.045.306.- forint pénzügyi támogatás kifizetésére kerüljön sor.

[443] E tényállás alapján a nyomozóhatóság I.r.t az 1978. évi IV. törvény – korábbi Btk. – 288.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetével, valamint a 314.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző, aszerint minősülő Európai Községek pénzügyi érdekeinek megsértése büntetével gyanúsította meg.

[444] I.r. vádlott fenti gyanúsítás ellen panasszal élt, közlése szerint a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el, egyébekben érdemi vallomást nem terjesztett elő.

[445] Következő, folytatólagos gyanúsítottkénti kihallgatása során, 2017. október 11. napján (nyomozati irat II. kötet 475. oldaltól), I.r. vádlott részletesen bemutatta projektmenedzseri működését, annak változását, a beruházással összefüggő fontosabb történéseket, az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokkal, tárolási és raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatos ismereteit, továbbá egyes, ügyben érintett személyek eljárásával kapcsolatos tapasztalatait, a következők szerint:

[446] Hangsúlyozta, hogy projektmenedzseri megbízása 2009. július 1. napjától 2011. június 30. napjáig tartott, melynek kezdeti idején közvetlenül tartotta a kapcsolatot az MMJV részéről az alpolgármesterrel, illetve különböző vezető személyekkel, mely kapcsolattartásban 2011. januárjában állt elő változás: Ettől kezdve a Kft. 9-et – Kft. 9 – bízták meg a projektmenedzsmenttel történő kapcsolattartással. A számára küldött levélhez csatolták még tanú 1 polgármester által történt megbízást is, mely szerint: a polgármester megbízta az Kft. 9-et a projektmenedzsmenttel történő kapcsolattartással.

[447] Ettől kezdve – vallomása szerint – a projekttel összefüggő valamennyi dokumentáció a Kft. 9-en keresztül ment, így ők kontrollálták valamennyi iratot/folyamatot, oly módon, hogy neki minden tevékenységéről beszámolási kötelezettsége támadt az Kft. 9 felé. Így a jelzett időponttól kezdődően nem tudta tartani közvetlenül a kapcsolatot az önkormányzattal sem, és az Kft. 6-vel, mint támogató szervezettel sem, mert minden, projekttel összefüggő ügyintézés az Kft. 9-n keresztül történt.

[448] Álláspontja szerint az így kialakult rendszer teljesen ellentétes volt megbízási szerződésével, melyet ő és az akkori polgármester (tanú 18) 2009. július 1. napján aláírtak.

[449] Vallomásában leszögezte azt is, hogy projektmenedzseri megbízásának végső időpontjában, 2011. június 30. napján semmilyen tájékoztatást nem kapott, hogy a megbízás lejártát követően mi lesz a további feladata, szerepe a projektben. Ugyanakkor említette a 2011. július 4. napján a projekt ügyében tartott egyeztetést, a keletkezett jegyzőkönyvvel együtt, melynek során ő maga meghívót kapott a projekttel kapcsolatos beszámolásra, és ahol prezentációt tartott a projekt 1 Múzeum szerepéről, helyéről a városban, a megvalósítani kívánt kulturális/városfejlesztési stb. célokról, illetve a projekt akkori állásáról is.

[450] Kiemelte, hogy ez alkalommal további feladatokat kapott a projekttel összefüggésben az Kft. 9-etől, melyek több hetes munkatevékenységet feltételeztek, így

említette e körben a közbeszerzéssel kapcsolatos ügyek további intézését, illetve az épületen belüli eszközök beszerzésével kapcsolatos további feladatokat is.

[451] Hangsúlyozta I.r. vádlott már e vallomásaiban is, – a későbbiekben is többször kitért rá -, hogy a 2011. július 4. napi projekt-megbeszélésen fel sem merült olyasmi, hogy abba kellene hagynia a projektmenedzsmeni munkálatot, sőt e tárgykörben felvetett kérdésére annyi hangzott el a tárgyaláson jelenlévő felelős vezetők részéről, hogy haladjon a munka tovább, járjon el a továbbiakban is a projekt szervezésében, dacára annak, hogy megbízási szerződése június 30.-i nappal megszűnt.

[452] Hogy mennyire nem jogosulatlanul végezte szerződése lejárta után a projektmenedzseri tevékenységet, annak igazolására említette, hogy 2011. nyarán az Kft. 6 – a Támogató részéről a kivitelezés pénzügyi ellenőrzését végző ellenőrző szervezet – továbbra is vele levelezett, mint projektmenedzserrel a beruházással kapcsolatosan, melyben változás akkor következett be, mikor 2011. szeptemberében II.r. őt arról tájékoztatta, hogy ő lett az új projektmenedzser, - ezirányú közlést azonban az MMJV feléje hivatalosan nem tett.

[453] E tájékoztatást követően – vallomása szerint – még szeptemberben átadta a projekttel összefüggésben még nála lévő iratokat egy önkormányzati tisztségviselő/alkalmazott részére, akinek személyét ugyan megjelölni nem tudta, de hangsúlyozta, hogy 2011. szeptember végétől semmilyen tevékenységet nem végzett a projekttel kapcsolatosan, kizárólag – felkérés esetén – nyújtott segítséget, elsősorban az őt követő projektmenedzsernek, II.r.nak a kezdeti időkben.

[454] Nem vitatta, hogy az előzetes anyagbeszerzésekről szóló megállapodásokat ő – projektmenedzseri minőségében – írta alá 2011. június 30. napja előtt, ismeretei szerint egy ilyen megállapodás született e tárgykörben, 2011. június 30. után pedig azért ő jegyezte ellen e megállapodásokat, mert az Kft. 9-cel történt egyeztetés alapján változatlanul folytatnia kellett projektmenedzserkénti tevékenységét az új projektmenedzser kinevezéséig (II.r.).

[455] Az aláírásával érintett, előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokkal kapcsolatosan kiemelte, hogy a 2. számú kifizetési kérelem végül elutasításra került az Kft. 6 részéről, a 3. számú kifizetési kérelem alapján pedig történt ugyan folyósítás, – ebben is csatolmányként szerepelt az általa aláírt előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás, - de ez időben ő már nem volt projektmenedzser.

[456] Az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások keletkezésével, indokoltságával kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy szerepük az volt, hogy a nagy volumenű építéshez előre be legyenek szerezve a szükséges anyagok, ennek gazdasági és műszaki szükségesség volt, célja pedig, hogy az építkezés mindvégig haladjon zökkenőmentesen.

[457] Fontos kiemelni I.r. vádlott gyanúsítottai vallomásából, hogyan nyilatkozott az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások alkalmazásáról, célszerűségéről: E körben úgy nyilatkozott, hogy e megállapodások lényege az volt, hogy mint projektmenedzser hozzájárult ahhoz, hogy a Kft. 1, mint kivitelező előzetesen építőanyagot szerezzen be, erre VII.r. műszaki ellenőr kérte meg. – Már most utal arra a törvényszék, hogy e témakörben VII.r. vádlott mind önálló vallomásaiban (nyomozati tanú, gyanúsítottai, vádlottai), mind a I.r. vádlottal való nyomozati szembesítése alkalmával teljesen másként nyilatkozott.

[458] I.r. vádlott gyanúsítottai vallomásában a folyamatot úgy jellemezte, hogy a Kft. 1 adott egy listát arról, hogy milyen anyagokat kíván előzetesen beszerezni, mely listán azonban az nem volt rajta, hogy ezeket az anyagokat kitől kívánja biztosítani cége számára.

[459] Az ügyben vizsgált tárolási-raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatosan azt közölte, hogy a nyilatkozatokat nem ő készítette, nem küldött ilyet senkinek, nem is látott ilyen okiratokat, tartalmukról nem tudott, ezek ellenőrzése egyébként sem az ő, mint projektmenedzser feladatát képezte, hanem műszaki ellenőri feladat volt. – Hangsúlyozza e helyütt a törvényszék, hogy a tárolási-raktározási nyilatkozatok keletkezésével, küldésével stb. kapcsolatos nyilatkozata I.r. vádlottnak pedig teljesen szemben áll IV.r. vádlott idevágó nyilatkozataival (nyomozati tanú, gyanúsítottai, vádlottai).

[460] I.r. vádlott gyanúsítottai vallomásában azt is hangsúlyozta, hogy a tárolási-raktározási nyilatkozatokon szereplő cégeket nem ismeri, az egyetlen, Kft. 2.-t kivéve, mely céget később a kivitelező Kft. 1 alvállalkozójaként ismert meg.

[461] Többszöri vizsgáló kérdésre is leszögezte, hogy nincs ismerete arról, hogy ki készítette az ügyben vizsgált tárolási-raktározási nyilatkozatokat, melyek egyébként hivatkozása szerint formanyomtatványok voltak, mindvégig tagadta, hogy látta volna ezeket, azok tartalmáról tudomása lett volna. Hangsúlyozta azt is, hogy a Kft. 1 számláit és a raktározási-tárolási nyilatkozatokat a műszaki ellenőr – VII.r., esetlegesen a kivitelező cég, Kft. 1 részéről vitte be valaki az Kft. 9-hez, mely ügymenethez neki semmilyen személyes kötődése így nem volt.

[462] A kifizetési kérelmek benyújtásával kapcsolatosan még leszögezte, hogy ő nem ellenjegyezte a Kft. 1 számláit a kérdéses időszakban, mert azok egyáltalában nem hozzá, hanem közvetlenül az Kft. 9-hez kerültek, így ő maga – mint projektmenedzser – egyetlen egy alkalommal sem vitt be Kft. 1-s számlákat az Kft. 9-hez, mert ilyen dokumentumot nem látott/nem kapott. Ugyancsak e nyilatkozatot tette a műszaki ellenőri nyilatkozatokkal – teljesítésigazolásokkal kapcsolatosan (VII.r. részéről), melyeket nyilatkozata szerint nem látott, ez egyébként sem volt feladata, ilyen dokumentumokat szintén nem vitt be az Kft. 9-hez.

[463] A kifizetési kérelmekkel kapcsolatos rész-feladatát úgy határozta meg, hogy a számlákat az elektronikus rendszerbe – EMIR-rendszer – neki, mint projektmenedzsernek fel kellett rögzíteni, melynek során külön kellett választani a különböző támogatási formák között a számla összegét, egy bonyolult mechanizmus során, e tevékenység alkalmával neki csak rögzítési joga volt, de beküldési jogosítvánnyal nem rendelkezett.

[464] Kiemelte e körben is a Kft. 9 szerepét, aki a rögzített adatokhoz tette hozzá az iratmellékleket kontrollálás után, és küldte be mindezt a kifizetési kérelemhez.

[465] Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy nyilatkozata a 3. számú kifizetési kérelemmel bezárólag irányadó, vagyis 2011. szeptember 28. napjáig, mert az azt követő kifizetési kérelmeknél már nem ő járt el. Kitért arra is, hogy 2011. szeptemberében megváltoztatták az EMIR-rendszerbe a belépésre jogosító jelszót, így a továbbiakban már hozzá sem férhetett ahhoz.

[466] Többszöri kérdésre megerősítette, hogy az előzetes anyagbeszerzések körülményeiről konkrét tudomása nem volt, hiszen ő csak az előzetes hozzájárulását adta meg, a konkrét anyagbeszerzéseket megelőzően. Ezért arról információja, hogy ténylegesen mely cégtől, kitől, milyen anyag és mely időpontban került beszerzésre, illetve beépítésre, nem tudja, - ez egyébként is a műszaki ellenőr (VII.r.) feladata volt.

[467] A projektmenedzseri megbízása utáni időkből a projekthez fűződő kapcsolatát úgy jellemezte, hogy egyáltalában nem irányította a háttérből a projektet, csak addig járt el megbízási szerződése lejártá után a projekt ügyeivel összefüggésben, amíg fel nem szólították arra, hogy fejezze be addigi tevékenységét, konkrétan a következő projektmenedzser, II.r. megbízásáig. A későbbiekben pedig, különösképp a kezdeti időkből a projekttel összefüggésben kizárólag az őt követő projektmenedzsernek, II.r.nak nyújtott segítséget. – E nyilatkozata pedig II.r. vádlott nyomozati vallomásaival (tanú, gyanúsított) mutat ellentétet, hiszen nevezett éppen ellentétes módon jellemezte I.r. vádlott munkásságát az ő projektmenedzserisége idején (e szerint I.r. vádlott „háttérből irányította a projektet ...”).

[468] E gyanúsítottkénti kihallgatása során I.r. vádlott még csatolta fenti védekezését részletező-összefoglaló írásbeli beadványát is (nyomozati irat II. kötet 480. oldal).

[469] Következő folytatólagos kihallgatásán, 2018. november 8. napján (nyomozati irat II. kötet 482. oldaltól) a nyomozóhatóság közölte I.r. vádlottal a megalapozott gyanúban részletezett bűncselekmény minősítésének megváltoztatását: mely az 1978. évi IV. törvény

310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetetté változott.

[470] Az EMIR-rendszerrel kapcsolatos vizsgálói kérdésekre közölte, hogy projektmenedzseri megbízása alatt volt jogosultsága e rendszer használatára, oly módon, hogy ő – mint projektmenedzser és munkatársa, tanú 2 pénzügyi projektmenedzser töltötték fel az adatokat az EMIR-rendszerbe, melyhez egy jelszó volt, mindketten ezt használták. Hangsúlyozta, hogy ezt a jelszót adta meg később – mikor az MMJV a projekt felügyeletével bízta meg – az Kft. 9-nek is, tehát a jelszó nem személyhez kötődött, hanem a projekthez kapcsolódott.

[471] Fontosnak tartotta azt is, hogy amikor II.r. lett a projektmenedzser – 2011. szeptember végén -, akkor az Kft. 9 módosította az EMIR-rendszerhez tartozó jelszót, ezt követően ő maga már ahhoz nem férhetett hozzá, oda adatokat nem rögzített/nem rögzíthetett.

[472] Utalt arra, hogy a Kft. 1 számladatait egy alkalommal rögzítette a rendszerben, mellékletek rögzítésére a rendszerben akkor nem volt mód, minden más papíralapon került beküldésre a Kft. 9-en keresztül.

[473] A Kft. 1 vezetőjével való kapcsolattartása terén azt nyilatkozta, hogy ő minden esetben III.r. vádlottal tartotta a kapcsolatot, és talán egy alkalommal találkozott feleségével, VIII.r. vádlottal, de sosem egyeztetett vele a projekttel összefüggésben. Esetenként III.r. mellett még a Kft. 1 felelős műszaki vezetőjével, tanú 24-nal állt kapcsolatban projekt-ügyekben.

[474] További folytatólagos gyanúsítottkénti kihallgatására 2019. február 21. napján került sor (nyomozati irat II. kötet 484. oldaltól), melynek során a nyomozóhatóság közölte vele a gyanúsítás megváltozott szövegét: E szerint a megalapozott gyanú alapján I.r. az MMJV Önkormányzatát, mint a támogatás kedvezményezettjét megtévesztve hozzájárult ahhoz, hogy valótlan tartalmú nyilatkozatok benyújtásával Európai Unió forrásból, valamint a magyar állam központi költségvetéséből összesen 191.930.204.- forint pénzügyi támogatást megszerezze.

[475] A költségvetést károsító cselekmény minősítése nem változott, az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások kapcsán pedig további 5 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének elkövetésével is gyanúsították.

[476] I.r. vádlott e gyanúsítás ellen panasszal élt, hivatkozása szerint nem követte el a terhére rótt bűncselekményt/eket.

[477] Elébe tárás után, megtekintve a 2011. április 5.-i, augusztus 15.-i, szeptember 1.-i, szeptember 12.-i és szeptember 19.-i keltezésű „megállapodás előzetes anyagbeszerzésről” megnevezésű dokumentumokat, I.r. vádlott az azokon szereplő I.r. névalíráásokat sajátjaként ismerte el, ellenben határozott álláspontját közölte arra nézve, hogy a dokumentumok keltezésének dátuma nem releváns, hanem az iratok benyújtásának dátuma bír jelentőséggel. Figyelemmel arra, hogy a hivatkozott előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat már az ő projektmenedzseri megbízatásának lejártát követően csatolták a kifizetési kérelmekhez, ezért álláspontja szerint azok benyújtásában nem vett részt, így az iratok felhasználása tekintetében felelősség nem terhelheti.

[478] Megtekintve az Kft. 9-nél 2011. július 4. napján tartott, projekt-megbeszélésről készült jegyzőkönyvet, arra már nem emlékezett kérdésre, hogy a jegyzőkönyvben foglaltakon túl, kapott-e a projekttel kapcsolatban további feladatokat, de ismét hangsúlyozta, hogy az Kft. 9 vezetője, tanú 6 neki azt mondta, hogy az egyeztetések folyamatosan menjenek, a feladatokat el kell végezni, semmi olyasmi nem hangzott el, hogy hagyják abba a munkát.

[479] A törvényszék előtti eljárásban a 2020. február 10. napján tartott előkészítő ülésen I.r. vádlott nem ismerte el a bűnösségét a vádban terhére rótt bűncselekményekben, érdemi vallomást ekkor nem kívánt tenni (22. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

[480] Tárgyalási kihallgatása során (23. jegyzőkönyv 2. oldaltól) – változatlanul tagadva bűnösségét – I.r. vádlott részletesen nyilatkozott a vádbeli eseményekről, benne saját szerepéről, értetlenségének is hangot adva a büntetőeljárás ténye, folyamata, addigi eredménye és a megvádolás, a vádirat tartalma felett, írásban is csatolva a váddal, az azt megelőző nyomozással, az ott felvett bizonyítással, a polgármester által tett büntető feljelentéssel, a polgármester által elrendelt belső vizsgálattal, ott készült vizsgálati jelentéssel stb. kapcsolatos aggályait, kritikáit is (törvényszéki irat 23/I. sorszám alatt).

[481] Korábbi gyanúsítottai vallomásait lényegében – ismertetésüket követően – fenntartva, I.r. vádlott a tárgyaláson minden részletre kiterjedően bemutatta a helység 1-i projekt 1 Múzeum-projekthez fűződő kapcsolatát a korai tervezéstől, kezdeti célkitűzésektől, megbízási szerződése aláírásától kezdődően egészen napjainkig terjedő időnkig, kiemelt figyelmet szentelve a projektmenedzserisége időszakának és az azt követő szoros időknél (II.r. vádlott projektmenedzseriségének indulása), különösképp a váddal érintett eseményeknek, megállapodásoknak, okiratoknak, ezzel kapcsolatos ismereteinek, esetleges aktivitásának is.

[482] Részletesen bemutatta a projektmenedzserkénti feladatkörét, kompetenciáit, ide értve az EMIR rendszerben való rögzítés jogosultságát, annak korlátait is -, a tevékenysége felett felügyeletet gyakorló szervekkel, cégekkel, vezető tisztségviselőkkel, felelős

személyekkel való kapcsolatát (MMJV vezetői, polgármester, alpolgármester stb., Kft. 9, annak vezetése, alkalmazottai, Kft. 6, annak projekttel foglalkozó alkalmazottai stb.).

[483] Külön kiemelte a projekt-ügyben tartott egyeztetéseket, megbeszéléseket, és ezekkel összefüggő iratok anyagát (például előre haladási jelentések, projektgyeztetések jegyzőkönyvei stb.), - főként a 2011. július 4.-i megbeszélést, ahol – a korábban már hivatkozottak szerint – megbízási szerződésének lejártát követően feladatkörét nem szüntették meg, sőt, további feladatokat szabtak meg számára, melyeket a vonatkozó szabályoknak, korábbi gyakorlatnak megfelelően látott el, egészen az új projektmenedzser kinevezéséig, munkába állásáig (II.r. vádlott, 2011. szeptember 26. napjától kezdődően).

[484] Visszautasította a vádiratnak a tervekkel/éppenséggel azok hiányával kapcsolatos számos megállapítását, különösképpen azt, hogy a kivitelezést konkrét kiviteli tervek nélkül kezdték volna meg, mely csak nagyvonalakban tartalmazta volna a szükséges feladatokat, továbbá, hogy a nem végleges kiviteli tervek átadásáig a kivitelezés tényleges kiviteli terv nélkül folyt volna. Ugyancsak vitatta azt a vádirati megállapítást is, hogy a végleges, teljes kiviteli tervek hiánya miatt mutatkozott volna nagymértékű eltérés a teljesített, de le nem igazolható munkavégzés, és a pénzügyi ütemterv között.

[485] Részletesen beszámolt a tervezéssel, tervekkel, azok átadásával kapcsolatos folyamatokról, külön bemutatva az eltérő megnevezésű tervek jelentőségét, beruházás előrehaladásával való kapcsolatát, átadásának jelentőségét (kiviteli terv, engedélyes terv, tenderterv, pallérterv stb.). - Ezekkel kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy szó sem volt arról, hogy megfelelő tervek hiányában/nélkül indult volna – folyt volna a kivitelezés a projekt 1 projekttel összefüggésben, ugyanis a szükséges tervek az előrehaladáshoz rendelkezésre álltak, azonban az önkormányzat fizetési késedelmei miatt tervszállítás felfüggesztésére is sor került, és a végleges kiviteli terveket a tervező cég képviselője – ugyancsak az önkormányzat fizetési késedelme miatt – a tervezettnél hónapokkal később, 2011. október 4. napján adta át.

[486] Hosszan beszámolt arról egyéb vonatkozásokban is, hogy mindvégig jellemezte a nagymértékű fizetési késedelem/kifizetések előli elzárkózás, kitérés az MMJV-t, mint megrendelőt a beruházás kezdeti időszakától kezdve, így e körben részletezte hogyan, és milyen indokokra hivatkozással nem fogadta be az MMJV az első, 2011. áprilisi Kft. 1-s számlákat, ezzel lényegében a nagymértékű projekt előfinanszírozására kényszerítve a kivitelező céget, a Kft. 1-et.

[487] Az építkezéssel, annak késedelmes indulásával kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy bár az MMJV Önkormányzata 2010. november 26. napján írta alá a vállalkozási szerződést a kivitelező Kft. 1-gyel, a munkaterület átadására azonban csak jóval később, 2011. március 9.-én került sor, így a kivitelezés csaknem 90 napos késedelemmel indulhatott meg.

[488] Részletesen nyilatkozott arra vonatkozóan is, hogy több alkalommal került sor a támogatási szerződés módosítására, hogy a szerződésben eredetileg vállalt 295 napos határidő meghosszabbítását/kitolását elérjék. – Említést tett e körben arról is, hogy az MMJV Önkormányzata az építkezés során többször írt alá úgynevezett jogosulti késedelemről szóló jegyzőkönyveket, mely bevett gyakorlatnak tekintendő a hasonló volumenű beruházások során, jogszabályt, korábbi gyakorlatot nem sért.

[489] Visszautasította a vádirat pótmunkával összefüggő megállapításait, (különösképpen a vádirat 12. oldal 6. bekezdésében részletezett azon megállapítást, hogy a lehívott és kifizetett támogatás nem a beszerzett anyagokra, hanem a tervtől eltérő – és le nem jelentett – pótmunkákra lett fordítva ...), – hangsúlyozza a törvényszék, hogy ezeket a kitételeket a bizonyítási eljárást követően előterjesztett vádmódosítás/végindítvány már nem tartalmazza, - és részletesen bemutatta a beruházással összefüggő, előre nem látható, de feltétlen elvégzendő munkavégzések különböző típusát, azok jelentőségét, elvégezhetőségéhez/elszámolhatóságához vezető, jogszabályok által szigorúan rendezett folyamatot, eljárásokat (pótmunka, kiegészítő munka, többletmunka stb.).

[490] Hangsúlyozta, hogy a vádirat hivatkozása szerinti pótmunka a projekt beruházása kapcsán egyáltalában nem merült fel, de többletmunka/kiegészítő munka a beruházás számos specialitása folytán mindenképp és szükségszerűen, de ezek megrendelése, előkészítése, kivitelezése, elszámolása stb. a vonatkozó szabályoknak, korábbi gyakorlatnak mindenben megfelelt, a vádiratban megjelölt, közbeszerzési eljárás lefolytatását igénylő pótmunka pedig fel sem merült a projektmenedzserségét érintő időkből.

[491] Vallomásaiban több helyütt utalt arra is, hogy a kivitelező Kft. 1-nek 908 millió forint volt a költségvetési árajánlata (anyag és munkadíj), míg az ajánlati ára 965 millió forint volt, e kettő közötti különbséget nyújtotta pedig a megfelelő fedezetet a beruházás kivitelezése során felmerülő többletmunkákra is.

[492] Nagy teret szentelt I.r. vádlott – ahogyan gyanúsított ki hallgatásai során is – tárgyalási vallomásában, számos észrevételében, és több írásbeli beadványában is, a büntető feljelentést megelőző, a polgármester által elrendelt belső vizsgálattal, annak – álláspontja szerinti koncepciózus – folyamatával, az abban résztvevők személyével – ismeretanyagával, a meghallgatások bonyolításával, szervezésével, a meghallgatási jegyzőkönyvek keletkezésével, tartalmával, e folyamatban ügyvéd 1 ügyvéd részvételével - jelentőségével, a belső vizsgálat alapján készült vizsgálati jelentés tartalmával, prioritásaival, az ezen alapuló büntető feljelentéssel, és az azt követő, sokévig tartó nyomozati eljárással kapcsolatos álláspontja, elsősorban aggályai/kritikája kifejtésének.

[493] Számos esetben leszögezte, hogy projektmenedzserserkénti működése során a vonatkozó jogszabályoknak, egyéb kötelező rendelkezéseknek, az alapul fekvő szerződéseknek, a korábbi gyakorlatnak, a hasonló volumenű projekt-beruházások során

kialakult protokollnak, a megrendelő képviselőjeként mindvégig a megrendelő igényeinek érdekeinek megfelelően járt el, legjobb szakmai tudása szerint, abbéli töretlen hitében, hogy a határidőre/módosított határidőre elkészülhet, működésbe állhat, végső soron a közösség hasznára lehet az eredeti elképzeléseknek megfelelően a többfunkciós, impozáns építmény-komplexum a helység 1-i Egyetem szomszédságában.

[494] Tárgyalási vallomásában sem vitatta, hogy előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat néhány alkalommal - a korábban hivatkozottak szerint – aláírt, azonban hangsúlyozta, hogy ezzel a magatartásával semmiféle bűncselekményt nem követett/nem követhetett el, mert arra vonatkozóan, hogy a kivitelező Kft. 1 honnan, kitől, és mennyiért szerzi be az abban foglaltak szerinti anyagot, ehhez további kapcsolata/köze nem volt.

[495] Megismételte korábbi védekezését több ízben atekintetben is, hogy minden alapot nélkülöz az a vádirati tényállítás, hogy az ő utasítására alakult volna ki a projekt beruházása során a tárolási-raktározási nyilatkozatok kiállításának/alkalmazásának/felhasználásának rendszere. Vallomása szerint tárolási-raktározási nyilatkozatot a vád tárgyát képező, projektmenedzserkénti működésével érintett időszakban nem látott egyetlen alkalommal sem, egyebekben nem is volt feladata ilyen okiratok tartalmának ismerése, ezek ellenőrzése a műszaki ellenőr kompetenciáját képezte.

[496] Fentiek szerint áttekintve I.r. vádlott vallomásait/védekezését az ügyben, megállapítható, hogy nevezett sem a költségvetési csalás büntetőjében, sem az okirathamisításos bűncselekményekben bűnösségét nem ismerte el:

[497] Határozott álláspontja szerint, sem az eredeti vád szerinti, a költségvetésből származó pénzeszközök jóváhagyott céltól eltérő felhasználása, sem pedig az ügyészi vádmódosításban, végindítványban megjelöltek szerint a költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában más tévedésbe ejtése, tévedésben tartása, vagy a valós tény elhallgatása, mint bűncselekményt megvalósító magatartások részéről és a projekthez szintén kapcsolódó vádlott társai részéről nem valósult meg, az ő projektmenedzserkénti tevékenysége törvénybe ütköző magatartást/eljárást nem tartalmazott.

[498] Többszöri hivatkozása szerint projektmenedzseri eljárása során sem az MMJV Önkormányzatot, annak vezetőit, polgármesterét, más felsővezetőt, sem a Kft. 9-et, annak vezetését, alkalmazottait, sem a projekt ellenőrzéséhez, felügyeletéhez kapcsolódó egyéb szervezet semmilyen tekintetben nem tévesztette meg, projektmenedzserkénti megbízatásának lejárta után pedig a kifizetési kérelmekkel kapcsolatosan érdemi tevékenységet nem is látott el.

[499] A bizonyítási eljárás alapján pontosan megállapítottak szerint, I.r. vádlott projektmenedzseriségét követően, a projektmenedzseri feladatokat 2011. szeptember 26.

napijától betöltő **II.r. vádlott** is – az eljárás során mindvégig – tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését (költségvetési csalás bűncselekményét többféle elkövetési magatartással, okirat-hamisításos bűncselekményeket).

[500] Védekezése szerint projektmenedzseri működése során törvénybe ütköző magatartást nem tanúsított, hamis okiratokat nem gyártott, nem írt alá, felhasználásukban nem közreműködött, ilyesmi dokumentumokról egyáltalában nem is tudott. A projekt 1 Múzeum-projekthez fűződő feladatait pedig a tőle megszokott szakmai igényességgel igyekezett ellátni, számos más fontos, városi projekt egyidejű felügyelete mellett (például vár 1 felújítása, belvárosi-projekt stb.).

[501] Védekezésének lényege szerint bárkinek, projekttel kapcsolatban álló személynek/szervezetnek, főként a munkáltatójának, az MMJV-nek, annak vezetőinek, munkatársainak stb. részéről való megtévesztése – a vádban rögzített különböző módokon, ott írt célokért – még csak fel sem merült részéről, ez egyébként semmiféle érdekét nem szolgálta volna, mindezek elvi feltételezése esetén sem.

[502] II.r. vádlott ügybeni vallomásait/védekezését áttekintve – kronológiai sorrendbe szedve azokat –, a törvényszék az alábbiakat emeli ki:

[503] II.r. vádlott a vádlottak azon csoportjához tartozik, akit a nyomozás során első ízben tanúként hallgattak ki, 2017. szeptember 4. napján (nyomozati irat II. kötet 344. oldaltól).

[504] Vallomásában bemutatta az önkormányzat városüzemeltetési és beruházási osztályán betöltött munkakörét, feladatát, az általa felügyelt önkormányzati projekteket/nagy volumenű fejlesztéseket/építkezéseket a vádbeli időket megelőző években, illetve a vádbeli időszakban is, hangsúlyozva, hogy először 2008-2009. években került kapcsolatba a helység 1-i Fűtőmű és projekt 1 Múzeum-projekttel, akkoriban azonban még csak terveket látott és véleményezett.

[505] Projektmenedzserkénti megbízását megelőző időkből említette a 2010. évi önkormányzati választásokat, melyek eredményeként vezetőváltás volt az önkormányzatban és a polgármester személyében is, az előző városvezetés alatt I.r., tanú 2, tanú 19 és VII.r. – ez utóbbi személy, mint műszaki ellenőr – vitte a projektet, mely személyi körben aztán fenti évet követően változások következtek be: I.r. vádlott helyett ugyanis eleinte tanú 7ot szerették volna projektmenedzserként alkalmazni, de őt megfelelő végzettség hiányában a projektet felügyelő szervezet, az Kft. 6 nem fogadta el. Így lett ő 2011. szeptember végén a projekt 1 Múzeum-projekt projektmenedzsere, mivel az új városvezetés álláspontja szerint a projekt nem haladt megfelelően, így feltétlen le akarták váltani a fent említett korábbi személyi

összetételű teamet, így lett ő a projektmenedzser, a Kft. 9 pedig a projekt lebonyolítója, ellenőrzője.

[506] Hangsúlyozta ugyanakkor e vallomásában is – és a későbbiekben is több helyütt -, hogy projektmenedzserkénti kinevezése ellenére valójában nagyon keveset tudott a projekt 1 Múzeum-projektről, ugyanis ezen új megbízása mellett megmaradt a beruházási referens munkaköre is, több nagyvolumenű építészeti beruházással, városfejlesztési projekttel foglalkozott továbbra is: így e körben említette a vár 1 fejlesztését, a belváros rekonstrukcióját, egyéb más városfejlesztési projekt mellett.

[507] Működésének kezdetekor – vallomásából kitűnően – úgy járt el, hogy a projekthez kapcsolódó iratanyagot a Kft. 9-nél áttekintette, igyekezett abból tájékozódni, ezen túlmenően a korábbi projektmenedzserrel, I.r. vádlottal is számos esetben egyeztetett a projekttel kapcsolatban.

[508] Tanúvallomásában hangsúlyozta, hogy megbízása körüli időben és azt követő időszakban egyébként is egészségügyi akadályoztatása miatt több ízben akadályozva volt feladatai ellátásában, többször táppénzes állományban is volt -, s bár dacára annak, hogy 2011. szeptember 26. napján lett ő megbízott projektmenedzser, de ettől függetlenül – nyilatkozata szerint – a korábbi projektmenedzser, I.r. továbbra is változatlanul eljár a projekt ügyeiben:

[509] Ez jelentette konkrétan azt, hogy a projekttel kapcsolatos, szükséges dokumentumokat ő – mármint II.r. vádlott – mint projektmenedzser írta alá, de a tényleges ügyintézés továbbra is I.r. végezte. Ennek oka, háttere – véleménye szerint -, elsősorban az volt, hogy az önkormányzatnál, annak vezetői részéről rádöbbenek, hogy a projekt 1-projekt kapcsán az ahhoz sok éve kötődő, azt irányító, korábbi projektmenedzsert, I.r.t nem lehet nélkülözni, mert nevezett olyan ismeretekkel rendelkezik a projektről, amivel rajta kívül senki más.

[510] – Ehelyütt ismét utal arra a törvényszék, hogy I.r. vádlott II.r. vádlott projektmenedzserisége során tanúsított tényleges irányító szerepét, szó szerint „háttérből irányítását” megfogalmazó II.r. vádlotti nyilatkozatokat I.r. vádlott mindvégig vissza utasította az eljárás során, I.r. vádlott idevágó vallomásai – a korábban hivatkozottak szerint – sokkal cizelláltabb, nem háttérből való irányításról szóló, hanem segítő szándék által motivált együttműködésről tanúskodnak.

[511] Megjegyzi a törvényszék azt is, hogy I.r. akkori gyanúsított és II.r. tanú között foganatosított nyomozati szembesítés végső soron I.r. vádlott idevágó nyilatkozatait erősítette meg, így a szembesítés tulajdonképpen eredményre vezetett, hiszen II.r. vádlott – akkor még tanúként – maga is már nem háttérből való irányítást, hanem inkább segítő

közreműködést/együttműködést fogalmazott meg I.r. részéről (I.r. gyanúsított és II.r. tanú közötti szembesítés jegyzőkönyve nyomozati irat II. kötet 516. oldaltól).

[512] Tanúvallomása szerint hozzávetőlegesen másfél évig töltötte be a projektmenedzseri feladatokat, őt követően tanú 17 lett megbízva ezzel a feladattal, az ő projektmenedzserkénti időszaka alatt is, de még a továbbiakban is – tudomása szerint – I.r. is aktívan részt vett a projekt megvalósításában, a későbbiekben I.r. vádlott még újra megbízást is kapott az önkormányzattól a projektmenedzseri feladatok ellátása kapcsán.

[513] Szakmai véleményét, projektmenedzseri tapasztalatait összegezve, II.r. vádlott tanúvallomásában úgy fogalmazott, hogy ő azt látta problémásnak a projekt kapcsán, hogy a műszaki és a pénzügyi ütemterv nagymértékben eltért egymástól: értette ez alatt, hogy az építkezés nem olyan ütemben haladt, mint ahogyan a kifizetések történtek. Említett még vallomásában számos olyan, építkezés során felmerült, megoldást igénylő helyzetet (az épület nagyon régi és rossz állapotú volt stb.), mely miatt több váratlan probléma is adódott a kivitelezés során.

[514] Vallomásából kitűnően, projektmenedzseri feladatait ellátva, ő maga többször volt kint az építkezés helyszínén VII.r. műszaki ellenőrrel együtt, és akkor is megállapította/megállapították, hogy számos, nagymennyiségű építőanyag került beszerzésre, de ezek beépítése jelentősen elhúzódt.

[515] Hivatkozott arra is, hogy bár feladatköréből, szakmai életútjából adódóan építőiparral foglalkozott, építőipari cégekkel kapcsolatba került stb. hosszú évek óta, de a vádbeli projekt kivitelező cégét, a Kft. 1-et nem ismerte, korábban nem is hallott róla. Feladatköréből adódóan a céget ténylegesen vezető III.r. vádlottal ugyan néhány alkalommal találkozott, amikor csoportos egyeztetések voltak.

[516] Azt a véleményét is megfogalmazta, hogy a projekttel kapcsolatosan felmerült problémákat, kivitelezői hibákat, finanszírozási nehézségeket stb. látva, értékelve, úgy látja, hogy a Kft. 1 mint kivitelező nem volt alkalmas e projekt megvalósítására, mert sem megfelelő szakemberrel, munkaerővel, eszközzel, finanszírozási lehetőséggel nem rendelkezett ehhez.

[517] A tárolási-raktározási nyilatkozatokat érintő kérdésekre akként nyilatkozott, hogy azokra - álláspontja szerint - azért volt szükség, mert másképpen nem lehetett finanszírozni a kivitelezést. Megtekintve az elébe tárt Kft. 2., a Kft. 4, az Kft. 3 és a Kft. 8 nevében kiállított tárolási-raktározási nyilatkozatokat, azt közölte, hogy amikor jómaga projektmenedzserként kapcsolatba került a projekt 1 Múzeum építkezéssel, akkor ez már – a fent megjelölt nyilatkozatok keletkezése, felhasználása stb. – bevett gyakorlatnak számított. Ezeket felhasználták a kifizetési-kérelem benyújtásoknál, azokat sem az önkormányzat, MMJV, sem

a projekt felügyeletét ellátó egyik szervezet sem, Kft. 6 stb. nem kifogásolta, ezért azt jómaga is rendben lévő megoldásnak tekintette, bár jelezte azt is, hogy már régóta foglalkozik építési projektekkel, de a vádbelihez hasonló tárolási-raktározási nyilatkozatokkal korábban még ő maga nem találkozott.

[518] Azt firtató vizsgálói kérdésre, hogy a tárolási-raktározási nyilatkozatokon, azok mellékletében (anyaglista) szereplő anyagok mindegyike beépítésre került-e a beruházás során, azt a nyilatkozatot tette, hogy a kifizetések idején – tudomása szerint – a nyilatkozatokon rögzített anyagok nagy része még nem került beépítésre. Megjegyezte azt is, hogy ő nem látta egyébként ezeket az anyagokat és tudomása szerint a műszaki ellenőr (VII.r.) sem, mivel ezek – a dokumentumokból kitűnően – az ott megjelölt cégeknél, szállítóknál voltak letárolva, ahol ő – feladatkörét ugyanis nem képezte – nem járt soha.

[519] Hangsúlyozta azt is, hogy projektmenedzsersége idején a későbbiekben, ő maga több alkalommal írásban jelezte/és szóban is az önkormányzat vezetői felé, akár a projekt-értekezleteken is felmerült, hogy aggályosnak találja a tárolási nyilatkozatokat, azok alkalmazását, mert nem ellenőrizhető a listán rögzített anyagok beépítése. Vallomásából kitűnően, a műszaki ellenőri feladatokat ellátó VII.r. is aggódott emiatt, hogy mindebből a későbbiekben baj lesz, ebben a témában többször is egyeztettek egymással, az önkormányzat vezetése felé pedig jelzést tettek.

[520] Ez utóbbi nyilatkozatát (többszöri jelzés részéről és/vagy VII.r. műszaki ellenőrrel együtt az önkormányzat vezetése felé a tárolási-raktározási nyilatkozatok keletkezésével, azok valóságtartásával, felhasználhatóságával, a projekt problematikus előrehaladásával, anyagbeszerzésekkel, kivitelezési anomáliákkal stb. kapcsolatban) egyértelműen igazolja az e körben beszerzett nagyszámú okirati bizonyíték: Így nyomozati irat 1. számú mellékletében – piros kötet – II.r. átirata tanú 12 alpolgármester felé 2013. június 28. napján – 135. oldalon; II.r. és VII.r. levele szintén tanú 12 alpolgármester felé 2013. február 27. napján – 134. oldaltól, VII.r. műszaki ellenőr e-mail levele tanú 12 alpolgármesterhez és az Kft. 9 vezetőjéhez, tanú 6-hoz 2013. június 25. napján – 187. oldaltól.

[521] A jelzett okirati bizonyítékokból kiemeli a törvényszék a melléklet 1. számú kötetének 134. oldalától elfekvő levelét II.r. vádlottnak és VII.r. vádlottnak tanú 12 alpolgármester felé, 2013. február 27. napi keltezéssel, melyben: „... rendkívül aggályosnak tartjuk, hogy ezáltal a projekt 2011.-es gyakorlatához térünk vissza, aminek eredményeként a mai napon körülbelül 150 millió forint értékű anyag nem került beépítésre, melynek jelentős része a helyszínen sem található és felettébb kétséges a meglétük ...”.

[522] Tanúvallomásában, ahogy későbbi vallomásaiban is, II.r. vádlott több helyütt hangsúlyozta, hogy a vádiratban később pontosan megjelölt, előzetes anyagbeszerzéssel, tárolással-raktározással stb. kapcsolatos iratok, nyilatkozatok, számlák, kapcsolódó egyéb dokumentumok stb. már projektmenedzseri munkássága kezdetén, 2011. őszén,

szeptemberben – már általánosan elfogadott gyakorlatnak minősültek, azokat aggálllyal illetnie nem volt oka, a jelzett iratok megfelelőségét, felhasználhatóságát senki meg nem kérdőjelezte a projekt számos résztvevője, a projekt felügyeletével, monitoringjával foglalkozó cégek/vezető személyek/tanácsadók stb. közül.

[523] Tanúkénti kihallgatását követően majdcsak fél évvel, 2019. február 11. napján került sor első ízben gyanúsítottkénti kihallgatására, a következő megalapozott gyanú közlése után (nyomozati irat II. kötet 492. oldaltól):

[524] A megalapozott gyanúban rögzítettek szerint II.r. az önkormányzat megbízásából projektmenedzserként eljárva a gyanúsításban felsorolt Kft. 2., Kft. 4 által kiállított valótlan tartalmú tárolási-raktározási nyilatkozatoknak a 7. és 8. számú kifizetési kérelem mellékleteként történő benyújtásában tevékenyen részt vett, miközben tudomása volt róla, hogy azok valótlan adatokat tartalmaznak. E tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy az MMJV Önkormányzatát megtévessze, és ezáltal a valótlan tartalmú nyilatkozatok benyújtásával a központi költségvetésből és az Európai Unió forrásból 127.115.102.- forint pénzügyi támogatást megszerezze.

[525] Mindezekre figyelemmel a nyomozóhatóság a II.r. vádlottat a korábbi Btk. - 1978. évi IV. törvény – 310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével gyanúsította meg, melyet nevezett közvetett tettesként követett el.

[526] II.r. vádlott e gyanúsítás ellen panaszt jelentett be, határozott közlése szerint bűncselekményt nem követett el, egyébként érdemi védekezést ekkor nem tett.

[527] Érdemi nyilatkozatot – a megalapozott gyanúban foglaltakra – a NAV-hoz címzett, 2019. március 4. napján kelt és 2019. március 5. napján érkeztetett írásbeli beadványában tett (nyomozati irat II. kötet 497. oldaltól), melyből a következőket emeli ki a törvényszék:

[528] Írásbeli vallomásában határozottan úgy nyilatkozott, hogy a gyanúsításban megjelölt bűncselekményt/eket nem követte el, az ott megjelölt, a kifizetési kérelmekhez benyújtott, az Kft. 2. és a Kft. 4 – akár más cég – nevében kiállított tárolási nyilatkozatok valótlan tartalmáról nem tudott, és nem is tudhatott, mindebből következően az MMVJ Önkormányzata, más felé sem követett el semmilyen megtévesztő magatartást.

[529] A fent hivatkozott nyomozati tanúvallomásában előadottakat részben megismételve, részben kiegészítve, hangsúlyozta, hogy a projekt 1 Múzeum-projektrel 2011.

őszéig tulajdonképpen nem volt kapcsolata, arról érdemi információval sem rendelkezett, és mindezek után kellett 2011. szeptemberében egy több, mint 3 éve folyó projekt tevékenységébe – projektmenedzserként immár – hirtelen bekapcsolódnia.

[530] Ennek előzményeivel kapcsolatosan utalt arra, hogy az őt megelőző projektvezető, I.r. megbízatása tudomása szerint 2011. június 30. napján lejárt, s ugyan személyének pótlására történtek eredménytelen kísérletek, – tanú 7 projektmenedzsersege merült fel -, végülis azért esett személyére a választás, mert a Támogató szervezet, az Kft. 6 – végzettsége, szakmai tapasztalatai, kvalitásai folytán – csak őt fogadta el. Mindezek után lett ő az MMJV Önkormányzat köztisztviselőjeként, tanú 1 polgármester által az Kft. 6 részére megküldött, 2011. szeptember 7.-i tájékoztatása szerint a projekt 1-projekt projektmenedzsere.

[531] Vallomásából kitűnően, új feladatköréről széleskörű tájékoztatást nem kapott, érdemi segítséget számára nem nyújtottak, hanem MMJV köztisztviselői jogviszonya alapját képező munkaköri leírása egy mondatral egészült ki fent megjelölt időponttól: „... feladatai: a projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ létrehozása című projekt projektmenedzseri feladatainak ellátása ...” (munkaköri leírás nyomozati irat I. kötet 343. oldaltól).

[532] Utalt arra is, hogy tanú 1 polgármester által aláírt és 2011. szeptember 26.-i keltezésű meghatalmazás szerint feladatát – projektmenedzserként – az képezte, hogy a projekt kivitelezése és változás bejelentése során a dokumentumokat hitelesítse. - Ezen kívül - vallomása szerint - semmilyen részletesebb feladtleírást nem kapott, tudomása szerint ilyesfajta dokumentum nem is készült (tanú 1 polgármester részéről kiállított meghatalmazás – nyomozati irat III. kötet – fekete színű – 89. oldaltól).

[533] Fontosnak tartotta kiemelni az ügyben rendelkezésre álló dokumentumok közül a tanú 6 vezette Kft. 9 2011. október 4.-i keltezésű levelét a kivitelező cég, a Kft. 1 felé, arról, hogy a projektmenedzseri feladatokat 2011. július 1. napjától (!) II.r. látja el, egyben felhívja a kivitelező cég vezetőjét, hogy minden, projekttel összefüggő ügyben az Kft. 9-hez forduljon (Kft. 9 értesítése Kft. 1 felé 2011. október 4.-én – nyomozati irat III. kötet 101. oldaltól). – Utal arra a törvényszék, hogy fenti tartalommal értesítést küldött a tanú 6 vezette Kft. 9 a projekt műszaki ellenőre, VII.r. felé is, 2011. október 4. napján (nyomozati irat III. kötet 102. oldaltól).

[534] Ahogy már utalt rá a korábbiakban a törvényszék, az Kft. 9 értesítéseiben megjelölt kezdő időpont II.r. vádlott projektmenedzseriségének kezdetéről – 2011. július 1. napja – tévesnek volt minősíthető a bizonyítás adatai, a beszerzett okiratok, a kapcsolódó vádlotti/tanúi nyilatkozatok alapján, ugyanis megállapítható:

[535] I.r. vádlott 2011. június 30. napját követően, projektmenedzseri megbízása letelte után jogszerűen látta el a projekttel kapcsolatos projektmenedzseri feladatokat, annak

ellenére, hogy erre vonatkozóan nem készült szerződés, vagy megbízás. I.r. vádlott projektvezetői tevékenységének folytatására való felhívását több, a projekt ügyében összehívott megbeszélés-egyeztetés jegyzőkönyve is rögzíti (egyebek mellett a 2011. július 4.-i projektegyeztetés jegyzőkönyve is – nyomozati irat III. kötet 91. oldaltól). Ezen túlmenően pedig az Kft. 6 több írásbeli felszólítása, kérése, valamint a havi jelentési feladatok, előrehaladási jelentés stb. elvégzése/elkészítése is I.r. vádlott, mint projektmenedzser feladatát képezte, egészen II.r. II.r. vádlott 2011. szeptember 26.-i projektmenedzserkénti kinevezéséig.

[536] Megjegyzendő ugyanakkor, hogy fenti feladat ellátása során 2011. szeptember 23. napján 17 óra 05 perckor került megváltoztatásra az EMIR-jelszó, vagyis ezen időponttól kezdve I.r. vádlottnak nem is volt lehetősége rögzíteni semmilyen dokumentumot a projekttel összefüggésben az EMIR-rendszerben.

[537] Mindezek alapján megállapítható volt, hogy II.r. vádlott nem – a vádirat szövegezése szerinti – 2011. július 1. napjától, hanem 2011. szeptember 26. napjától kezdődően lett a Fűtőmű projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ projektmenedzsere, a fent hivatkozott körülmények között és előzmények után.

[538] Írásbeli vallomása szerint úgy emlékezett, hogy 2011. október 5. napja volt az első alkalom, mikor az Kft. 9 vezetője – tanú 6 – jelenlétében először találkozott a kivitelező képviselőjével az építkezés helyszínén, s ezután kezdte meg és folytatta úgy projektvezetői tevékenységét, hogy emellett ugyanúgy el kellett látnia az addig végzett tevékenységeit is a 2011. szeptember és 2012. január közötti időszakban. Utalt arra is, hogy a jelzett időszakban egészségi állapota megromlott, több esetben orvosi kezelésre szorult, táppénzes állományban volt, már csak ez okból is tartósan és többször akadályoztatva volt a projekt 1 Múzeummal összefüggő projektmenedzseri feladatok ellátásában.

[539] Írásbeli vallomásában úgy fogalmazott, hogy érdemben 2011. október elején kezdett el a projekt 1-projekt részleteivel foglalkozni, ekkor egyeztetett a korábbi projektvezető I.r. vádlottal is, áttekintette a projekt iratanyagát az Kft. 9-nél. Lényegében megismételte a korábbi tanúvallomásában előadottakat arra nézve, mely szerint ő szakmai végzettsége, tapasztalatai miatt került be a projekt 1-projektbe, annak ellenére, hogy arról lényegi, közelebbi információkkal nem rendelkezett, és tényleges irányításában nem vett részt.

[540] Hangsúlyozta, hogy a már több éve zajló, rendkívül nehezen átlátható projektnek számos résztvevője volt, tényleges vezetésében, a projekttel összefüggő ügyek ellenőrzésében pedig többen részt vettek:

[541] Így említette tanú 1 polgármester által megbízott tanú 20-at (Kft. 14 részéről), a projektet felügyelő Kft. 9-et, és annak vezetőjét, tanú 6t, valamint ügyintéző alkalmazottját – tanú 21-et, továbbá VII.r. műszaki ellenőrt, a projekt jogászait-jogi vonatkozású ügyeit felügyelő ügyvéd 5-öt, ügyvéd 6-ot, különböző más szakértőket, a projektet felügyelő Kft. 6-ot, valamint a projekt korábbi szereplőit/ projektmenedzsereit/irányítóit, akik folyamatosan jelen voltak a későbbiekben is – az ő projektmenedzsersége idején – és vettek részt a projekt tényleges irányításában. E körben említette I.r. vádlott korábbi projektmenedzsert és a korábbi pénzügyi projektmenedzserként eljáró tanú 2-öt is.

[542] A megalapozott gyanúban megjelölt teljesítési igazolásokkal, előzetes anyagbeszerzésre vonatkozó megállapodásokkal kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy ezek projektmenedzsersége kezdetén már általánosan elfogadott gyakorlatnak számítottak, melyek megfelelőségét/felhasználhatóságát a projekt számos résztvevője/irányítója/ellenőrzője stb. közül senki meg nem kérdőjelezte, így ezek különösebb vizsgálatára, elvetésére részéről sem mutatkozott semmi ok.

[543] 2011. október elején került hozzá - emlékei szerint - az első anyagbeszerzésről szóló megállapodás, az ehhez kapcsolódó tárolási nyilatkozat és a készültségi fok százalékos igazolását rögzítő okirat, mely anyag mellékletét képezte még a részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozata, melyet VII.r. műszaki ellenőr ellenjegyzett. Ennek szövegezése szerint: „... a bizonylat mellékletében szereplő anyagokat egyeztettem a Kft. 1 költségvetésében szereplő anyagokkal, amely alapján megállapítható, hogy az ott szereplő tételek mind mennyiségileg, mint minőségileg megegyeznek ...”.

[544] Vallomásából kitűnően, a fenti anyagot a számlával egyidejűleg (Kft. 1 részéről kiállítva) az Kft. 9-hez vitték be, ezt követően ő már az összerakott/rendszerezett iratanyagot kapta meg, s ezt követően írták vele alá a megállapodást (előzetes anyagbeszerzésről) és a készültségi fok részletezését.

[545] Hangsúlyozta, hogy fenti iratanyaggal kapcsolatosan semmilyen aggálya/ellenérzése/szakmai kifogása nem állt fenn: ez már elfogadott gyakorlatnak volt tekintendő projektmenedzsersége kezdetén, senki nem kifogásolta ezen okiratok keltezését/aláírását/beccatolását/kifizetési kérelmekhez való felhasználását. - Egyebekben rendelkezésére álltak a hivatkozott műszaki ellenőri nyilatkozatok, valamint a tárolási nyilatkozatok, amelyeket szabályszerűen aláírt.

[546] Kiemelte, hogy a műszaki ellenőr feladata és ellenőrzése volt a műszaki teljesítések valóságtartalmának ellenőrzése, az anyagbeszerzések, tárolások tényleges megtörténtét pedig a tárolást végző cégek igazolták, - őt ebben a körben semmiféle felügyeleti/ellenőrzési kötelem nem terhelte, melyet az iratok aláírásával megsértett volna.

[547] Határozottan kijelentette, hogy 2011.-ben, illetve 2012.-ben nem volt és nem is lehetett olyasmiről tudomása, hogy a hivatkozott tárolási-raktározási nyilatkozatok valótlan tartalmúak lennének, csupán később támadtak aggályai, miután az építkezés nem haladt a tervezett ütemben, sok probléma adódott a kivitelezés helyszínén, többször járt a helyszínén, és észlelte azt, hogy sok építőanyag került beszerzésre, de ezek beépítése elhúzódott.

[548] Ezt követően 2012. őszén – amikor már jobban átlátta a projekt működését, illetve a beruházás menetét, – vált számára kétségessé a projekt fenti módon történő finanszírozásának helyessége, hiszen látható volt, hogy az építési anyagokat a kivitelező csak részben építette be és a helyszínén is csak részben tárolta. Ezért első körben 2012. novemberében állásfoglalást kért a projekt jogászatól, ügyvéd 6-tól, továbbiakban pedig 2013. elejétől több levélben jelezte/jelezték VII.r. műszaki ellenőrrel együtt a beruházással, anyagtárolással, beszerzéssel stb. aggályaikat az MMJV vezetői, elsősorban tanú 12 alpolgármester részére, - mely jelzéseik érdemi eredmény nélkül maradtak.

[549] Nyilatkozata szerint, gyanúsítása napján sincs arról hitelt érdemlő tudomása, hogy az ügyben szereplő, megalapozott gyanúban megjelölt tárolási-raktározási nyilatkozatok valótlan tartalmúak lennének/voltak, így azokkal/felhasználásával stb. kapcsolatosan személyét büntetőjogi felelősségrevonás nem terhelheti. Ezen túlmenően a szintén megalapozott gyanúban terhére rótt, költségvetést károsító cselekményben sem érzi bűnösnek magát: megtévesztő magatartást, kárt okozó cselekvőséget, jogszabályt/gyakorlatot sértő eljárást projektmenedzseri minőségében tevékenykedve sosem tanúsított.

[550] Írásbeli vallomása legvégén, 1991. óta fennálló köztisztviselői pályafutását összegezve, említve azt a tényt is, hogy 2011.-ben, majd az 5 év leteltét követően, 2016-ban tanú 22 püspök kinevezte a helység 1-i Görög Katolikus Püspökség Legfőbb Gazdasági Tanácsadó és Döntéshozó Testületének, a helység 1-i Apostoli Exarchátus Gazdasági Tanácsának tagjává, rögzítve még a projekthez kapcsolódó számos MMJV vezetővel, munkatárssal kifejezetten jó, szakmai, esetenként baráti kapcsolatát is (tanú 12 és tanú 23 alpolgármesterek, tanú 10 főosztályvezető, tanú 11 főépítész, tanú 6 Kft. 9 vezető stb.), kifejezetten méltánytalannak és nehezen feldolgozhatónak tartja ügybeni meggyanúsítását, tevékenységének kriminalizását a megalapozott gyanúban rögzítettek szerint.

[551] A törvényszék I.r. akkori gyanúsított és II.r. tanú közti nyomozati szembesítés jegyzőkönyvével és annak eredményével már foglalkozott a korábban hivatkozottak szerint (nyomozati irat II. kötet 516. oldaltól; - I.r. vádlott háttérből irányító szerepe helyett/segítő együttműködése II.r. vádlott projektmenedzserisége idején stb.).

[552] A perbíróság előtti eljárásban, az előkészítő ülésen II.r. vádlott a vádiratban terhére rótt bűncselekményekben való bűnösségét nem ismerte be, a tárgyaláshoz való jogáról nem mondott le, azonban korábbi védekezését megismétlő, pontos adatokkal, hivatkozásokkal

kiegészítő, valamint a váddal kapcsolatos álláspontját rögzítő írásbeli beadványt csatolt (törvényszéki iratok 22/I. sorszám alatt, 22. számú jegyzőkönyv 5. oldaltól).

[553] Tárgyalási kihallgatása során érdemben nyilatkozott: ennek során változatlanul tagadta a terhére rótt, költségvetést károsító és okirathamisítási bűncselekmények elkövetését: Lényegében korábbi (nyomozati tanú, írásbeli vallomás), vallomásaiban foglaltakat ismételte meg/erősítette meg, értetlenségét és megdöbbenését is kifejezve a vádemelés ténye és a vádirat – személyét is terhelő/érintő – számos megállapítása, hivatkozása felett (32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalától).

[554] Tárgyalási védekezése kiemelt, hosszabban részletezett/bemutatott témakörei voltak:

[555] Köztisztviselői munkássága során a projekt 1-projekttel való kapcsolatba kerülése egyéb feladatok ellátása mellett; projektmenedzserkénti megbízásának előzményei, illetve körülményei pontos időpont-adatokkal együtt; az előző projektmenedzserrel, I.r. vádlottal való kapcsolattartása, annak jellege, jelentősége; az előzetes anyagbeszerzési megállapodásokkal/tárolási-raktározási nyilatkozatokkal/kapcsolódó számlákkal stb. összefüggő tudomása, ezen okiratokkal kapcsolatos magatartása-eljárása;

- a tervezéssel, kivitelezéssel, kifizetésekkel, egyáltalában a beruházás bármely vonatkozásával kapcsolatosan általa észlelt problematikák és mindezekkel összefüggő intézkedései, jelzései stb.; kapcsolattartás a kivitelezővel (Kft. 1), műszaki ellenőrrel (VII.r.), MMJV vezető tisztségviselőivel (alpolgármester, főosztályvezető stb.), Kft. 9 vezetőjével (tanú 6), továbbá alkalmazottaival, Kft. 6-vel, továbbá egyéb, a projekt felügyeletét ellátó szervezetekkel/személyekkel;

- az Kft. 9 kiemelt szerepe a projekt irányításában/felügyeletében, a kifizetési kérelmek mellékletét képező okiratok összeállításában, rendszerezésében, tovább küldésében stb.; a kifizetési kérelmekhez csatolt dokumentumok keletkezésében/aláírásában/benyújtásában játszott szerepe, illetve esetenként ennek hiánya;

- a polgármester által elrendelt belső vizsgálattal, a meghallgatással összefüggő tapasztalatai/benyomása; egyáltalában véve szakmai tudásán, tapasztalatain alapuló álláspontja a projekt 1 Múzeum projekt elhúzódó megvalósulásáról, ennek előzményeiről, illetve okairól, a felmerült műszaki, kivitelezési, pénzügyi, kifizetési stb. problematikákról, és azok megoldásairól, azok hasznosságáról, vagy éppenséggel ellenkező hatásáról is.

[556] II.r. vádlott ügybeni vallomásait/védekezését fentiek szerint áttekintve, megállapítható, hogy nevezett semmiféle, törvénybe ütköző magatartás elkövetését nem látta tettenérhetőnek, illetve felróhatónak a vádbeli eseményekhez kapcsolódó feladatellátása során. Így a megalapozott gyanú/gyanúkból – vádiratban-végindítványban megjelölt, költségvetést károsító, illetve okirat-hamisításos bűncselekményekben sem ismerte el bűnösségét; ügyben megállapítható eljárását, projektmenedzserkénti intézkedéseit pedig a vonatkozó jogszabályokkal, egyéb rendelkezésekkel, a kialakult gyakorlattal mindenben összhangban állónak minősítette.

[557] A projekt 1 Múzeum-projektet kivitelező cég, a Kft. 1 tényleges vezetőjeként/irányítójaként eljáró **III.r. vádlott** tanúi pozícióból került gyanúsítottiba a sok évig tartó nyomozás során, majd lett a vádemelést követően nevezett cég ügyvezetőjével, feleségével - VIII.r. VIII.r. – együtt vádlottja jelen ügynek.

[558] III.r. vádlott a terhére rótt, költségvetést károsító, más vagyon elleni, okirathamisítással összefüggő stb. bűncselekmények elkövetését az eljárás során mindvégig tagadta, vallomásai/védekezése kapcsán a törvényszék a következőket emeli ki:

[559] Nevezetett a nyomozóhatóság 2017. január 19. napján hallgatta ki először gyanúsítottként, mikoris a 2012. évi C. törvény 396.§ (7) bekezdésébe ütköző, aszerint minősülő költségvetési csalás bűntettének elkövetésével gyanúsították, melyet a megalapozott gyanú szerint közvetett tettesként követett el.

[560] Első gyanúsítottkénti kihallgatása során III.r. vádlott érdemi védekezést nem terjesztett elő, úgy nyilatkozott, hogy a korábban, tanúként tett vallomását fenntartja (nyomozati irat II. kötet 364. oldaltól).

[561] Ezt követően 2017. június 6. napján ügyvédi meghatalmazást adott ügyvéd 1 egyéni ügyvéd részére (nyomozati irat II. kötet 369. oldaltól), aki – a korábban hivatkozottak szerint – tanú 1 polgármester által elrendelt belső vizsgálat során eljáró, a meghallgatásokon részt vett, a meghallgatási jegyzőkönyveket készítette-szerkesztette és fontos szerepe volt a belső vizsgálat végén elkészült vizsgálati jelentés szövegezésében, elkészítésében is, melyen később a polgármester által tett büntető feljelentés alapult.

[562] Korábban már hivatkozott rá a törvényszék, hogy a tárgyalás előkészítése során a 6.B.35/2019/11. számú végzésével ügyvéd 1 ügyvédet – III.r. és VIII.r. vádlottak meghatalmazott védőjét – az eljárásból kizárta.

[563] Visszautal a törvényszék mindarra, amit egyes bizonyítékok kirekesztése tárgyában a korábbiakban már részletesen kifejtett, röviden összefoglalva: Kirekesztette így a bizonyítékok köréből – a korábban részletezett okokból – a ügyvéd 1 meghatalmazott védő ügybe lépését követően keletkezett, nevezett ügyvéd meghatalmazott védői minőségével érintett III.r. (III.r.) és VIII.r. (VIII.r.) gyanúsítottai vallomások, írásbeli vallomások tartalmazó beadványokat, - így azok az értékelés részét nem képezik.

[564] III.r. vádlott következő gyanúsítottkénti kihallgatására különben 2017. június 6. napján került sor ügyvéd 1 védő jelenlétében, mikoris a nyomozóhatóság nevezettel az 1978. évi IV. törvény 288.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző, aszerint minősülő jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette, valamint az 1978. évi IV. törvény 314.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző, aszerint minősülő Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntettének megalapozott gyanúját közölte (nyomozati irat II. kötet 370. oldaltól).

[565] Fentiekre figyelemmel a törvényszék értékelésén kívül esik III.r. vádlottnak a nyomozati irat II. kötet 370. oldaltól (2017. június 6.), 377. oldaltól (írásbeli, 2017. június 20.), 383. oldaltól (2018. november 6.), 385. oldaltól (2019. február 11.) elfekvő gyanúsítottai vallomása, ezen túlmenően a 2018. március 13.-napi, I.r. akkori gyanúsítottal fogantatosított szembesítési jegyzőkönyvben rögzített gyanúsítottai vallomása/nyilatkozata is (nyomozati irat II. kötet 525. oldaltól).

[566] Értékelés alá eső, első gyanúsítottai vallomásában fenntartott nyomozati tanúvallomásaiból (nyomozati irat I. kötet 363. oldaltól – 2015. február 24., nyomozati irat II. kötet 193. oldaltól – 2015. május 11.) az alábbiak emelendők ki:

[567] Tanúvallomásában részletesen bemutatta cégük, a Kft. 1 működését egészen a felszámolási eljárás elrendeléséig (2013. december), fő tevékenységét jellemezte, hangsúlyozva azt is, hogy a megnevezett társaságban többségi tulajdonos, s noha felesége, VIII.r. a cég ügyvezetője 2006.-tól, a céghez kötődő érdemi döntéseket mindvégig ő (mármint III.r. vádlott) hozta, feleségének a társaság működésére nem volt rálátása.

[568] Részletesen nyilatkozott a projekt 1 Múzeum-projekt elnyeréséhez vezető közbeszerzési eljárásról, a vállalkozási szerződés aláírásáról (2010. november 26.), a projekt volumenéről, kitérve arra is, hogy a munkaterületet jelentős késéssel, 2011. március végén vették át a megrendelőtől, melyet követően az épület és környezetének megtisztítása volt az elsődleges feladat.

[569] A tervekkel kapcsolatosan jelezte, hogy a munkák kezdetekor a projekt 1 Múzeum-projekt tendertervekkel rendelkezett, mely szavai szerint csak „nagyvonalakban” tartalmazta a szükséges feladatokat, a megrendelő feladata lett volna a kiviteli tervek

elkészíttetése, rendelkezésre bocsátása, mely azonban kihallgatása napjáig sem készült el, tudomása szerint.

[570] Tanúvallomásában úgy fogalmazott, hogy a megrendelő részéről ténylegesen a projektmenedzserrel tartotta a kapcsolatot, ez 2011. évben I.r. volt, majd a személyváltozásokot követően II.r. lett, a vállalkozási szerződés szerinti munkálatokat a Kft. 1 pedig jellemzően saját alkalmazottakkal, részben alvállalkozókkal végezte.

[571] Az alvállalkozók között - egyebek mellett - megjelölte a IV.r. vezette Kft. 2.-t, VI.r. cégét, más cégek mellett.

[572] Hosszan részletezte a kivitelezés nehézségeit, a bontási munkálatok problematikáit, az anyagi anomáliák mellett: E körben azt jelölte meg, hogy a megrendelőtől 2011. augusztus-szeptember táján történt meg az első elszámolás, addig is tulajdonképpen cége, a Kft. 1 finanszírozta a kivitelezést. A 2011. évben Kft. 1 részéről kiállított tárolási nyilatkozatokkal kapcsolatosan úgy nyilatkozott, hogy ilyeneket a Kft. 1 valóban kiállított, - ezekről pontosabb részleteket nem mondott.

[573] Hangsúlyozta, hogy minden vonatkozásban a megrendelő részéről kizárólag a projektmenedzserrel tartották a kapcsolatot, aki 2011. év jó részében I.r. volt, az ő utasításait követték. Problémaként említette, hogy a kivitelezés pénzügyi ütemterve jelentős csúszásban volt, álláspontja szerint a kiviteli tervek hiánya miatt, így nem tudták a munka-ütemtervet tartani. Ráadásul késtek a megrendelő részéről a kifizetések, először erre 2011. augusztusában került sor, mikoris háromhavi összevont díjat fizetett ki a megrendelő számukra 150 millió forint értékben.

[574] Nyilatkozata szerint a számlák mellékletét képezte a vállalkozói díj részletezése és az anyagköltség. Az alvállalkozók a Kft. 1 felé pedig havi elszámolásban nyújtották be a számlákat, azt nekik teljesíteni kellett.

[575] Hangsúlyozta, hogy a Kft. 1 számláinak kiállítása előtt a projektmenedzser és a megrendelő műszaki ellenőre – VII.r. – a teljesítést ellenőrizték, így – véleménye szerint – a mellékletként csatolt tárolási nyilatkozatokkal összefüggésben is nevezetteknek lehet információja.

[576] Folytatólagos tanúvallomásában szakmai szempontból részletesen beszámolt a terület átvételét követően a Kft. 1 által végzett bontási munkálatokról, és alvállalkozója, a IV.r. vezette Kft. 2. által végzett belső szerkezetépítési, alapozási, zsaluzási, vasszerelési munkálatokról is.

[577] Az Kft. 2.-vel kapcsolatosan említette, hogy anyagbeszerzés keretében ők szerezték be az építkezéshez szükséges betont, vasanyagot stb., egyéb anyagokat, melyek jelentős része be lett építve a beruházás során, illetve ami nem, az építési területen lett letárolva. Hangsúlyozta, hogy ezen anyagok közül a Kft. 1 csak azokról szóló számlákat fogadott be, amelyek beépítésre kerültek, problematikusnak mutatkozott, hogy alvállalkozójuk, az Kft. 2. a Kft. 1 felé tételesen nem számolt el teljeskörűen. Hangsúlyozta azt is, hogy a beépített anyagokat a Kft. 1 felelős műszaki vezetője – tanú 24, illetve a város/megrendelő részéről VII.r. műszaki ellenőr igazolta le.

[578] A kapcsolattartói körét érintő kérdésre úgy nyilatkozott, hogy az Kft. 2. részéről kizárólag IV.r. vádlottal tartotta a kapcsolatot, az építészeti munkákat IV.r. – Kft. 2. vezetője, I.r. – projektmenedzser, édesapja, idősebb I.r., VII.r. – megrendelő műszaki ellenőre, és tanú 24- Kft. 1 felelős műszaki vezetője egyeztették, ők irányították.

[579] Ő, mint a Kft. 1 vezetője kizárólag a projektmenedzserrel (I.r., II.r.) tartotta a kapcsolatot, de tudja, hogy a projekttel foglalkozott a megrendelő részéről tanú 6 – Kft. 9 vezetője, tanú 12 – alpolgármester, de nevezettekkel ő nem tartott közvetlen kapcsolatot a projekt ügyeiben.

[580] Tanúvallomása szerint a Kft. 1 által kiállított számlákat a Kft. 9 vezetője, tanú 6 felé nyújtották be a további ügyintézés érdekében.

[581] Vizsgálói kérdésre részletesen nyilatkozott a Kft. 1 és az Kft. 2. között ezidőtájt (2011.) fennállt gazdasági kapcsolatokról, melyet úgy jellemezte, hogy a projekthez szükséges építőanyagot nagyrészt az Kft. 2. szállította a munkaterületre, de ekkoriban előfordult olyan is, hogy a Kft. 1 végzett az Kft. 2. részére szállítást (zsalukat, betont, betonmixert stb., saját eszközökkel).

[582] Nyilatkozata szerint e szállítási feladatokat nem számlázták ki az Kft. 2. részére, hanem megegyezés alapján végezték ezt, ennek költségeit nem számlázta ki az Kft. 2., e szállításokról nem is volt szerződés a két cég között, későbbiekben elszámolták egymás költségei között.

[583] A vizsgáló által elébe tárt, vádban érintett, előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokkal kapcsolatosan azt közölte, hogy a jelzett iratok a megrendelő (MMJV) és az általa vezetett Kft. 1 között kötettek, azokat főleg a Kft. 1 ügyvezetőjeként felesége (VIII.r.), vagy ő maga írta alá, a megrendelő részéről pedig az aktuális projektmenedzser (I.r., II.r.) ellenjegyezték azokat.

[584] Hangsúlyozta, hogy a hivatkozott iratok/megállapodások a vállalkozási szerződésben szereplő, ott felsorolt anyagok megvételére, tárolására szolgáltak, - azokat ismeretei szerint I.r., illetve édesapja, idősebb I.r. készítették elő, és a megrendelő aláírását követően azt ők (mármint Kft. 1) is aláírták. Ezek alapján számoltak el a szerződésben szereplő anyagköltséggel, ezek alapján tulajdonképpen a megrendelő (MMJV) felhatalmazta a kivitelező Kft. 1-et az építési anyagok megvételére, a megállapodásnak melléklete is volt, mely rögzítette a megrendelt anyagok mennyiségét. Véleménye szerint ezeket az anyagokat tételesen senki nem ellenőrizte le, de akkoriban a munkaterületen rengeteg építési anyag volt.

[585] Az elébe tárt, szintén vád tárgyát képező, tárolási-raktározási nyilatkozatokkal összefüggésben tanúként azt a nyilatkozatot tette, hogy az okiratokat ismeri, már megtekintette azokat, azonban nincs arról tudomása, hogy azokat kik készítették, hogyan születtek. Elmondása szerint a projekt-anyagok között észlelte ezeket a dokumentumokat, de hangsúlyozta: a tárolási-raktározási nyilatkozatok elkészítésében a Kft. 1 (sem ő, sem felesége) nem vett részt, ő maga – mármint III.r. vádlott – ilyen okiratot senkivel nem íratott alá. A tárolási-raktározási nyilatkozatokon szereplő cégek közül a IV.r. vezette Kft. 2. alvállalkozójuk volt, a VI.r. vezette Kft. 4, illetve a tanú 5 vezette Kft. 8 pedig az Kft. 2. alvállalkozója volt, - így azok egymással álltak kapcsolatban, a Kft. 1-gyel ez utóbb megnevezett cégeknek nem volt közvetlen kapcsolata.

[586] Említette még, mint korábbi üzleti partnert a V.r. vezette Kft. 3-t, mely céggel összefüggő üzleti kapcsolat végül megghiúsult, az összeg a cég számára visszafizetésre került.

[587] Tanúvallomásában több helyütt hangsúlyozta, hogy a tárolási-raktározási nyilatkozatok készítésében nem vett részt, ilyen iratot senkivel nem íratott alá, még az Kft. 2.-vel sem, - a hivatkozott dokumentumok már mind alá voltak írva, amikor ő látta őket, és ezen okiratokat rendre I.r.tól kapta meg.

[588] Nem tudott semmit tanúvallomása szerint a jelzett okiratok keletkezéséről, abban nem vett részt, senkit – így az Kft. 2. vezetőjét, IV.r. vádlottat sem, – kérte meg arra, hogy írjon alá ilyen nyilatkozatokat. A jelzett okiratokat-vallomásából kitűnően - „I.r.-ék” intézték, azok mindig elő voltak készítve, és a város (MMJV) részéről is alá voltak írva. Az iratok mellékleteiben voltak felsorolva a letárolt anyagok, amelyet – tanúvallomása szerint – I.r. állított össze, a műszaki ellenőr (VII.r.) pedig ellenőrizte a város (megrendelő, MMJV) részéről.

[589] A bírósági eljárás során az előkészítő ülésen III.r. vádlott ugyancsak tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését, azonban érdemi védekezést nem terjesztett elő, csakúgy, mint tárgyalási kihallgatása során. De a tárgyaláson a kérdésekre adott válaszaiból, észrevételeiből kitűnően a váddal kapcsolatos védekezése, a vádbeli eseményekkel

összefüggő véleménye/tapasztalatai megegyeznek a korábbi (nyomozati tanú) vallomásokban közöltekkel (22. számú előkészítő ülési jegyzőkönyv 7. oldaltól, 32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 17. oldaltól).

[590] Tárgyalási észrevételei során beszámolt arról is, hogy korábbi meghatalmazott védője, ügyvéd 1, aki a fent hivatkozottak szerint megbízás alapján járt el a polgármester által elrendelt ügynevezett belső vizsgálat során, meghallgatásokon részt vett, jegyzőkönyvet készített-szerkesztett, vizsgálati jelentést előkészített-összeállított stb. – sok éve képviselte/eljárt cégük, a Kft. 1 jogi - céges ügyeinek intézésében, már a vádbeli események időszakában is, szinte - szavai szerint - nevezett „családi ügyvédjük” volt 2010. évtől kezdődően.

[591] Ezért is érte őket feleségével, VIII.r. vádlottal együtt váratlanul, szinte felkészületlenül a nyomozás során meggyanúsításuk, majd később megvádolásuk is, különös figyelemmel arra is, hogy ügyvéd 1 házastársa, az MMJV osztályvezető tanú 16 járt el végül érdemben a büntető feljelentés megtétele során, majd azt követően a feljelentő képviselőjében is.

[592] ügyvéd 1 ügyvédnek a Kft. 1-hez való kapcsolatáról III.r. vádlott írásbeli nyilatkozatot is készített a törvényszék számára (törvényszéki iratok 52. sorszám alatt).

[593] Tárgyalási észrevételeiben is hangsúlyozta a projekt indulását – előre haladását gátló, nehezítő, álláspontja szerint a Kft. 1-etől teljesen független körülményeket és azok következményeit (megrendelő késedelmes teljesítése, a terület rendelkezésre bocsátásában bekövetkezett idővesztés, kifizetési késedelmek megrendelői részéről, tervezési problémák, bizonyos tervek hiánya, késedelmes beszerzése, megrendelői igények változása, előre nem látható, elvégzendő feladatok felmerülése a bontási, majd az építkezési munkálatok során stb.). – Ezekkel kapcsolatosan azt az álláspontját is közölte, hogy különösképp a rendszeresen késedelmes kifizetések megrendelői oldalról, a további mulasztásokkal stb. együtt arra kényszerítették cégét, a Kft. 1-et, hogy mintegy „előfinanszírozza” a milliárdos nagyságrendű beruházási folyamatot, mely a társaság tőkeerősségét, teljesítő képességét idővel jelentősen meghaladta, így ez vezetett végső soron a Kft. 1 felszámolásba kerüléséhez 2013. év végére.

[594] III.r. vádlott a tárgyaláson hangsúlyozta, hogy a projekt lezárása után független szakértői véleményt beszerezve, az alapján a megrendelő, MMJV még további 20 millió forintot meghaladó összeget ismert el a Kft. 1 részére, – mint addig nem rendezett teljesítést, így annak kifizetése a megrendelő részéről megtörtént, noha álláspontja szerint – a vallomásaiban részletezett anomáliák miatt – jóval nagyobb összegű/értékű kivitelezési munka maradt rendezetlenül végül az MMJV részéről, melyet a Kft. 1 ténylegesen teljesített a projekt 1 Múzeum-projekt beruházása során.

[595] III.r. vádlott ügyben tett vallomásait a fentiek szerint áttekintve, azokból nyilvánvalóan kitűnik a vád szempontjából számos terhelő nyilatkozata egyes vádlott társaira (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási, illetve raktározási nyilatkozatok kapcsán I.r. vádlottra, a projekt érdemi irányítása kapcsán I.r. I.r., IV.r.r., VII.r. vádlottra, az anyagbeszerzések kapcsán, a beszerzett anyagok beépítése/ennek elmaradása, a tételes elszámolás hiánya stb. kapcsán IV.r. vádlottra stb.), - mely III.r. vádlotti vallomások/nyilatkozatrészek teljesen ellentétben állnak az érintett vádlottak idevágó előadásaival a vádbeli eseményekről, benne saját szerepükről való beszámolójával, a már korábban hivatkozottak és a később kifejtendők szerint.

[596] A projekt 1-projektben kivitelező Kft. 1 alvállalkozójaként működő Kft. 2. ügyvezetője, **IV.r. vádlott** szintén azon vádlotti csoporthoz tartozik, aki a nyomozás kezdeti szakában tanúként került kihallgatásra, majd később meggyanúsítására sor került, végül a vádemeléssel vádlottja lett jelen eljárásnak, számos, értékelendő vallomást téve az ügyben a személyét, cégét érintő vádbeli eseményekről.

[597] IV.r. vádlott volt azon két vádlott egyike, aki a törvényszék előtti előkészítő ülésen nyilatkozata szerint beismerte a terhére rótt bűncselekmények elkövetését a vád szerint, azokban bűnösnek érezte magát és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról is. - E ténybelileg ugyan beismerőnek tűnő, de valójában bűnösségét vitató vallomása a törvényszék álláspontja szerint azonban nem volt alkalmas a nyilatkozat elfogadására, vele szemben az ügy elkülönítésére, és az ügydöntő határozat meghozatalára, - ezzel kapcsolatosan visszautal a törvényszék a korábban már kifejtettekre.

IV.r. vádlott ügybeni vallomásait (tanú, gyanúsított, vádlotti) áttekintve, a törvényszék a következőkre utal:

[598] A nyomozóhatóság nevezett első ízben 2017. március 6. napján hallgatta ki gyanúsítottként, mikoris a megalapozott gyanúban az 1978. évi IV. törvény 288.§ (2) bekezdésébe ütköző jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette, valamint a korábbi Btk.314.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző, aszerint minősülő az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette megalapozott gyanúját közölték vele, melyet bűnsegédként követett el. IV.r. ez alkalommal érdemi védekezést nem terjesztett elő, azonban a gyanúsítás ellen panasszal élt, arra való hivatkozással, hogy a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el (nyomozati irat II. kötet 393. oldaltól).

[599] Folytatólagos gyanúsítottkénti kihallgatására 2017. április 25. napján került sor, mikoris ismételtén közlésee került vele a gyanúsítás szövege, minősítése. Ezt követően érdemi védekezést terjesztett elő, tulajdonképpen korábbi tanúvallomását megerősítve, részben kiegészítve, az alábbiakra hivatkozott (nyomozati tanúvallomás csatolt iratokkal

nyomozati irat I. kötet 366. oldaltól, hivatkozott gyanúsítottai vallomás nyomozati irat II. kötet 401.oldaltól):

[600] Tanúként tett vallomását megerősítve, a tárolási, raktározási nyilatkozatokkal összefüggésben még azt a kiegészítést tette, hogy a vizsgálat tárgyát képező 5 darab tárolási-raktározási nyilatkozatot nem egyidőben írta alá, és nem az azokon szereplő időpontokban, keltezés szerint. megerősítette korábbi tanúvallomását arra nézve, hogy a tárolási nyilatkozatokat I.r. vádlott édesapja, idősebb I.r. szerkesztette és azokat e-mailben küldte át neki. Emlékezete szerint a tárolási nyilatkozatok az építkezés helyszínén kerültek aláírásra, azokat minden esetben idősebb I.r.nak adta át, I.r.-ék felhívására írta/íratta alá. Nyomozati tanúkihallgatásakor csatolta a jegyzőkönyvhöz azokat az e-maileket, melyekben a tárolási nyilatkozatok hozzá érkeztek (nyomozati irat I. kötet 370. oldaltól).

[601] Vallomásában hangsúlyozta, hogy ezeken a tárolási nyilatkozatokon, amelyeket cége, az Kft. 2. nevében írt alá, voltak olyan anyagok, amelyeket nem az Kft. 2. szállított, de mivel kényszerhelyzetben volt, ezért mégis aláírta a tárolási nyilatkozatokat. Ennek előzményeként, illetve indokaként azt jelölte meg, hogy a Kft. 1 vezetője – III.r., illetve a projektmenedzser, I.r., valamint édesapja, idősebb I.r. azt közölték vele, hogy másképp nem tudják kifizetni cégének azt az összeget, ami az Kft. 2. elvégzett munkájáért járna.

[602] Elismerte, hogy tudomása volt arról, hogy a tárolási nyilatkozatok mellékletében szereplő anyagok egyrésze nem az Kft. 2.-től származik, azonban vallomása szerint mégis aláírta a nyilatkozatokat, mert a kifizetésekhez szükség volt erre.

[603] Vallomásában úgy fogalmazott, hogy a nyilatkozatokhoz (tárolási-raktározási) tartozó anyaglistát I.r. vádlott édesapja, idősebb I.r. állította össze, és a projektmenedzserként eljáró I.r. mondta, hogy írja alá ezeket a nyilatkozatokat, hiszen a projekt finanszírozását ő irányította. Vallomásából az derült ki, hogy a kivitelező cég, a Kft. 1-et irányító III.r. ugyanezt a közlést tette feléje, mint amit I.r.: mármint hogy ezek a tárolási-raktározási nyilatkozatok szükségesek a kifizetéshez, cége teljesítésének rendezéséhez.

[604] Vallomásában úgy fogalmazott, hogy a projekttel kapcsolatban mindent idősebb és ifjabb I.r. (I.r. vádlott) irányított, a tárolási-raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatosan ő maga kizárólagosan nevezettekkel (I.r. vádlott és édesapja) tartotta a kapcsolatot, a projekt műszaki tartalmát és az ezzel kapcsolatos kifizetéseket - tudomása szerint - I.r.-ék állították össze, a költségvetési tervet I.r. vádlott édesapja, idősebb I.r. készítette/állította össze.

[605] A tárolási-raktározási nyilatkozatok aláírására IV.r. vádlott fent hivatkozott gyanúsítottai/tanúvallomásában úgy emlékezett, hogy akkor I.r. és édesapja is jelen volt, esetenként a Kft. 1-et ténylegesen vezető III.r. is.

[606] Hangsúlyozta a kivitelező céggel kapcsolatosan, hogy a Kft. 1 részéről a projekt ügyében mindig III.r. vádlott járt el, felesége, a jogilag ügyvezető VIII.r. egyáltalában nem vett részt a társaság irányításában, a projekt ügyeinek intézésében, ő csak – IV.r. vádlott megfogalmazása szerint – névleg volt a Kft. 1 vezetője.

[607] IV.r. vádlott utalt arra is gyanúsítottai vallomásaiban, hogy az eljárás tárgyát képező projekt 1 Múzeum-projektrel egyidejűleg tulajdonképpen folyamatosan folyt a projekt 3 Múzeum-projekt is, amely az projekt 1 saját projektje volt, ezt is ifjabb (I.r. vádlott) és idősebb I.r. irányították. Vallomása szerint, a projekt 3 Múzeum-projektből végül nem épült meg semmi, csak egy kiegészítő elem, különben – álláspontja szerint – a két létesítmény (projekt 1 Múzeum és Művészeti Központ, projekt 3 Múzeum) nem is működhetett volna egymás nélkül, lényegében összekapcsolódó beruházásokról volt szó.

[608] A beruházás nehéz előrehaladásával, a számos, megmutatkozó műszaki problémával, kifizetési gondokkal kapcsolatosan IV.r. vádlott azt a véleményét közölte, hogy szerinte alapvető probléma mutatkozott a tendertervekkel és az ahhoz kapcsolódó költségvetéssel összefüggésben, mely nem volt megfelelő, a műszaki tartalom és a költségvetés is alultervezett, alulfinanszírozott volt. Hangsúlyozta, hogy a valóságban lényegesen több anyag került beépítésre a projekt 1 Múzeum épületébe, mint amit a vizsgálat tárgyát képező tárolási-raktározási nyilatkozatok tartalmaznak, csak más anyagok kerültek a valóságban beépítésre, esetenként más szállítótól is.

[609] Azt nem vitatta, hogy a kifizetési kérelmek mellékleteként az Kft. 2. által kiállított, és általa aláírt tárolási-raktározási nyilatkozaton szereplő anyagok egy része nem került a valóságban beépítésre, de hangsúlyozta, hogy az ezzel kapcsolatos problematikákat jelezte a műszaki ellenőr VII.r. vádlottnak, valamint az I.r. vádlottat követő új projektmenedzsernek, II.r.nak is. Sőt, a felmerült problémákkal kapcsolatosan levelet is intézett a Kft. 9 részére, melyet személyesen adott be az illetékes alkalmazottnak. – Utal a törvényszék ezzel kapcsolatosan már most arra, hogy bár a törvényszék több ízben intézett megkeresést az MMJV felé – IV.r. vádlott védője bizonyítási indítványának helyt adva, – a hivatkozott, IV.r. és/vagy III.r. részéről az MMJV felé benyújtott, megküldött okiratok, beadványok, levelezések stb. beszerzése iránt, a megkeresések csak részben vezettek eredményre, a IV.r. vádlott védője által megjelölt iratoknak csak szűk köre kerülhetett beszerzésre (törvényszéki iratok 71., 85. sorszámok alatt).

[610] I.r. vádlott jelentőségével, projekthez fűződő magatartásával kapcsolatosan úgy fogalmazott, hogy I.r. vádlott a projektmenedzseri feladata lejártá után is ténylegesen irányította a projekt 1 Múzeum-projektet (édesapjával, idősebb I.r. vádlottal együtt), nyilatkozata szerint I.r. még projektvezetői megbízásának lejártát követően is beszélt vele, és azt közölte, hogy nem fog változni semmi a későbbiekben sem, az új projektmenedzser (2011. szeptember végétől II.r.) „csak” aláíróként szerepel, de ténylegesen továbbra is ő maga (I.r. vádlott) és édesapja, idősebb I.r. fogják irányítani a projektet.

[611] A projekt 1-projekt műszaki ellenőrének, VII.r. vádlottnak magatartására is kitérve, IV.r. vádlott gyanúsított/tanúvallomásában úgy fogalmazott, hogy a műszaki ellenőr is látta, tudott róla, hogy a tenderterv és az ahhoz kapcsolódó költségvetés teljesen eltér a valóságtól, álláspontja szerint emiatt arról is tudnia kellett a műszaki ellenőrnek, hogy az ügyben keletkezett/aláírt tárolási-raktározási nyilatkozatok nem a valóságot tükrözik.

[612] Gyanúsított/vallomásában/korábban tanúvallomásában több helyütt elismerte, hogy az általa aláírt tárolási-raktározási nyilatkozatok sem értékükben, összegükben, sem tartalmukat tekintve nem a valóságnak megfelelőek, hiszen cége, az Kft. 2. nem az azokon megjelölt anyagokat építette be, de több helyütt azt is hangsúlyozta, hogy a tárolási nyilatkozatokon szereplőnél jóval több, nagyobb mennyiségű, nagyobb értékű anyagot épített be cége, az Kft. 2. a beruházás előrehaladása során.

[613] Kitért arra is, hogy ezek nagyrészt azonban a fővállalkozó Kft. 1 nem fizette ki cégének, az Kft. 2.-nek, így hozzávetőlegesen a kifizetések elmaradása miatt körülbelül 93 millió forinttal tartozik nekik a Kft. 1, - mellyel kapcsolatosan utóbb peres eljárás is indult az elszámolás rendezése céljából.

[614] A Kft. 1 beruházás végrehajtására való alkalmasságával/inkább alkalmatlanságával kapcsolatosan azt a véleményét közölte, hogy nevezett cég a vádbeli projekt kivitelezésére teljesen alkalmatlan volt, a céget ténylegesen vezető III.r. - meglátása szerint - át se látta a szükséges elvégzendő feladatokat, ráadásul cégét, az Kft. 2.-t sem fizették ki az elvégzett munkálatokért, így végül beperelni kényszerült a Kft. 1-et.

[615] Említett vallomásában olyan esetet is, hogy a Kft. 1 2011.-ben (!) már olyan rossz anyagi helyzetben volt, hogy még ő, az Kft. 2. adott kölcsönt a munkabérek kifizetésére, ennek ellenére a Kft. 1 2011.-ben egy közel 150 millió forintos munkagép beszerzést is végrehajtott. Vallomása szerint a Kft. 1 alkalmatlansága, a kifizetési nehézségek, valamint a projekt ügyében tapasztalható számtalan probléma miatt jelezte ő, mint cégvezető 2012. őszén a Kft. 1-et vezető III.r.nak, hogy cége, az Kft. 2. nem tudja tovább finanszírozni a projekt 1 Múzeum-építkezést, ekkor a Kft. 1 felmondta az Kft. 2.-vel kötött alvállalkozói szerződést.

[616] A tárolási-raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatosan utalt VI.r. szerepére is: ugyanis azt közölte, hogy nevezett a Kft. 4 képviselőjeként ugyancsak írt alá tárolási-raktározási nyilatkozatot, olyan előzmények után, illetve körülmények között, hogy a VI.r. vezette Kft. 4 az Kft. 2. alvállalkozójaként végzett építkezési munkálatokat a projekt 1 Múzeum építkezés során 2011. évben. IV.r. vádlott gyanúsított/vallomása szerint, VI.r., mint nevezett cég vezetője a helység 1-i pályaudvar 1-en írta alá a tárolási-raktározási

nyilatkozatot, kifejezetten azért, mert azt az ígéretet kapta, hogy ennek fejében a teljes épület gépészeti kivitelezését az ő cége, a Kft. 4 végezheti majd el.

[617] A néhai tanú 5 által aláírt, a Kft. 8 nevében kiállított tárolási-raktározási nyilatkozattal kapcsolatosan IV.r. gyanúsítottként úgy nyilatkozott, hogy az iratot e-mailben kapta meg idősebb I.r.tól, a hozzátartozó anyaglistát nem is látta. Már nem emlékezett arra pontosan, hogy milyen módon került sor tanú 5 részéről a hivatkozott tárolási-raktározási nyilatkozat aláírására, így nem tudott határozott nyilatkozatot tenni tanú 5 elébe tárt tanúvallomásában szereplő azon vallomásrészre sem, hogy ő maga (mármint IV.r.) íratta volna alá tanú 5val a Kft. 8 nevében a valótlan tartalmú tárolási nyilatkozatot.

[618] Gyanúsítottai vallomásában IV.r. vádlott több helyütt nyilatkozta/elismerte, hogy tisztában volt azzal, hogy az ügyben vizsgált tárolási-raktározási nyilatkozatok nem fedik a valóságot, hiszen az azokon szereplő anyagok egy jórésze azok kiállításakor/aláírásakor/aláírásakor sem beszerzésre, sem beépítésre nem kerültek, azonban hangsúlyozott véleménye szerint, az Kft. 2. részéről összességében lényegesen több anyag került a beruházás során beépítésre, mint ami a hivatkozott tárolási-raktározási nyilatkozatokon szerepel.

[619] További folytatólagos gyanúsítottkénti kihallgatására 2018. november 19. napján került sor, mikor a gyanúsításban közölt bűncselekmény minősítésének megváltozását közölte vele a nyomozóhatóság, - ennek tagadásán túlmenően, IV.r. vádlott érdemi védekezést nem terjesztett elő (nyomozati irat II. kötet 409. oldaltól).

[620] Következő kihallgatására 2019. február 19. napján került sor, mely esetben ismét változott a gyanúsítás szövege, - ez alkalommal is a hallgatás jogát választotta, vallomást nem kívánt tenni, de korábban, a helység 1-i Járási és Nyomozó Ügyészségen 2017. április 25. napján tett gyanúsítottai vallomását megerősítette/fenntartotta (nyomozati irat II. kötet 427. oldaltól).

[621] A I.r. vádlottal való nyomozati szembesítése során lényegében fenntartotta az I.r. vádlottat érintő, terhelő jellegű, korábban tett, fenti nyilatkozatait (projekt tényleges irányítása, előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási és raktározási nyilatkozatok keletkezésének előzménye, szükségessége, szerkesztése, aláírása, aláíratása stb. kapcsán – nyomozati irat II. kötet 520. oldaltól).

[622] A már korábban hivatkozott, előkészítő ülésen tett vallomásában IV.r. vádlott lényegében fenntartotta/megismételte a nyomozás során tanúként, majd gyanúsítottként előadottakat, nem vitatva, hogy valótlan tartalmuk ellenére aláírta a vádiratban hivatkozottak szerint a tárolási-raktározási nyilatkozatokat, de azt hangsúlyozottan azért tette, hogy a beruházás előre haladjon, megvalósuljon, a cége – Kft. 2. által ténylegesen elvégzett

munkálatok végül kifizetésre kerüljenek. Így összegző nyilatkozata szerint, a vád tárgyává tett magatartás elkövetését részéről kifejezetten az motiválta, hogy elősegítse a beruházás tovább folytatását, a szerződéses kötelezettségek teljesítését.

[623] Változatlanul hangsúlyozta, hogy a projekt 1 Fűtőmű-projekt kivitelezésénél igen jelentős munkákat végzett el cége, az Kft. 2., a tárolási-raktározási nyilatkozatokon megjelöltnél nagyobb mennyiségű/értékű anyag került részükről beépítésre, és változatlan abbéli álláspontját is közölte, hogy a beruházás nehézkes előrehaladását a fővállalkozó cég alkalmatlansága, tőkeerőségének hiánya, a tervekkel, tervengedélyeztetésekkel kapcsolatos problematikák, MMJV-megrendelő eljárásai, kifizetési késedelmei stb. okozták, melyek szükségszerűen vezettek szinte a vádban rögzített magatartások kifejtésére, okiratok keletkezésére, aláírására, majd későbbi felhasználásához.

[624] Utal a törvényszék arra - a korábban kifejtettek szerint -, hogy noha IV.r. vádlottnak az előkészítő ülésen tett nyilatkozata lényegében ténybeli beismerő vallomásnak tűnhet akár, (főként a tárolási-raktározási nyilatkozatok keletkezése, aláírása/aláíratása, felhasználása stb. terén), - de mivel azok keletkezéséhez, aláírásához/aláíratásához/felhasználásához vezető gazdasági indokok kényszerítő volta mellett is hosszasan érvelt, büntetőjogi felelősségét csökkentendő/mentendő, így e vallomása – a törvényszék értékelése szerint – tulajdonképpen a bűnösség egyidejű elismerésével nem társult (19. számú jegyzőkönyv 9. oldaltól).

[625] Tárgyalási kihallgatása során a hallgatás jogát választva, érdemi védekezést már nem terjesztett elő (32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 27. oldaltól).

[626] IV.r. vádlott ügybeni vallomásait/védekezését fentiek szerint áttekintve, nyilvánvalóan megállapítható, hogy azok több ponton (főként az inkriminált okiratokkal kapcsolatosan, a tárolási-raktározási nyilatkozatok keletkezésével, aláírásával, aláíratásával összefüggésben, a projekt tényleges irányítása kapcsán, a keletkezett okiratok valótlanosságáról/részbeni valótlanosságáról való tudomások terén stb.) terhelőek: főként a projektmenedzserként megbízatása után is IV.r. vádlott vallomása szerint ténylegesen eljáró I.r. vádlottra, a Kft. 1-et vezető III.r. vádlottra, a műszaki ellenőr VII.r. vádlottra, kisebb részben terhelő az I.r. vádlottat követően projektmenedzseri feladatokat ellátó II.r. vádlottra, valamint a Kft. 4 vezetőjeként okiratokat aláíró VI.r. vádlottra is. – Ezek a IV. r. vádlotti, terhelő tartalmú nyilatkozatok aztán több ponton ellentmondásban állnak az érintett vádlottak idevágó vallomásaival/nyilatkozataival is, az ellentmondások jórészt a I.r. vádlottal – akkori gyanúsítottal fogatosított szembesítési eljárás sem volt képes feloldani.

[627] Az Kft. 3 nevében kiállított, Helység 1, 2011. április 11.-i keltezésű tárolási-raktározási nyilatkozat révén az ügybe került ügyvezető, **V.r. vádlott** a hosszára nyúlt eljárás során mindvégig tagadta a terhére rótt bűncselekmény/ek elkövetését, az inkriminált iratok keletkezésével/aláírásával/későbbi felhasználásával kapcsolatosan bűnösségét egyáltalában

nem ismerte el, - megjegyezve nyomban az is, hogy nevezett is a nyomozás kezdeti szakában két ízben is tanúként került kihallgatásra, később változott perbeli helyzete – kedvezőtlenül – gyanúsítottira, majd vádlottira.

Ügybeni vallomásait/későbbi védekezését áttekintve, a következőket emeli ki a törvényszék:

[628] Az Kft. 3-t vezető V.r. vádlottat a nyomozóhatóság első ízben 2015. április 30. napján tanúként hallgatta ki, az akkor még adócsalás vétségének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen indult büntetőeljárás során (nyomozati irat II. kötet 59. oldaltól).

[629] E tanúvallomásában nevezett vádlott beszámolt cégének, az Kft. 3-nek megalapításáról, működéséről, profiljáról, vezetéséről, hangsúlyozva e körben, hogy a társaság főként építőanyag, - és acéltermékek kereskedelmével foglalkozott, székhelye Helység 3-ban volt, a cím 5 szám alatt, a társaságot pedig 2013. évben értékesítette.

[630] A Kft. 1-gyel, és annak tényleges vezetőjével, III.r. vádlottal összefüggésben azt közölte, hogy cége, az Kft. 3 2011. évben került kapcsolatba a Kft. 1-gyel, melynek során találkozott a társaságot vezető III.r. vádlottal és I.r. vádlottal, aki egy beruházás projektvezetője volt.

[631] Nevezettek arról tájékoztatták akkor, hogy nagymennyiségű építőanyagot szeretnének vásárolni, gazdasági kapcsolatuk keretében biztosítsa hozzá a készletet, hozzávetőlegesen 200 millió forint értékű anyagigényről volt szó részükről. Ekkor – tanúvallomása szerint – kiállításra került egy előlegszámla is, amely a teljes anyagköltség előlege lett volna, - V.r. vádlott vallomása szerint ez tulajdonképpen arra kellett, hogy a támogatást le tudják hívni, rendelkezésükre áll az anyag az iratok szerint és ki tudják fizetni a megrendeléseket.

[632] Vallomásában utalt arra, hogy gazdaságilag kívánatosnak minősült ez az ajánlat cége, az Kft. 3 számára, ezért ő ezt elvállalta, konkrét szerződéskötésre azonban végül a Kft. 1-gyel nem került sor.

[633] Tanúkihallgatása során említést tett két kamionnyi betonacél szállításáról a Kft. 1-hez, annak munkaterületére, mely kiszámlázásra is került, azonban a kiszámlázott összeget a partnercég, a Kft. 1 nem fizette ki, hanem később, 2-3 hónap múlva végül vissza szállították hozzájuk, az Kft. 3-hoz az árut, ezt követően pedig a cégek közötti (Kft. 3-Kft. 1) üzleti kapcsolat is megszakadt. A meghiúsult gazdasági kapcsolattal összefüggésben az előlegszámla le lett sztornózva, ezen kívül ő – mármint V.r. – más papírt nem írt alá.

[634] Elébe tárva a 2011. április 11. napján kelt tárolási-raktározási nyilatkozatot, V.r. tanúként úgy nyilatkozott, hogy az iratra nem emlékszik, aláírásának körülményeire sem, lehetségesnek tartja, hogy az ő aláírása szerepel a dokumentumon, de már nem emlékszik arra, és arra sem, hogy a nyilatkozatnak melléklete volt-e. Kérdésre arról is nyilatkozott, hogy az Kft. 2. nevű céget nem ismeri, vezetőjét, IV.r. vádlottat sem, nevezett céggel, vezetőjével sem állt üzleti kapcsolatban a korábbiakban.

[635] Folytatólagos tanúkihallgatása során, 2015. május 6. napján (nyomozati irat II. kötet 52. oldaltól) korábbi tanúvallomását fenntartotta, és a nyomozóhatóság rendelkezésére bocsátotta a vallomásában hivatkozott gazdasági kapcsolat során keletkezett, Kft. 3-hoz kapcsolódó dokumentumokat (nyomozati irat II. kötet 64-71. oldalak).

[636] Pontosítva korábbi nyilatkozatát, azt közölte, hogy a Kft. 1 részére nem két kamionnyi, hanem egy kamionnyi betonacél leszállítására került sor, csatolta erre nézve a leszállított betonacélról szóló ... számú számlát is, mely 4.336.475.- forint bruttó összegű anyagról szólt, ehhez szállítólevél is tartozott.

[637] Az anyag – az iratok tartalma szerint – leszállításra került az helység 7-i Kft. 13-hoz. Becsatolta még ekkor V.r. az ... számú előleg-számlát is, mely 62.500.000.- forint összegben lett kiállítva a Kft. 1 felé, - jelezve, hogy ennek pénzügyi teljesítése nem történt meg, annak tartalma a csatolt építőlístára vonatkozik, de a hivatkozott listából a Kft. 1 végül semmit nem vásárolt meg, ezt a számlát utólag sztornózták, az általuk – Kft. 3 által – leszállított betonacél pedig cégükhöz vissza szállításra került.

[638] E tanúkihallgatása során V.r. vádlott elismerte határozottan, hogy a tárolási nyilatkozaton szereplő aláírás tőle származik, mint ahogy a cég bélyegzője is, azonban a csatolt anyaglistán szereplő aláírás tőle való származását vitatta/tagadta.

[639] 2017. március 9. napján került sor első ízben V.r. vádlott gyanúsított kiállítására (nyomozati irat II. kötet 416. oldaltól), mikoris a nyomozóhatóság a következő cselekmény megalapozott gyanúját közölte vele:

[640] Az Kft. 3 nevében 2011. április 11. napján kelt tárolási-raktározási nyilatkozatot és a mellékelte anyaglistát aláírta, mely a 2. számú kifizetési kérelem – projekt 1 Múzeum-projekt – mellékleteként került benyújtásra és amely 43.302.551.- forint, Kft. 1 által megvásárolt anyag tárolásáról szólt. Ezek később a 2., 3. számú kifizetési kérelem mellékleteként csatolva lettek, annak ellenére, hogy az Kft. 3 nevében kiállított,

anyagtárolásról szóló nyilatkozat valótlan adatokat tartalmazott, az azon szereplő anyagok sem beszerzésre, sem beépítésre nem kerültek.

[641] A megalapozott gyanú szerint V.r.nak, mint az Kft. 3 képviselőjének tudomása volt róla, hogy az általa aláírt tárolási nyilatkozatok valótlan adatokat tartalmaznak, és az a pályázat során a támogatás kifizetésének igényléséhez kerül felhasználásra. Ezen cselekményével hozzájárult ahhoz, hogy a Kft. 1 valótlan tartalmú nyilatkozatok benyújtásával az Európai Unió forrásból, illetőleg a központi költségvetésből származó 43.302.551.- forint pénzügyi támogatást megszerezze.

[642] Mindezek alapján gyanúsították V.r. vádlottat ekkor az 1978. évi IV. törvény 288.§ (2) bekezdésébe ütköző, aszerint minősülő jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntett, valamint 1 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 314.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző, aszerint minősülő Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntett elkövetésével, mint bűnsegéd.

[643] V.r. vádlott a gyanúsítás ellen panasszal élt, a terhére rótt bűncselekmények elkövetését tagadta, határozott közlése szerint nem írt alá semmilyen tárolási-raktározási nyilatkozatot.

[644] Gyanúsítottai vallomásaiban megerősítette, változatlanul fenntartotta a korábban tanúként tett vallomásaiban foglaltakat, hangsúlyozva, hogy a korábban általa elmondottak szerint, az Kft. 3 részéről ténylegesen történt anyagszállítás a Kft. 1 részére, egy kamionnyi betonacélról volt szó, melyet azonban a Kft. 1 nem fizette ki, ezért később vissza szállításra került a 24 tonna áru.

[645] Megtekintve az Kft. 3 2011. április 11. napján kelt tárolási-raktározási nyilatkozatát, azt közölte, hogy az azon lévő névaláírás hasonlít az övére, de nem emlékszik a dokumentum aláírásának körülményeire, részleteire. Az anyagokat tartalmazó mellékleten lévő aláírásról azonban határozottan kijelentette, hogy az biztosan nem tőle származik. Hivatkozott arra is, hogy a cégbélyegző lenyomatok sem egyformák a tárolási nyilatkozaton és a csatolt anyaglista mellékleten, mely – álláspontja szerint – szintén aggályos.

[646] Nyilatkozata szerint kizárólag a tanúvallomásaiban már részletezett, egyszeri betonacél-szállítás volt az egyetlen olyan üzleti kapcsolat a Kft. 1-gyel, ami a vádbeli projekttel kapcsolatos. Ismét kiemelte a projektmenedzser I.r. vádlottal és a Kft. 1-et vezető III.r. vádlottal való személyes találkozását, vallomása szerint kizárólag velük tárgyalt a projekttel, szállítással kapcsolatosan, az Kft. 3 helység 3-i székhelyén azonban nem járt egyik megnevezett sem, sem a vizsgáloi kérdésekben említett II.r. és VII.r. sem.

[647] Hangsúlyozta továbbá azt is, hogy a tárolási nyilatkozaton szereplő bélyegző mindig Helység 3-ban van, az Kft. 3 székhelyén, ezért ezt a dokumentumot – nyilatkozata szerint – csak ott írhatta volna alá és bélyegezhette volna le, ezért nem tudta megmondani, hogy mégis hogyan került Helység 1 neve az iratra, annak kiállításakor.

[648] Folytatólagos gyanúsított kihallgatása során, 2018. november 22. napján (nyomozati irat II. kötet 424. oldaltól) a nyomozóhatóság közölte vele a megalapozott gyanúban foglalt bűncselekmény minősítésének változását, - ez alkalommal V.r. vádlott érdemi védekezést nem terjesztett elő.

[649] Utolsó gyanúsított kihallgatására 2019. február 19. napján került sor (nyomozati irat II. kötet 427. oldaltól), melynek során a nyomozóhatóság az 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző, és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő, jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntette elkövetésével gyanúsította, melyet bűnsegédként valósított meg. A gyanúsítás ellen V.r. vádlott panasszal élt, arra való hivatkozással, hogy a terhére rótt bűncselekményt nem követte el, egyébként a hallgatás jogát választva, részletes vallomást nem tett.

[650] Már ehelyütt, mint V.r. vádlott fenti védekezését alátámasztó bizonyítékként hivatkozik a törvényszék a nyomozás során beszerzett igazságügyi írásszakértői vélemény megállapításaira (nyomozati irat I. kötet 136. oldaltól), mely szerint:

az Kft. 3 nevében kiállított, Helység 1, 2011. április 11. keltezésű tárolási-raktározási nyilatkozatot nevezett kft. képviseletében eljáró V.r. írta alá, - ugyanakkor e nyilatkozat mellékletét képező, Helység 3, 2011. április 11. napi keltezésű anyaglistán a V.r. névalírást ismeretlen személy írta alá, ismeretlen módon és körülmények között, vagyis meghamisította V.r. ügyvezető névalíráását.

[651] A törvényszék előtt megtartott előkészítő ülésen, 2020. február 10. napján V.r. vádlott tagadta a vádiratban terhére rótt bűncselekmények elkövetését, abban való büntetőjogi felelősségét, vallomást tenni nem kívánt (22. számú jegyzőkönyv 9. oldaltól).

[652] A 2020. július 6. napján megtartott tárgyaláson szintén tagadta bűnösségét a terhére rótt bűncselekményekben, érdemi védekezést terjesztett elő, mely tartalmában, főbb irányjaiban, egyértelmű összhangot mutat a nyomozati tanúvallomásában és gyanúsított vallomásában közöltekkel, a fent hivatkozottak szerint (32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 29. oldaltól).

[653] Változatlanul hangsúlyozta, hogy a III.r. vezette Kft. 1-gyel a vádbeli időben annyi üzleti kapcsolata volt, hogy az Kft. 3 cégvezetőjeként egy kamionnyi betonacélt szállított a Kft. 1 részére, melynek vételárát azonban III.r. vádlott cége nem fizette meg, hanem 3-4 hónappal később az árut vissza szolgáltatatta cégük számára.

[654] Korábbi vallomásai ismertetését követően leszögezte, hogy bár a nyomozóhatóság előtti kihallgatások során bemutatott neki egy Kft. 3 nevében kiállított tárolási-raktározási nyilatkozatot, melyre valóban azt nyilatkozta, hogy lehetségesnek tartja, hogy a dokumentumot ő írta alá, azonban hangsúlyozta ezzel kapcsolatosan, hogy aláírásában, annak körülményeiben és előzményeiben semmi olyan magatartás nem merült fel részéről, ami bűncselekménynek minősülhetne.

[655] Állította a tárgyalási kihallgatásakor azt is, hogy a tárolási-raktározási nyilatkozathoz csatolt listán egyértelműen nem az ő aláírása szerepelt, ezt a tényt a nyomozati szakban kirendelt igazságügyi írásszakértő is megállapította, ezért védekezése megalapozott arra nézve, hogy a hivatkozott listán a névaláírását ismeretlen személy hamisította rá.

[656] Tárgyalási vallomásában leszögezte azt is, hogy semmilyen fogalma/kötődése/kapcsolata nincs és nem is volt a vád tárgyává tett projekttel, és az ahhoz kötődő, egyéb vádlotti eljárásokkal kapcsolatosan. A vallomásaiban részletezett, az ő cége és a Kft. 1 között megtörtént, egy betonacél-szállítást kivéve semmilyen gazdasági kapcsolat nem állt fenn, sem pedig pénzügyi teljesítés nem történt, ezért értetlenségét fejezte ki, hogy miként lehetett gyanúsítottja, később vádlottja jelen eljárásnak: személyével szemben emelt vádat megalapozatlannak, és méltánytalannak tartotta.

[657] Számos kérdésre válaszolva azt is egyértelműen kijelentette, hogy neki, mint az Kft. 3 akkori vezetőjének egyáltalában nem volt arról tudomása, hogy az általa aláírt tárolási-raktározási nyilatkozatokat kik, hogyan, milyen célokra fogják felhasználni, így arról sem volt semmiféle tudomása, hogy a hivatkozott dokumentumok a Fűtőmű projekt 1-projekt kifizetési kérelmei során utóbb benyújtásra kerültek.

[658] V.r. vádlott ügybeni vallomásait a fentiek szerint áttekintve, a vádlott társak vallomásainak őt/cégét (Kft. 3) érintő részét, de inkább ennek hiányát figyelembe véve, egyértelműen megállapítható, hogy az Kft. 3-t akkor vezető V.r. vádlott a vádbeli események, a vád tárgyává tett okiratok igen csekély részéhez kötődik a bizonyítás adatai szerint, ahhoz is kétféleképpen:

[659] Ugyanis – nem vitathatóan – az Kft. 3 nevében kiállított, Helység 1, 2011. április 11.-i keltezésű tárolási-raktározási nyilatkozatot az Kft. 3 nevében eljáró V.r. vádlott aláírta, azonban e nyilatkozat mellékletét képező, Helység 3, 2011. április 11.-i keltezésű anyaglistán a V.r. névalírást ismeretlen személy írta alá, ismeretlen módon.

[660] A vádlotti körből rövid ideig V.r. vádlott kizárólag a Kft. 1-et vezető III.r. vádlottal és a projektmenedzseri minőségében eljáró I.r. vádlottal állt kapcsolatban, más személlyel nem, és az – ellenszolgáltatás nélkül maradt – egyszeri gazdasági kapcsolaton túlmenően (Kft. 1 és Kft. 3 között), semmilyen további kapcsolata V.r. vádlottnak sem III.r. vádlottal, sem I.r. vádlottal, sem további vádlott társakkal nem volt.

[661] A megíusult betonacél-szállítási ügyletet egyébként (Kft. 1 és Kft. 3 között) a vádirat egyáltalában nem tartalmazta, de az ítélet történeti tényállásában pontosan rögzíthető/rekonstruálható volt a beszerzett, illetve az V.r. vádlott által becsatolt iratanyag alapján.

[662] V.r. vádlott személyét, ügybeni cselekvőségét érintő terhelő bizonyíték a bizonyítás további csoportjaiban sem merült fel érdemben (tanúvallomások, nagyszámú okirati bizonyíték stb.), - mindez esetében (is) egyértelműen vezetett ahhoz a végkövetkeztetéshez az eljáró tanács részéről, hogy a terhére rótt bűncselekmények elkövetése kétséget kizáró bizonyítást – ahhoz még közelítőt sem – nem nyert az ügyben a bizonyítási eljárás során.

[663] A Kft. 4 nevében kiállított 2011. november 18.-i, és 2011. december 3.-i keltezésű tárolási-raktározási nyilatkozatok révén az eljárás hatáskörébe került **VI.r. vádlott** vallomásaiban – a törvényszék értékelése szerint – mindvégig tagadta a terhére rótt bűncselekmény/ek elkövetését, s noha az előkészítő ülésen sommás nyilatkozatában beismerte bűnösségét a vád tárgyává tett bűncselekményekben és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról is, ez - a korábban hivatkozottak szerint - nem volt alkalmas elfogadásra, s nevezett vádlottal szemben az eljárás érdemi befejezésére sem.

[664] VI.r. vádlott – több vádlott társához hasonlóan – szintén tanúkénti pozícióból „indult” az eljárás kezdeti szakában, így nevezett a nyomozóhatóság 2015. április 27. napján tanúként hallgatta ki az adócsalás vétsége miatt ismeretlen tettes ellen indult büntető eljárásban (nyomozati irat II. kötet 41. oldaltól).

[665] Tanúvallomásában részletesen bemutatta cégét, a Kft. 4-t, a társaság működését, ügyvezetését, profilját – épületgépészeti kivitelezés -, ez utóbbival kapcsolatosan számolt be 2011. novemberében arról az esetről, amikor őt megkereste az Kft. 2. ügyvezetője, IV.r., akinek cégével már hosszú ideje munkakapcsolatban állt.

[666] Vallomásából az derült ki, hogy IV.r. vádlott azt közölte vele, hogy a projekt 1 Múzeum építése során épületgépészeti munkák elvégzéséhez lenne szükség cége munkájára, ezért IV.r. vádlott épületgépészeti terveket adott át neki, mindezek alapján együttesen felmérték a munka anyagszükségletét, megrendelték az anyagokat, majd cége, a Kft. 4 felvonult a munkaterületre, és a tevékenységet 2-4 dolgozóval megkezdték.

[667] Vallomásából és a cégével kapcsolatosan beszerzett szerződéses iratokból megállapíthatóan, a VI.r. vádlott vezette Kft. 4 a IV.r. vádlott vezette Kft. 2. alvállalkozójaként dolgozott a projekt 1 Múzeum-építkezésén, mely munkák nem voltak folyamatosak, egy-kettő hónapig tartottak, végül 2012. júniusában vonultak le a munkaterületről.

[668] Tanúvallomásában VI.r. vádlott hangsúlyozta, hogy a projekttel összefüggő munkálatok során kizárólag IV.r. vádlottal tartotta a kapcsolatot, mással nem, így a fővállalkozó-Kft. 1 részéről senkivel sem találkozott, így a projektet irányító személyekkel sem. Vallomása szerint a cége által elvégzett munkákkal kapcsolatosan egy számlát állított ki a Kft. 4 nevében 2.000.000.- forint + áfa értékben az Kft. 2. felé, mely munkadíjnak körülbelül a felét 2013. novemberében kifizették, míg a díjazásuk további része nyomozati tanúkihallgatása időpontjáig még rendezetlen maradt.

[669] Elébe tárva a 2011. november 18.-án, valamint a 2011. december 3.-án kelt tárolási-raktározási nyilatkozatokat, – amelyeken a Kft. 4 nevében VI.r. névalírása szerepel, – VI.r. vádlott úgy nyilatkozott, hogy azokon valóban az ő sajátkezű aláírása szerepel, illetve a Kft. 4 pecsétje is a megtekintett okiratokon.

[670] A tárolási-raktározási nyilatkozatok keletkezésére/aláírására vonatkozóan azt a beszámolót tette, hogy IV.r. vádlott 2011. év vége felé, egyik nap este felhívta őt telefonon, hogy alá kellene írnia egy pár papírt, mivel haladéktalanul Helység 5-re viszik fel a rész-számlákat a pályázat elszámolásához, és ehhez kell a dokumentumokat ellenjegyeznie. Megállapodásuk szerint másnap reggeli órákban találkoztak a helység 1-i pályaudvar 1-en, ahol IV.r. vádlott elé tette az inkriminált okiratokat (tárolási-raktározási nyilatkozatok, anyaglista melléklettel együtt), melyeket ő aláírásával látott el, kifejezetten és kizárólag annak érdekében, hogy ki tudják fizetni a támogatást karácsonyig.

[671] VI.r. vádlott az iratokkal kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy csak egy alkalommal írt alá ilyesmi okiratot, azonban aláírás előtt meg sem nézte, hogy azokon milyen dátum szerepel, mindezen azonban azért került sor, mert azt ígérték neki (az Kft. 2.-t vezető IV.r. vádlott), hogy „majd jönni fog a pénz ...”, és abból a Kft. 4-et megillető díjazásokat/költségeket is ki fogják tudni fizetni.

[672] Tanúvallomásában úgy emlékezett, hogy IV.r.en kívül, még jelen volt az aláírás során egy másik személy is, aki a dokumentumokat vonattal Helység 5-re felvitte, - erről a személyről egyebet elmondani nem tudott. Emlékezete szerint, volt a nyilatkozatoknak (tárolási-raktározási) melléklete is, mellyel kapcsolatosan IV.r. vádlott olyan tájékoztatást adott neki, hogy egy többmillió forintos szellőztető ventilátor elszámolásáról szól, melyet ő (mármint VI.r. vádlott) nem is látott, és ilyet nem is szállítottak le, ennek az értékét kívánták lehívni (IV.r. vádlott és általa ismeretlen személyek) a támogatásból.

[673] Kifejezett vizsgálói kérdésre tanúkihallgatása során VI.r. vádlott azt közölte, hogy I.r.t egyáltalában nem ismeri, nevezettel a projekt kapcsán sosem találkozott.

[674] Majd csak két év múlva, 2017. március 23. napján került sor VI.r. vádlott első gyanúsítottkénti kihallgatására (nyomozati irat II. kötet 433. oldaltól), mikoris a nyomozóhatóság részéről közölték vele, hogy a Kft. 4 nevében kiállított és általa aláírt, valótlan tartalmú tárolási-raktározási nyilatkozatok a helység 1-i Fűtőmű projekt 1-projekt pályázat során a 7., és 8. számú kifizetési kérelem mellékleteként benyújtásra kerültek, melynek alapján 40.510.000.- forint Európai Unió forrásból, illetőleg a magyar állam központi költségvetéséből származó pénzügyi támogatás megszerzéséhez járult hozzá.

[675] Mindezek alapján VI.r. vádlottat gyanúsították 1 rendbeli, az 1978. év IV. törvény 288.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző, aszerint minősülő jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette, valamint 1 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 314.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző, aszerint minősülő Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntett elkövetésével, mint bűnsegéd.

[676] VI.r. vádlott e gyanúsítás ellen panasszal élt, nyilatkozata szerint a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el, egyéb érdemi védekezést nem terjesztett elő.

[677] Folytatólagos gyanúsított ki hallgatására 2018. november 22. napján került sor (nyomozati irat II. kötet 440. oldaltól), mikor a nyomozóhatóság közölte vele a gyanúsításban szereplő bűncselekmény minősítésének a megváltozását: bűnsegédként elkövetett, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettére. VI.r. vádlott érdemi védekezést ez alkalommal sem terjesztett elő.

[678] Utolsó gyanúsítottkénti kihallgatása 2019. február 20. napján történt (nyomozati irat II. kötet 442. oldaltól), mikoris ismételtén változott a megalapozott gyanúban terhére rótt bűncselekmény minősítése: az 1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett, jelentős vagyoni hátrányt

okozó költségvetési csalás büntettségére. VI.r. vádlott e kihallgatás alkalmával is a gyanúsítást megértette, ellene immár panaszt nem tett, azonban élt a vallomástétel megtagadásának a jogával.

[679] Ahogy már korábban hivatkozott erre a törvényszék, VI.r. vádlott a bírósági szakban, 2019. december 9. napján megtartott előkészítő ülésen (19. számú jegyzőkönyv 11. oldaltól) a vádirat ismertetését követően úgy nyilatkozott, hogy bűnösségét beismeri a terhére rótt bűncselekmények elkövetésében és a tárgyaláshoz való jogáról lemondott, - ezen túlmenően egyéb érdemi nyilatkozatot nem tett. Beismerő vallomása elfogadáshoz nem vezethetett, a korábban hivatkozottak szerint.

[680] 2020. július 6. napi tárgyalási kihallgatásakor (32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 34. oldaltól) ugyancsak élt a vallomástétel megtagadásának jogával, ezért fent hivatkozott nyomozati tanúvallomása/érdemi védekezést nem tartalmazó gyanúsítottai vallomásai felolvasással váltak a bizonyítás részévé.

[681] Áttekintve VI.r. vádlottnak ügybeni vallomásait, ügyben betöltött szerep-jelentőségét, lényegileg ugyanaz az összegző megállapítás tehető, mint V.r. vádlott esetében:

[682] Így a Kft. 4 vezetője igen csekély mértékben, 2 darab, a vádiratban hivatkozott raktározási-tárolási nyilatkozat aláírása kapcsán kötődik a vád tárgyává tett eseményekhez.

[683] Ezen túlmenően VI.r. vádlottal kapcsolatosan az is megállapítható, hogy a vádlott társak közül kizárólag az Kft. 2.-t vezető IV.r. vádlottal állt kapcsolatban, mással nem; VI.r. vádlott a projekt-ügy szélesebb összefüggéseit/irányítóit, döntéshozóit nem ismerte, és egy 1-2 hónap tartamú alvállalkozói munkáktól eltekintve, – mely munkavégzésnek egy része díjazás szempontjából rendezetlen maradt, – a beruházásban nem vett részt; a kifizetési kérelmek ügyintézésében a bizonyítás adatai szerint szerepe nincs/nem volt, az aláírásával ellátott raktározási-tárolási nyilatkozatok felhasználása, annak körülményei, céljai, folyamata stb. kapcsán feltárható VI.r. vádlotti tudattartam a bizonyítási eljárás alapján pontosan nem volt megállapítható, a vád szempontjából legalábbis kétségesnek minősül.

[684] Összevetve a tárolási-raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatos IV.r. és VI.r. vádlotti vallomásokat, az is megállapítható egyértelműen, hogy a Kft. 4 nevében kiállított, 2011. november 18.-i és 2011. december 3.-i keltezésű tárolási-raktározási nyilatkozatokat és azok mellékletét képező anyaglistát VI.r. vádlott az Kft. 2.-t vezető IV.r. vádlott kérésére aláírta, ugyanakkor az aláírásnak pontos körülményei, helyszíne, előzményei a kapcsolódó vallomásokból egyértelműen nem volt megállapítható.

[685] Ugyanakkor az rögzíthető volt az ide kapcsolódó IV.r./VI.r. vádlotti vallomásokból, hogy a Kft. 4 nem szerzett be és nem tárolt anyagot a Kft. 1 részére. VI.r. vádlott a Kft. 4 nevében pedig azért írta alá az inkriminált tárolási-raktározási nyilatkozatokat, mivel IV.r. vádlott azt ígérte, hogy ezáltal a cége által elvégzett munka kifizetésre kerül.

[686] **VII.r. vádlott**, mint a Kft. 5 képviseletre jogosult tagja került kapcsolatba a vádbeli projekttel, olyan előzmények után, hogy az MMJV Önkormányzata, mint megrendelő 2011. március 9. napján kötött megbízási szerződést nevezett cég képviseletében eljáró VII.r. vádlottal a Fűtőmű projekt 1 Múzeum kivitelezésének műszaki ellenőri feladatainak ellátására (nyomozati irat II. kötet 207. oldaltól).

[687] VII.r. vádlott a hosszúra nyúlt eljárás során mindvégig tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését, hol a hallgatás jogát választva, hol érdemi védekezést terjesztve elő (főként írásban), melyekből a törvényszék az alábbiakat emeli ki:

[688] VII.r. vádlott is – több vádlott társához hasonlóan – a nyomozás során először tanúként, majd gyanúsítottként került kihallgatásra, melyek során a következő nyilatkozatokat tette:

[689] Első ízben nevezettet a nyomozóhatóság 2015. július 28. napján tanúként hallgatta ki, az akkor még adócsalás vétségének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő nyomozás során (nyomozati irat II. kötet 241. oldaltól).

[690] Tanúvallomásában részletesen beszámolt cége, a Kft. 5 alapításáról, működéséről, profiljáról, kiemelve, hogy az ügyvezetése alatt lévő társaság – mely 2008.-tól működik – mérnöki tevékenységgel, műszaki ellenőrzéssel foglalkozik, a társaságban a szakmai tevékenységet alapvetően ő végzi, míg tulajdonostársa elsősorban tervezéssel foglalkozott.

[691] Részletesen beszámolt az MMJV Önkormányzatával 2011. márciusában kötött szerződéséről, melynek keretében cége a projekt 1 Múzeum-projekt műszaki ellenőri feladatait látta el, olyan módon, hogy a megrendelő részéről a szerződést tanú 1 polgármester írta alá, akivel azonban ő személyesen a későbbiekben kapcsolatot nem tartott, hanem a projekt ügyeiben főként a projektmenedzserekkel, először I.r. vádlottal, majd később II.r. vádlottal, azt követően tanú 2-vel állt személyes kapcsolatban.

[692] A projekt terveivel összefüggésben azt közölte, hogy 2011.-ben a projekt rendelkezett kiviteli tervvel, majd ismeretei szerint 2011. szeptemberében kapták meg a végleges kiviteli terveket, melyet egy helység 5-i tervező iroda, az Kft. 7 készített.

[693] Műszaki ellenőri feladatellátását úgy jellemezte, hogy ő maga hetente járt ki az építési területre, ahol a kivitelező cég, a Kft. 1 részéről elsősorban tanú 24 felelős műszaki vezetővel tartotta a kapcsolatot, feladata pedig műszaki ellenőrként a kiviteli tervek alapján a műszaki tartalom megvalósításának az ellenőrzése volt. Tudomása volt arról, hogy a fővállalkozó Kft. 1-nek több alvállalkozója is dolgozott a munkaterületen, de ő – hangsúlyozta – csak a generálkivitelezővel (Kft. 1) volt kapcsolatban, s bár volt információja arról, hogy a szerkezetépítést a Kft. 1 alvállalkozója, az Kft. 2. végezte, de ez utóbbi céggel neki személyes kontaktja nem volt.

[694] A munkaterületen zajló munkálatokat úgy jellemezte, hogy 2011. márciusától az év végéig többnyire tereprendezés, szerkezetépítés, alapozás, falazás, földémszerkezet építése stb. történt a munkaterületen, hivatkozása szerint a pontos munkálatokat az építési napló tartalmazta/rögzítette, melyből ő – mint műszaki ellenőr – rendelkezett egy példánnyal. A munkaterületre – tanúvallomása szerint – hetente egyszer-kétszer, a munkafolyamattól függően járt ki, az építési naplóba bejegyzéseket tett, megtekintette a munkafázist, észlelése esetén kijavíttatta a felmerült hibákat, problémákat. A lezárult munkafázisokat követően a munkanem összesítő, illetve a költségvetés szerint a teljesítési igazolásokat is szabályszerűen kiállította.

[695] Tanúvallomásában utalt arra is, hogy 2011. évben keletkezett több olyan megállapodás a megrendelő (MMJV) és a kivitelező (Kft. 1) között, melyek szerint a projekt előrehaladása, zökkenőmentes lebonyolítása érdekében megállapodtak abban, hogy ezeket az anyagokat a kivitelező Kft. 1 beszerzi, kiszámlázza és a megrendelő ezeket kifizeti. Ezen megállapodások mellé a felek csatoltak egy anyaglista-mellékletet is, és ő – mint műszaki ellenőr ez alapján kontrollálta, hogy ezek az anyagok szerepelnek-e a dokumentációban (előzetes anyagbeszerzésről kötött megállapodások).

[696] Vallomásában utalt arra is, hogy ő rendelkezik egy kimutatással a beszerzett anyagokról, illetve arról, hogy ezek mikor kerültek beépítésre. Hivatkozása szerint ezeknek az összege változó volt, mert 50 millió forintos rész-számlázási lehetősége volt a kivitelező Kft. 1-nek.

[697] Az ezek alapján beszerzett anyagokról azt a nyilatkozatot tette tanúvallomásában, hogy neki – mint műszaki ellenőrnek csak a munkaterületre terjedt ki az ellenőrzési feladata-jogosultsága, tehát ő a máshol tárolt anyagokat nem ellenőrizhette.

[698] Vallomásában úgy részletezte a konkrét folyamatot: a kivitelezőtől (Kft. 1) ő kapott egy megállapodást az anyagbeszerzésekről (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás), ehhez mellékelve egy anyaglistát, amelyet leellenőrzött, hogy a dokumentumon megjelölt anyagok szerepelnek-e a megrendelővel kötött megállapodásban

szereplő anyaglistában, és ezt követően kiállította a teljesítésigazolást, amelyekhez mellékelte a kivitelező és a megrendelő közötti megállapodásokat, anyaglista-melléklettel együtt, a kivitelező részére az anyagbeszállító által adott nyilatkozatot arról, hogy az anyagokat tárolják, illetve az ezek mellékletét képező anyaglistát is. Mindezeket a dokumentumokat és az általa kiállított részteljesítési igazolásokat átadta a megrendelő képviselőjének, a projektmenedzserként eljáró I.r. vádlottnak, majd a későbbiekben II.r. vádlottnak is.

[699] VII.r. vádlott hangsúlyozta tanúvallomásában, hogy tudomása szerint a beszerzett anyagoknak csak kisebb része került letárolásra a munkaterületen, melyekről különben fényképfelvételeket is készített, de az anyagok jelentősebb része a beszállítóknak a telephelyén került tárolásra, ahol vallomása szerint helyszíni ellenőrzésre nem volt jogosultsága, ez nem is volt különben feladata.

[700] Ez utóbbi témában születtek a tárolási-raktározási nyilatkozatok, melyek szerint a megvásárolt anyagok a Kft. 1 tulajdonát képezik, de azok a beszállító telephelyén kerültek tárolásra. Vallomásában kitért arra is, hogy ezeknek az anyagoknak a beépítése jelentősen elhúzódott, folyamatosan kerültek végül felhasználásra-beépítésre, még nyomozati tanúkihallgatásának idején is folyamatosan beépítésre kerültek ezekből az anyagokból.

[701] Tanúvallomásában egyértelműen leszögezte, hogy a tárolási-raktározási nyilatkozatok keletkezésénél/kiállításánál/aláírásánál ő nem volt jelen, ezeket az okiratokat volt, amikor a projektvezető (I.r. vádlott, majd II.r. vádlott) volt, amikor a kivitelező (III.r. vádlott) adta át neki.

[702] Tanúvallomásában kitért arra is, hogy 2013. év elején jelezte II.r. projektvezetőnek, hogy számításai szerint hozzávetőlegesen 150 millió forint értékű anyag nem került beépítésre a beszerzett anyagokból a nyilvántartásai szerint. Ezért már nem tartotta szükségesnek további anyag beszerzését a projekt 1 Múzeum-projekt kapcsán, mivel a munkavégzés, illetve a beszerzett anyagok beépítése elhúzódott.

[703] Ezt a problémát II.r. projektvezetővel együtt jelezték az MMJV Önkormányzata felé is. – Ahogyan már utalt erre a törvényszék II.r. vádlott vallomásai, e témájú hivatkozásai kapcsán, az önkormányzat felé történő jelzéseket részletező VII.r. (és II.r.) vádlotti nyilatkozatokat egyértelműen alátámasztják a beszerzett okiratok (nyomozati irat I. számú melléklete – piros színű – 134., 187. oldalaktól).

[704] Tanúvallomása végén utalt arra is, hogy 2015. áprilisában a Kft. 1 „fa.”-val a kivitelezési-vállalkozási szerződés felbontásra került az MMJV Önkormányzat részéről, ekkor ő készített a be nem épített anyagokról egy kimutatást, melyet aztán az önkormányzat részére átadott: E kimutatás szerint az általa becsült – még be nem épített – 150 millió forintos érték tovább nőtt a beruházás előre haladtával.

[705] Már utalt a törvényszék az I.r. vádlotti vallomások kapcsán arra, hogy milyen ellentmondások mutatkoznak, főként az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási-raktározási nyilatkozatok, azok keletkezése, szerkesztése, aláírása, célja, felhasználása stb. kapcsán az I.r. vádlotti vallomások és a VII.r. vádlotti (tanúi) vallomások között. Ezek feloldására fogatosított 2017. december 18. napján szembesítést VII.r. tanú és I.r. akkori gyanúsított között a nyomozóhatóság (nyomozati irat II. kötet 511. oldaltól), mely végül eredményre nem vezetett.

[706] Korábbi gyanúsítottai vallomásával összhangban, I.r. vádlott a szembesítésen is úgy nyilatkozott, hogy a műszaki ellenőr VII.r. kérte meg őt arra, hogy hozzájáruljon az előzetes anyagbeszerzéshez, mely dokumentumot nem ő szerkesztette.

[707] VII.r. akkoriban a szembesítésen úgy nyilatkozott, hogy I.r.tól tudta meg, hogy létezik a megoldás (mármint előzetes anyagbeszerzés), hangsúlyozta, hogy ő nem kérte a hozzájárulását mindehhez I.r.tól, valamint leszögezte, hogy a megjelölt dokumentumokat (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások) nem ő szerkesztette.

[708] A tárolási-raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatosan a nyomozati szembesítésen I.r. vádlott úgy nyilatkozott, hogy nem ismeri a tárolási-raktározási nyilatkozatokat kiállító cégeket, kizárólag az Kft. 2.-t, és a megjelölt nyilatkozatokat nem is tudja, hogy ki készítette-szerkesztette, nem volt jelen azok aláírásánál, hozzá nem is került ilyen okirat.

[709] Ugyanebben a témakörben VII.r. akkori tanú úgy fogalmazott, hogy nem tudja, hogy ki készítette a tárolási-raktározási nyilatkozatokat, azok aláírásánál/kiállításánál nem volt jelen, azonban korábbi tanúvallomásától eltérően, – mikor I.r. vádlott szerepét hangsúlyozta -, már azt közölte, hogy nem emlékszik rá, hogy kapott-e I.r.tól tárolási-raktározási nyilatkozatot, vagy sem, nem tartotta kizártnak, hogy a jelzett okiratokat a kivitelezőtől (Kft. 1) kapta meg.

[710] I.r. vádlott a szembesítésen is azt hangsúlyozta, hogy ő kizárólag a kivitelező Kft. 1-gyel állt kapcsolatban, más cégekkel nem, és az ügyben vizsgált, előzetes anyagbeszerzési megállapodások aláírásával csak engedélyt adott a kivitelező számára az anyagbeszerzésre, de hogy ezt követően a kivitelező Kft. 1 kitől és milyen anyagokat szerzett be, arról neki már nem volt semmilyen információja. VII.r. akkori tanú megismételte a korábbi tanúvallomásában előadottakat: E szerint ő a megkapott dokumentumok alapján ellenőrizte, hogy mi került beépítésre és ez alapján állította ki a teljesítési igazolást.

[711] I.r. akkori gyanúsított a szembesítésen is hangsúlyozta, hogy csak a hozzájárulását adta – a megrendelő megbízottjaként, projektmenedzserként, – az előzetes anyagbeszerzésekhez, de a továbbiakról, hogy ténylegesen ezek az anyagok beszerzésre és beépítésre kerültek-e, arról már egyáltalában nem volt/nincs tudomása, hiszen ez - álláspontja szerint - a műszaki ellenőr (VII.r.) feladata volt.

[712] A szembesítési eljárás végén – korábbi, I.r. vádlottra tett terhelő nyilatkozatait némileg cizellálva, – VII.r. tanú úgy nyilatkozott, hogy végül már nem tudta megmondani, hogy a projektmenedzser I.r.hoz pontosan milyen iratok kerültek. - Fenti nyilatkozatokra figyelemmel, az eljáró vizsgáló I.r. gyanúsított és VII.r. tanú között lefolytatott szembesítést részben eredményesnek nyilvánította.

[713] Nyomozati tanúkihallgatását követően majdszak három és fél évvel később, 2019. február 21. napján VII.r. vádlottat a nyomozóhatóság gyanúsítottként hallgatta ki: Közölték vele – a későbbi vád tárgyát képező, - bűncselekmény megalapozott gyanúját és az 1978. év IV. törvény 310. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző, de a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettének bűnsegédként való elkövetésével, továbbá 9 rendbeli, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségével gyanúsították meg.

[714] VII.r. vádlott fenti gyanúsítás ellen panasszal élt, a bűncselekmények elkövetését tagadta, részletes védekezést azonban nem terjesztett elő (nyomozati irat II. kötet 505. oldaltól).

[715] A bírósági szakban a 2020. február 10. napján megtartott előkészítő ülésen (22. számú jegyzőkönyv 11. oldaltól) VII.r. vádlott a terhére rótt bűncselekményekben való bűnösségét nem ismerte be, az előkészítő ülésen nem kívánt vallomást tenni.

[716] Ugyanakkor nevezett vádlott védője az előkészítő ülésen becsatolt egy táblázatot csatolmányokkal együtt – külön kötetbe szerelve 22/I. sorszám alatt - melyben azt gyűjtötte ki/rendszerezte védenca, hogy melyek azok az anyagok, és milyen értékben, amelyek a projekt 1 Múzeum-beruházás során beépítésre kerültek és amelyek a vádirati tényállásban az anyagbeszerzésben szerepelnek.

[717] A VII.r. vádlott által rendszerezett/összekészített anyag végkövetkeztetése a kimutatás szerint az volt, hogy összességében 188.000.000.- forint értékű anyag beépítésére sor került, és nagyságrendileg mintegy 160.000.000.- forint értékű anyag nem került beépítésre azon anyagok közül, amelyeket a vádirat anyagbeszerzéseként rögzít.

[718] A törvényszék számára becsatolt kimutatást/táblázatot csatolmányokkal együtt VII.r. vádlott állította össze/szerkesztette és a korábbiakban a Kft. 1 „fa.” felszámolási eljárásában is becsatolta.

[719] A 2020. július 8. napján foganatosított tárgyalási kihallgatása során (32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 38. oldaltól) VII.r. vádlott írásbeli vallomást terjesztett elő (32/III. sorszám alatt), szóban nem kívánt nyilatkozatot tenni.

Írásbeli vallomásából a törvényszék a következőket emeli ki:

[720] Elsőként: VII.r. vádlott a 2015. július 28. napján tett – fentebb hivatkozott – nyomozati tanúvallomásában foglaltakat tartotta fenn, a I.r. vádlottal a nyomozás során foganatosított szembesítésen tett nyilatkozatát pedig azzal egészítette ki, hogy nem volt részéről értelme annak, hogy I.r.t megkérje – nevezett nyomozati vallomása szerint -, hogy járuljon hozzá az anyagbeszerzéshez. Hangsúlyozta, hogy nem volt értelme effajta kérés előterjesztésének a projektmenedzser felé részéről, megerősítette korábbi nyilatkozatát arra nézve, hogy nem is tudta, hogy ilyen intézmény létezik (mármint előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás és csatolmányai) a beruházások bonyolításánál.

[721] Írásbeli vallomásában leszögezte, hogy ő egyetlen részteljesítést megelőzően sem keresett meg senkit, hogy számlázza le a kivitelező (Kft. 1) következő rész-számláját. Hangsúlyozta, hogy mindig az aktuális projektvezetés (I.r. vádlott, majd II.r. vádlott) kivitelezővel (Kft. 1) történt megállapodása és kérése alapján járt el, és az általuk megküldött dokumentumok alapján állította ki a teljesítési igazolást műszaki ellenőrként.

[722] Jelezte azt is, hogy miután az első részteljesítést követően a projektvezetés további munkálatok elszámolását kezdeményezte, ő azt közölte velük, hogy nincs lehetősége a teljesítésigazolást kiállítani, mivel ahhoz nem történt elegendő munkavégzés. Beszámolt arról is, hogy megküldtek részére egy tervezetet előzetes anyagbeszerzésről, – szerzője a Könyv 21 Bt. volt, azzal a további tájékoztatással, hogy a szerződés szabályos, ezt a városi beruházó cég alkalmazásában állt tanú 25 nevezetű személy közölte feléje, tájékoztatása szerint bevett gyakorlat ennek alkalmazása. Mindezek után nem merült fel benne, hogy az eljárással (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások alkalmazása stb.) bármilyen probléma lehetne.

[723] Írásbeli vallomásában többször hangsúlyozta, hogy a tervek hiányát gyakran jelezte I.r. vádlott – projektvezető felé, nemcsak szóbeli találkozásuk során, hanem írásban is. - Ez utóbbi közlési forma igazolására becsatolta 2011. május 13. napján kelt, I.r. projektvezetőhöz címzett levelét.

[724] Ebben azt jelezte, hogy a projekt 1 Múzeum kivitelezési munkálataival kapcsolatosan az építési naplóban rögzítette aggályait. Többszöri bejegyzésben megjelenik a hivatkozott dokumentumban a kiviteli tervek hiánya, melyek azt a következményt vetítik előre, hogy a bontási munkálatok befejezését követően nem tudják időben megkezdeni a szerkezetépítést. E levelében arra is felhívta VII.r. műszaki ellenőr I.r. akkori projektvezető figyelmét, hogy a kiviteli tervek hiánya veszélyeztetheti a projekt végső befejezésének határidejét, ezért kérte a projektvezető intézkedését a terv ellenőrzésen átesett kiviteli tervek mielőbbi rendelkezésre bocsátása érdekében.

[725] Csatolta még írásbeli beadványához VII.r. vádlott a 2011. augusztus 3.-i keltezésű, szintén I.r. projektvezetőhöz címzett levelét: Ebben a beruházás során megmutatkozott, különböző építészeti/műszaki problematikákról és ezek következményeiről tesz említést, utalván arra, hogy a kivitelező ezeket többletmunkaként kívánja elszámolni.

[726] Levelében rögzíti, hogy a hivatkozott munkálatok valóban elkészültek, műszaki ellenőrként neki ezzel kapcsolatosan kifogása nincs, a mennyiségek ellenőrzését is soron kívül elvégezte. Felhívta a projektvezető figyelmét arra még, hogy a felmerült többletmunka a tervek, valamint a helyszíni művezetés hiányosságaiából adódhat, ezért a hivatkozott többletmunka jóváhagyását a megrendelő részéről javasolta kellő gondossággal felülvizsgálni.

[727] Kérte továbbá a projektmenedzser I.r. tájékoztatását a végleges kiviteli tervek elkészültének időpontjáról, valamint a tervellenőrzés pályáztatásáról és esetlegesen a pályázat eredményéről, hivatkozva arra is, hogy a korábbi egyeztetések alapján a szerkezetépítő terveket 2011. májusára, a komplett kiviteli terveket 2011. augusztusára ígérték rendelkezésre bocsátani. Ehhez képest levele keltének időpontjában – 2011. augusztus 3.-án – a kivitelezéshez szükséges terv-dokumentációkat csak részben adták át részére: az úgynevezett pallérterveket, a szerkezetépítő-, és egyéb szakági tervek nélkül.

[728] Fenti, projektmenedzserhez írt levelében a műszaki ellenőr VII.r. hangsúlyosan jelezte azt is, hogy a kivitelezés akkor – 2011. augusztus – minimális kapacitással folyik, a tervek és a finanszírozás hiányában, ezért a projekt befejezésének határidejét kritikusan tartja. Utal arra is, hogy a kivitelező (Kft. 1) tájékoztatása alapján a benyújtott számlái a levél keltezésének napjáig nem kerültek kiegyenlítésre, ezért kérte I.r. projektmenedzsert a finanszírozás akadályainak mielőbbi megszüntetésére, a projekt sikeres megvalósítása érdekében.

[729] VII.r. vádlottnak a 2011. augusztus 3. napján I.r. projektmenedzser felé írott levelével kapcsolatosan a törvényszék utal rá, hogy noha ez időben I.r. projektmenedzserségére vonatkozó írásbeli szerződés szerint a megbízatás már megszűnt (2011. június 30.), de – a bizonyítás adatai szerint, a korábban hivatkozottak alapján – I.r.

vádolt a megrendelő – MMJV, Kft. 9 felelős vezetői szóbeli megbízása alapján változatlanul ellátta a projektmenedzseri feladatokat, egészen II.r. vádlott projektmenedzserkénti megbízásáig (2011. szeptember 26.).

[730] Arra is utal a törvényszék ezzel kapcsolatosan, hogy egyébként I.r. vádlott projektmenedzserkénti megbízásának megszűnéséről, ennek tényéről VII.r. műszaki ellenőrt csak jóval később tájékoztatta a Kft. 9, 2011. október 4.-én (nyomozati irat III. kötet – fekete színű – 102. oldaltól).

[731] VII.r. vádlott írásbeli vallomásában kitért arra is, hogy 2011. márciusában átadásra kerültek a 2009. novemberi keltezésű építészeti kiviteli tervek, illetve bontási tervek, ezt követően – jegyzőkönyv nélkül - még további munkaközi kiviteli tervek kerültek átadásra, melyek tartalmazták a szükséges munkálatok (közútalagút, alapozás stb.) terveit 2011. július 16.-án és július 22.-én. Ez utóbbi munkarészek kapcsán megjegyezte, hogy azok nem is szerepeltek a pályázati költségvetésben, melyet a kivitelező (Kft. 1) közölt I.r. projektmenedzserrel, ezért e munkarészek elszámolhatóságával kapcsolatban állásfoglalást kértek.

[732] A projektmenedzserként eljáró I.r. pedig 2011. november 6.-án válaszolt e-mailben a műszaki ellenőr VII.r. vádlottnak, mely válaszában lényege az volt, hogy a Kft. 1 a közbeszerzési eljárást követően 965 millió forintos átalányárban állapodott meg az MMJV megrendelővel a vállalkozási szerződésben, a szerződés szövege is az ajánlati ár és a közvetlen önköltség közti különbséget magyarázza meg, ezért tartalmazza a feladatok teljesítésével kapcsolatban felmerülő összeg költségét, kiadását.

[733] I.r. levelében hivatkozott még a Szegedi Ítéltábla Polgári Kollégium 1/2006.(XII.30.) kollégiumi ajánlására is, mely az építési vállalkozási szerződésekben a vállalkozói díj meghatározásáról szól.

[734] VII.r. vádlott írásbeli vallomásában – a beruházás előrehaladtát felvázolva – nyilatkozott arról is, hogy végül a végleges kivitelezési tervek – hivatalos jegyzőkönyvvel – 2011. október közepén kerültek részére átadásra, mikor is a kivitelező (Kft. 1) azt jelezte, hogy az átadott tervek alapján felülvizsgálta a pályázatban szereplő műszaki tartalmat, és több olyan rész van, ahol magasabb a műszaki tartalom az ajánlatához képest, ezt jelezte a projektvezetés felé. A kivitelező (Kft. 1) ezen eltérésekről kimutatást végzett, melyet megküldött a városvezetés felé. Ezzel kapcsolatosan többször jelezték a kivitelező Kft. 1 felé, hogy a pályázatban szereplő ajánlattól nincs lehetőség eltérni, erről már a későbbi projektvezető – II.r. – helyszíni ellenőrzés során tájékoztatta a kivitelezőt.

[735] Írásbeli vallomásában VII.r. vádlott hivatkozott az MMJV, mint megrendelő és a Kft. 1, mint kivitelező közötti vállalkozási szerződés (nyomozati irat I. kötet 100. oldaltól) 4.

pontjában foglaltakra, ezzel összefüggésben a 191/2009. (IX.15.) Kormányrendelet 3.§ (5) bekezdésében foglaltakra is. Hangsúlyozta, hogy a vádbelihez hasonló szerződés úgynevezett átalánydíjas szerződésnek minősül, ahol a kivitelezőnek a vállalási díjon felül nincs lehetősége további díjazás elszámolására, azonban a megrendelőnek sincs lehetősége az esetlegesen elmaradó munkák díjával csökkenteni a megbízási díj összegét.

[736] Utalt arra is írásbeli vallomásában, hogy az Kft. 2. alvállalkozóként való megjelenésével látványos módon előrelépés, előrehaladás történt a projekt kivitelezésében, a cég szakértelme ehhez megfelelőnek tűnt. Abban a stádiumban, amikor az Kft. 2. végzett munkát a projekt 1 Múzeum munkaterületén, akkor olyan mennyiségű beszerzett anyag került folyamatosan beépítésre, hogy műszaki ellenőrként még csak fel sem merült benne, hogy az anyagbeszerzések nem valósak. Továbbá azért sem volt ilyen aggálya, mert az építkezés helyszínén is jelentős mennyiségű anyag volt megtalálható. – Erről beadványában fénykép mellékletet csatolt az építkezés helyszínén tárolt anyagokról.

[737] Vallomásából kitűnően, 2012. nyarán érezte, hogy az építési folyamat határozottan lelassult, ezt követően pedig a kivitelező (Kft. 1) további anyagokat kívánt beszerezni, azonban ő már jelezte a projektvezetés, elsősorban II.r. projektvezető felé, hogy erre nincsen szükség, mivel az eddig beszerzett anyagoknak még csak körülbelül 60 százaléka épült be. A projektmenedzser egyetértett álláspontjával, melyet együtt jeleztek MMJV vezetői, Kft. 9 vezetői felé, rögzítve abban, hogy körülbelül 150 millió forintnyi anyag nem került beépítésre, ezért nem javasolják a további anyagbeszerzés engedélyezését. – Ezzel már részletesen foglalkozott a törvényszék a projektmenedzserként eljáró II.r. vádlott ide vágó vallomásával kapcsolatosan, és okirati bizonyítékként is megjelölte a nyomozati irat I. számú melléklet – piros színű – 134. oldaltól elfekvő e-mailes levelezést II.r. és VII.r. vádlottak részéről MMJV vezetése, Kft. 9 vezetése felé.

[738] Írásbeli vallomásában megdöbbenőnek minősítette a személyével kapcsolatos cselekvőseget rögzítő vádirati megállapításokat (elsősorban vádirat 9. oldal első hosszú bekezdés), mellyel kapcsolatos bizonyítékokat – álláspontja szerint – a beszerzett okiratok, bizonyítékok nem támasztanak alá.

[739] Hangsúlyozta, hogy őt senki nem tájékoztatta arról, hogy a vádban megjelölt anyagok nem kerültek volna beszerzésre, és fel sem merült benne, oka nem volt ilyesmit feltételezni, hogy az anyagbeszerzések valótlan tartalommal bírnak.

[740] Hivatkozott az MMJV vezetésével, tanú 1 polgármesterrel aláírt megbízási szerződésére, mely nem tartalmazott olyan pontot, hogy neki ezen beszerzések valóságtartalmát kellett volna vizsgálnia, olyat pedig főleg nem, hogy a munkaterületen kívül bármilyen ellenőrzést, vizsgálatot kellene elvégeznie.

[741] Álláspontját rögzítette, miszerint részéről – mint műszaki ellenőr részéről – az anyaglisták vizsgálata kizárólag olyan célból/szempontról történt, hogy a későbbiekben a kivitelezőnek ne legyen lehetősége kétszer/többször ugyanazt a tételt elszámoltatnia. Ezért ő – műszaki ellenőrként eljárva – a kivitelező és a megrendelő közötti megállapodás (előzetes anyagbeszerzésről) mellékletét képező listát egyeztetve a részére átadott kivitelezői árajánlattal, az általa aláírt teljesítési igazoláshoz aztán csatolta ezeket a dokumentumokat.

[742] Több helyütt hangsúlyozta írásbeli vallomásában is, hogy az általa műszaki ellenőrként kiállított teljesítési igazolásokban nem tett semmilyen valótlan tartalmú nyilatkozatot, mivel minden egyes nyilatkozatban/okiratban feltüntette, hogy azok milyen dokumentumok alapján kerültek kiállításra.

[743] Hangsúlyozta, hogy az ő feladata műszaki ellenőrként a projekt kivitelezésének műszaki ellenőrzése volt, azonban megbízása egyáltalában nem terjedt ki a megrendelő (MMJV) és a kivitelező (Kft. 1) közötti megállapodások, kivitelezői nyilatkozatok valóságtartalmának vizsgálatára.

[744] Addigi szakmai munkásságát, szakmai hitvallását bemutatva, közölve azt is, hogy a büntetőeljárás során, 2020. évben korábbi főiskolai diplomája mellé megszerezte az egyetemi építész-mérnöki diplomát is, teljes értetlenségét fejezte ki ügybeni meggyanúsítása, megvádolása miatt, előadva azt is, hogy az utóbbi években a projekt 1 Múzeummal kapcsolatos meghurcoltatása okán műszaki ellenőrzést már csak igen ritkán vállalt.

[745] Már e helyütt megjelölve VII.r. vádlott műszaki ellenőri megbízásával, feladatkörével, kötelezettségeivel stb. összefüggő okirati bizonyítékokat (nyomozati irat II. kötet 207., 211., 212., 239. oldalaktól), - hangsúlyozza a törvényszék azon álláspontját, hogy – az ügyészi perbeszédben kifejtettekkel szemben – nem következik az a csatolt okiratokból megállapítható műszaki ellenőri feladatokból, kompetenciákból, hogy VII.r. vádlottnak a teljesítési igazolások kiállítása előtt a projekt 1 Múzeum munkaterületen kívül eső helyszíneken (Kft. 2., Kft. 3, Kft. 8, Kft. 4 székhelye/telephelye stb.) kellett volna ellenőriznie az okiratokon megjelölt anyagok beszerzését, rendelkezésre állását, raktározását.

[746] Így ennek a munkaterületen kívüli helyszíneken való ellenőrzésnek elmaradása részéről – mint műszaki ellenőr részéről – a törvényszék értékelése szerint szakmai hibaként, főként bűncselekményt megvalósító magatartásként/mulasztásként egyáltalában nem definiálható.

[747] VII.r. vádlott vallomásait fentiek szerint áttekintve, jól látható, hogy korai (nyomozati tanú, szembesítési nyilatkozat stb.) vallomásaiban szereplő, főként I.r. vádlottat, kisebb részben II.r. és III.r. vádlottakat (projektmenedzserek, kivitelező cég vezetője) terhelő nyilatkozatai miként enyhülnek az eljárás végére.

[748] Minthogy az is egyértelműen megállapítható VII.r. vádlott vallomásaiból (és etekintetben teljes összhang van I.r.-II.r.-III.r.-IV.r. és VII.r. vádlottak vallomásai között), hogy rendkívüli nehézségek (fizetési késedelmek, tervezési/műszaki/gazdasági problémák, nehézkes kommunikáció-döntéshozatal, pályázati kötöttségek, bürokratikus gátló tényezők stb.) sújtották a projekt 1 Múzeum-projektet az építkezés megindulásától kezdve, annak egész folyamatban léte alatt, mely problematikák nyilvánvalóan akár szokatlanak tűnő, az általános építkezési-beruházási gyakorlatban addig nem ismert megoldásokhoz vezethettek kényszerűségből, ki nem zárhatóan a vádbeli események időszakában is.

[749] III.r. vádlott házastársának, a Kft. 1 ügyvezetőjének, **VIII.r. vádlottnak** gyanúsítottkénti kihallgatására 2017. június 15. napján került sor, akkori meghatalmazott védője, a büntetőügyből tárgyalási szakban kizárt ügyvéd 1 védő jelenlétében (nyomozati irat II. kötet 447. oldaltól).

[750] A törvényszék vissza utal nevezett védő ügyből való kizárásával, annak indokaival, és védői minőségével érintett III.r. és VIII.r. vádlottak gyanúsítottai vallomásainak kirekesztésével kapcsolatosan a korábban kifejtettekre, azt már nem ismétli meg.

[751] Így röviden leszögezi, hogy értékelésnek anyagát nem képezte VIII.r. vádlottnak a 2017. június 15. napján tett gyanúsítottai vallomása, a 2017. június 29. napján benyújtott írásbeli vallomása, továbbá a 2019. február 11. napján tett gyanúsítottai vallomása sem (nyomozati irat II. kötet 447., 455., 459. oldalaktól).

[752] VIII.r. vádlott a 2020. február 10. napján megtartott előkészítő ülésen nyilatkozata szerint az ügyészi vádat és azok következményeit megértette, bűnösségét egyáltalában nem ismerte el a terhére rótt bűncselekményekben, vallomást nem kívánt tenni (22. számú jegyzőkönyv 13. oldaltól).

[753] A 2020. július 8. napi tárgyalási kihallgatása során VIII.r. vádlott szintén élt a hallgatás jogával, érdemi védekezést nem terjesztett elő, korábban tett vallomásainak fenntartásáról nyilatkozott (32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 41. oldaltól).

[754] A gyanúsítottai vallomások kirekesztéséből és az előkészítő ülésbeli/tárgyalási védekezés hiányából végső soron az következik, hogy VIII.r. vádlott részéről nincsen értékelendő vallomás az ügyben, a bűncselekmények elkövetését tagadó rövid tárgyalási nyilatkozatain túlmenően.

[755] Személyével, ügybeni szerepével, a vádbeli eseményekben mutatott aktivitásával/vagy éppenséggel ennek hiányával, az ügyvezetése alatt álló Kft. 1 irányításával, a céghez kötődő döntési kompetenciájával stb. kapcsolatosan az azonban mégis kiderül a nevét/személyét egyáltalában megemlítő vallomásokból (I.r., II.r., III.r., IV.r. és VII.r. vádlottak vallomásai, továbbá a projekttel összefüggésben nyilatkozó tanúk vallomásai-MMJV vezetői köréből, Kft. 9 vezetője és alkalmazottai részéről, Kft. 6 alkalmazottai részéről, tervezők stb.):

[756] Nem VIII.r. vádlott, hanem a megfelelő műszaki végzettséggel, ismeretekkel és cégvezetői tapasztalatokkal bíró férje, III.r. vádlott irányította valójában a Kft. 1-et, intézte annak ügyeit, döntött a céget érintő kérdésekben, ennek során járt el a kivitelező részéről a projekt 1 Múzeum-projekt-építkezés során.

[757] VIII.r. vádlott szerepe pedig a 2010. november 26. napi vállalkozási szerződés aláírásán túlmenően (MMJV és Kft. 1 között) a kapcsolódó okiratok aláírására szorított a későbbiekben (előzetes anyagbeszerzésekről szóló megállapodások, számlák, tárolási-raktározási nyilatkozatok stb.).

[758] Kifejezetten VIII.r. vádlott személyére koncentráltan vizsgálva a bizonyítási anyagot, a vádlott társak vallomásait, tanúvallomásokat, a nagyszámú okirati bizonyítékot, a törvényszék álláspontja szerint nem nyílt mód – ahogyan a további vádlottak esetében sem, – kétséget kizáró megállapításokat tenni a vádiratban foglaltak szerint, az ellentmondó bizonyítékok értékelése nyomán megmutatkozó, fel nem oldható bizonytalanságok, kétségek stb. alapvetően más végkövetkeztetésre indították az eljáró tanácsot, mintsem azt a vád (vádirat/végindítvány) tartalmazta.

[759] Így összegezve: Ismeretlen személy utasítására, pontosan meg nem állapítható előzmények után és körülmények között alakult ki azon gyakorlat a projekt építkezés során, hogy a megrendelő részéről projektmenedzserként eljáró I.r. vádlott, majd II.r. vádlott, illetve a Kft. 1 részéről eljáró VIII.r. vádlott, valamint III.r. vádlott előzetes anyagbeszerzésről megállapodásokat kötöttek, melyek alapján aztán a Kft. 1 képviselőjében eljáró ügyvezető, VIII.r. vádlott az anyagbeszerzésekről számlákat állított ki a Kft. 1 nevében az MMJV Önkormányzata felé.

[760] Hangsúlyozza a törvényszék, hogy az eljárás során nem volt megállapítható, hogy a Kft. 1 nevében kiállított számlák mögött valós gazdasági tevékenység nem volt/avagy volt, (ha igen, milyen mértékben), az anyagok beszerzésére, beépítésére egyáltalán nem, vagy csak részben került sor, és annak megállapítására sem nyílt mód, hogy az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások aláírására is csak azért került volna sor, hogy az MMJV Önkormányzat, illetve a Támogató felé igazolják az anyagbeszerzést, azt valósnak tüntessék fel.

[761] Mindezek alapján alakult ki a törvényszéknek az a határozott álláspontja, hogy az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, illetve a Kft. 1-s számlák tartalmának valótlansága/valósága kapcsán sem tehető egzakt megállapítás.

[762] VIII.r. vádlott pedig, – aki a bizonyítás adatai szerint mindvégig férje, III.r. vádlott utasítására írta alá a vádbeli előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokat, illetve állította ki ezek alapján a számlákat a Kft. 1 nevében, – esetében pedig ugyancsak nem volt egyértelműen megállapítható, hogy VIII.r. vádlott tudott volna olyasmiről, hogy ezek mögött nincsen valós anyagbeszerzés, azok valótlán tartalmúak lennének.

[763] A vádlottak kihallgatását követően kiterjedt **tanúbizonyítás** folyt az ügyben a perbíróság előtt, részben hivatalból, részben ügyészi, védői, vádlotti bizonyítási indítványoknak helyt adva, így tematikusan az alábbi tanúi csoportok elkülöníthetők:

- MMJV Önkormányzatának vezető beosztású tisztségviselői, alkalmazottai: tanú 16 – a feljelentő képviselője, adó osztály vezetője, a polgármester által elrendelt belső vizsgálat résztvevője, tanú 10 – Városüzemeltetési és Városfejlesztési Főosztály vezetője, tanú 11 – főépítész, tanú 12 – Helység 1 Város alpolgármestere 2012-2018.-ig, előtte 2011.-től Humán Főosztály vezetője,

- a polgármester által elrendelt belső vizsgálat résztvevői: tanú 13 – tanú 1 polgármester kabinetfőnöke, tanú 14, tanú 15, tanú 17 vezető tisztségviselők.

- a Kft. 9 részéről: tanú 6 Mária – ügyvezető, tanú 21 – ügyintéző/alkalmazott, tanú 26 – Helység 1 Holding Zrt. projektirányítási asszisztens, tanú 2 – pénzügyi projektmenedzser (I.r. vádlott megbízásával egyidejűleg),

- a Támogató részéről (támogató) a kivitelezés pénzügyi ellenőrzését végző ellenőrző szervezet, Kft. 6 alkalmazottai: tanú 27 – konstrukció felelős, tanú 28 – programirányító referens, tanú 29 – közbeszerzési referens, programirányító;

- a vádbeli projekthez kapcsolódó terveket készítő Kft. 7 vezetői, tervezők: tanú 3 és tanú 4,

- az MMJV Önkormányzatának tanácsadó cége, az Kft. 14 vezetője – tanú 20.

[764] Fentieken túlmenően, további tanúvallomások vádirati indítványra felolvasással váltak a bizonyítás részévé (49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 46. oldaltól):

tanú 5 – Kft. 8 ügyvezetője, tanú 24 – a kivitelező Kft. 1 felelős műszaki vezetője, tanú 30 – Kft. 2. könyvelője, tanú 31 – Kft. 14 alkalmazottja.

[765] Ezen túlmenően tanú 32, tanú 33, tanú 34 tanúk nyomozás során tett (részben írásbeli) tanúvallomása, - melyek a később hivatkozottak szerint teljesen irrelevánsnak bizonyultak a vádbeli események vizsgálata szempontjából.

[766] A tanúbizonyítással kapcsolatosan hangsúlyozza a törvényszék, hogy az volt észlelhető a tárgyalási kihallgatások során, és ez nagyban nehezítette a tényállás felderítését, megállapítását, hogy a nyomozati szakban kihallgatott tanúk jórésze – e körbe tartozó tanúk főként MMJV, Kft. 9, Kft. 6, Kft. 14 stb. részéről -, akár többször is ki voltak hallgatva a nyomozás során, de mégis, akkori kihallgatásaik mélységét, kereteit egyértelműen megszabta a büntető feljelentés, annak szövegezése, megállapításai, - ez a korábban hivatkozottak szerint egyértelműen meghatározta a későbbi gyanúsítások szövegét, – tanúk esetében a vizsgálok által feltett kérdések körét, mélységét, a kérdésekkel érintett témaköröket is.

[767] Figyelemmel arra, hogy a tárgyalási kihallgatás során minden, korábbi szakban kihallgatott tanúnak ismertetésre került a nyomozás során tett akár több vallomása, nyilatkozata, - a törvényszék értékelése szerint az ügybeni vád szempontjából – sajnos – sok, fontosnak tűnő kérdés feltételére, téma felvetésére nem került sor a nyomozati kihallgatások során.

[768] Így – már most kiemelve a tanúi körből, hiába került több ízben a nyomozás során tanúkihallgatásra a Kft. 9 vezetője, tanú 6, több esetben pontosan olyan kérdéseket nem kapott, amelyek – a törvényszék értékelése szerint – fontosak lettek volna a vádbeli eseményekhez közeli időkből fogatosított kihallgatásai során.

[769] Próbálta a törvényszék fenti hiányosságokat pótolni a tanúk tárgyalási kihallgatása során, de történt mindez a 2020-2021-es időszakban, időben nagyon távol esően a vizsgált eseményekhez: Ennek eredményeképpen gyakran bizonytalan, pontatlan vallomások/válaszok születtek: „nem emlékszem, már nem tudom, nem tudok válaszolni ...” stb. válaszok hangoztak el számos kérdésre több tanútól, akik némely vonatkozásban, esetenként fontos körülményekről, akár önellentmondóan is nyilatkoztak a korábbi, nyomozati vallomásaikhoz/válaszaikhoz képest.

[770] Nem diszkriminatívan, de ehelyütt is utal a törvényszék már előzetesen a Kft. 9-et vezető tanú 6 tanú vallomására, aki – különböző kihallgatásai során – hol így, hol úgy emlékezett a vádbeli események szempontjából fontos momentumokra. Esetenként megtévesztettnek minősítette magát, szervezetét, az önkormányzatot stb., későbbi vallomásában ezzel teljesen ellentétesen nyilatkozott: hol volt információja/más kihallgatásán éppenséggel nem, a kérdésekkel érintett eseményekről, bizonylatokról, eljárásokról stb..

[771] Effajta tanúi vallomások/azok változásai más ügybeni tanúknál is előfordultak; tíz évvel a vizsgált események után talán nem is tekinthető mindez meglepőnek, de egyértelműen visszavetette az ügybeni bizonyítást.

[772] Ahogy arra a törvényszék az értékelés bevezető részében már utalt, több olyan tanú van az ügyben, akik kizárólag tárgyalási szakban kerültek kihallgatásra, dacára annak, hogy indokolt lett volna idézésük/tanúkihallgatásuk már a nyomozóhatóság részéről is, - különös figyelemmel arra, hogy egy vádbeli eseményekhez időben közeli tanúkihallgatásnál nyilvánvalóan érdemi/érdemibb, az ügy elbírálását jobban segítő vallomások is születhettek volna részükről.

[773] Ebből a szempontból kiemeli a törvényszék Helység 1 Város akkori polgármesterének, tanú 1nak személyét, ügybeni szerepét, ismereteit (a büntető feljelentésről, a büntető feljelentést megelőző belső vizsgálatról, a projekt előre haladásáról, azt gátló tényezőkről, a projekthez kapcsolódó számos személy magatartásáról, stb.), - akit ugyan idézett a törvényszék tárgyalási szakban, de tanú 1 sajnálatos halála ezt a kihallgatást végleg megghiúsította.

[774] tanú 1 polgármesteren túlmenően, további MMJV vezetők korabeli tanúkihallgatása is érthetetlen okokból maradt el a hosszú évekig tartó nyomozás során, pedig a tárgyalási szakban először kihallgatott tanúk (például MMJV vezető tisztségviselők stb.) vallomása sok esetben fontos új háttér-adatokat, információkat, addig kellően nem ismert, vagy nem részletezett eseménysort, kapcsolódó körülményeket stb. részletezett, melyek több vonatkozásban segítettek a vádbeli, igen bonyolultnak tűnő eseménysor megismerését, a kapcsolódó vádlotti magatartásokkal, valószínűsíthető/megállapítható tudattartamokkal együtt.

[775] Fentieket is figyelembe véve, azonban mégis az volt elsődlegesen megállapítható, hogy 2011-2012-es eseményekről vallottak fent hivatkozott tanúk a 2020-ban-2021-ben foganatosított tárgyalási kihallgatásuk során, ezért rendkívül sok volt e vallomások terén a bizonytalansági tényező, a tanúk részéről a nem emlékezés, felejtés, - amit nyilvánvalóan a törvényszéknek észlelnie és értékelnie kellett.

[776] Mindezek alapján – a törvényszék összegző értékelése szerint – nem hozott ez a bizonyítás (ügybeni tanúvallomások) mégsem annyi adatot, információt, a kellő konkrétumokkal, bizonyossággal, a szükséges meggyőző erővel, – és akkor még hol lenne megállapítható ehhez képest a kétséget kizárás szigorú kategóriája ..., - figyelemmel a fentebb hivatkozott vádlotti vallomások számtalan ellentmondására, változékonyságára is, hogy több, vád szempontjából fontos kérdésben a törvényszék pontos, konkrét megállapításokat tudjon tenni az egyes vádlottak ügybeni cselekvősége, tetteihez kötődő tudattartama kapcsán.

[777] Az ügybeni tanúbizonyítás anyaga, annak értékelése, az értékelés eredménye – a bizonyítás ezen túlmenő adatain kívül, – mindenképpen közrejátszott abban, hogy a vád szempontjából lényeges, vádiratban rögzített, végindítványban/perbeszédben fenntartott megállapítások, vádlottakra, vádlotti cselekvőségekre vonatkozó terhelő tényközlések, vádlotti tudattartamra/vádlotti szándékokra vonatkozó vádbeli kitételek a törvényszék álláspontja, mérlegelése szerint nem voltak megállapíthatók kétséget kizáró bizonyossággal a bizonyítási anyag alapján.

[778] A tanúbizonyítás köréből elsőként emeli ki a törvényszék a nyomozás során a feljelentő képviselőjeként eljáró, akkori MMJV adó osztály vezetőjének, **tanú 16-nak** ügyben tett vallomásait (meghallgatási jegyzőkönyv – nyomozati irat I. kötet 274. oldaltól, tanúkihallgatási jegyzőkönyv – nyomozati irat II. kötet 350. oldaltól, 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldaltól), az általa a nyomozás során csatolt nagymennyiségű okirati bizonyítékkal együtt (nyomozati irat I. számú melléklete – piros színű -), visszautalva rögtön vallomásai értékelhetősége kapcsán a korábban kifejtettekre, összegezve mindezt: Bizonyíték kirekesztésére okot adó körülményt tanú 16 ügybeni vallomásai kapcsán (főként nyomozati) a törvényszék nem észlelt.

[779] tanú 16 ügybeni tanúvallomásaival (továbbá a feljelentő képviselőjeként való nyomozati meghallgatásával) kapcsolatosan ami elsőként megállapítható, hogy nevezett, mint a vádbeli időben az MMJV Önkormányzata Adó Osztályának vezetője a vádbeli események során semmilyen minőségében, feladatkörében stb. nem kapcsolódott a vádbeli projekthez.

[780] Annak folyamatáról, aktuális állásáról, személy-cseréről, alkalmazott megoldásokról, az esetlegesen felmerült problematikákról stb. a vádbeli időben érdemi információja nem volt; részvétele/jelentősége a jelen büntető eljárás megindulását megelőző/azt megalapozó, tanú 1 polgármester által elrendelt belső vizsgálatához, annak folyamatához, az elkészült vizsgálati jelentéshez, majd erre alapított büntető feljelentéshez köthető.

[781] Nyomozati meghallgatása és tanúkihallgatása során tanú 16 lényegében a személyes közreműködésével érintett belső vizsgálat során nyert tapasztalatait, ott egyes meghallgatott személyek részéről elhangzott nyilatkozatokat, az elkészült vizsgálati jelentés megállapításait, és az erre alapított büntető feljelentésben rögzítetteket ismételte meg, elsősorban a projektmenedzserként eljáró I.r. vádlott ügybeni felelősségét kiemelve a keletkezett okiratok (számlák, tárolási-raktározási nyilatkozatok, beszerzésre vonatkozó megállapodások stb.) valótlanúsága, azok kifizetési kérelmekhez történő felhasználása kapcsán.

[782] Azon álláspontját is megfogalmazva a feljelentő képviselőjeként eljárva tett meghallgatása során, hogy az általa előadottak, továbbá a feljelentésben foglaltak megalapozzák az elkövetéskor hatályos Btk. szerinti költségvetési csalás törvényi tényállását, mivel „a papíron” pályázati pénzből beszerzett anyagok nem kerültek beépítésre, a műszaki ellenőr (VII.r.) szerint legalább 150 millió forint anyagértékben, és a pályázati pénzek lehívása nem valós teljesítési igazolások alapján került lehívásra.

[783] Nyomozati tanúkihallgatása során még utalt arra is, hogy az önkormányzat vezetői részéről tanú 12 alpolgármester járt el a projekt 1 Múzeum-projekt ügyeiben, emellett a projekt felügyeletét, koordinálását – ahogy más önkormányzati projektek esetében is, – a helység 1-i Városfejlesztési Kft. végezte.

[784] Ezen túlmenően tanácsadó céggént működött még közre az MMJV megbízása alapján a tanú 20 vezette Zrt. 2- röviden Zrt. 2 -, azonban a tanácsadás, együttműködés részleteiről tanú 16 nem tudott.

[785] Nyomozati tanúvallomásaiban a vádbeli projekthez való kapcsolódásának okát/kezdő időpontját abban jelölte meg, amikor az adóhatósági osztály vezetőjeként észlelte, majd jelezte a városvezető felé a kivitelező Kft. 1 felszámolásba kerülését, majd ezt követően lett tagja a polgármester kijelölése/megbízása alapján az úgynevezett belső vizsgálatnak, vett részt egyes meghallgatásokon, és szerzett tudomást a vizsgálati jelentésben rögzítettekről, és az ezen alapuló büntető feljelentés tartalmáról is.

[786] Szintén a belső vizsgálat során elhangzottakra alapítva, tett nyomozati tanúkihallgatása során számos terhelő nyilatkozatot főként a projektmenedzserként eljáró I.r. vádlott eljárásával kapcsolatosan, kisebb részben a Kft. 1 vezetőjével, illetve a műszaki ellenőrként eljáró VII.r. tevékenységével kapcsolatosan:

[787] Így megfogalmazása szerint a kivitelezési munkák elvégzésére meghatározott 295 nap alatt a munkák nem kerültek elvégzésre teljes mértékben, a munkák konkrét kiviteli tervvel a Kft. 1 felszámolásáig nem rendelkeztek. Az építkezés végleges kiviteli terv nélkül folyt 2011. januárja óta és mivel a pénzügyi ütemtervet tartani kellett, anyagtárolásról kellett

számlákat kiállítani a Kft. 1-nek, erre I.r. utasította őket, hogy azokat a nyilatkozatokat mikor, milyen tételekkel kell kiállítani.

[788] I.r. és a pénzügyi projektmenedzser, tanú 2 a projekt során olyan – mindezek alapján valótlan tartalmú – tájékoztatást adott az önkormányzat felé, hogy a projekt megfelelően halad az ütemtervnek megfelelően; a meghallgatáson nyilatkozók egy része alapján tudható, hogy I.r. járt el a tárolási-raktározási nyilatkozatokkal kapcsolatosan és a konstrukció ötlete is tőle származott; a vizsgálati jelentés mellékletében szereplő táblázat szerint a vizsgált számlák jelentős része nem került beszerzésre és beépítésre a kivitelezés során, - melyet 2013.-ban VII.r. műszaki ellenőr jelzett az önkormányzat felé; a tárolási nyilatkozatokat I.r. állította össze és az Kft. 2-nél került betárolásra, - ennek értéke minimum 150 millió forint lehet, mely értékű anyag nem került beépítésre 2011.-ben; 2012.-ben ilyen tárolási nyilatkozatok nem készültek, mivel az önkormányzat ebben az évben nem hívott le támogatást; majd 2013.-ban akarták újra elkezdni ezt a gyakorlatot, de ekkor jelzett VII.r. műszaki ellenőr, 2013. februárjában -, a II.r. és VII.r. vádlottak vallomásaiban hivatkozottak szerint, az ott megjelölt okiratokkal igazolhatóan, – az önkormányzat felé a tárolási nyilatkozatokkal összefüggésben, de ekkor még nem történt semmi lépés az ügyben.

[789] A Kft. 9-nek a projekttel összefüggő feladatát akként összegezte, hogy nevezett társaság monitoring szerződést kötött MMJV Önkormányzatával, így a nevezett cégen keresztül ment a jelzés az Kft. 6 felé, hogy a projekt milyen készülségi fokban van; az Kft. 6 felé menő jelentések alapján a projekt az ütemterv szerint került lejelentésre, mintha minden rendben lenne, és az Kft. 6 ennek megfelelően folyósította is a támogatás részleteit az önkormányzat részére; az önkormányzat pedig a támogatásból a Kft. 1 által kiállított számláknak megfelelően utalta ennek ellenértékét.

[790] Nyomozati tanúvallomásaiban szükségesnek érezte tanú 16 tanú megemlíteni a vádbeli eseményeket megelőző, 2011-es telekvásárlással összefüggő szabálytalansági eljárást is (I.r. érdekeltségéhez kötődően), csakúgy, mint I.r. projektmenedzser megbízási díjának elszámolásával kapcsolatosan korábban indult büntetőeljárást is (ez utóbbi megszüntetésre került), - noha mindezek teljesen irreleváns előzmények, érdektelen közlések voltak (már akkori elhangzásuk időpontjában is) a később a vád tárgyává tett események, a büntető feljelentés által megjelölt magatartások vizsgálata szempontjából.

[791] Tekintettel arra, hogy tanú 16 tanú vallomásaiban szereplő, egyes ügybeni vádlottakat súlyosan terhelő közlések, akár ténymegállapítások (főként I.r. I.r., kisebb részben II.r. II.r., III.r., IV.r.r., VII.r. vádlottak) – a vádbeli projekttel való közvetlen, korabeli kapcsolata, idevágó ismeretei hiányában – elsősorban, ha nem kizárólagosan a polgármester által elrendelt belső vizsgálaton, az ott foganatosított meghallgatások anyagán, az elkészült vizsgálati jelentésen alapulnak/ahhoz kapcsolódnak, akár azokból idéznek; - így nem mellőzheti a törvényszék vissza utalást mindarra, melyet korábbi értékelésében a belső vizsgálat, annak bizonyítékkénti – okirati – felhasználásával, az ügyészi perbeszédben jelzett „kellő óvatossággal való” értékelésével, az ide kapcsolódó számos aggállal, végül

megválaszolatlanul maradt, e körben felmerült kérdéssel kapcsolatosan már részletesen kifejtett.

[792] A **polgármester által elrendelt belső vizsgálattal, annak eredményével** – a vizsgálati jelentéssel, meghallgatásokkal stb. **kapcsolatos számos okiratot**, további nagymennyiségű, a feljelentő által relevánsnak, ügyel összefüggőnek ítélt további okiratokkal együtt tanú 16, mint a feljelentő képviselője bocsátotta a nyomozóhatóság rendelkezésére, mindezek a nyomozati irat I. számú mellékletében – piros színű – fekszenek el:

- Mindezek alapján megállapítható, hogy a vizsgálat során sor került a következő meghallgatásokra: VII.r. műszaki ellenőr meghallgatása 2014. február 24.-én ügyvéd 1, tanú 16 jelenlétében (55. oldaltól), II.r. projektmenedzser meghallgatása 2014. február 24. napján, ügyvéd 1, tanú 16 jelenlétében (58. oldaltól), a Kft. 9 ügyvezetőjének, tanú 6nak meghallgatása 2014. március 3. napján ügyvéd 1, tanú 16 jelenlétében (61. oldaltól), I.r. projektmenedzser meghallgatása 2014. március 5. napján ügyvéd 1, tanú 16, tanú 13 jelenlétében (67. oldaltól), a Kft. 1-et vezető III.r. meghallgatása 2014. március 20. napján ügyvéd 1, tanú 16 és más bizottsági tagok jelenlétében (82. oldaltól), tanú 12 alpolgármester meghallgatása 2014. március 19. napján tanú 13, tanú 16 bizottsági tagok jelenlétében (78. oldaltól).

[793] A tanú 16 által a nyomozóhatóság részére rendelkezésre bocsátott iratanyag részét képezte még:

- Polgármesteri (tanú 1) levelezések I.r. projektmenedzserrel és egyeztetésről készült jegyzőkönyvek a projekt 1 Múzeum-projekt ügyében (97., 100. oldaltól),

- II.r. projektmenedzser aggályait megfogalmazó átírata tanú 12 alpolgármester felé 2013. június 28. napi keltezéssel (135. oldaltól),

- Jegyzőkönyvek jogosulti késedelem megállapításáról 2011. június 14., 2011. december 27., 2013. március 25., 2013. július 30. keltezésekkel (143. oldaltól),

- Megállapodások előzetes anyagbeszerzésekről (162. oldaltól),

- Részteljesítési igazolás műszaki ellenőri nyilatkozata (kiállítva VII.r. műszaki ellenőr részéről, 167. oldaltól),

- II.r. projektmenedzser és VII.r. műszaki ellenőr átirata/e-mailes levele tanú 12 alpolgármester felé az anyagbeszerzésekkel kapcsolatos aggályaik, fenntartásaik kapcsán stb., 2013. február 27.-i keltezéssel (134. oldaltól). – Ezzel az okirati bizonyítékkal, továbbá II.r. II.r. és VII.r. vádlott részéről alpolgármesterhez, polgármesterhez, Kft. 9 vezetőjéhez, projekt ügyben intézkedésre jogosult személyekhez írott e-mailekkel, okiratokkal, az abban foglaltakkal már részletesen foglalkozott a törvényszék II.r. és VII.r. vádlott vallomásainak értékelése során.

- VII.r. műszaki ellenőr e-mail levele tanú 12 alpolgármesterhez és Kft. 9 vezetőjéhez, tanú 6-hoz 2013. június 25. napi keltezéssel a projekttel kapcsolatos fenntartásairól, javaslatairól, kritikáiról (187. oldaltól),

- Projekt-ügyben tartott egyeztetésekről, megbeszélésekről készült jegyzőkönyvek, emlékeztetők 2011. április 27.-i; június 6.-i; július 4.-i; november 22.-i és 2012. március 20.-i keltezéssel (204. oldaltól). – Az e körbe eső okirati bizonyítékok közül a 2011. július 4. napi emlékeztetővel – jegyzőkönyvvel már részletesen foglalkozott a törvényszék I.r. vádlott vallomásainak értékelésekor, összegezve: A jelzett időpontban, projektmenedzseri megbízása lejártát követően (június 30.) a projekt-egyeztetés alkalmával I.r. vádlott még további feladatokat kapott a projekt 1 Múzeum-projekttel összefüggésben, projektmenedzserkénti megbízását szóban megerősítették/fenntartották, kompetenciáját nem vonták meg.

- További, projekt ügyében zajló e-mail levelezések a Kft. 9 vezetője, tanú 6, tanú 1 polgármester, tanú 12 alpolgármester között (254. oldaltól),

- Tartalmazza még a tanú 16 által a nyomozóhatóságnak átadott iratanyag a közjegyző 1 kirendelése nyomán a projekt 1 Múzeummal, annak készülttségével, a várható további építési folyamattal összefüggésben készült építésügyi szakértői vélemény is (2014. évi) az Kft. 15 részéről (2-53., 264-315. oldalakig).

[794] A belső vizsgálattal, az elkészült vizsgálati jelentéssel és az erre alapított büntető feljelentéssel összefüggésben ismét hangsúlyozza a törvényszék, hogy azok számos megállapítása, következtetése a több éven át tartó nyomozati folyamat végén – ahogyan a korábbi megalapozott gyanúk szövegében is, – szinte érdemi változtatás nélkül jelent meg a vádirat szövegezésében is; s jórészüket végül mellőzte/avagy jelentősen módosította/kiegészítette (több helyütt a vádlottakra súlyosan terhelő vádirati megállapítások körében) a vádhatóság képviselője a bizonyítási eljárás legvégén előterjesztett vádmódosításában/végindítványában, a korábban rögzítettek szerint.

[795] A számos védői/vádlotti kritikával érintett nyomozati nyilatkozatot, illetve vallomást tévő tanú 16 tanú – akinek ügybeni szerepvállalását, a projekttel összefüggő ismeretanyagát, közléseinek megalapozottságát stb. a tárgyalás folyamán mindvégig gyakorta érintették a vádlotti/védői felszólalások, esetenként kapcsolódó indítványokkal együtt (kirekesztés), – a tárgyaláson több témakörben részletesen nyilatkozott, illetve válaszolt a feltett törvényszéki, ügyészi, védői, vádlotti kérdésekre:

[796] Így részletesen beszámolt a kivitelező Kft. 1 felszámolásba kerülésének észleléséről, erről adott tájékoztatásáról a városvezetők felé, a polgármester által elrendelt belső vizsgálat folyamatáról, az abban résztvevőkről – bizottság összetételéről, vezetőjéről, a vizsgálat során tartott meghallgatásokról, azok alapján levont legfontosabb megállapításokról, a vizsgálati jelentés összeállításáról, végső eredményéről és annak polgármester rendelkezésére bocsátásáról is, aki közlése szerint végső soron – egy önálló ügyvédi irodával konzultálva – hozta meg az egyszemélyi döntést a büntető feljelentés megtételének szükségességéről és intézkedett továbbiakban is e körben.

[797] Részletesen nyilatkozott nejének, ügyvéd 1 ügyvédnek e folyamathoz való kapcsolódásáról, annak indokairól, előzményeiről (kezdeményezése alapján, a jogi szakértelme miatt, polgármesteri megbízás alapján stb.), továbbá ügyvéd 1-nek a vizsgálati folyamatban, a meghallgatások szervezésében, a meghallgatási jegyzőkönyvek elkészítésében, a vizsgálati jelentés összeállításában, végső eredményeinek megállapításában stb. betöltött szerepéről is.

[798] Hangsúlyozta, hogy nem érezte/nem érzi alaptalannak, vagy összeférhetetlen, netán jogtalannak ügyvéd neje effajta részvételét, illetve közreműködését a belső vizsgálat kapcsán, noha vallomása szerint volt arról – ugyan felületes – információja, hogy neje, ügyvéd 1 esetenként eljárta a projektet kivitelező Kft. 1 jogi ügyeiben, cégbírósági ügyek intézése stb. során.

[799] Csekély ismereteit közölte azzal kapcsolatosan is, hogy neje, ügyvéd 1 meghatalmazott védői feladatokat vállalt a nyomozás során a Kft. 1-hez kötődő két személy: III.r. és VIII.r. akkori gyanúsítottak esetében.

[800] Részletesen – noha erre tárgyalási kihallgatása során számos kérdést kapott – tanú 16 tanú már nem tudta felidézni a belső vizsgálat során foganatosított egyes meghallgatások konkrét folyamatát, a résztvevők körét, a jegyzőkönyvezés módját, elkészültének/aláírásának/aláíratásának pontos történéseit sem, de azokon – emlékezete szerint – több esetben részt vett neje, ügyvéd 1 ügyvéd, polgármesteri megbízás alapján jegyzőkönyvvezetőként, akár kérdezőként (?), illetve neje aktív szerepet játszott a vizsgálati jelentés összeállításában is, melynek megállapításai aztán rendre visszaköszöttek a polgármester által megtett büntető feljelentés hivatkozásaiban is.

[801] Itt visszautal a törvényszék mindarra, amit a polgármesteri megbízás alapján a belső vizsgálat során eljáró ügyvéd 1 vizsgálatban betöltött, nehezen átlátható, pontosan meg sem határozható szerepéről, az ezzel összefüggő aggályokról a korábbiakban már kifejtett, és utal egyben arra is, hogy – szintén a korábban kifejtettek szerint - mely okok, előzmények vezettek végül a ügyvéd 1 meghatalmazott védői minőségével érintett III.r. és VIII.r. gyanúsítottai vallomások/írásbeli nyilatkozatok (III.r., VIII.r.) bizonyítékok köréből való kirekesztéséhez, végül ügyvéd 1 meghatalmazott védő ügyből való kizárásához is.

[802] A vádbeli előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási-raktározási nyilatkozatok csatolmányokkal, listákkal együtt, a Kft. 1 által kiállított számlák mellékletekkel, műszaki ellenőr által kiállított teljesítési igazolások keletkezése, felhasználása stb. terén tanú 16 tanú tulajdonképpen fenntartotta, több helyütt meg is ismételte a nyomozati vallomása során mondottakat. Hangsúlyozta ugyanakkor több helyütt, hogy idevágó információi a belső vizsgálat során elhangzottakon alapulnak/alapultak, és az általuk a vizsgálat során átvizsgált, fent megjelölt iratokon is, mely dokumentumokat különben mind a projektet felügyelő-koordináló Kft. 9 vezetői, eljáró alkalmazottai ismertek, illetve rendben lévőnek találtak az iratok keletkezésével kapcsolatos konstrukcióval együtt, mind a városvezetés ezzel foglalkozó vezető tisztségviselői.

[803] Ezen túlmenően a jelzett iratok (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodás, tárolási-raktározási nyilatkozat, teljesítésigazolások stb.) keletkezése, adatai, kifizetési kérelmekhez való felhasználhatósága iránt az Kft. 6 sem emelt semmiféle kifogást.

[804] tanú 16 tanú tárgyalási vallomásában utalt arra is, hogy egyébként a hivatkozott iratokkal kapcsolatos konstrukció, a vádbelihez hasonló megállapodás, iratok keletkezése, alkalmazása egyébként – ismeretei szerint – bevált gyakorlatnak számított a vádbeli időben a hasonló nagyságrendű beruházások, azok pénzügyi elszámolása során.

[805] I.r. vádlottat érintő, jellemzően nyomozati kihallgatásai során megfogalmazott súlyosan terhelő állításai tanú 16 tanúnak (I.r. vádlott mindvégig „háttérből” irányította a projektet, ő volt az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási és raktározási nyilatkozatok keletkezésének, alkalmazásának „eszmei atyja”, utasítására készültek el a hivatkozott okiratok az általa mondott tartalommal, adatokkal stb.) sokat cizellálódtak tárgyalási kihallgatása során, mert bár a tanú hangsúlyozta, hogy I.r. vádlott a projekt 1 Múzeum-projekt megindulásától kezdve, sőt még a tervezés időszakától, először projektmenedzserként, majd azt követően is egyértelműen központi-irányító szerepet töltött be a vádbeli építkezés kapcsán, - ebbéli információit a tanú változatlanul a belső vizsgálat anyagára alapította -, azonban a tanú hangsúlyozta azt is, hogy I.r. vádlott szakértelmére, rutinjára, a projekt irányításával, ütemezésével, pénzügyi kifizetésekkel, igénylésekkel stb. összefüggő gyakorlatára feltétlen szükség volt a beruházás továbbvitele érdekében, ez tudott és elismert tény volt a városvezetés részéről is. - Nyilvánvalóan ez a felismerés vezetett aztán

oda, hogy I.r. a vádbeli eseményeket követő időkben (2013.) projektmenedzserséggel kapcsolatos további fontos megbízást kapott az MMJV részéről.

[806] Számos kérdésre válaszolva nyilatkozott a tárgyaláson tanú 16 tanú a projekt tervezésének, terveinek problematikájáról; a rendre fellépő időbeli csúszások áthidalására szolgáló, úgynevezett jogosulti késedelem intézményéről, ennek jegyzőkönyveiről, alkalmazásának indoklásáról; a megrendelő – MMJV – sokszor jelentős fizetési késedelmeiről, mulasztásairól; a Kft. 9 feladatköréről, kompetenciájáról a projekttel összefüggésben.

- Kiemelte e körben azt, hogy a belső vizsgálat adatai szerint a kifizetési kérelmekkel összefüggésben keletkezett, ahhoz csatolt dokumentumokat (közte előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási és raktározási nyilatkozatok, anyaglisták, teljesítésigazolások, számlák, stb.), azok benyújtásának gyakorlatát a Kft. 9, annak vezetői nyilvánvalóan ismerték, áttekintették, - a hivatkozott iratok csak ezt követően kerültek az MMJV-hez aláírásra, majd további felterjesztésre.

[807] Számos vádlotti/védői kérdést kapott a tanú a vizsgálati jelentésben rögzített – később a benyújtott vádiratban is szereplő, – úgynevezett pótmunkával kapcsolatos megállapításokkal összefüggésben, azok megalapozottságát, műszaki hátterét, gazdasági indoklását firtatva. - Ezeket a tanú szakértelme hiányára hivatkozással érdemben megválaszolni nem tudta, a belső vizsgálatban résztvevők közül tanú 17 nevét említette meg, mint aki rálátással, szakértelemmel rendelkezett az érintett témában.

[808] tanú 16 tanú ügybeni számos tanúvallomását a fentiek szerint áttekintve, a törvényszék összegző értékelése szerint az megállapítható, hogy nevezett vallomásaiban közölt ismeretei, megállapításai egyértelműen, ha nem kizárólagosan, a 2014.-ben elrendelt belső vizsgálat anyagán (meghallgatások, beszerzett dokumentumok stb.) és az elkészült vizsgálati jelentésen alapulnak, melyek jórésze aztán a polgármester által tett büntető feljelentésben, majdan a későbbi vádiratban is helyet kapott.

[809] A belső vizsgálatnál, annak értékelésével/értékelhetőségével, irányultságával, egyoldalúságával, hiányosságaival stb. összefüggő értékelését a törvényszék már a korábbiakban rögzítette, erre e helyütt is visszautal. A korábban kifejtett jellemzők a belső vizsgálatnál, a vizsgálati jelentéssel kapcsolatosan természetesen érvényesek a mindezekre alapuló tanúvallomásra is.

[810] A tanúval kapcsolatosan még további fontos megállapítás, hogy a vádbeli események idején tanú 16-nak a vádbeli projekttel, az ügy vádlottjaival semmilyen kapcsolata nem volt, a vádbeli projektről közvetlen információkat nem szerzett, az MMJV Polgármesteri

Hivatal Adó Osztályának vezetőjeként feladatköre teljesen más területet fogott át, melybe a projekt 1 Múzeum-projekt ügye egyáltalában nem tartozott.

[811] Mindezekre figyelemmel, vallomásainak (főként nyomozati) vádlottakra terhelőnek tűnő részei kizárólag azokban a vonatkozásokban tekinthetők hitelt érdemlő bizonyítéknak, melyeket a bizonyítás egyéb része is megerősít/alátámaszt.

[812] Az eljárás adatai alapján megállapítható volt, hogy az önkormányzat részéről – az MMJV Önkormányzatának polgármestere, tanú 1 megbízása alapján – a tanú 6 vezette **Kft. 9 – röviden Kft. 9** – felügyelte a vádbeli projektet, tartotta a kapcsolatot a projektmenedzserekkel (I.r. I.r., II.r. vádlottak, és őket követő projektmenedzserek) és az önkormányzat megbízásából készítette a projekt előrehaladási jelentéseket, összeállította a kifizetési kérelmeket.

[813] A szervezet vezetője, **tanú 6 tanú** több esetben került kihallgatásra a nyomozás során, majd a tárgyalási szakban is, tanúvallomásai kapcsán a törvényszék a következőket emeli ki (nyomozati irat II. kötet 196., 199., 204., 236. oldalaktól, 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 24. oldaltól):

[814] A vádbeli időben az Kft. 9-et vezető tanú 6 tanú (jelenleg projektirányítási igazgató a Helység 1 Holding Zrt.-nél) vallomásaiban részletesen beszámolt a társaság szerepéről, működéséről, a polgármester megbízása alapján a vádbeli projekttel összefüggő feladatkörükről, kompetenciájukról is.

[815] A projekt fontos mérföldköveit megjelölve, részletesen nyilatkozott a teljes pályázati folyamatról, a támogatási szerződésről, a kivitelező cég kiválasztását megelőző közbeszerzési eljárásról, a Kft. 1-gyel kötött vállalkozási szerződésről, a Kft. 1 nevében ténylegesen eljáró III.r. vádlottal való kapcsolattartásról, az építkezés megindulásáról, annak előre haladásáról, illetve az ütemterv szerződés szerinti előrehaladást gátló, illetve nehezítő számos eseményről, változásról, fontos körülményről is.

[816] Nyomozati tanúvallomásait több helyütt kiegészítve, terhelő részeiben érezhetően cizellálva nevezett tanú a tárgyaláson is részletesen bemutatta az Kft. 9-nek, közelebbről neki, mint vezetőnek a projektmenedzserekkel való kapcsolatát, I.r. I.r. és II.r. vádlottak projektmenedzserkénti feladat-ellátását, a vádbeli projekt ügyében tartott számos egyeztetésüket-tárgyalásokat, a műszaki ellenőrként eljáró VII.r. vádlott feladatkörét, megbízását, a vele való kapcsolattartását.

[817] Jelezte ez utóbbi témakörben azt is, hogy éppen a műszaki ellenőr VII.r. vádlott (és II.r. vádlott, mint projektmenedzser) Kft. 9-hez, önkormányzat vezetéséhez írott tájékoztatásai, közlései irányították rá végül a figyelmet a kifizetési kérelmekhez csatolt/felhasznált előzetes anyagbeszerzési megállapodások, raktározási és tárolási nyilatkozatok anyaglistával együtt, stb. problematikusságára is. – E helyütt ismét visszautal a törvényszék a VII.r. és II.r. vádlott vallomásai kapcsán korábban kifejtettekre, valamint az ott megjelölt okirati bizonyítékokra is.

[818] A Kft. 1-gyel való kapcsolattartást részletező tanúi nyilatkozatokból kiemelendő, hogy tanú 6 egyértelműen kizárólag III.r. vádlottal állt kapcsolatban a kivitelező cég részéről, a társaságot „jogilag” vezető ügyvezetővel, VIII.r. vádlottal azonban nem.

[819] E tanúvallomás is, ahogyan a bizonyítás idevágó további anyaga is, egyértelműen azt mutatja tehát, hogy a Kft. 1-et ténylegesen a megfelelő gyakorlattal, ismeretekkel rendelkező III.r. vádlott vezette, illetve irányította, nem a cég ügyvezetője, neje, VIII.r. vádlott, aki mindösszesen – férje útmutatása szerint – aláírásával látta el a Kft. 1-hez kötődő okiratokat.

[820] Említést tett a tanú az építkezés kezdeti idején a Kft. 1 három darab számlája (150 millió forint) kifizetését gátló/kizáró körülményekről, a fedezetkezelői számla hiányáról, e kifizetés elmaradásának hatásairól a kivitelező cég további működésére, likviditására, az építkezés előrehaladására, - megfogalmazva azon véleményét is, hogy a vádbelihez hasonló utó-finanszírozású, nagy volumenű projektek eredményes megvalósítására kizárólag tőkeerős, jelentős előfinanszírozásra képes gazdasági társaságok alkalmasak, mely kívánalmaknak a közbeszerzésen nyertes Kft. 1 egyértelműen nem felelt meg.

[821] Említette a tanú még e témakörben a Kft. 1 felszámolásba kerülését, a felszámolási eljárás folyamatát, felszámolóbiztossal való kapcsolattartásukat, e folyamatnak következményeit a vádbeli projektre, az ezzel összefüggő önkormányzati döntéseket, végül az önkormányzat elállását a támogatási szerződés további fenntartásáról, azok pénzügyi vonzatával együtt.

[822] A vádbeli projekttel összefüggésben még számos témáról nyilatkozott részletesen tanú 6 tanú kihallgatásai során, így: a tervezésről, tervekkel kapcsolatos nehézségekről, illetve időbeli csúszásokról; a támogatási szerződés módosításának/határidő-hosszabbításoknak előzményeiről és okairól; a jogosulti késedelem többszöri alkalmazásának szükségességéről; a projekt előrehaladását nehezítő anyagi/gazdasági/műszaki/ építészeti stb. jellegű, felmerülő problémákról és megoldási kísérletekről; a számos projekt-egyeztetésről, a városvezetőkkel való szoros kapcsolattartásról, projekt-témakörben folytatott gyakori megkeresésekről-levélváltásokról; a projektmenedzserekkel/műszaki ellenőrrel/kivitelező cég képviselőjével való, szintén gyakori egyeztetésekről-szoros kommunikációról; a projektmenedzserek személyében való változásokról, azok folyamatáról, indokairól; I.r. vádlott projektmenedzseri

működéséről, megbízásáról, annak kezdő és záró dátumáról, azt követő feladatellátásáról. Jelezve e körben, hogy I.r. vádlott megbízásának lejártá után is kapott még feladatot projektmenedzseri minőségében (visszaul a törvényszék a 2011. július 4. napi, projekt-egyeztetés jegyzőkönyvére, és az azzal kapcsolatosan korábban kifejtettek), és a későbbiekben is I.r. vádlott szorosán kapcsolódott a projekt irányításához (II.r. vádlott projektmenedzsersége idején), majd 2013.-ban a vádbeli projekthez kapcsolódóan újabb megbízást kapott I.r. az MMJV-től.

[823] Számos, I.r. vádlottat érintő, terhelő tartalmú-jellegű nyomozati nyilatkozatát (háttérből irányító szerep, megbízás nélküli „ügyvivés” részéről, akit a polgármester végül levélben szólított fel a projekt ügyeitől való tartózkodásra stb. – iratok nyomozati irat III. kötet 74. oldaltól) jelentősen újra fogalmazta a tanú a tárgyalási kihallgatása során:

[824] Így – többek között – tanúvallomásaiból és a perbíróóság előtt folyó bizonyítás további anyagából is végül pontosan rekonstruálhatóvá vált I.r. vádlott projektmenedzserségének, projekthez fűződő, sok éven át tartó, széles spektrumú kapcsolatának valós, objektív adatokon nyugvó „története”, - mely megjegyzendő, hogy jelentősen eltér így a vádiratban hivatkozottaktól a korábban rögzítettek szerint, sokkal inkább megfeleltethető – némi kiegészítéssel – az ügyészi vádmódosításban/végindítványban foglaltaknak.

[825] A törvényszék értékelése szerint kiemelt jelentőségű mindaz, amit az Kft. 9-et vezető tanú 6 tanú vallomásaiban a kifizetési kérelmek összeállításával, az alapul fekvő iratokkal, konkrétan az előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodásokkal, raktározási-tárolási nyilatkozatokkal, csatolt anyaglistákkal, teljesítésigazolásokkal, számlákkal (Kft. 1 részéről), azok keletkezésével, alkalmazásának indokaival, benyújtásával, felhasználásával kapcsolatosan, mindezen iratok Kft. 9 általi kontrolljával/tudomásával, az Kft. 6 általi jóváhagyásával, a kifizetési kérelmek benyújtásával, annak elfogadásával, a támogatási összegek lehívásával, azok felhasználásával stb. kapcsolatosan az eljárás során nyilatkozott:

[826] Az feltétlen hangsúlyos mindebből, hogy a vádban pontosan megjelölt okiratokat (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglistával, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglistával, teljesítésigazolások, Kft. 1 által kiállított számlák stb.) a kifizetési kérelmeket összeállító, azokat felterjesztésre/aláírásra előkészítő, az iratok szoros kontrollját mindvégig végrehajtó Kft. 9, annak vezetői, a vádbeli projekttel foglalkozó alkalmazottai teljes körűen ismerték, áttekintették, rendben lévőknek találták, a korábbi gyakorlattal/hasonló projekteknél alkalmazott megoldásokkal összhangban lévőknek ítélték.

[827] Mindezekkel szemben aggályt-kételyt nem fogalmaztak meg, ilyen tartalmú jelzés/visszacsatolás nem történt részükről a projekt felelős vezetői, illetve irányítói felé (projektmenedzser, műszaki ellenőr, kivitelező cég vezetője stb.). Minthogy ugyanez a megállapítás tehető a kifizetési kérelmeket benyújtó MMJV, annak vezetői, tisztségviselői

kapcsán, csakúgy, mint a Támogató szervezet (támogató) részéről a kivitelezés pénzügyi ellenőrzését végző ellenőrző szervezet, az Kft. 6 vezetői, vádbeli projekttel foglalkozó alkalmazottai/tisztségviselői kapcsán is.

[828] Az előzetes anyagbeszerzésekkel, tárolási-raktározási nyilatkozatokkal összefüggő, aggályokat megfogalmazó, a jelzett megoldások alkalmazását megkérdőjelező stb. elsődleges jelzések csak 2012. év végén, még inkább 2013. elején történtek, főként VII.r. műszaki ellenőr és II.r. akkori projektmenedzser részéről az Kft. 9 vezetői, MMJV felelős vezetői felé (a korábban hivatkozottak szerint, az ott megjelölt okiratokkal igazoltan).

[829] Azonban mindez a vádbeli eseményeket követő beruházási időszakhoz kapcsolódik, a projektmenedzseri/műszaki ellenőri jelzésekben felvetett aggályok a korábbi eseményekre nem visszavetíthetők, főként nem hivatottak az ügybeni vádlottak (elsősorban a műszaki ellenőr VII.r. vádlott és a projektmenedzserként eljáró II.r. vádlott) bűnös szándékát igazolni a vádban rögzítettek szerint.

[830] Szintén hangsúlyos azon tanúi nyilatkozat a vádbeli projektet minden vonatkozásában jól ismerő Kft. 9-et vezető tanú 6 tanú részéről, hogy a vádbeli események időszakában (sem előtte, sem utána) nem volt olyan tapasztalata az általa személyesen ismert, ügybeni vádlottak részéről (főként projektmenedzserek – I.r. és II.r. vádlottak, kivitelező cég részéről – III.r. és VIII.r. vádlottak, műszaki ellenőr – VII.r. vádlott, kivitelező cég alvállalkozója – IV.r. vádlott), hogy bármelyikük megtévesztette volna/vagy arra törekedett volna, hogy megtéveszse az önkormányzatot, annak vezetőit, az általa irányított Kft. 9-et, vagy akár az Kft. 6-ot, vagy más, a projekthez kapcsolódó szervezetet.

[831] További közlése szerint, semmi olyan információ/adat nem jutott birtokába, tudomására, mely aggályossá, kétségessé tette volna a kifizetési kérelmekhez felhasznált/csatolt okiratok (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, tárolási-raktározási nyilatkozatok, anyaglisták, számlák, teljesítésigazolások stb.) valódiságát, indokoltságát, jogosságát, - ezáltal a kifizetés iránti igény érvényesítésének gátjaként mutatkozott volna, vagy esetleg fokozott revízióra intette volna a kifizetési kérelem összeállításában/kontrolljában/benyújtásában kompetens szervezeteket, felelős vezetőket.

[832] Sőt, tanú 6 tanúvallomásaiból kitűnően (főként tárgyalási) egyértelműen az derült ki, hogy számos, a vádbeli projekthez különböző vonatkozásban kapcsolódó, felelős beosztású személy éveken át tartó, összehangolt munkáját, együttműködését, rendszeres kapcsolattartását-egyeztetését, közös probléma megoldását igényelte és jelentette a vádbeli projekt – nem vitásan – igen nehézkes előrehaladása a vádbeli éveken és azt követően is, és a tanú álláspontja szerint számos kedvezőtlen, akár előre nem látható és nem is befolyásolható körülmény „szerencsétlen együtt hatása” vezethetett aztán oda (pályázati kötöttségek, a kifizetések benyújtásának, igénylésének bürokratikus intézési módja, a kivitelező cég felszámolásba kerülése, az építkezés előrehaladása során megmutatkozó építési/műszaki

problémák, tervezési anomáliák, megrendelői késedelmek/mulasztások stb.), hogy az MMJV Önkormányzata részéről 2015. augusztusában a támogatási szerződéstől való elállásra irányuló döntés született.

[833] tanú 6 tanú kitért vallomásaiban arra is, hogy a projekthez kapcsolódó kifizetési kérelmek összeállítása, az alapul fekvő/felhasznált iratok kontrollja, a kifizetési kérelem benyújtása kapcsán a polgármester szóbeli, majd írásbeli megbízása alapján (nyomozati irat II. kötet 223. oldaltól) nem csak az általa irányított Kft. 9 járt el, s kapott érdemi feladatokat, de lényegében szintén hasonló profillal működött közre a projekt pénzügyeiben, a kifizetési kérelmek benyújtása kapcsán az Kft. 9 megbízása alapján a tanú 20 vezette Zrt. 2 is, mint tanácsadó cég 2012. áprilisától (nyomozati irat I. kötet 299. oldaltól).

[834] Így megállapíthatóan, a kifizetési kérelmekhez felhasznált okiratok, konkrétan a vádban megjelölt, előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglistával, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglistával, teljesítésigazolások, Kft. 1 által kiállított számlák és egyéb csatolt okiratok kettős revízió során találtakat rendben lévőnek, s kerültek aztán az MMJV részéről felhasználásra/benyújtásra a támogatási összegek lehívása során.

[835] A tárgyaláson számos kérdésre válaszolva részletesen nyilatkozott tanú 6 tanú a polgármester által elrendelt belső vizsgálat során foganatosított meghallgatásáról (nyomozati irat I. számú melléklet 61. oldaltól), az azon résztvevőkről, hangsúlyozva, hogy az elkészült vizsgálati jelentés főbb megállapításait nem ismerte/nem ismeri, a büntető feljelentés megtételének tényéről, illetve szükségességéről pedig tanú 1 polgármestertől kapott rövid tájékoztatást a későbbiekben.

[836] A vádbeli projekthez rendkívül szorosan kötődő Kft. 9-et irányító tanú 6 tanú ügybeni számos vallomását áttekintve, jól nyomon követhető, hogy a büntető feljelentés szabta szűk körben feltett, vizsgálói kérdésekre adott válaszai a nyomozati kihallgatások során – melyek több helyütt terhelő jellegűek az ügybeni vádlottakra, főként I.r.-II.r.-III.r.-VII.r. vádlottakra nézve, – hogyan formálódnak, válnak szélesebb spektrumú megközelítéssé részéről a tárgyalási kihallgatás során a vádbeli projekt történései kapcsán, sokszor oly módon, hogy számos közlése, nyilatkozata a tanúnak a tárgyalási kihallgatás végére egyértelmű összhangot mutat az ügybeni vádlottak (elsősorban I.r., II.r., VII.r.) védekezésével, közléseivel, - ily módon a tanúi közlések korábbi terhelő jellegüket nagy részükben veszítették.

[837] Szintén a Kft. 9-hez kapcsolódik a tanúk közül **tanú 21 tanú** személye és vallomása (nyomozati irat II. kötet 280. oldaltól, 66. számú tárgyalási jegyzőkönyv 44. oldaltól), aki a vádbeli időben a szervezet alkalmazottjaként a vádbeli projekt ügyeivel – pénzügyi koordinációjával foglalkozott, főként a kifizetési kérelmek összeállítása, iratok kontrollja, a kérelem benyújtása kapcsán, emellett részt vett a Támogató szervezettel való kapcsolattartásban is.

[838] Vallomásaiban említést tett a tanú a beruházás kapcsán tervtől eltérésekről, határidő-csúszásokról, a fenntarthatósággal összefüggésben felmerült problémákról, kétségekről, szerződés-módosításokról, a kivitelezés nehézkes előrehaladásáról, hiánypótlásokról stb., - melyek azonban végül mindig megfelelő megoldást nyertek, így a kifizetési kérelmek összeállítása, benyújtása, a támogatási összegek lehívása, felhasználása a szabályok szerinti rendben-módon zajlott.

[839] Vallomásaiban részletesen bemutatta a tanú az Kft. 9 szerepét a vádbeli projekt ügyeinek intézésében: e körben különösen a szervezet közvetítő szerepét emelte ki, melyet a társaság betöltött az úgynevezett külső projektmenedzser és az önkormányzat, valamint a Támogató szervezet felügyelő szerve, az Kft. 6 között, amellet, hogy 2012. évtől kezdődően a tanú 20 vezette tanácsadó cég, az Zrt. 2 is érdemi tevékenységet végzett a projekt kifizetési kérelmeinek intézésében.

[840] Vallomásaiból pontosan rekonstruálható volt, hogy miként történt az iratok beszerzése, „egyesítése”, összeállítása, a kifizetési kérelem komplex előkészítése/elkészítése a Kft. 9 részéről, hogyan történt a kifizetési kérelmek összeállítása az EMIR programban a belépésre jogosult pénzügyi projektmenedzser/projektmenedzserek részéről (tanú 2, I.r., II.r.), hogyan került aztán kinyomtatásra az a Kft. 9-nél, s került aláírásra az MMJV Önkormányzatához.

[841] A vádban megjelölt okiratokkal találkozott tanú 21 tanú munkavégzése során vallomásaiból kitűnően: Így nyomozati nyilatkozata szerint a kivitelező cég (Kft. 1) számláit, egyéb iratait jellemzően III.r., kisebb részben neje, VIII.r., esetleg alkalmazottjuk vitte be az Kft. 9-hez; a műszaki ellenőr kompetenciájába tartozó okiratokat, főként teljesítési igazolásokat és egyéb iratokat VII.r. műszaki ellenőr; a további, projekthez kapcsolódó iratokat pedig a projektmenedzser (I.r., II.r.) bocsátotta rendelkezésükre a kifizetési kérelmekhez való felhasználás érdekében.

[842] Vallomásaiból megállapítható volt, hogy tanú 21 tanú a vádbeli projekttel összefüggő munkavégzése során személyes kapcsolatban állt: I.r. vádlott és II.r. vádlott projektmenedzserekkel, a Kft. 1 képviselőjében eljáró III.r. és VIII.r. vádlottakkal, a műszaki ellenőri feladatokat ellátó VII.r. vádlottal, - ugyanakkor a tanú nem emlékezett a Kft. 1 alvállalkozó cégét vezető IV.r. vádlottal való személyes találkozására.

[843] Kitért a tanú arra is, hogy az Kft. 9 vezetője (tanú 6) részvétele mellett számos egyeztetés, tárgyalás zajlott a projekt ügyében, e körben sok dokumentumot kapott/kezelt az Kft. 9, így nem kizárható, hogy e témakörben IV.r. vádlottal is esetenként kapcsolatba került a vádbeli projekt ügyében.

[844] A vádbeli kifizetési kérelmekhez csatolt, felhasznált iratokat (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglista melléklettel, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglista melléklettel, Kft. 1 által kiállított számlák, műszaki ellenőrtől származó teljesítésigazolások stb.) a tanú vallomása szerint revíziójuk során rendben lévőknek találták az Kft. 9-nél, azokkal szemben aggály-kétely nem mutatkozott, a hivatkozott okiratokat a projekt pénzügyi koordinációjában szintén résztvevő Zrt. 2 tanácsadó cég sem kifogásolta, továbbá a Támogató szervezet felügyeleti-ellenőrző szerve sem (Kft. 6). - Így fel sem merült, hogy felhasználásuk a kifizetési kérelmekhez, a támogatási összegek lehívásához problematikus lehet, noha a tanú nyomozati nyilatkozata szerint a vádbeli időben a hasonló beruházások során nem volt bevett gyakorlat az anyagtárolásról kiállított nyilatkozatok alapján történő támogatás-igénylés.

[845] Tárgyalási vallomásában utalt rá a tanú, hogy vezetői utasításra kalkulációt készített a projekt befejezése esetére annak költségkihatásairól, mely iratot a törvényszék beszerzett MMJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatalától (törvényszéki iratok 71. sorszám alatt).

[846] Ahogyan az Kft. 9-et vezető tanú 6 tanú vallomásából sem, úgy tanú 21 tanú vallomásaiból sem körvonalazódik semmiféle törvénysértő, csalárd, megtévesztő magatartás a projekt ügyében az Kft. 9-cel személyes kapcsolatot tartó vádlottak részéről (I.r., II.r., III.r., VII.r., VIII.r.), de ugyanerre a következtetésre lehet jutni a tanúbizonyítás későbbiekben értékelendő anyagából is.

[847] Az MMJV Polgármesteri Hivatal megbízása alapján projektirányítási asszisztensként kapcsolódott a vádbeli projekt 1 Múzeum-projekthez a vádbeli időszak egy részében **tanú 26 tanú** (nyomozati irat II. kötet 339. oldaltól, 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 57. oldaltól, MMJV általi megbízás a törvényszéki iratok 51. sorszám alatt), - e feladatkörében eljárva munkahelyi vezetője az Kft. 9-et vezető tanú 6 volt, és a projekttel összefüggő iratok átvétele, összeállítása, rendezése stb. kapcsán főként a szintén Kft. 9-alkalmazott tanú 21rel összehangoltan dolgozott.

[848] Vallomásaiból kitűnően, tanú 26 tanú feladata volt a vádbeli projektet érintően a megkapott anyagok, levelezés, számlák, teljesítésigazolások, egyéb dokumentumok stb. összerendezése/összeállítása/fénymásolása/leadás stb., esetenként a jegyzőkönyvek vezetése, levelezések, postázás, egyéb ügyviteli feladatok mellett, melyeket követően aztán az Kft. 9 vezetőihez, erre kijelölt vezető alkalmazottjaihoz került az összeállított anyag, majd később megküldésre került sor az MMJV Önkormányzat részére. - Ezen túlmenően, a tanú egyáltalában nem kapcsolódott a kifizetési kérelmek és csatolt iratok további sorsához, aláírásának, Támogató szervezethez való felterjesztésének folyamatához sem.

[849] Az ügybeni vádlottak közül tanú 26 tanú esetenként találkozott I.r. vádlott projektmenedzserrel, projekttel összefüggő iratok átadása-átvétele kapcsán, gyakorta még a tanú projekt-ügyben tartó egyeztetéseken, tárgyalásokon is részt vett, azonban I.r. vádlottal további találkozási pontja-kommunikációja nem volt. A későbbi projektmenedzserrel, II.r. vádlottal pedig a tanú nem is emlékezett személyes találkozásukra, a további vádlottakat pedig egyáltalában nem ismeri, velük személyesen nem találkozott projekt-ügyben.

[850] A vádbeli okiratok (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, anyaglista melléklettel, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglista-melléklettel, teljesítésigazolások, Kft. 1 által kiállított számlák és egyéb okiratok stb.) keletkezéséről, azok előzményeiről, aláírásáról/aláíratásáról, egyes iratok alkalmazásának indokairól stb., a mindehhez kapcsolódó vádlotti magatartásokról a tanúnak – vallomásaiból kitűnően semmilyen ismerete nem volt.

[851] Ügybeni nyilatkozataiból azonban a következő egyértelműen megállapítható: A vádbeli projekthez kapcsolódó, vád tárgyává tett, kifizetési kérelmekhez csatolt/felhasznált valamennyi, vádiratban pontosan megjelölt okirat (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglista melléklettel, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglista melléklettel, Kft. 1 által kiállított számlák, teljesítésigazolás stb.) az Kft. 9-hez kerültek elsőként, ott történt meg mindezek áttekintése/ellenőrzése/összerendezése/összeállítása, és így került átadásra az MMJV Önkormányzat felé, ahol szintén valamennyi irat ismeretében, azok áttekintése után, a megfelelő városvezetői aláírásokkal ellátva, terjesztették aztán fel a kifizetési kérelmet csatolmányokkal együtt a Támogató szervezet felé, a támogatási összegek lehívása érdekében.

[852] Az eljárás adatai szerint a projekt 1 Múzeum-projekt pénzügyi vezetője a 2009. június 30. napján kelt megbízási szerződés szerint (nyomozati irat III. kötet 85. oldaltól) 2009. július 1. napjától 2011. június 30. napjáig – I.r. vádlott projektmenedzsersége idején – **tanú 2 tanú** volt, aki feladatát képezte – egyebek mellett – a fenti időszakban a projekttel összefüggésben keletkezett dokumentumok (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások melléklettel, tárolási-raktározási nyilatkozatok melléklettel, Kft. 1 által kiállított számlák és egyéb iratok, műszaki ellenőr által kiállított részletjesítési igazolások stb.) adatainak rögzítése az EMIR-rendszerben, minthogy ilyen kompetenciája volt a korábban hivatkozottak szerint I.r. vádlottnak is 2011. szeptember 23. napjának 17 óra 05 perces bezárásával.

[853] tanú 2 tanú ügybeni vallomásaiban (nyomozati irat II. kötet 262., 267. oldalaktól, 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 50. oldaltól) részletesen bemutatta pénzügyi projektmenedzseri feladatait, kiemelten a kifizetési kérelmekkel kapcsolatos ügyintézését, működése alatt a projekt előrehaladását nehezítő számos körülménnyel együtt (nem megfelelő kapcsolat-együttműködés az Kft. 9-cel, csúszás a pénzügyi ütemtervhez képest már az első kifizetési kérelemnél is, a támogatási szerződés késedelmes aláírása, 2010.-ben bekövetkezett kormányváltás/városvezetés/polgármester-váltás kihatásai a projekt előrehaladására, az MMJV Önkormányzatának késedelmei/mulasztásai, finanszírozási nehézségek,

kommunikációs problémák stb.), melyek aztán végül oda vezettek, hogy megbízatásának lejárta után jogilag megszakadt kapcsolata – egy jó időre - a vádbeli beruházással.

[854] Vallomásaiban kiváltképp részletesen bemutatta pénzügyi projektmenedzseri munkája során a kifizetési kérelmekkel kapcsolatos ügyintézését: az iratok ellenőrzését elsősorban a dokumentumok helyes kitöltése, a számlák szabályszerűsége szerint, a kifizetni kért támogatási összegek egy bonyolult számítási mód szerinti szétosztását/tematizálását az igényléssel érintett különböző pénzügyi alapok szerint, ezt követően mindezek rögzítését az EMIR-rendszerben, jelezve, hogy papír alapon is be kellett nyújtani mindezeket a kifizetési kérelmekhez.

[855] tanú 2 tanú vallomásaiból kitűnően, az Kft. 9 vezetőivel, az MMJV önkormányzati vezetőkkel, Kft. 6-vel való kapcsolattartó elsősorban I.r. vádlott – mint projektmenedzser volt, azonban esetenként ő maga is (mármint tanú 2) találkozott az Kft. 9, MMJV Önkormányzat felsővezetőivel, a kivitelező cég vezetőjével – képviselőjével (hangsúlyozandó: e tanú is egyértelműen III.r.t nevezte meg ebbéli minőségében), sőt projekt-ügyben számos egyeztetésen, tárgyalásokon is részt vett.

[856] A tanú vallomásaiból az is megállapítható, hogy a vádbeli iratok (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglistával, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglista melléklettel stb.) keletkezésének, alkalmazásának, aláírásának, felhasználásának pontos körülményeiről, előzményeiről semminemű tudomása nem volt, I.r. vádlottal 2011. június 30-ig tartó megbízatásuk lejárta után aztán a tanú jogilag/megbízásilag már nem is kapcsolódott a vádbeli projekthez egy jó ideig. Majd 2013.-ban az MMJV Önkormányzatának új megbízása alapján (ismét I.r. vádlottal együtt) projektmenedzseriséget vállalt a projekt 1 Múzeum-projekt kapcsán, de az már – látva, felismerve a teljesen elnehezült projekt-előrehaladást, annak számos problematikáját stb. – már csak rövidebb ideig tartott.

[857] tanú 2 tanú utalt arra is ügybeni vallomásaiban, hogy megbízatásának lejárta után, bár jogilag feladatkörük I.r. projektmenedzserrel együtt megszűnt, a projekt irányítói, felelősei (az új projektmenedzser-II.r., a projekttel foglalkozó Kft. 9-alkalmazott – tanú 21) többször igényt tartottak mindkettejük segítő közreműködésére a projekt pénzügyeinek áttekintése, iratainak kezelése, összegyűjtése, a kifizetési kérelmek rendkívül bonyolult összeállítása, benyújtása stb. kapcsán. - Ezen túlmenően pedig, ismeretei szerint I.r. vádlott még megbízatásának lejártát követően (2011. június 30. után) számos, érdemi projektmenedzseri feladatnak kénytelen volt eleget tenni az új projektmenedzser hivatalos kinevezéséig (például projekt előrehaladási jelentések elkészítése és Kft. 6 felé való benyújtása II.r. vádlott 2011. szeptember 26.-i projektmenedzserkénti kinevezéséig).

[858] tanú 2 tanú – pénzügyi projektmenedzser ügybeni vallomásait áttekintve, is az megállapítható a törvényszék értékelése szerint, hogy semmiféle csalárd, megtévesztő magatartásra, eljárásra, okiratkészítésre, becsatolásra stb. nem utal a tanú vallomása a vele

szoros/vagy kevésbé szoros, személyes kapcsolatot tartó vádlottak vonatkozásában (I.r. I.r., II.r. II.r., III.r., esetlegesen VII.r. vádlottak), - a további vádlottak ügybeni szerepéről pedig a vádbeli események során a tanúnak semminemű tudomása nincs.

[859] Azt is hangsúlyozza még a törvényszék tanú 2 tanú szerepével, projekthez kötődő kapcsolatával összefüggésben, hogy az MMJV Önkormányzata, annak vezetői, a projekt ügyében kompetens személyek olyannyira fontosnak, a projekt előrehaladása szempontjából hatékonynak ítélték – a vádiratban háttérből irányítónak, megbízás nélküli ügyvivőnek jellemzett, – I.r. vádlott, mint projektmenedzser, és tanú 2 pénzügyi projektmenedzser feladat-ellátását, hogy megbízatásuk 2011. június 30.-i lejárat után, több más személy projektmenedzserségét követően - tanú 7 sikertelen projektmenedzserei kinevezése, II.r. II.r. vádlott projektmenedzsersége, tanú 17 projektmenedzsersége, - 2013.-ban e két ember ismét megbízást kapott az MMVJ Önkormányzatától a projekt 1 Projekt projektmenedzserei feladatok ellátására (tanú 2 – mint projektmenedzser, I.r. – mint pólustematikai szakértő).

[860] A Támogató (támogató) részéről a kivitelezés pénzügyi ellenőrzését végző ellenőrző szervezet, az **Kft. 6-hoz kapcsolódóan** kerültek az ügyben tanúként kihallgatásra: tanú 27 – konstrukció felelős, tanú 28 - programirányító-referens, valamint tanú 29 – közbeszerzési referens programirányító, - mely tanúvallomásokból a következőket emeli ki a törvényszék:

[861] **tanú 27 tanú** feladata volt a vádbeli időben az Kft. 6 alkalmazottjaként a projekt 1-projekt kapcsán a változásbejelentések, támogatási szerződés módosítások, pénzügyi elszámolások feldolgozása, ellenőrzése, a kifizetési kérelmek és csatolmányok revíziója, mely iratok hitelesített másolatban érkeztek hozzájuk, és azok pénzügyi/számszaki ellenőrzése történt meg a tanú részéről.

[862] Konkrét eseményekre/találkozásokra, vádban megjelölt okiratokra, felmerült egyes problémákra stb. a tanú már egyáltalában nem emlékezett ennyi év távlatából, de a felmerült hiányosságokat, azok pótlását, időbeli csúszásokat, határidő-hosszabbításokat, szerződés-módosításokat stb. szokványosnak minősítette az akkoriban az országban zajló, hasonló típusú/finanszírozású beruházások kapcsán.

[863] Vallomásából kitűnően, a jogszabályok szerinti revízió alkalmával a benyújtott kifizetési kérelmek csatolmányaikkal, az alapul fekvő okiratokkal együtt rendben lévőknek találtattak, így a kifizetésekre sor került, a vádbeli projekt további vonatkozásairól pedig (műszaki, építési, tervezési stb.) a tanú feladatköréből kifolyólag nem tudott, nem is tudhatott. Az ügybeni vádlottak közül pedig kizárólag csak a projektmenedzserségre eljáró I.r. vádlottal állt esetenként személyes kapcsolatban, más vádlottal nem (nyomozati irat II. kötet 247. oldaltól, 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 41. oldaltól).

[864] Hasonló ismeretek-tapasztalatok birtokában volt a vádbeli időben az Kft. 6-nél programirányító munkatársként-konstrukció felelősként alkalmazott **tanú 28 tanú** is, aki vallomásaiban azt hangsúlyozta, hogy a projekt 1 Múzeum-projekt kapcsán hozzájuk benyújtott kifizetési kérelmek (csatolt iratok, alapul fekvő dokumentumok) egy-két, esetleges hiánypótlástól eltekintve, rendben lévőknek bizonyultak, a tanú konkrét feladata – többek között – a beérkező kifizetési kérelmek áttekintése/ellenőrzése volt.

[865] tanú 28 tanúvallomásaiban nem emlékezett olyasmire, hogy a kifizetési kérelmekkel, annak iratanyagával (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglista melléklettel, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglista melléklettel, teljesítésigazolások, számlák stb.) kapcsolatosan bármi probléma, aggály merült volna fel az ellenőrző szervezet részéről, - az Kft. 6 keretein belül foganatosított esetleges helyszíni ellenőrzésekről nem volt tudomása. Utolsó információja a vádbeli projektről pedig az volt, hogy a kedvezményezett végül elállt a támogatási szerződéstől és visszafizette az addig megkapott támogatást részletekben (tanú 28 tanúvallomásai: nyomozati irat II. kötet 252. oldaltól, 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 44.oldaltól).

[866] Vallomásaiból kitűnően, nevezett tanú az ügy vádlottjai közül kizárólag I.r. vádlottal – mint projektmenedzserrel állt kapcsolatban, akivel esetenként megbeszéléseken – egyeztetéseken vettek részt, ennek részleteit, témáját azonban már felidézni nem tudta, az ügy további vádlottjait pedig egyáltalában nem is ismerte. Említést tett még a tanú I.r. vádlott-projektmenedzser megbízási díjának elszámolásával kapcsolatosan indított, úgynevezett szabálytalansági eljárás folyamatáról, és eredményéről is, - ennek azonban nincs relevanciája jelen ügyben vád tárgyává tett események vizsgálatánál.

[867] Szintén az Kft. 6 alkalmazottjaként, közbeszerzési referensként-programirányítóként kapcsolódott a vádbeli projekt 1-projekthez, **tanú 29 tanú** is, akinek feladatát képezte a vádbeli projekttel összefüggésben – is – a projekt végrehajtási jelentések ellenőrzése, és annak összehasonlítása a pályázati szerződésben vállalt feladatok végrehajtásával (nyomozati irat II. kötet 257. oldaltól, 49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 63. oldaltól).

[868] Vallomásaiból kitűnően, a vádlottak közül kizárólag a projektmenedzserként eljáró I.r. vádlottal, majd az őt váltó, későbbi projektmenedzserrel, II.r. vádlottal (ez utóbbi személlyel nagyon rövid ideig) állt személyes kapcsolatban munkafeladatai ellátása során. Azonban az ügy további vádlottjait nem ismeri/nem ismerte, a vád tárgyává tett eseményekről, okiratok keletkezéséről-felhasználásáról stb., a kapcsolódó vádlotti magatartásokról semminemű tudomása nem volt.

[869] tanú 29 tanúvallomásaiból, ahogyan az Kft. 6-hoz, Kft. 9-hez, MMJV-hez kötődő további számos tanúvallomásból is, egyértelműen az is kiderült a törvényszék értékelése szerint, hogy a vádbelihez hasonló, projekt 2 - projekt 2 - Pólus témakörű – tematikájú, nagy

volumenű projektek nem csak a vádbeli – helység 1-i - projekt esetén, de más városok hasonló projektjei esetében is számos problémával, nehézséggel voltak terheltek (pályázati kötöttségek, az utófinanszírozásból eredő következmények a beruházások előrehaladására/még inkább annak akadályoztatására, rendkívül szigorú-lassú-túlbürokratizált ellenőrzési és elszámolási mechanizmus stb.).

[870] Így ebből a szempontból a vádbeli projekt 1 Múzeum-projekt nem „lógott ki” a további, hasonló tárgyú projektek közül a vádbeli időben az Kft. 6, mint ellenőrző szervezet szemszögéből, a projekt általuk ismert ügyeivel, elszámolásával, előrehaladásával, kifizetési kérelmeivel stb. kapcsolatosan.

[871] Az is feltétlen hangsúlyozandó az Kft. 6-hoz kötődő tanúvallomások kapcsán és az Kft. 6-tól beszerzett (nyomozati iratban és mellékleteiben számos helyen lefűzött), általuk jól ismert/revizionált iratok kapcsán, hogy azokban semminemű utalás, adat, jelzés, netán megállapítás nincsen arra nézve, hogy a vádbeli projekt kapcsán akár projektmenedzseri minőségében eljáró I.r. vádlott, majd II.r. II.r. vádlott és/vagy további vádlott társai valótlan okiratok készítésével, aláírásával, benyújtásával, felhasználásával stb. bármely vezető, szervezetet (Kft. 9, MMJV vezetése, polgármester, alpolgármesterek, Kft. 6 stb.) megtévesztve, csalárd módon, a vonatkozó jogszabályok be nem tartásával jártak volna el a kifizetési kérelmek benyújtása, a támogatási összegek igénylése kapcsán. - A fenti körbe eső tanúvallomásokban jelzett hiányosságok, csúszások, késedelmek stb. egyértelműen nem ebbe a témakörbe vonhatók.

[872] A már korábban többször hivatkozott tanú 20 tanú vezette tanácsadó cég, az **Zrt. 2** – röviden Zrt. 2 – 2011. október 5.-én kapott megbízást tanú 1 polgármestertől a projekt 1 Múzeum-projekttel összefüggésben, hogy a projekt felügyeletével és a projektmenedzsmenttel való kapcsolattartással kapcsolatos feladatokat ellássa, a polgármester által meghatározott határidőben és ütemterv szerint (nyomozati irat II. kötet 362. oldaltól).

[873] Majd 2012. április 2. napján kötött megbízási szerződés a tanú 6 vezette Kft. 9 és a **tanú 20 tanú** vezette Zrt. 2 között arra nézve, hogy az Kft. 9 megbízást adott nevezett cégnek a projekt 1 Múzeum-projekt megvalósítása során a projekt elszámolásában, a támogatási összeg lehívásában történő közreműködésre, különösen a következő feladatok ellátására: kifizetési kérelmek összeállítása, projekt költségvetési tábláinak folyamatos aktualizálása, szükség esetén költségvetési átcsoportosítások kezdeményezése. A szerződő felek a jelzett megbízási szerződésben tényként azt is rögzítették, hogy a megbízott (Zrt. 2) a valóságban a megbízó (Kft. 9) érdekében eljárva már 2012. január 1. napjától végzi a szerződés szerinti tevékenységeket (nyomozati irat I. kötet 299. oldaltól).

[874] Az Zrt. 2 tanácsadó céget vezető tanú 20 tanú ügybeni vallomásaiban részletesen beszámolt a polgármester megbízása, majd az Kft. 9-cel kötött megbízási szerződés alapján végzett tevékenységeikről, különösképpen a vádbeli projekt pénzügyeivel, elszámolásokkal,

kifizetési kérelmek összeállításával, alapul fekvő iratok ellenőrzésével stb. kapcsolatosan kifejtett feladataikról, ott szerzett tapasztalatairól, Kft. 9-cel, városvezetőkkel (polgármester, alpolgármesterek), irányító szervezettel, a projektirányításban és menedzsmentben résztvevőkkel (II.r. projektvezető, tanú 2, I.r.) való kapcsolattartásáról, emellett a projekt előrehaladását – álláspontja szerint – jelentősen hátráltató körülményekről, tényezőkről is (nyomozati irat II. kötet 353., 356. oldalaktól, 66. számú tárgyalási jegyzőkönyv 24. oldaltól).

[875] Vallomásaiban tanú 20 tanú utalt arra, hogy igen jelentős időbeli csúszásban volt a pénzügyi ütemtervhez képest a vádbeli beruházás, a kivitelezés nehézkessé vált ügybeni megbízásuk idején, lassan érkeztek a kifizetési kérelmekhez szükséges számlák, egyéb dokumentumok. Mindezek folytán minden további, projekttel összefüggő elszámolás-jelentés is sorozatos késedelmet szenvedett, - mindez a helyzet készítette aztán 2011.őszén arra Helység 1 Város Polgármesterét, tanú 1-et, hogy cégüket megbízza a fent jelzettek szerint.

[876] A beruházás elakadásának -nehézkességének műszaki, építészeti, egyéb okairól a tanú kompetencia hiányában véleményt formálni nem tudott, de első helyen jelölte meg mindezek okaként/alapjaként a kivitelező cég (Kft. 1) szerződés szerinti vállalásra való kétséges alkalmasságát, csekély likviditását, megfelelő szakértelmének hiányát, a bevont alvállalkozói kör, illetve munkavállalók szintén kevéssé alkalmasságát, a kivitelező cégnek a nagy volumenű beruházás előfinanszírozására való képtelenségét stb., mindezek ugyanis – a tanú álláspontja szerint – súlyosan befolyásolták a projekt sorsát, előre haladását, és táptalaja volt mindez számos egyéb, további problémának, következménynek is.

[877] A tanú cége – megbízás alapján – szorosan kapcsolódott a kifizetési kérelmek összeállításához, az alapul fekvő iratok áttekintéséhez, rendszerezéséhez, ellenőrzéséhez is. - E körben a tanú fontos közlése az volt, hogy noha a vádbeli irat konstrukcióval (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások, raktározási-tárolási nyilatkozatok stb.) még nem találtak hasonló tárgyú projektekkel való munkálataik során, azonban a vádbeli esetekben az iratokat rendben lévőnek találták, az irányító-ellenőrző szervezet (Kft. 6) is tudomásul vette/elfogadta, felhasználásra alkalmasnak minősítette a jelzett okiratokat, megállapodásokat, teljesítési igazolásokat, egyéb iratokat stb. a kifizetési kérelmekhez kapcsolódva. E körben egyik szervezet sem észlelt aggályt, kételyt, valótlán okiratok felhasználását nem tapasztalták, ilyesfajta jelzés hozzájuk nem érkezett.

[878] A saját vizsgálatuk – monitoring tevékenységük során minden iratot rendben lévőnek találtak, álláspontja szerint a projekt 1-projekthez kapcsolódóan a kifizetési kérelmek és csatolmányaik a vonatkozó jogszabályoknak, pályázati előírásoknak, protokollnak megfelelően kerültek továbbításra, tőlük a Kft. 9-hez, onnan az MMJV-hez aláírásra, majd a Támogató szervezet, illetve ellenőrző-felügyelő szerve (Kft. 6) felé.

[879] Hangsúlyozta tanú 20 tanú azt is, hogy tanácsadó cége döntési jogkörrel nem bírt a vádbeli projekt pénzügyeiben, kifizetési kérelmekkel stb. kapcsolatosan, kizárólag

javaslattételi kompetenciával rendelkeztek, - így vitatta, illetve cáfolta II.r. vádlottnak számlák, egyéb iratok aláírására utasításával, projektet irányító tevékenységével kapcsolatosan, személyét érintő nyilatkozatát is (szembesítés II.r. gyanúsított és tanú 20 tanú között nyomozati irat II. kötet 529. oldaltól kezdődően).

[880] Az is egyértelműen kiderül tanú 20 tanú vallomásaiból, hogy az ügy vádlottjai közül kizárólag I.r. vádlottal és II.r. vádlottal (projektmenedzserek) állt személyes kapcsolatban a vádbeli időszak egy részében, a további vádlottakkal egyáltalában nem: Így nem volt kapcsolata a tanúnak sem a kivitelező cég képviselőjével/vezetőjével (III.r., VIII.r.), sem a beruházás műszaki ellenőrével (VII.r.) sem, nevezettekkel személyesen nem is találkozott.

[881] Az is nyilvánvalóan kiderül tanú 20 tanúvallomásaiból, hogy a vádban pontosan megjelölt iratok, megállapodások, nyilatkozatok (előzetes anyagbeszerzésről, tárolási-raktározási nyilatkozatok, anyaglista-melléletek, számlák, teljesítési igazolások stb.), keletkezésének, kiállításának, aláírásának, felhasználásának pontos előzményeiről, illetve körülményeiről a tanúnak semmiféle ismerete nincs és nem is volt; a vallomásában is említett speciális irat-konstrukció, annak alkalmazása, felhasználása pedig már bevett, elfogadott gyakorlatnak számított cége, az Zrt. 2 megbízása idején.

[882] Kiemelést érdemlő tanúi közlés még, hogy tanú 20 tanú a projekthez kötődő, vele/cégével személyes kontaktban álló személyek (köztük I.r., II.r.), illetve szervezet részéről a legmesszemenőbb együttműködési készséget, konstruktív hozzáállást tapasztalta a vádbeli projekt előrehaladása érdekében, a felmerült problémák elhárítása, megoldása terén; így semmiféle félrevezető, megtévesztő magatartást nem észlelt, mások mellett I.r. I.r. és II.r. vádlottak részéről sem. Sajnálatát fejezte ki egyúttal afelett, hogy ennyi felelős személy, illetve szervezet összehangolt együttműködése sem tudta a kívánt célt végül elérni a projekt 1 Múzeum-projekt ügyében.

[883] tanú 20 tanúvallomásával érdemben megegyezik az Zrt. 2 másik vezetőjének, **tanú 31-nek** nyomozati tanúvallomása, mely vádirati indítványra felolvasással vált a bizonyítás részévé (49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 56. oldal, nyomozati irat II. kötet 270. oldaltól, tanú 31 által csatolt okirati bizonyítékok nyomozati irat mellékletében szerelve).

[884] tanú 31 vallomásából szintén az megállapítható, hogy a kifizetési kérelmek összeállítása során, az alapul fekvő iratok ellenőrzése során az Zrt. 2 részéről jogszabálysértő eljárást, bűncselekményre/szabálysértésre stb. utaló adatot egyáltalában nem észleltek: Az építési anyag tárolási-raktározási nyilatkozatok elszámolása, illetve benyújtása a kifizetési kérelemmel együtt a műszaki ellenőri nyilatkozatok alapján történt/történhetett meg, melyben a műszaki ellenőr azt deklarálta, hogy a felsorolt anyagok a költségvetésben szereplő anyagokkal megegyeznek, ezért elszámolhatóak, így a számla (Kft. 1 részéről kiállítva) befogadható és kifizethető.

[885] Ennek alapján tették be tanácsadói munkájuk során a kifizetési kérelembe a hivatkozott anyagtárolási-raktározási nyilatkozatokat, mellyel kapcsolatosan, felhasználásukat kritizálva, az Kft. 6 részéről sem érkezett semmiféle jelzés, az ő álláspontjuk szerint is a tárolási nyilatkozatok felhasználhatóak/elszámolhatóak voltak a kifizetési kérelem benyújtásánál, a támogatási összegek lehívásánál.

[886] A szintén **vádirati indítványra felolvasott további tanúvallomások** (nyomozás során tett) kapcsán a törvényszék a következőkre utal (49. számú tárgyalási jegyzőkönyv 46., 47., 56., 57. oldalakon).

[887] **tanú 24 tanú**, a kivitelező Kft. 1 felelős műszaki vezetője részletesen beszámolt a vádbeli beruházás kapcsán betöltött feladatköréről, kiemelve, hogy fő tevékenysége volt a kivitelező részéről a projekt műszaki vezetése, a helyszínen az alkalmazottak szakmai irányítása, a tervek alapján a kivitelezés irányítása, míg a későbbiekben az alvállalkozók munkáinak koordinálása, szakmai felügyelete, e mellett a megrendelővel, illetve a megrendelő műszaki ellenőrével való kapcsolattartás, építési napló vezetése is.

[888] Így vallomásából kitűnően, a megrendelő részéről a projektmenedzserrel, I.r. vádlottal, majd II.r. vádlottal, továbbá a műszaki ellenőr VII.r. vádlottal állt szoros kapcsolatban, majd az alvállalkozók bevonását követően az Kft. 2. vezetőjével, IV.r. vádlottal is szoros kapcsolatot tartott műszaki, szakmai szempontból.

[889] Részletesen bemutatta az építkezés menetét, az általa tudott anyagbeszerzéseket, azok beépítésének folyamatát, a tervekkel összefüggő problémákról is említést tett csakúgy, mint az Kft. 2.-vel, valamint Kft. 8-cal, mint alvállalkozókkal való megállapodásokról is. - Hangsúlyozta, hogy a kivitelező cég (Kft. 1) anyagbeszerzéseit, pénzügyeit, számlázásait, teljesítésigazolásokkal kapcsolatos ügyeit stb. a cég irányítójaként eljárva III.r. intézte a projektmenedzserrel együtt (I.r., II.r.), azok részleteiről így nem tud, ő maga szakmai vonalon leginkább VII.r. műszaki ellenőrrel tartott szorosabb kapcsolatot.

[890] A kifizetési kérelmek benyújtásáról, a támogatási összegek lehívásáról, a kifizetési kérelmekhez felhasznált okiratok keletkezéséről, alkalmazásának előzményeiről, aláírásáról/aláíratásáról stb. tanú 24 tanúnak vallomásából kitűnően tudomása nem volt. Minthogy vallomásából az is világosan kiderül, hogy a Kft. 1 vezetőjeként/ irányítójaként kizárólag III.r. diszponált munkája felett, a tanú III.r. vádlott feleségét, a Kft. 1 jogi értelemben vett ügyvezetőjét, VIII.r. vádlottat meg sem említi vallomástétele során (nyomozati irat II. kötet 244. oldaltól).

[891] Nem mutat semmiféle összefüggést azonban a vádbeli eseményekkel **tanú 34 tanú** és **tanú 32 tanú** nyomozati vallomása, akik a Kft. 16 ügyvezetői voltak a vádbeli időben, de cégük a Kft. 1-gyel gazdasági kapcsolatban nem állt, nevezetteknek semmiféle érdemi információja nem volt a vádbeli beruházás ügyeiről (nyomozati irat II. kötet 275., 288. oldalaktól).

[892] Ugyanez a megállapítás tehető a szintén vádiratban rögzített indítványra felolvasott **tanú 33 tanú** nyomozati vallomásával kapcsolatosan is (nyomozati irat II. kötet 293. oldaltól), akinek cége, a Kft. 17 ugyan a vádbeli időszak egy részében üzleti-gazdasági kapcsolatban állt a helység 1-i székhelyű Kft. 1-gyel, de ennek semmiféle köze nem volt a projekt 1 Múzeum építkezés ügyéhez. A tanúnak – vallomása alapján - a vádbeli eseményekről nincsen információja.

[893] **tanú 30 tanú** a Kft. 18 alkalmazottja volt a vádbeli időben, és személy szerint ő végezte a IV.r. vádlott vezette Kft. 2. könyvelését. Tanúvallomástétele során a nyomozóhatóság rendelkezésére bocsátotta az Kft. 2. vádbeli időszakot érintő áfa-bevallásait, analitikáját, főkönyvi kivonatát, Kft. 1 részére kiállított számláit csatolmányokkal együtt (nyomozati irat II. kötet 1. oldaltól, Kft. 2. és Kft. 1 közötti gazdasági kapcsolatokról kiállított számlák és egyéb iratok nyomozati iratok II. kötet 3.-40. oldalig).

[894] Fenti – felolvasott – tanúvallomásokhoz képest jóval szorosabban kapcsolódik a vádbeli eseményekhez az időközben elhalálozott **tanú 5 tanú** vallomása, aki a vádbeli időben a Kft. 8 ügyvezetőjeként kapcsolódott az ügyben vizsgált egyes tárolási-raktározási nyilatkozatokhoz, a következők szerint (tanú 5 tanúvallomása nyomozati irat II. kötet 73. oldaltól, Kft. 8-cal kapcsolatos okiratok nyomozati irat II. kötet 76-192. oldalak):

[895] Az eljárás adataiból megállapíthatóan: a Kft. 8 a IV.r. vádlott vezette Kft. 2.-vel állt kereskedelmi kapcsolatban, a vádbeli projekttel összefüggésben pedig IV.r. vádlott kérésére – pontosabban meg nem állapítható körülmények között – a Kft. 8 képviselője, tanú 5 aláírta nevezett társaság nevében kiállított, 2011.október 3.-i keltezésű tárolási-raktározási nyilatkozatot olyan körülmények között, hogy a Kft. 8 semmilyen anyagot nem szerzett be és nem tárolt a projekt 1 Múzeum-projekt kivitelező cége, a Kft. 1 részére.

[896] A kapcsolódó tanú/gyanúsítottai vallomásokból kitűnően (IV.r. vádlott részéről, tanú 5 tanú részéről) tanú 5, mint a Kft. 8 ügyvezetője azért írta alá – az utóbb, kifizetési kérelem mellékleteként, alapjául felhasználta, – tárolási-raktározási nyilatkozatot cége részéről, mert az Kft. 2.-t vezető IV.r. azt ígérte számára, hogy majd ez lesz az alapja a Kft. 8 és a Kft. 1 közötti szerződésnek.

[897] **tanú 5 tanú** vallomása szerint cége, a Kft. 8 nem állt szerződéses kapcsolatban a Kft. 1-gyel, nem ismerte a cég képviselőjét/vezetőjét sem, nem tárgyaltak soha. Minimális

gazdasági kapcsolat létezett cégeik között (Kft. 8-Kft. 1) 2011.-ben, mikor tőlük a Kft. 1 nem túl nagy mennyiségben építőanyagot szerzett be, ezen túlmenően gazdasági kapcsolatban nem álltak egymással.

[898] tanú 5 tanú vallomásaiban részletesen beszámolt cége, a Kft. 8 és a IV.r. vezette Kft. 2. közötti gazdasági kapcsolatokról a vádbeli időszakban, hangsúlyozva, hogy mindvégig kizárólag IV.r. vádlottal tartotta a kapcsolatot, akinek felhívására írta alá végül az ügyben vizsgált tárolási-raktározási nyilatkozatot, melyen aláírása szerepel.

[899] A nyilatkozat aláírására részéről olyan előzmények után került sor, hogy IV.r. vádlottal való megállapodásuk szerint, ez lett volna az alapja a Kft. 1-gyel kötendő szerződésnek, a nyilatkozat alapján ugyanis egy megállapodást kötöttek volna a Kft. 1-gyel, amiben garantálták volna, hogy ki tudják őket szolgálni építőanyaggal (tégálal).

[900] A tanú vallomásaiban utalt arra is, hogy a jelzett tárolási-raktározási nyilatkozat alapján anyagellátási szerződés a későbbiekben azonban nem jött létre, a Kft. 1 részére végül anyagot nem tároltak-nem raktároztak telephelyükön, a nyilatkozat alapján végül nem történt teljesítés részükről a Kft. 1 felé, e nyilatkozat a tanú részéről a későbbiek során végülis teljesen feledésbe ment.

[901] Határozott nyilatkozata szerint sem III.r. vádlottal, sem I.r. vádlottal a vádbeli időszakban nem találkozott, a projekt 1 Múzeum-projekt építési területén egyáltalában nem járt, az általa aláírt tárolási-raktározási nyilatkozat későbbi felhasználásáról, annak következményeiről semminemű tudomása nem volt.

[902] tanú 5 tanú az eljárás folyamatban léte alatt, tanúkénti kihallgatását követően (2015. május 4.) 2015. november 16. napján elhalálozott, ezért személyével kapcsolatosan további bizonyítás felvételére nem nyílt mód.

[903] tanú 5 tanúvallomását összevetve IV.r. vádlott idevágó – fentebb részletesen hivatkozott – vallomásaival/nyilatkozataival, azokból meglehetősen pontossággal volt tisztázható a Kft. 8 vezetője által aláírt tárolási-raktározási nyilatkozatok keletkezésének releváns előzménye, indoka, az érintett felek megállapodása, - csupán a hivatkozott okiratok aláírásának pontos helyszíne, konkrét körülményei megállapítására nem nyílt mód, ugyanis erre nézve IV.r. vádlott vallomásai, illetve tanú 5 tanú vallomása nem tartalmaztak konkrét adatokat.

[904] A **kizárólag tárgyalási szakban kihallgatott tanúk vallomásai**, és az azokból levonható következtetések kapcsán a törvényszék az alábbiakat emeli ki:

[905] A vádbeli időben MMJV Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési és Városfejlesztési Főosztályának vezetője, **tanú 10 tanú** vallomása szerint (66. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal) beosztásából adódóan esetenként ugyan szerzett némi ismereteket a vádbeli projekt előrehaladásáról, akár azok problematikájáról, ennek ellenére közvetlen munkaköri feladata a vádbeli projekttel összefüggésben a tanúnak nem volt.

[906] Az ügybeni vádlottak közül közvetlen munkakapcsolatot tartott fenn tanú 10 tanú II.r. vádlottal, akinek egy időszakban közvetlen munkahelyi felettese is volt, így értesült arról is, hogy II.r. vádlott megbízást kapott – egyéb számos, nagy volumenű projektekkel összefüggő munkafadatai mellett, – 2011. őszén a vádbeli projekttel kapcsolatos feladatok ellátására projektmenedzserként. - De vallomása szerint a tanúnak sem e megbízás keletkezéséről, előzményeiről, körülményeiről, és a megbízást követő II.r. vádlotti feladatellátásról, projektmenedzserkénti működéséről konkrét információi nem voltak, arról tájékoztatást nem kapott.

[907] Nem tartott kapcsolatot a tanú a II.r. vádlottal megelőzően projektmenedzserként eljáró I.r. vádlottal sem, akivel esetenként a vádbeli projekttel összefüggő tárgyalásokon-egyeztetéseken akár személyesen találkozott, de érdemi ismeretei a tanúnak a projekt 1 Múzeum-projekt ügyeiről nem volt, minthogy nem ismerte a kivitelező cég (Kft. 1) képviselőit/vezetőit sem.

[908] Semmilyen módon nem kötődött a tanú feladatköre/így vallomása sem a vádbeli eseményekhez, a kifizetési kérelmek összeállításához-benyújtásához, az alapul fekvő iratok keletkezéséhez, támogatási összegek lehívásához, felhasználásához stb., - így a tanú vallomásában nem tudott válaszolni az ügyben vizsgált előzetes anyagbeszerzési megállapodásokhoz, tárolási-raktározási nyilatkozatokhoz, számlákhoz, kifizetési kérelmekhez kapcsolódó számos kérdésre sem.

[909] tanú 10 tanú vallomásában hangsúlyozta, hogy a vádbeli projekt pénzügyeit, így a kifizetési kérelmekkel összefüggő iratokat is a Kft. 9 kezelte-rendszerezte, intézte, - e cég feladatköre volt így nyilvánvalóan hangsúlyos a kifizetési kérelmek intézése során is, melyek részleteiről azonban a tanú nem tudott.

[910] A tanú a polgármester által elrendelt belső vizsgálatban nem vett részt, az elkészült vizsgálati jelentést nem ismerte, s bár a büntető feljelentés megtételéről tudott, az ezt követő hosszadalmas büntető eljárás folyamata számára teljesen ismeretlen módon zajlott.

[911] MMJV Polgármesteri Hivatal volt főépítésze, **tanú 11 tanú** vallomása szerint (66. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldaltól) csak a vádbeli eseményeket követő időkből, 2013-tól kapcsolódott a projekt 1 Múzeum-projekt ügyéhez, mikor a beruházás befejezhetősége érdekében a városvezetők kérték szakértői állásfoglalását és javaslatát a további tennivalókra nézve.

[912] Nevezett tanú részletesen beszámolt a feltárt problémákról, a tervezés/tervdokumentációk átdolgozásának szükségességéről, a számos, e témában tartott egyeztetésről-tárgyalásról, a felmerült költségvetési nehézségekről, illetve az építkezés terén adódó műszaki akadályozó tényezőkről-helyzetekről és megoldandó feladatokról; - számos témát érintően szakmai véleményét is közölve vallomástétele során.

[913] tanú 11 tanúvallomásából kitűnően, az ügy vádlottjai közül az MMJV Polgármesteri Hivatal Beruházási Osztályán vezető beosztású köztisztviselőként dolgozó II.r. vádlottal állt gyakran szoros munkakapcsolatban, elsősorban a Helység 1 városában folyamatban lévő különböző, nagy volumenű projektek kapcsán (vár 1, belváros rekonstrukciója stb.), - míg az ügy további vádlottjait a tanú tulajdonképpen nem ismeri.

[914] Semmilyen információja nincs/nem volt tanú 11 tanúnak a vádbeli eseményekről, az ügyben vizsgált okiratokról, azok keletkezésének, alkalmazásának, felhasználásának körülményeiről, a kifizetési kérelmek ügyintézéséről, módjáról, stb. sem, - minthogy nem ismerte a tanú a polgármester által elrendelt belső vizsgálat folyamatát, az elkészült vizsgálati jelentést, és a polgármester által megtett büntető feljelentést sem.

[915] Ami feltétlen kiemelés érdemel – a törvényszék értékelése szerint – tanú 11 főépítész tanúvallomásából, hogy – megerősítve számos ponton II.r. vádlott idevágó nyilatkozatait, - II.r. vádlott, mint köztisztviselő a vádbeli időben számos nagy jelentőségű városi projekt (párhuzamos/egyidejű) felügyeletét-koordinálását látta el munkaköri feladatként, melyhez csatlakozott aztán 2011. őszén az általa addig nem ismert, nem felügyelt, projekt 1 Múzeum-projekt projektmenedzserkénti feladata.

[916] Mindez nyilvánvalóan óriási kihívást/leterheltséget jelentett aztán II.r. vádlott számára, így e feladatellátása során szükségszerűen támogatásra/segítségnyújtásra szorult (főként a projektet ismerő, korábbi projektmenedzser, I.r. vádlott részéről), - mindez feltétlen figyelembe veendő volt a törvényszék értékelő tevékenysége során a vádirati cselekvések, kapcsolódó vádlotti tudattartalmak vizsgálatánál, megállapításánál is.

[917] Ügyészi bizonyítási indítványnak helyt adva hallgatta ki a törvényszék a tárgyaláson tanúként a vádbeli projekt kapcsán tervezési feladatokat ellátó, tervek/tervdokumentációkat készítő, biztosító, rendelkezésre bocsátó **Kft. 7**

vezetőit/alkalmazottjait: **tanú 3** és **tanú 4** építészmérnököket (66. számú tárgyalási jegyzőkönyv 13., 21. oldalaktól).

[918] A tervező tanúk vallomásaiból részletes képet nyert a törvényszék a vádbeli projekttel összefüggő, a támogatási szerződés megkötése előtt már évekkel elkezdődő (2007-2008.), igen komplex, időigényes tervezési folyamatról, ennek engedélyeztetési eljárásáról, - egyáltalában véve tervezői szempontból lényeges különböző fogalmak, megjelölések lényegét, jelentőségét, beruházással való kapcsolatát, esetleges változtatásának szükségességét, a tervezéssel összefüggő releváns megállapítások lényegét, ismérveit mutatták be az e szempontból szakértőnek tekintendő tanúk; - melyek közül több gyakorta feltűnt a kapcsolódó vádlotti/gyanúsított/tanúvallomásokban csakúgy, mint a vádban részletezett események leírása körében is (tervcsomag, tervdokumentációk, engedélyes terv, kiviteli terv, nem végleges kiviteli terv, végleges kiviteli terv, pallér terv, bontási terv, tenderterv, szakági tervek, tervszállítás, tervszállítás felfüggesztése, építési engedély, építési engedélyeztetési eljárás, szakági engedélyek beszerzése stb.).

[919] Ahogy már a korábbiakban utalt erre a törvényszék, a vádiratnak a tervekkel/tervezéssel, kapcsolódó történésekkel foglalkozó része komoly korrekcióra szorult a tárgyaláson felvett bizonyítási eljárás alapján, mely korrekció/kiegészítések jórésze helyet kapott aztán az ügyészi vádmódosításban/végindítványban is.

[920] E témakörben az volt egyértelműen megállapítható: az MMJV Önkormányzatával, mint megrendelővel 2010. november 26. napján vállalkozási szerződést kötő kivitelező cég, a Kft. 1- a megrendelő hibájából eredően több hónapos késedelemmel – a munkaterületet 2011. március 9. napján vette át és a kivitelezést – konkrét kiviteli terv nélkül – tendertervek alapján kezdte meg, amelyek csak nagyvonalakban tartalmazták a szükséges feladatokat. Továbbá megállapítható volt, hogy a tervezést végző Kft. 7 (tanú 3 és tanú 4 tervezők cége) a végleges kiviteli terveket – az önkormányzat fizetési késedelme miatt – 2011. október 4. napján adta át.

[921] Az eljárás adatai alapján az is rögzíthetővé vált, hogy az azt megelőző időpontban a kivitelezés a korábban a tervező (Kft. 7) által rendelkezésre bocsátott úgynevezett pallértervek, illetőleg tenderterv alapján folyt. A kivitelezés folyamán pedig a tervek a későbbiekben is többször módosításra kerültek.

[922] A tervező tanúk vallomásaikban részletesen beszámoltak számos problémáról, mely feladataik ellátását nehezítette, gyakran késleltette (megrendelői igények gyakori változása, építésügyi engedélyeztetési eljárás nehezítettsége-lassúsága, a beruházás előrehaladtával megmutatkozó építészeti jellegű problémák és azok tervezési kihatásai stb.), - hangsúlyozva ugyanakkor, hogy konstruktív együttműködésre törekedtek a megrendelő önkormányzattal. Szoros kapcsolatot tartottak az önkormányzat vezetőivel, projektmenedzserrel, tervezési szempontból folyamatosan alkalmazkodtak a beruházás konkrét folyamatához, annak változásaihoz, mindvégig segítve annak előrehaladását, azonban

számláik késedelmes kiegyenlítése miatt, illetve a kiegyenlítés hónapokig tartó elmaradása miatt végül 2011. augusztusában a tervszállítás felfüggesztéséről kellett határozniuk.

[923] Az önkormányzat fizetési késedelme miatt csak hónapokkal később, 2011. október 4. napján adták át a végleges kiviteli terveket MMJV Önkormányzatának, hangsúlyozták ugyanakkor, hogy a kivitelezés a korábban általuk rendelkezésre bocsátott úgynevezett pallértervek, illetőleg tenderterv alapján folyamatosan haladt előre.

[924] tanú 3 és tanú 4 tanúk vallomásaiból megállapítható volt, hogy nevezetteknek semminemű tudomása nincs/nem volt a vád tárgyává tett eseményekről, vádlotti magatartásokról, a vádban megjelölt megállapodások/okiratok/számlák keletkezésének, aláírásának, becsatolásának, felhasználásának stb. körülményeiről, a kifizetési kérelem benyújtása ügyében tett számos intézkedésről sem, - így erre nézve vallomásaik információt nem tartalmaztak. Egyező vallomásaik szerint pedig a kifizetési nehézségek/késedelmek ellenére MMJV Önkormányzatával való együttműködésük a vádbeli projekt tervezésének ügyében végül elszámolási vita nélkül zárult.

[925] MMJV Humán Főosztályának vezetője volt 2011. évtől, majd 2012.-től (2018.-ig) Helység 1 város alpolgármestere **tanú 12 tanú**, aki tárgyalási vallomásában (66. számú tárgyalási jegyzőkönyv 35. oldaltól) részletesen nyilatkozott arról, hogy megbízatásából, feladatköréből adódóan milyen módon kapcsolódott a vádbeli időszak egy részétől a projekt 1 Múzeum-projekthez; arról kitől, milyen fórumon, milyen ismereteket szerzett; egyes, ügybeni vádlottakkal a projekt ügyében milyen tárgyalásokat-egyeztetéseket folytatott. Egyáltalában véve milyen benyomásai alakultak ki mindezek alapján a vádbeli beruházás állásáról, annak előrehaladását gátló/nehezítő helyzetekről, fejleményekről, azok lehetséges megoldásairól, tulajdonképpen a projekt megvalósíthatósága, majd fenntarthatósága kapcsán felmerült számos kérdésről, felvetésről miként vélekedett.

[926] tanú 12 tanúvallomásából kiderült, hogy 2012.-től a városvezetést képviselve legtöbbször az alpolgármester vett részt a projekt-egyeztetéseken, megbeszéléseken, az itt szerzett információkat, tájékoztatásokat, probléma felvetéseket stb. osztotta meg a döntésre kompetens városvezetési grémiummal.

[927] Ilyen egyeztetések alkalmával többször találkozott II.r. vádlott projektmenedzserrel, majd a 2013. után szintén projektmenedzseri feladatokat ellátó I.r. vádlottal és tanú 2-vel, esetenként a kivitelező cég vezetőjével (III.r. vádlottal), és akár alvállalkozói cég képviselőjével is (IV.r. stb.), - emellett a projekt ügyeiben volt szoros kapcsolattartása még a Kft. 9 vezetőjével, tanú 6-tal és a szervezet további alkalmazottjaival is.

[928] Az is nyilvánvaló nevezett tanú vallomásából, hogy tanú 12 akkori alpolgármesternek részletesebb/érdemi információja a vád tárgyává tett, 2011-2012. évi eseményekről, a vádban részletezett vádlotti magatartásokról, a vádiratban pontosan megjelölt, kifizetési kérelmekhez becsatolt-felhasznált okiratokról (előzetes anyagbeszerzésekről szóló megállapodások anyaglistával, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglistával, Kft. 1 által kiállított számlák egyéb dokumentumokkal, műszaki ellenőr által készített teljesítésigazolás stb.) nem volt.

[929] A tanúnak feladata a kifizetési kérelmekkel kapcsolatosan szintén nem volt (ehelyütt a tanú elsősorban a Kft. 9 kompetenciáját jelölte meg), - így a megjelölt témakörökhöz kapcsolódóan feltett számos kérdésre a tanú érdemi választ adni nem tudott.

[930] Szakmai álláspontját közölve a beruházás elhúzódását okozó körülményekről, végül a támogatási szerződéstől való elálláshoz vezető okokról, a tanú elsőként a közbeszerzésen nyertes kivitelező cég (Kft. 1) likviditásával, finanszírozási képességével, alkalmazotti hátterével, szakmaiságával stb. kapcsolatos aggályokat jelölte meg, a közbeszerzési építési tartalmak, illetve a tervezési dokumentációs tartalmak szinkronjának hiánya mellett, említve még a döntéshozatali bizonytalanságot, a pályázati eljárásból fakadó kötöttségeket, a megrendelő gyakori késedelmivel együtt is.

[931] Vallomásából és a polgármester által elrendelt belső vizsgálattal összefüggésben beszerezett iratanyagból megállapítható, hogy tanú 12 alpolgármester meghallgatására a belső vizsgálati folyamatban sor került. A tanú vallomása szerint szűk körű tájékoztatást kapott az elkészült vizsgálati jelentés főbb megállapításairól, és a polgármester által tett büntető feljelentés tényéről is, ezen túlmenően azonban a további nyomozati folyamatról, annak rész-eredményeiről információval már nem rendelkezett.

[932] Fontos kiemelni tanú 12 alpolgármester tanú tárgyalási vallomásából azon nyilatkozatát, hogy a tanú közlése szerint, akikkel ő maga kapcsolatban volt a projekt megvalósítása során, különösen abban az időszakban, amikor operatív szinten a projekt felelősei/irányítói együtt dolgoztak, megtévesztő, fals magatartást, félrevezető közlést, aggályos eljárást stb. nem tapasztalt. Jelezte egyúttal azt is, hogy ha ilyet, vagy erre utaló magatartást észlelt volna, nyilvánvalóan kötelessége lett volna azt jelezni a városvezetés/hatóság felé, azonban ilyesmire egyáltalában szükség nem mutatkozott.

[933] Részletesen foglalkozott a törvényszék a bizonyíték-értékelés bevezető részében, aztán később, tanú 16 tanú vallomásai értékelése során is, tanú 1 polgármester által elrendelt belső vizsgálattal, annak iratanyagával (meghallgatási jegyzőkönyvek, vizsgálati jelentés stb.), mindezek bizonyítékkénti értékelhetőségével, emellett e bizonyítékanyaggal kapcsolatos aggályaival-kérdésfelvetéseivel, e bizonyítási-rész értékelhetőségét befolyásoló körülményekkel; - ezt az értékelést ehelyütt már nem ismétli meg, hanem visszautal a korábban írtakra.

[934] E témakör újbóli említése azért indokolt, mert a törvényszék a tárgyalás során tanúként hallgatta ki **a polgármester által megbízott vizsgáló bizottság** (tanú 16-on kívüli) **tagjait:** így a polgármesteri kabinetiroda vezetőjét – **tanú 13-at**, valamint MMJV Önkormányzatának vezető beosztású tisztségviselőit, mint bizottsági tagokat: **tanú 14-et, tanú 15-öt**, valamint **tanú 17-et** (66. számú tárgyalási jegyzőkönyv 51. oldaltól, 72. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4., 11., 21. oldalaktól).

[935] Ami bizonyosan megállapítható fent nevezett tanúk tárgyalási vallomásaiból, hogy valamennyien más-más területen voltak vezető beosztású dolgozói/tisztségviselői a hivatalnak (jogi osztály, gazdálkodási osztály, adóosztály, műszaki területek, kabinetiroda stb.), azonban a vádbeli események idején (2011.-2012. évek) feladatkörükből adódóan nem kapcsolódtak közvetlenül, vagy szorosan a vádbeli projekt ügyeihez. - Így e tanúk projekttel összefüggő tudomása később szerzett ismereteken, akár a belső vizsgálatban való részvételükön (beszerzett okiratok áttanulmányozása, meghallgatások anyaga stb.) alapulnak.

[936] Ami bizonyosan megállapítható fent nevezett tanúk tárgyalási vallomásaiból, hogy valamennyien más-más területen voltak vezető beosztású dolgozói/tisztségviselői a hivatalnak (jogi osztály, gazdálkodási osztály, adóosztály, műszaki területek, kabinetiroda stb.), azonban a vádbeli események idején (2011.-2012. évek feladatkörükből adódóan nem kapcsolódtak közvetlenül, vagy szorosan a vádbeli projekt ügyeihez, - így e tanúk projekttel összefüggő tudomása később szerzett ismereteken, akár a belső vizsgálatban való részvételükön (beszerzett okiratok áttanulmányozása, meghallgatások anyaga stb.) alapulnak.

[937] Ami szintén fontos megállapítás a vizsgálóbizottságban részt vett, fent nevezett tanúk vallomásaival kapcsolatosan, hogy valamennyien a projekt előrehaladásának lelassulását, a számtalan, projekttel összefüggésben felmerült problémát, a valós teljesítés és a dokumentációkon kimutatott készültségi fok között feltárt különbözőségeket-eltéréseket, a tervdokumentációk ellentmondásosságát stb. jelölték meg, mint a belső vizsgálat elrendelését megalapozó indokokat, előzményeket. - Hangsúlyozandó, hogy nem említették azonban a vizsgálat elrendelésének előzményei, okai között a tanú 16 tanúvallomásában jelzettek szerint, a kivitelező cég – Kft. 1 – felszámolásba kerülését, és ennek észlelését a hivatal adóosztályának vezetője részéről, - mely vizsgálat elrendelése a polgármester kompetenciáját képezte, minthogy az ő döntésén alapult a bizottságban résztvevő személyeknek, tisztségviselőknek, továbbá a bizottság vezetőjének (tanú 13 kabinetvezető) kijelölése is.

[938] Ami szintén kiderült a belső vizsgálatban eljáró tanúk tárgyalási vallomásaiból, hogy bár – kérdésekre főként – valamennyien érintették vallomásaikban a belső vizsgálattal összefüggésben ügyvéd 1 ügyvéd részvételét-szerepét, nevezett személy megbízásával, annak előzményeivel, egyáltalában vizsgálatba kerülésével összefüggésben a tanúk lényegében érdemi információval nem rendelkeztek.

[939] Minthogy az is ellentmondásosan jelentkezett fent nevezett tanúk vallomásaiban, hogy ügyvéd 1 ügyvéd egyáltalában milyen minőségében vett részt/ha részt vett a belső vizsgálat során fogantatosított meghallgatásokon; jelenléte esetén feladata pontosan mi volt, volt-e szerepe nevezett ügyvédnek a meghallgatások során feltett kérdések összeállításában, vagy sem, végezte-e a meghallgatási jegyzőkönyvek akár egyidejű/akár későbbiekben történő készítését, írásba foglalását, vagy sem; mi volt a szerepe nevezett ügyvédnek a vizsgálati jelentés elkészültében/ha egyáltalában volt, tulajdonképpen a vizsgálati jelentés megfogalmazása, összeállítása stb. – melyen utóbb a polgármester által tett büntető feljelentés is alapult, – konkrétan kinek a tevékenységéhez kötődik (ügyvéd 1, tanú 13 – bizottságvezető, vagy egyéb bizottsági tagok stb.), hogyan, milyen körülmények között készült el.

[940] ügyvéd 1 ügyvéd belső vizsgálatban betöltött – pontosabban nem is megismerhető – szerepével kapcsolatosan és védői kizárásával, annak indokaival, előzményeivel kapcsolatosan a törvényszék a korábbiakban már részletesen kifejtette álláspontját, - ezt ezúttal már nem ismétli meg, visszautal a korábban írtakra.

[941] Bár számos kérdést kaptak a belső vizsgálatban részt vett tanúk a tárgyalási kihallgatásuk során az egyes meghallgatások konkrét körülményeivel, történéseivel kapcsolatosan (jelenlévők kiléte, jegyzőkönyv elkészülte/aláírása, kérdésfeltevések-válaszok, meghallgatás menete, hossza, a meghallgatást követő esetleges informális szóváltások, gesztusok stb.), azonban a bizottsági tagok a 2020-2021. évi tárgyalási kihallgatásuk alkalmával már pontos adatot ezekről a 2014. évi eseményekről érdemben szolgáltatni nem tudtak. Általában nem emlékeztek részleteiben/több esetben egyáltalában nem a jelenlétükkel érintett belső vizsgálatbeli meghallgatásokra, az ott elhangzottakra, az aláírásukkal ellátott meghallgatási jegyzőkönyvek elkészültének pontos módjára, körülményeire sem.

[942] Az is egyértelműen kiderült a vizsgáló bizottságban részt vett tanúk tárgyalási vallomásaiból, hogy a vizsgálati jelentés elkészültével – melynek egyébiránt főbb megállapításai is alig-alig maradtak meg a tanúk emlékezetében ennyi év elteltével, – a bizottság mandátuma lényegében megszűnt, ahogyan a vádbeli projekt ügyeivel való, vizsgálat-szabta keretek között zajló információ-szerzésük is. - Így e tanúk azon túl, hogy valamennyien értesültek/tudomással bírtak tanú 1 polgármester által tett büntető feljelentés tényéről, ezt követően megindult nyomozati folyamatot már figyelemmel nem kísérték. A vádbeli projekttel összefüggő későbbi információjuk pedig már csak az volt, hogy MMJV Önkormányzata 2015. augusztusában elállt a támogatási szerződéstől, és ennek következtében a számára a kifizetési kérelmek alapján kiutalt egymilliárd forintot meghaladó összeget több részletben már visszafizette.

[943] Hogy miért volt szükség a vádbeli projektet érintő problémák vizsgálására vizsgálóbizottság létrehozására, mi indokolhatta az ezzel kapcsolatos polgármesteri döntést, miért nem a hivatal belső ellenőrzési szerve vizsgálódott e témakörben, - azzal már

foglalkozott a törvényszék a belső vizsgálattal összefüggő iratanyag bizonyítékkénti értékelésével kapcsolatos álláspontja kifejtésénél.

[944] E helyütt annyiban nevesíti – ismét – ennek kapcsán a hivatal jogi osztályvezető helyettesének, tanú 15-nek tanú vallomását, aki arra utalt, hogy a projektet érintő vizsgálati folyamatban a jogi osztály feladatát nem kapott, később a büntető feljelentés elkészítésében sem, a feljelentést ugyanis - ismeretei szerint - a polgármester/MMJV megbízása alapján úgynevezett külsős ügyvédi iroda készítette el, s nyújtotta be az illetékes nyomozóhatóság felé.

[945] A vizsgáló bizottságban részt vett tanúk közül kiemeli még a törvényszék **tanú 17 tanú** személyét, illetve vallomását, arra figyelemmel, hogy nevezett a vizsgáló bizottsági tagságán túlmenően, oly módon is kapcsolódott a vádbeli projekthez, hogy I.r., továbbá II.r. projektmenedzserségét követő időkből szintén projektmenedzseri megbízást kapott az MMJV-től, körülbelül azidőtájt, mikor a kivitelező cég (Kft. 1) felszámolási eljárás alá került (2013.), és kérdésessé vált, hogy miként, kivel folytatódjon a beruházás további folyamata.

[946] Nevezett tanú vallomásából – ahogyan a kapcsolódó okiratokból is, – az derült ki, hogy olyan tartalmú döntés született, hogy maradjon az eredeti kivitelező cég, folytassa tovább a beruházást, majd a megrendelő MMJV még további 20 millió forint nagyságrendű vállalkozói díjat fizetett ki aztán a felszámolás alatt álló cég képviselője, a felszámolóbiztos felé az elszámolás során, illetve ezt követte rövidesen – a tanú által helytelennek tartott – azon döntése a megrendelőnek, hogy végül elállt a támogatási szerződéstől és visszafizette az addig felvett támogatási összegeket.

[947] Bár tanú 17 tanú későbbi projektmenedzserséki megbízása, feladatellátása, műszaki-gazdasági végzettsége folytán meglehetősen jól ismerte a vádbeli projektet, annak ügyeit, problematikáit, de – vallomásából kitűnően – a vádbeli időben (2011.-2012. évek) nem kapcsolódott a vád tárgyává tett eseményekhez, az akkor projektügyben eljáró vádlottakhoz, a vádban megjelölt okiratok, megállapodások, számlák stb. keletkezésének, alkalmazásának körülményeiről, felhasználásának előzményeiről, indokairól stb. a tanú nem tudott.

[948] Az azonban tanú 17 tanú tárgyalási vallomásából kiderült, hogy 2013. évi projektmenedzsersége idején ő maga is igénybe vette a projektet minden vonatkozásában jól ismerő korábbi projektmenedzserek, I.r. és tanú 2 szakmai segítségét, akik különösképp a kifizetési kérelmek alapjául szolgáló okiratok összeállításában, a támogatási összegek lehívásához szükséges kimutatások, táblázatok stb. elkészítésében nyújtottak számára hathatós segítséget, ebbéli gyakorlatlanságára figyelemmel.

[949] A vádbeli projekt lelassulásához, a számtalan probléma felmerüléséhez, végül a támogatási szerződéstől való elálláshoz vezető okok-előzmények között – több vádlotthoz, számos, a projekt-ügyet ismerő tanúhoz hasonlóan, – tanú 17 tanú is a közbeszerzésen nyertes kivitelező cég (Kft. 1) nem megfelelő likviditását, szakmai rátermettségének megkérdőjelezhetőségét, a projekt utófinanszírozásából eredő pénzügyi-kifizetési gondokat, megrendelői oldalról igen jelentős fizetési késedelmeket, a közbeszerzési törvény, kapcsolódó jogszabályok, pályázati előírások stb. által „gúzsba kötött” önkormányzati döntési kompetenciát, a támogatási összegek lehívásához vezető rendszer- folyamat túlbürokratizált, nehézkes voltát, a tervezéssel, tervekkel összefüggő problematikákat, a beruházás előrehaladása során felmerült, előre nem látott/nem látható építészeti, illetve műszaki jellegű nehézségeket stb. jelölte meg, melyek összességében vezettek álláspontja szerint az ügyben megismert végkifejlethez, s tették lehetetlenné a beruházással megvalósítani kívánt célok elérését a korábbi terveknek megfelelően.

[950] Fentiek szerint, tematizáltan áttekintve az ügyben foganatosított tanúbizonyítás anyagát, (MMJV Polgármesteri Hivatal részéről, Kft. 9 részéről, Kft. 6 részéről, Kft. 14 részéről, Kft. 7 részéről, Kft. 8 részéről, Kft. 1 részéről, stb.) a törvényszék értékelése szerint az az összegző megállapítás tehető, hogy a vád szempontjából fontos eseményekre, vádlotti eljárásokra nézve, a vádban megjelölt különböző okiratok (előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglistával, tárolási-raktározási nyilatkozatok anyaglistával, teljesítési igazolás és csatolmányai, Kft. 1 által kiállított számlák és egyéb okiratok stb.) keletkezése, felhasználása, alkalmazása kapcsán, de különösképp az ezekhez kötődő vádlotti tudattartamok/szándékok szempontjából (a vád szerint valótlan tartalmú okiratok felhasználásával együttjáró megtévesztő, csalárd vádlotti eljárások a vádiratban, majd a vádmódosításban részletezettek szerint) a tanúk vallomása érdemi, releváns információkat alig-alig tartalmazott. Így egyenként és összességében értékelve azokat, nem bizonyultak alkalmasnak/elégségesnek a törvényszék álláspontja szerint a vád alátámasztására.

[951] Sőt, a korábban hivatkozottak szerint, számos tanú vallomásában fellelhető olyan nyilatkozat, vallomás-rész, mely kifejezetten megerősíti/alátámasztja az egyes vádlotti védekezéseket, illetve hivatkozásokat, gyakran a kapcsolódó (korábbiakban számos helyen konkrétan megjelölt) okirati bizonyítékokkal együtt.

[952] Ahogy már többször utalt rá a törvényszék, az ügyben – nyomozati szakban, illetve bírói szakban beszerezve/becsatolva, – nagymennyiségű **okirati bizonyíték** áll rendelkezésre, a következő témakörökben, illetve beszerzési forrásokból (elfekszenek törvényszéki iratban, nyomozati irat köteteiben, és számos mellékletében):

[953] Az egyes perbeli résztvevők (gyanúsítottak/vádlottak, védők, tanúk) által csatolt okiratok; az ügyben érintett cégek kapcsán beszerzett cégbírósági iratanyag; az MMJV Polgármesteri Hivatal által megküldött, illetve hivatalos megkeresések útján beszerzett iratok, a megye 1 Megyei Kormányhivatal által megküldött dokumentumok, a Miniszterelnökség Szervezeti Biztonsági Főosztálya, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Kft. 6, Innovációs és Technológiai Minisztérium által megküldött dokumentumok, a vádbeli projekt kapcsán

létrejött támogatási szerződéssel, annak módosításaival, a projekttel összefüggő szakértésekkel, ütemtervekkel, havi szakmai beszámolókkal, helyszíni ellenőrzésekkel, kifizetési kérelmekkel kapcsolatos iratanyagok, (e témakörű okirati bizonyítékok között lehetők fel a váddal érintett előzetes anyagbeszerzésről szóló megállapodások anyaglistával, a tárolási és raktározási nyilatkozatok anyaglistával, a műszaki ellenőr által készített és ellenjegyzett részteljesítési igazolások, a Kft. 1 által kiállított számlák és egyéb bizonylatok, iratok, a projekt előrehaladási jelentések, a projekt megbeszélésekről keletkezett jegyzőkönyvek- emlékeztetők, projekt-ügyben eljáró személyek -projektmenedzserek, városvezetők, Kft. 9 vezetője stb. - közötti e-mail váltások, polgármester/alpolgármester-projektmenedzserek-Kft. 9-hez kötődő levelezések, jogosulti késedelmekkel kapcsolatos jegyzőkönyvek és kapcsolódó iratok stb.), a Kft. 1 „fa.”-tól beszerzett iratanyagok és az eljárás során beszerzett egyéb, számos okirat, dokumentum is.

[954] A fent megjelölt, különböző nemű, jellegű bizonyítékok egyenkénti és összességében való értékelése alapján állapította meg a törvényszék a bizonyítás eredményét oly módon, hogy egyik, ügybeni vádlott esetében sem nyert kétséget kizáró bizonyosságot, hogy bármelyikük elkövette volna a vádban (vádirat, vádmódosítás/végindítvány) terhére rótt cselekvősegeket, a vádban rögzített tudattartam/szándék mellett, illetve alapján.

[955] Sőt, a bizonyítási anyag – nagy terjedelme, kiterjedtsége ellenére, – számos fontos, a vád szempontjából lényeges esemény-rész, cselekmény, magatartás stb. kapcsán még arra sem volt elégséges, illetve alkalmas, hogy abból a törvényszék a szükséges részletességgel rekonstruálja az egyes vádlottak pontos magatartását, a kapcsolódó tudattartam mellett.

[956] Mindezekre figyelemmel a törvényszék a Be.566.§ (1) bekezdés c) pontjának I. fordulata alapján – nem bizonyított a bűncselekmény elkövetése –

- I.r. I.r. és II.r. vádlottakat a költségvetési csalás büntette (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés a) pont (4) bekezdés a) pont) és a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276.§);

- III.r., IV.r.r., VII.r. VII.r. és VIII.r. vádlottakat a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés a) pont (4) bekezdés a) pont) és a bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276.§);

- V.r. vádlottat a bűnsegédként elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette (1978. évi IV. törvény 288.§ (2) bekezdés II. fordulat (1) bekezdés) és a bűnsegédként elkövetett Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntette (1978. évi IV. törvény 314.§ (2) bekezdés a) pont (1) bekezdés), valamint

- VI.r. vádlottat a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (1978. évi IV. törvény 310.§ (1) bekezdés a) pont (3) bekezdés a) pont), és a bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény 276.§) miatt emelt vád alól felmentette a rendelkező részben foglaltak szerint.

[957] Az eljárás nyomozása során lefoglalt, nagyszámú okiratokkal kapcsolatosan akként rendelkezett a Be.320.§ (1) bekezdés a) pontja és 321.§ (1) bekezdése alapján, hogy azokat a lefoglalást elszenvedő, iratokkal rendelkezni jogosult cégeknek/szervezeteknek a lefoglalás megszüntetése után kiadni rendelte (Kft. 2. képviselője, Helység 1 Megyei Jogú Város Önkormányzat képviselője, Kft. 1 „fa.” felszámolója).

[958] Az eljárás során felmerült bűnügyi költséget a Be.575.§ (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Be.145.§ (1) bekezdés a) pontjára is, – a vádlottak felmentésére figyelemmel az állam viseli.

Helység 1, 2022. február 18. napján

Dr. Dósa Ágnes
a tanács elnöke, törvényszéki bíró,

Az aláírásban akadályozott dr. Kuttor Zsuzsanna a tanács tagja, törvényszéki gazdasági ügyszakos bíró, és dr. Pocsai Tamás a tanács tagja, törvényszékre kirendelt büntető ügyszakos járásbíró helyett is:

Dr. Dósa Ágnes
a tanács elnöke, törvényszéki bíró